

Nowe przygody

Olka i Ady

Autorka
Wiesława Żaba-Żabińska

Autorka scenariuszy zajęć umuzykalniających
Bożena Forma

Autorzy tekstów opowiadań
Małgorzata Strękowska-Zaremba
Agata Widzowska

Kierownik projektu
Marzena Czarnowska-Mazurek

Projekt i koncepcja artystyczna
Agnieszka Serwicka

Projekt okładki i ilustracje
Alicja Gapińska
Agnieszka Serwicka

Redakcja merytoryczna
Agnieszka Kalinowska
Stanisława Stępień

Redakcja językowa i korekta
Beata Pędziwilk

Skład i łamanie
Tomasz Ptak

ćwiczenia i zabawy ruchowe

wskazówki dla nauczyciela

ćwiczenia logopedyczne

odwołanie do książki
Nowe przygody Olka i Ady

ciekawostka

zabawa badawcza

karty pracy

karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady*.
Przygotowanie do czytania, pisania,
liczenia

karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady*.
Litery i liczby

odwołanie do wyprawki plastycznej

odwołanie do tablic demonstracyjnych*

* propozycje zajęć dla N. korzystających z tablic demonstracyjnych

Książka, którą nabyłeś, jest dziełem twórcy i wydawcy. Przestrzegaj praw, jakie im przysługują. Udostępniając książkę lub jej fragmenty, rób to wyłącznie w zakresie dozwolonego użytku, który określają przepisy prawa. Zawartość książki możesz udostępnić nieodpłatnie osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz jej fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. Kopiując jej część, rób to jedynie na użytek osobisty.

© 2019 Wydawnictwo JUKA-91

Wydawca oświadcza, że dołożył wszelkich starań, aby dotrzeć do wszystkich właścicieli i dysponentów praw autorskich. Osoby, których nie udało nam się ustalić, prosimy o kontakt z wydawnictwem.

ISBN 978-83-7874-964-6

Wydawnictwo JUKA-91 Sp. z o.o.
02-230 Warszawa, ul. Jutrzenki 118
infolinia 800 650 300
www.juka.edu.pl

Spis treści

1. Ogólny rozkład materiału	4
2. Słowo od zespołu autorskiego i redakcyjnego	5
3. Metoda projektów w przedszkolu	6
4. Scenariusze zajęć	9
Listopad, tydzień 1. Moja rodzina	9
Dzień 1. Mama i tata	9
Dzień 2. Cztery kwiaty dla mamy	15
Dzień 3. Moja mama	20
Dzień 4. Jaka jest mama? Jaki jest tata?	24
Dzień 5. Wywiad z babcią i z dziadkiem	28
Listopad, tydzień 2. Mój dom	32
Dzień 1. Domy i domki	32
Dzień 2. Rodzinna szafa Olka i Ady	38
Dzień 3. Namaluję wielki dom	42
Dzień 4. Moje domowe zwierzątko	47
Dzień 5. Elektryczny sen Ady	52
Listopad, tydzień 3. Moje prawa i obowiązki	56
Dzień 1. Mam prawa i obowiązki	56
Dzień 2. Poznajemy trójkąt	64
Dzień 3. Impresja plastyczna na temat praw	68
Dzień 4. Wokół praw dziecka	72
Dzień 5. Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka	77
Listopad, tydzień 4. Moje zdrowie i bezpieczeństwo	80
Dzień 1. Piramida zdrowia	80
Dzień 2. Dbamy o czystość	87
Dzień 3. Uśmiechnij się do sera	90
Dzień 4. Kiedy idziemy do lekarza?	95
Dzień 5. Zębowa przygoda	99
Grudzień, tydzień 1. Jak wyglądał świat przed milionami lat	103
Dzień 1. Wegetozaur	103
Dzień 2. Liczymy dinozaury	109
Dzień 3. Dinozaur w szafie	114
Dzień 4. Węglowa rodzinka	120
Dzień 5. Odwiedził nas mikołaj	124
Grudzień, tydzień 2. Idzie zima ze śniegiem	127
Dzień 1. To już zima	127
Dzień 2. Dni tygodnia	133
Dzień 3. Zimowy krajobraz	137
Dzień 4. Jaki jest śnieg?	142
Dzień 5. Bezpieczne zabawy na śniegu	145
Grudzień, tydzień 3. Idą święta	148
Dzień 1. Choinka zielona	148
Dzień 2. Symbole świąt Bożego Narodzenia	155
Dzień 3. Zimowe święta	159
Dzień 4. Wigilijny dzień	164
Dzień 5. Świąteczne życzenia	168
Grudzień, tydzień 4. Projekt <i>Przyjaźń</i>	170
Dzień 1.	170
Dzień 2.	177
Dzień 3.	183
Dzień 4.	188
Dzień 5.	193
Propozycje zabaw i aktywności z użyciem wybranych tablic demonstracyjnych (do wykorzystania według wyboru N.)	197

Ogólny rozkład materiału

LISTOPAD				
Lp.	Moja rodzina	Mój dom	Moje prawa i obowiązki	Moje zdrowie i bezpieczeństwo
1.	Mama i tata, s. 9	Domy i domki, s. 32	Mam prawa i obowiązki, s. 56	Piramida zdrowia, s. 80
2.	Cztery kwiaty dla mamy, s. 15	Rodzinna szafa Olka i Ady, s. 38	Poznajemy trójkąt, s. 64	Dbamy o czystość, s. 87
3.	Moja mama, s. 20	Namaluję wielki dom, s. 42	Impresja plastyczna na temat praw, s. 68	Uśmiechnij się do sera, s. 90
4.	Jaka jest mama? Jaki jest tata?, s. 24	Moje domowe zwierzątko, s. 47	Wokół praw dziecka, s. 72	Kiedy idziemy do lekarza?, s. 95
5.	Wywiad z babcią i z dziadkiem, s. 28	Elektryczny sen Ady, s. 52	Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka, s. 77	Zębowa przygoda, s. 99
GRUDZIEŃ				
Lp.	Jak wyglądał świat przed milionami lat	Idzie zima ze śniegiem	Idą święta	Projekt Przyjaźń
1.	Wegetozaur, s. 103	To już zima, s. 127	Choinka zielona, s. 148	s. 170
2.	Liczmy dinozaury, s. 109	Dni tygodnia, s. 133	Symbol święta Bożego Narodzenia, s. 155	s. 177
3.	Dinozaur w szafie, s. 114	Zimowy krajobraz, s. 137	Zimowe święta, s. 159	s. 183
4.	Węglowa rodzinna, s. 120	Jaki jest śnieg?, s. 142	Wigilijny dzień, s. 164	s. 188
5.	Odwiedził nas mikołaj, s. 124	Bezpieczne zabawy na śniegu, s. 145	Świąteczne życzenia, s. 168	s. 193

Przewodniki z serii *Nowe przygody Olka i Ady* umożliwiają pracę w grupach 5-latków, 6-latków i grupach łączonych – 5-latków i 6-latków. Zastosowaliśmy w nich szereg rozwiązań mających na celu podniesienie komfortu Państwa pracy.

Na początku każdego z przewodników zamieściliśmy ogólny rozkład materiału będący także swoistego rodzaju spisem treści. W każdym ze scenariuszy dnia znajdziecie Państwo zarówno propozycje zapisów w dzienniku, jak i punkty z obszarów podstawy programowej – tym samym w jednym miejscu zgromadziliśmy dla Państwa informacje potrzebne przy uzupełnianiu dziennika zajęć. Pomoce dydaktyczne niezbędne do realizacji poszczególnych zabaw oznaczyliśmy wyrazistym kolorem czcionki. To cenne rozwiązanie zwłaszcza dla tych z Państwa, którzy będą korzystać z wybranych zabaw i aktywności proponowanych w scenariuszach. Na końcu przewodnika (s. 198) zostały zamieszczone przykładowe scenariusze zajęć, uwzględniające wykorzystanie tablic demonstracyjnych. Aby ułatwić pracę w grupach łączonych 5-latków i 6-latków, wprowadziliśmy system tabel oznaczonych kolorystycznie. W kolumnach oznaczonych różowym paskiem zawarliśmy treści dla 5-latków, a w kolumnach oznaczonych turkusowym paskiem – dla 6-latków. Zajęcia są opisane w taki sposób, aby mogli Państwo równocześnie pracować z 5- i 6-latkami na odpowiednim do ich rozwoju poziomie. Na szczególną uwagę zasługują, zastosowane w przewodniku metodycznym, ikony, które ułatwią Państwu odnalezienie interesujących Państwa treści.

Konstruując poszczególne scenariusze zajęć, Autorki zadbały o wspieranie całościowego rozwoju dziecka będącego głównym celem wychowania przedszkolnego. Dzieli się one z Państwem wiedzą zdobytą w czasie swojej wieloletniej pracy z dziećmi.

Wychodząc naprzeciw założeniom podstawy programowej i najnowszym badaniom, opisaliśmy w przewodnikach cztery projekty edukacyjne (projekt nr 1 – w cz. 2 przewodnika, projekt nr 2 i projekt nr 3 – w cz. 3 przewodnika, projekt nr 4 – w cz. 5 przewodnika). Jako że część z Państwa nie pracowała dotychczas metodą projektów w opisach, poprowadzimy Państwa „za rękę”. Pokażemy, jak pracować tą metodą i jakie są jej założenia. Zachęcamy do zapoznania się na wstępie z artykułem dr Barbary Bilewicz-Kuźnii (s. 6), w którym opisuje ona metodę projektów w kontekście edukacji przedszkolnej.

Oddając Państwu niniejszą publikację, wyrażamy wielką nadzieję, że spełni swoje zadanie – pomoże uczynić zajęcia z dziećmi wspaniałą przygodą i zrealizować założenia podstawy programowej.

Zespół autorski i redakcyjny

Metoda projektów w przedszkolu

Pobyt dziecka w przedszkolu ma być czasem przygody poznawczej, eksplorowania świata i badania jego fenomenów, stawiania pytań o sprawy interesujące i szukania na nie odpowiedzi. Wartość takiej edukacji płynie z najnowszych doniesień badawczych, wskazują na to także aktualne dokumenty wyznaczające pracę przedszkola. Nowa podstawa programowa wychowania przedszkolnego (Rozporządzenie z dnia 14 lutego 2017 r.) wyraźnie kładzie nacisk na wspieranie całościowego rozwoju dziecka. Wsparcie to ma umożliwić dziecku gromadzenie doświadczeń pozwalających na odkrywanie własnych możliwości, działanie i odkrywanie sensu tego działania. W związku z takimi priorytetami i potrzebami zmieniają się style myślenia i metody dydaktyczne pracy przedszkola. Odchodzenie od metod tradycyjnych, którym towarzyszą: transmisja wiedzy, pokaz i instrukcja, na rzecz metod aktywnych, w których nauczyciel bardziej organizuje proces gromadzenia nowych doświadczeń i badania, niż przekazuje wiedzę, okazuje się znacznie bardziej korzystne rozwojowo dla dzieci. Metody aktywne, takie jak metoda projektów, zaczynają być w przedszkolu główną metodą pracy.

Czym jest metoda projektów?

Metoda projektów należy do grupy metod aktywizujących o charakterze holistycznym, o szerokim spektrum oddziaływania, czyli wspierających dziecko całościowo, we wszystkich sferach. To metoda związana z działaniem i aktywnym uczestnictwem w niej wszystkich zaangażowanych na każdym etapie realizacji. Sam projekt z definicji jest pogłębionym badaniem, w którym grupa ludzi analizuje problem i wielostronnie go bada, by potem zaprezentować innym swoją wiedzę, swoje umiejętności. Metoda wywodzi się z praktyki rozwiązywania problemów w szkołach zawodowych. Jej głównym popularyzatorem w USA był John Dewey. Jako rozwiązanie metodyczne była znana i praktykowana w Polsce już po II wojnie światowej. Współcześnie publikują na jej temat: Agnieszka Mikina, Bogusława Gołębiak, Krystyna Chałas, Teresa Parczewska, Barbara Bilewicz-Kuźnia, Małgorzata Milczewska. Jako model pracy, który na stałe przyjął się w rzeczywistości przedszkolnej, jest realizowana we Włoszech, w miasteczku i rejonie Reggio Emilia. Przedszkola w regionie, jak i samo Centrum Reggio Children (www.reggiochildren.it/centro-internazionale-loris-malaguzzi), stanowią od lat dla całego świata wzór praktycznej realizacji metody projektów i związanego z tym podejścia pedagogicznego.

Filozofia edukacyjna metody

Metoda projektów nie jest jedynie metodą. Poza charakterystycznymi dla niej etapami praktycznymi zawiera szereg praw, które określają jej fenomen. To przede wszystkim podejście, nastawienie nauczyciela do własnej pracy, do dzieci oraz do zasobów osobistych i materialnych przestrzeni, w której są dzieci.

Przyglądając się roli nauczyciela, należy podkreślić, że jest on przede wszystkim organizatorem. Współaranżuje warunki do gromadzenia przez dzieci doświadczeń i budowania wiedzy – nie tylko fizycznej, ale i społecznej. Dorosły wie, że przedszkole, sala i inne przestrzenie są źródłem nowych doświadczeń i uczenia się, dlatego dba o właściwą ich organizację. Wie, że im bogatsze i bardziej przemyślane otoczenie, tym lepiej dla rozwoju dziecka. W metodzie projektów przestrzeń jest bowiem trzecim nauczycielem. Stąd w sali przedszkolnej powinno być dużo (ale nie za dużo) stymulujących, bogatych kącików zainteresowań z materiałami do eksploracji poznawczych, społecznych i twórczych. Środowisko to ma być eksploracyjnie zachęcające do działań i badań. Nowe ośrodki (kąciaki), materiały, okazy do badania gromadzi i tworzy się wspólnie. Ich współtwórcami są dorośli, nauczyciel, rodzice, dziadkowie, pracownicy przedszkola, dorośli społeczno-kulturowego otoczenia przedszkola i wreszcie, a może przede wszystkim, dzieci.

Pracujący metodą projektów kierują się zasadą, że etap przedszkolny to etap budowania wiedzy indywidualnej, okres gromadzenia doświadczeń. Dziecko może w tym okresie jeszcze błędzić, tylko obserwować – jeszcze nie działać, zastanawiać się, nie umieć pytać i od razu odpowiadać na pytania. Nie od razu jest też badaczem, eksploratorem – może być początko-

wo tylko obserwatorem. Dorosły z taką wiedzą i empatyczną percepcją jest cierpliwy; wie, że edukacja to proces, nie cel. Organizuje proces uczenia się; wie, że dzieci uczą się same, nie że są nauczane. Nie stawia zatem celów operacyjnych do pojedynczych zajęć projektowych czy jednostkowej aktywności; wie, że procesy gromadzenia doświadczeń wymagają czasu. Projekt też wymaga czasu. Trwa zazwyczaj co najmniej tydzień, a najlepiej od 2 do 3 tygodni. Na każdym etapie cechują nauczyciela duży szacunek i duże zaufanie do możliwości dziecka, postawa słuchająca, rozumiejąca, empatyczna, ale i inspirująca. Taki dorosły wie, że nie on jest głównym źródłem wiedzy. Bardzo szanuje wiedzę osobistą dziecka i wie, że większą wartość, niż przekaz wiedzy, ma wspólne, zespołowe rozwiązywanie problemów i badanie zjawisk oraz poszukiwanie odpowiedzi poprzez sięganie do różnych źródeł wiedzy, np. wiedzy eksperta. Wie też, że nie mniej ważne jest umożliwienie dzieciom dzielenia się zdobytą wiedzą.

Metodyczne procedury metody projektów

Praca metodą projektów obejmuje 3 etapy. Zastanawiając się, nad jakim projektem będziemy pracować, możemy sięgnąć do treści wybranego programu wychowania przedszkolnego, wybrać zagadnienie ogólne, wieloaspektowe i np. zrealizować projekty: strażak, lekarz, las itp., lub wybrać wąskie, sensu stricto badawcze obiekty/tematy (np. chleb, dynia, gleba, minerały itp.). Dobrze jest także podążać za zainteresowaniami dzieci, obserwować je i słuchać, co je interesuje, jakie tematy, problemy, zagadnienia chciałyby bardziej zgłębić. Takimi dość uniwersalnymi dziecięcymi tematami są np. psy, koty, dinozaury, kosmos. Można też skupić się na jakimś ważnym lokalnie czy kulturowo problemie, zagadnieniu zdrowotnym czy związanym z przyrodą. Można także zapytać dzieci, o czym by chciały się czegoś więcej dowiedzieć, czego nauczyć, co je interesuje.

Etap 1. dotyczy zatem wyboru tematu, rozeznania się w tym, jaką dzieci mają o nim wiedzę, oraz czego nowego chciałyby się dowiedzieć. Mamy zatem trzy niezbędne elementy etapu 1. Wybór tematu, który musi być ważny z punktu widzenia zainteresowań dzieci, wagi problemu lub treści programowych. Po drugie: należy przekonać się, co dzieci już wiedzą na ten temat. Jest to bardzo ważny element pracy i właściwie punkt wyjścia do dalszych działań. Brak takiego rozeznania powoduje, że z góry zakładamy, że dzieci posiadają określone zasoby wiedzy, których tak naprawdę nie znamy. Wyzwała to u nauczyciela strategię raczej kierowniczą niż konstruktywistyczną. A w założeniu tej ostatniej dziecko ma budować wiedzę na tych podstawach, które już ma, aby tworzyć nowe jej struktury. W praktyce nauczyciel zapyta dzieci, np. przy projekcie lekarz: *Co wiecie na temat pracy lekarza? Kto to jest lekarz? Czym się zajmuje?*; a przy projekcie chleb: *Co wiecie na temat chleba? Co to jest chleb? Jak wygląda chleb? Jakiej są chleby?* Warto jest tę dziecięcą wiedzę przedstawić graficznie. W tym celu można przygotować duży arkusz papieru i w formie mapy myśli zanotować odpowiedzi dzieci. Powstaje wtedy tzw. siatka wstępna/siatka wiedzy. Tworząc taką siatkę, nauczyciel może również na niej notować, kto powiedział daną rzecz, np. *Lekarz leczy ludzi* (Krzyś). Innym sposobem jest nagrywanie wypowiedzi dzieci na dyktafon i później prezentowanie ich. Uczy to lepszego precyzowania własnych myśli i zaspokaja potrzebę uznania. Dodatkowo, jest punktem wyjścia do kolejnych działań. Po stworzeniu siatki wiedzy nauczyciel może zachęcić dzieci, by w domu spróbowały się jeszcze czegoś więcej dowiedzieć na dany temat. Gdy dzieci zgłoszą posiadanie nowej wiedzy, nauczyciel doda nowe informacje do opracowanej siatki wiedzy. Tu ważne jest też poinformowanie rodziców, nad jakim tematem obecnie grupa pracuje, i zachęcenie ich do zaangażowania się w różny sposób, np. przyniesienie materiałów edukacyjnych na dany temat, zaproszenie do bycia ekspertem itp.

W pierwszym etapie projektu istotne jest także stworzenie siatki pytań, które mogą być zapisane lub nagrane. Dorosły pyta zatem: *Co chcielibyście o tym wiedzieć więcej? O co chcielibyście zapytać? Co was interesuje w związku z tym tematem?* Na tym etapie można też postawić i zapisać hipotezy dzieci, wynikające z analizy kilku ich pytań. Np. Jeśli dzieci (też

dzięki sugestii dorosłego) chciałyby się dowiedzieć, jak się robi chleb, można je zapytać: *A jak myślicie? Czego potrzebujemy do upieczenia chleba?* (Zapisujemy odpowiedzi dzieci). *Kto mógłby nam o tym powiedzieć, pokazać to? Gdzie możemy pójść, kogo zaprosić?* W dalszej kolejności nauczyciel planuje, jaką aktywność zaproponuje dzieciom, by pozwoliła dowiedzieć się więcej o badanym obiekcie, zjawisku, fenomenie.

Etap 2. powinien zawierać więc **działania badawcze** (o różnych charakterze, czasem typowe badanie fizyczne, a czasem badanie zjawiska bardziej od strony społecznej), **wizytę eksperta i/lub wyprawę terenową**. Jeśli temat jest bardziej społeczny, problemy i pytania są rozwiązywane często podczas wyprawy terenowej i/lub wizyty eksperta. Jeśli problem jest badawczy, np. dzieci chcą się dowiedzieć, jaki jest chleb i co w nim jest (mogą badać jego fizyczne właściwości), analizują, badają i rozpatrują temat pod kątem postawionych sobie pytań, z wykorzystaniem narzędzi badawczych i pomiarowych. W tym celu warto założyć w sali kącik badawczy, w którym zgromadzone będą narzędzia i środki do badań, np.: lupy, dyktafon, podkładki do notowania, narzędzia miernicze itp. Poza działaniami w placówce ważne są wyjścia w teren i wycieczki. Jeśli nie ma takiej możliwości, wartościowym doświadczeniem jest spotkanie z ekspertem, który wyjaśni dzieciom interesujące je kwestie lub przygotuje dla nich pokaz. Podczas takich wyjść lub spotkań poszczególne dzieci otrzymują zadania. Może to być np. przywitanie eksperta, zadawanie mu pytań, robienie zdjęć, nagrywanie rozmowy na dyktafon, naszkicowanie czegoś, odnalezienie informacji na dany temat, zanotowanie jakiejś informacji, przyjrzenie się czemuś i zdanie z tego relacji itp. Elementy te wykorzystują wartość uczenia się społecznego (od innych ludzi), więc nauczyciel nie jest jedynym źródłem wiedzy; są nim też eksperci. Mogą być nimi rodzice, dziadkowie i pracownicy przedszkola – wszyscy, którzy mogą się podzielić swoją osobistą lub profesjonalną wiedzą. Tego rodzaju sytuacje powodują nie tylko budowanie bliskości poznawczej, intelektualnej, a także zacieśniają więzi społeczne.

W etapie 3. istotną rolę odgrywa **rozmowa podsumowująca** oraz **przygotowanie wydarzenia kulminacyjnego**, by umożliwić dzieciom dzielenie się z innymi swoją wiedzą. Formami autoprezentacji mogą być: przedstawienia, spotkania tematyczne z rodzicami, wystawa prac, giełda przedmiotów, zabawa tematyczna, pokaz dla innych grup itp. W toku pracy metodą projektów nauczyciel dokonuje obserwacji rozwoju dziecka, sporządza notatki, gromadzi wytwory jego aktywności (prace plastyczne, zdjęcia, książeczki, gazetki itp.), a dzieci mogą stworzyć pamiątkową kronikę projektu.

Dlaczego warto realizować projekty w przedszkolu?

- Praca metodą projektów badawczych realizuje w praktyce holistyczną koncepcję edukacji.
- Biorąc udział w projekcie, dziecko uczy się rzeczywistego rozwiązywania problemów i rozumienia zjawisk, samodzielnego ich zgłębiania.
- Metodyka projektu rozbudza i realizuje dziecięce potrzeby poznawcze (pytania, eksplorowania, eksponowania), wspiera eksplorację świata i jego zjawisk, buduje struktury wiedzy, wspomaga indywidualny rozwój każdego jej uczestnika.
- Udział w projekcie jest uczeniem się w działaniu; nadaje procesowi edukacji przedszkolnej emocjonalny, ważny sens.
- Wykonywanie projektu integruje osoby, grupy i środowiska.
- Praca metodą projektów jest zgodna z wytycznymi nowej podstawy programowej.

Barbara Bilewicz-Kuźnia

Zakład Pedagogiki Przedszkolnej

Uniwersytet Marii Curie-Skłodowskiej w Lublinie

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Rysowanie swojej rodziny. Nazywanie jej członków. Czytanie całościowe wyrazów – nazw członków rodziny, naklejanie ich nad rysunkami swojej rodziny. Ćwiczenia umiejętności operowania oddechem – <i>Zbieramy kwiaty</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 9.		III 2, IV 4, IV 8 IV 2 I 5
II.1. Słuchanie wiersza Jadwigi Koczanowskiej <i>Mama i tata</i> . Cele: rozwijanie mowy; budzenie szacunku dla rodziców za to, co dają dzieciom. Zabawa ruchowo-naśladowcza <i>Jak nasi rodzice</i> .		III 2, IV 5 I 5
2. Odkrywanie litery i, I . Rysowanie po śladach rysunków i określanie pierwszej głoski w słowie <i>igła</i> i w nazwach rysunków. Cel: rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej.	2. Odkrywanie litery i : małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. Cele: rozwijanie analizy i syntezy słuchowej; poznawanie litery i : małej i wielkiej, drukowanej i pisanej; utrwalanie poznanych liter.	IV 2, IV 4, IV 8
Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w pobliżu przedszkola – obserwowanie pogody późną jesienią; zabawa bieżna <i>Kto szybciej dookoła?</i>		I 5, IV 18
III. Zabawa z zastosowaniem rymowanki Bożeny Formy <i>Wspólna zabawa</i> . Słuchanie piosenki <i>Moja mama</i> . Podawanie imion swoich rodziców. Opisywanie wyglądu rodziców. Wyjaśnienie znaczenia słowa <i>portret</i> . Malowanie portretów mamy i taty.		I 5, IV 2 IV 7 IV 2 III 2, IV 8

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- budzenie szacunku dla rodziców za to, co dają dzieciom,
- **rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej,**
- **rozwijanie analizy i syntezy słuchowej,**
- **poznawanie litery **i**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej; utrwalanie poznanych liter.**

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się pełnymi zdaniami,
- odnosi się z szacunkiem do rodziców,
- **rysuje po śladach rysunków,**
- **wymienia głoski w słowach *igła, Ida*; tworzy schematy i modele dźwiękowe tych słów,**
- **rozpoznaje i nazywa litery **i, I**: drukowane i pisane, oraz poznane dotychczas litery.**

Przebieg dnia

I

- Karta pracy, cz. 1, s. 72.

Rysowanie swojej rodziny. Nazywanie jej członków. Czytanie całościowe napisów – nazw członków rodziny. Odszukanie wśród naklejek takich samych wyrazów i naklejenie ich nad odpowiednimi postaciami.

- Ćwiczenie umiejętności operowania oddechem – *Zbieramy kwiaty*.

Nagranie dowolnej muzyki, odtwarzacz CD.

Dzieci spacerują swobodnie po sali w rytmie dowolnej muzyki – obrazują spacer po łące. *Zbierają kwiaty dla mamy* – wykonują obroty, biegają tanecznym krokiem w różne strony, drobnymi krokami, naśladują zrywanie kwiatów. Podczas przerwy w muzyce *wąchają zebrane przez siebie kwiaty* – wdychają powietrze nosem, wypuszczają je ustami.

- **Ćwiczenia poranne – zestaw nr 9.**

Tamburyn, bębenek, nagranie dowolnej muzyki, odtwarzacz CD.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Tworzymy koło*.
Dzieci poruszają się po sali w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Podczas przerwy w grze ustawiają się w kole i wykonują siad skrzyżny.
- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Dzieci rosną*.
Na hasło: *Małe dzieci*, przedszkolaki wykonują przysiad; na hasło: *Dzieci rosną* – powoli podnoszą się, aż do wspięcia na palce.
- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Pomagamy mamie myć podłogę*.
Dzieci czworakują po sali i naśladują ruchem mycie podłogi. Na uderzenie w bębenek wstają, prostują się i naśladują wieszanie mokrej ścierki do wyschnięcia wysoko na sznurku. Na dwa uderzenia w bębenek ponownie czworakują.
- Skłony tułowia – *Witamy gości*.
Dzieci swobodnie tańczą przy muzyce. Podczas przerwy w grze wymyślają fantazyjne ukłony z niskim pochyleniem tułowia.
- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Zmęczone nogi*.
Podczas tańca dzieciom zmęczyły się nogi. Stoją i lekko potrząsają raz jedną, raz drugą nogą. Po kilku ruchach swobodnie odpoczywają, leżąc.
- Zabawa ruchowa z elementem skoku – *Buziaki dla rodziców*.
Dzieci maszerują po sali w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Na hasło: *Buziaki dla mamy lub taty* – podskakują w miejscu, aby dosięgnąć rodziców i dać im całuska. Dźwięki tamburynu są sygnałem do ponownego swobodnego marszu.
- Zabawa uspokajająca *Dwa koła*.
Dzieci tworzą dwa koła współśrodkowe, wolno maszerują po ich obwodzie ze zmianą kierunku ruchu.

II

Zajęcia 1. Słuchanie wiersza Jadwigi Koczanowskiej *Mama i tata*.

- Oglądanie zdjęć przyniesionych przez dzieci, przedstawiających ich rodziców w różnych etapach życia.

Zdjęcia rodziców z różnych okresów życia.

Dzieci pokazują zdjęcia rodziców, a potem układają je, zaczynając od zdjęć rodziców w najmłodszym wieku, do tych, gdzie są najstarsi. Potem oglądają zdjęcia dzieci. Dopatrują się podobieństw między dziećmi a ich rodzicami.

- Wypowiedzi dzieci na temat uczuć, jakie im towarzyszą, kiedy oglądają rodziców na zdjęciach.
- Słuchanie wiersza.

*Mama i tata to świat nasz cały –
ciepły, bezpieczny, barwny, wspaniały;
to dobre, czułe, pomocne ręce
i kochające najmocniej serce.
To są wyprawy do kraju baśni,
wakacje w górach, nad morzem, na wsi,*

*loty huśtawką, prawie do słońca,
oraz cierpliwość, co nie ma końca.
Kochana Mamo, kochany Tato,
dzisiaj dziękować chcemy wam za to,
że nas kochacie, że o nas dbacie
i wszystkie psoty nam wybaczacie.*

- Rozmowa na temat wiersza.
N. zadaje pytania:

– Jakie znaczenie mają dla dzieci rodzice?

– Za co dzieci dziękują rodzicom?

- Ponowna recytacja wiersza.

N. recytuje początki wersów wiersza, a dzieci je kończą.

Mama i tata to świat nasz... (cały):

ciepły, bezpieczny, barwny... (wspaniały). ltd.

- Zabawa ruchowo-naśladowcza *Jak nasi rodzice*.

Tamburyn.

Dzieci poruszają się po sali w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Na hasło: *Jak mama*, naśladują czynności wykonywane w domu przez mamę. Na hasło: *Jak tata* – czynności wykonywane przez tatę.

- Nauka wiersza fragmentami, metodą ze słuchu.
- Próba wspólnej recytacji wiersza przez dzieci i N.

Zajęcia 2. Odkrywanie litery **i, I**.

Zajęcia 2. Odkrywanie litery **i**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

B

- Karta pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 19.
- Opisywanie, co przedstawia obrazek. Określanie pierwszych głosek w słowie *igła* i nazwach rysunków. Rysowanie po śladach rysunków. Zaznaczanie liter *i, I* w wyrazach.

- Wyodrębnienie wyrazu podstawowego – **igła**. N. pyta: *Co przyciągnął magnes Olka?*

- Analiza i synteza słuchowa słowa *igła*. Dzieci dzielą słowo *igła* na sylaby i na głoski. Liczą, ile jest sylab i ile głosek. Wyróżniają pierwszą głoskę. Podają przykłady słów, w których głoskę *i* słychać na początku (indyk, irys, iskra...), na końcu (maki, raki, wiatraki...), w środku (boisko, kraina...).

- Budowanie schematu słowa *igła*.

Białe kartoniki (dla każdego dziecka).

Dzieci dzielą słowo *igła* na sylaby, układają i rozsuwają w odpowiedni sposób białe kartoniki. Potem zsuwają kartoniki i głośno wypowiadają całe słowo. Następnie układają tyle białych kartoników, ile głosek słyszą w słowie *igła*. Wymawiają głośno głoski, dotykając kolejnych kartoników.

- Budowanie schematu słowa *lda*.

Białe kartoniki (dla każdego dziecka).

N. pyta: *Jakie znacie imiona rozpoczynające się głoską i?* N. wymawia słowo *lda* z podziałem na głoski. Dzieci syntezują głoski i mówią głośno całe imię. Następnie dzielą słowo *lda* na sylaby i na głoski. Układają z kartoników schemat słowa (jak wyżej).

- Budowanie modeli słów: *igła*, *lda*.

Kartoniki: czerwone, niebieskie (dla każdego dziecka).

Dzieci wymawiają głoskę *i* długo: *iiiiiii...*, krótko: *i, i, i, i, i...* Określają, że głoska *i* jest samogłoską.

Dzieci pod schematami słów: *igła, Ida*, zaznaczają miejsca głoski *i* na czerwono. Następnie zaznaczają na czerwono pozostałe samogłoski (*a*). Pozostałe głoski (spółgłoski) oznaczają niebieskimi kartonikami. Porównują liczbę samogłosek i spółgłosek w słowach: *igła, Ida*.

- Odkrywanie litery **i** – małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

Kartoniki z literami **i, I** (dla każdego dziecka).

N. prezentuje litery **i, I** – małe i wielkie. Dzieci określają ich wygląd. Następnie umieszczają litery **i, I** w odpowiednich miejscach pod modelami słów: *igła* i *Ida*. N. przypomina, że imiona rozpoczynają się wielką literą. Dzieci mówią, kiedy jeszcze używamy wielkiej litery (na początku zdań, nazwisk, nazw geograficznych...).

- Umieszczenie poznanych wcześniej liter pod modelami słów: *igła, Ida*.

Kartoniki z literą **a** (dla każdego dziecka).

Dzieci układają kartoniki z literą **a** pod modelami słów: *igła, Ida*.

- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Litera i liczby*, cz. 1, s. 30–33.
- Łączenie wskazanych liczbami głosek z nazw obrazków. Podawanie otrzymanej nazwy.
- Czytanie sylab i części wyrazów.
- Rozwiązywanie rebusów.
- Zaznaczanie na czerwono liter **i, I** w wyrazach.
- Łączenie obrazków według wzoru.
- Czytanie tekstu wyrazowo-obrazkowego.
- Kolorowanie kwadratów z literami, którymi rozpoczynają się nazwy obrazków.
- Wodzenie palcem po literze **i** – małej i wielkiej, pisanej. Pisanie liter **i, I** po śladach, a potem – samodzielnie. Wcześniej kreślenie liter **i, I** pisanych w powietrzu, na podłodze, na plecach kolegów.

B+

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer w pobliżu przedszkola – obserwowanie pogody późną jesienią. Dzieci określają, czy wieje wiatr i z jakim natężeniem; czy jest zachmurzenie, co zwiastują chmury.
- Zabawa bieżna *Kto szybciej dookoła?*
Dzieci stoją w kole. Jedno dziecko chodzi na zewnątrz koła. W pewnym momencie dotyka kogoś z koła i ucieka przed tą osobą, biegnąc po obwodzie koła. Dziecko, które pierwsze dobiegnie do pustego miejsca w kole, staje w nim, a drugie szuka nowego miejsca.

III

- Zabawa z zastosowaniem rymowanki Bożeny Formy *Wspólna zabawa*.

Szablony figur geometrycznych.

N. rozkłada przed sobą szablony figur geometrycznych. Każda figura określa odpowiednie natężenie głosu podczas recytacji: kwadrat – głośno, koło – cicho, prostokąt – szept.

N. unosi wybraną figurę, dzieci mówią tekst Bożeny Formy *Wspólna zabawa*, stosując natężenie głosu odpowiednie dla danej figury.

Początkowo tempo jest wolne, dzieci mają czas na wyraźne wypowiadanie tekstu oraz staranne łączenie go z ruchem.

*Podajemy ręce
i szybko siadamy,
a teraz w kolana
lekko uderzamy.
Zamykamy oczy,
równo zaklaszczemy
i przez chwilę w ciszy
wszyscy odpoczniemy.*

Dzieci:

*podają sobie ręce,
przechodzą do przysiadu,
miarowo uderzają dłońmi o kolana,*

*zamykają oczy,
miarowo klaszczą,
przechodzą do leżenia.*

- Słuchanie piosenki *Moja mama* (sł. i muz. Jolanta Kucharczyk).

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

Mo-ja ma-ma tak świe-tnie go-tu-je, na kom-pu-te-rze się zna. I o świe-cie wie pra-wie wszy-stko, ta-ka ma-ma to pra-wdzi-wy skarb. A kie-dy mo-cno przy-tu-li do ser-ca, wiem, że mnie ko-cha jak nikt. I ja ma-mę ko-cham naj-mo-cniej jak u-miem, ze wszy-stkich swo-ich sił.

I. *Moja mama tak świetnie gotuje,
na komputerze się zna.
I o świecie wie prawie wszystko,
taka mama to prawdziwy skarb.*

III. *Właśnie ona prowadzi przez życie,
mam przecież tak mało lat.
Mówi, co złe, a co jest dobre,
z moją mamą poznaję ten świat.*

Ref.: *A kiedy mocno przytuli do serca,
wiem, że mnie kocha jak nikt.
I ja mamę kocham najmocniej jak umiem,
ze wszystkich swoich sił.*

Ref.: *A kiedy...*

II. *Tylko mama podpowie, doradzi
i zawsze pomoże mi,
bo jest blisko, bo jest tuż obok,
wciąż mnie uczy, jak dobrze mam żyć.*

Ref.: *A kiedy...*

- Rozmowa na temat piosenki.
N. zadaje dzieciom pytania:
  - *Jaka jest mama, o której śpiewamy?*
  - *Kto opowie, jaka jest jego mama?*
- Ćwiczenie rozwijające poczucie rytmu – *Rytm i melodia*.
N. wybiera krótkie fragmenty piosenki i je recytuje zgodnie z rytmem piosenki.
Dzieci:
  - rytmicznie powtarzają tekst,
  - odtwarzają podany rytm z równoczesnym klaskaniem,
  - odtwarzają podany rytm, uderzając dłońmi o podłogę,
  - odtwarzają podany rytm, klaszcząc z równoczesną recytacją tekstu,
  - odtwarzają podany rytm, uderzając dłońmi o podłogę z równoczesną recytacją tekstu.
- Ponowne słuchanie piosenki.
Nagranie piosenki *Moja mama*, odtwarzacz CD.
Próby nucenia melodii mormorando.
Nauka refrenu na zasadzie echa muzycznego.
- Podawanie imion swoich rodziców. Opisywanie wyglądu rodziców.
Dzieci siedzą w kole. Kolejno podają imiona rodziców.
N. wyjaśnia określenia: brunet (brunetka), szatyn (szatynka), blondyn (blondynka) na przykładzie dzieci. Prosi, żeby podczas opisywania rodziców używały tych określeń. Chętne dzieci omawiają wygląd swoich rodziców (kolor oczu, włosów, budowa sylwetki, wysokość).
- Wyjaśnienie znaczenia słowa *portret*. Malowanie portretów mamy i taty.
Dla każdego dziecka: kartka, pędzel, kubek z wodą, farby plakatowe.
Dzieci malują portrety rodziców na jednej kartce, w ułożeniu poziomym, obok siebie.
- Oglądanie wykonanych prac. Porządkowanie miejsc pracy.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Zabawa <i>Kwiaty dla mamy</i> – reagowanie na muzykę graną coraz ciszej, coraz głośniej. Ćwiczenia emisyjne na sylabach: <i>ma, mi, me, mo, mu, ta, to, tu, ti, te</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 9.		IV 7 IV 2 I 5
II.1. <i>Kolorowe figury</i> – ćwiczenia w liczeniu. Cele: utrwalanie nazw poznanych figur; rozwijanie umiejętności liczenia.		IV 8, IV 12
Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 4 . Odwzorowywanie kwadratów znajdujących się po lewej stronie linii osi według podanych wskazówek.	Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 4 .	IV 8, IV 14, IV 15
Zabawa ruchowa <i>Układamy serca</i> .		I 5, IV 7
2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw 5. Cel: rozwijanie szybkości i zwinności.		I 8
Zabawy na świeżym powietrzu: zabawy orientacyjno-porządkowe – <i>Pada deszcz – świeci słońce, Pomniki</i> .		I 5
III. Omawianie drzewa genealogicznego rodziny Olka i Ady. Rysowanie drzewa genealogicznego własnej rodziny. Zabawa ruchowa <i>Spacer</i> . Poprawne stosowanie nazw członków rodziny; kończenie podanych wypowiedzi.		III 2 IV 8 I 5 III 2, IV 5

Cele główne

- utrwalanie wyglądu i nazw poznanych figur,
- rozwijanie umiejętności liczenia,
- poznawanie zapisu cyfrowego liczby **4**,
- rozwijanie szybkości i zwinności.

Cele operacyjne

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa koło, kwadrat, prostokąt,
- liczy w dostępnym mu zakresie,
- rozpoznaje i nazywa zapisy cyfrowe liczb: 1, 2, 3, 4,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

- Zabawa *Kwiaty dla mamy* – reagowanie na muzykę graną coraz ciszej, coraz głośniej.
Dla każdego dziecka szyfonowa chusta, nagranie piosenki Moja mama, odtwarzacz CD.
Z płyty płynie bardzo cicho melodia piosenki. Dzieci w przysiadzie, głowy mają schowane między kolanami, w dłoniach trzymają szyfonowe chusty – *kwiaty śpią*. Gdy muzyka staje się coraz głośniejsza, *kwiaty się budzą* – dzieci przechodzą powoli do pozycji stojącej. W lekkim rozkroku wykonują w rytmie piosenki dowolne improwizacje ruchowe z użyciem chust. Gdy muzyka ponownie staje się coraz cichsza, *kwiaty zasypiają* – dzieci wracają do pozycji wyjściowej. W trakcie zabawy muzyka może stać się nagle bardzo głośna lub całkiem cicha.

- Ćwiczenia emisyjne na sylabach: *ma, mi, me, mo, mu, ta, to, tu, ti, te*, oraz słowach: *mamao, mamu, mami, mame*.
- Utrwalanie refrenu piosenki *Moja mama* (przewodnik, cz. 2, s. 13).
Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.
- Próba indywidualnego śpiewania.
- Nauka pierwszej zwrotki piosenki na zasadzie echa muzycznego.
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 9 (przewodnik, cz. 2, s. 10).

II

Zajęcia 1. Kolorowe figury – ćwiczenia w liczeniu.

- Segregowanie figur według kształtu.
Dla każdego dziecka: 3 koła, 4 kwadraty, 4 prostokąty w różnych kolorach i różnej wielkości, obręcze, kartoniki z krążkami.

Dzieci segregują figury do obręczy. N. pyta:

- *Według jakiej cechy podzieliliście figury?*
- *Czym różnią się między sobą figury o tym samym kształcie?* (Kolorem, wielkością).
- *Ile mamy figur w kształcie koła?* (Trzy).
- *Ile mamy figur w kształcie kwadratu?* (Cztery).
- *Ile mamy figur w kształcie prostokąta?* (Cztery).
- Zaznaczanie liczby figur kartonikami z odpowiednią liczbą krążków.

- Ćwiczenia ruchowo-graficzne.

Dzieci kreślą w powietrzu kształty figur, których nazwy podał N.

- Zabawa *Figura i ruch*.

Sylwety: koła, trójkąta, prostokąta, kwadratu.

N. umawia się z dziećmi, że będzie pokazywał figury w różnej kolejności (pojedynczo lub w parach), a one będą wykonywać określone ruchy.

○ – będą podskakiwać w miejscu,

□ – będą wykonywać przysiady,

□ – będą biegać,

○□ – będą naprzemiennie podskakiwać i wykonywać przysiady,

□○ – będą naprzemiennie biegać i podskakiwać.

- Porównywanie liczby posegregowanych figur.

N. pyta:

- *Których figur jest najwięcej?* (□) (□)
- *Których figur jest najmniej?*
- *Których figur jest tyle samo?*

- Uzupełnianie figur w obręczach do sześciu.

Dla każdego dziecka figury: koła, kwadraty, prostokąty, obręcze, kartoniki z krążkami.

N. pyta:

- *Ile kół jest w obręczy?*
- *Ile musimy dołożyć, żeby było ich sześć?*

Dzieci dokładają koła i zmieniają kartonik z krążkami – na ten z sześcioma krążkami. Tak samo robią z kwadratami i z prostokątami.

- Układanie obrazka z figur.

Dla każdego dziecka figury: koła, prostokąty, kwadraty, kartki, klej.

Dzieci układają obrazek z figur, przyklejają go na kartce.

- Omawianie prac, wskazywanie najciekawszych.
- Umieszczanie prac w kąciku dla rodziców.

Odkrywanie zapisu cyfrowego liczby 4.

- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 17–18.
- Odwzorowywanie kwadratów znajdujących się po lewej stronie osi według podanych wskazówek.
- Rysowanie jabłka po śladzie i kolorowanie go.

Odkrywanie zapisu cyfrowego liczby 4.

- Pokaz zapisu cyfrowego liczby 4.
Kartoniki z poznanymi zapisami cyfrowymi liczb: 1, 2, 3, 4.
Dzieci oglądają kartonik z cyfrą 4. Kreślą jej kształt w powietrzu, na dywanie. Porównują jej wygląd do znanych przedmiotów, np. krzeselka.
- Umieszczenie kartonika z liczbą 3 przy obręczy z kołami, a kartonika z liczbą 4 – przy obręczy z prostokątami.
- Zabawa ruchowa *Podskocz tyle razy.*
Kartoniki z cyframi: 1, 2, 3, 4.
N. pokazuje kartoniki z cyframi: 1, 2, 3, 4 (w różnej kolejności), a dzieci podskakują tyle razy, ile wskazuje liczba.
- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Litera i liczby*, cz. 1, s. 28–29.
- Oglądanie drukowanej i pisanej cyfry 4. Rysowanie odpowiedniej liczby parasoli. Łączenie z liczbą 4 pętli, w których są cztery elementy. Pisanie cyfry 4 po śladzie, a potem – samodzielnie. Kolorowanie liczby, która wskazuje, ile jest nad nią elementów.
- Otaczanie pętlami po 4 krople deszczu. Określanie, ile pętli powstało.

- Zabawa ruchowa *Układamy serca*.

Figury: koła, kwadraty, prostokąty, tamburyn.

Dzieci losują figury geometryczne: koła, kwadraty, prostokąty. Poruszają się po sali zgodnie z rytmem granym na tamburynie (marsz, biegi, podskoki). Podczas przerwy w grze dzieci dobierają się w grupy w zależności od figur, jakie mają, i próbują z nich wspólnie ułożyć kształt serca.

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 5.

- Część wstępna.

Dla każdego dziecka papierowy liść, nagrania – muzyki do marszu i dowolnej melodii, odtworzący CD, laska gimnastyczna.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Wiatr i liście*.

Bębenek, dla części dzieci: laska gimnastyczna z pękiem pociętej bibuły.

Jedno dziecko z grupy trzyma laskę gimnastyczną z pękiem pociętej bibuły (za pierwszym razem jest to N.) – jest wiatrem. Wiatr biega po sali – słysząc jego szum, wówczas *liście spadają na ziemię* – dzieci przysiadają. Na znak burzy – mocne uderzenie w bębenek – liście biegną pod ściany sali, starają się nikogo nie potrącać. Wiatr w tym czasie wieje bardzo mocno i biega po sali.

- Zabawa ruchowa uruchamiająca duże grupy mięśniowe – *Zbieramy liście*.

N. rozkłada papierowe liście w dowolnych miejscach sali. Dzieci swobodnie poruszają się po sali. Na zapowiedź: *Zbieramy liście*, wykonują skłony i zbierają porozkładane liście.

II. Część główna.

Dla każdego dziecka wycięte dwa papierowe liście, nagranie dowolnej melodii, odtwarzacz CD, kosz, lina, ławeczka.

- Ćwiczenia kształtujące mięśnie tułowia w płaszczyźnie strzałkowej – skłony w przód. Dzieci w rozsypcie, wykonują siad klęczny, w dłoniach trzymają papierowe liście. Na hasło N.: *Góra*, podnoszą liście do góry, trzymając ręce proste w łokciach. Na hasło: *Skłon*, skłaniają się do przodu, sięgając jak najdalej przed siebie, na hasło: *Powrót*, wracają do siadu klęcznego.
- Ćwiczenia kształtujące mięśnie tułowia w płaszczyźnie czołowej – skłony boczne – *Zabawa z liśćmi*.

Dzieci dowolnie poruszają się po sali. Na zapowiedź: *Spadają liście*, zatrzymują się, stają w lekkim rozkroku, wykonują skręt tułowia w lewo i opuszczają liście, obserwując tor ich lotu. Następnie podnoszą liście i powtarzają czynność, wykonując skręt tułowia w prawo. Ćwiczenia powtarzają kilka razy.

- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania. Dzieci dzielimy na dwa zespoły. Pierwszy zespół dobiera się w pary. Dzieci w parach stoją twarzami do siebie i wyciągają przed siebie ręce z liśćmi, tworząc w ten sposób *chodnik kre-ta*. Drugi zespół ustawia się w kolejce do przechodzenia przez tunel. Na sygnał N. pierwsze dziecko przechodzi na czworakach przez tunel i idzie na koniec kolejki, zaczyna następne dziecko. Gdy wszystkie dzieci przejdą, następuje zmiana ról.
- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Taniec liści na ławeczce*. Dzieci ustawiają się w kolejce przed ławeczką, w obu rękach trzymają liście. Kolejno przechodzą po ławeczce z szeroko rozłożonymi rękami, na środku ławeczki wykonują pełny obrót, a następnie idą dalej do końca ławeczki, przyjmując taką postawę jak poprzednio. Zeskakują – starają się to zrobić na palce – i idą na koniec kolejki.
- Zabawa lub gra bieżna (także o charakterze wytrzymałościowym) – *Która grupa szybciej zbierze liście?*

Dzieci są podzielone na dwa zespoły o równej liczbie zawodników. Przed każdym zespołem, w odległości około 4 metrów, stoi pojemnik na liście (kosz). Początek kolejki jest zaznaczony linią. Zadaniem uczestników zabawy jest jak najszybsze dobiegnięcie do kosza, wrzucenie do niego jednego liścia i pobiegnięcie na koniec kolejki. Następne dziecko zaczyna biec dopiero w tym momencie, w którym poprzednie do niego dobiegnie. Zadaniem N. jest taki przydział zawodników do zespołów, aby ich możliwości fizyczne były podobne. Po skończonym wyścigu każde dziecko znów dostaje dwa liście.

- Wspinanie się, pchanie, ciągnięcie, podnoszenie, noszenie – *Taniec baletnicy na liściu*. Każde dziecko kładzie pod stopy liście, następnie staje na nich i tańczy. Ma to robić tak, aby liście cały czas były pod stopami. Przy tej zabawie można wykorzystać muzykę. Każde dziecko staje na prawej nodze, lewą – zgiętą w kolanie – podnosi, przenosi w tył, kierując stopę mocno do góry. W prawej ręce trzyma liść, wykonuje skręt tułowia, dotykając liściem do stopy nogi zgiętej do tyłu. Ćwiczenie wykonuje kilka razy.
- Zabawa ruchowa z elementem skoku – *Zajęczki skaczą przez liście*. Każde dziecko kładzie przed sobą swoje liście. Na polecenie N. dzieci przeskakują obunóż przez nie. Skaczą w przód i w tył, w bok, w lewo i w prawo.

III. Część końcowa.

Dla każdego dziecka wycięty papierowy liść.

- Ćwiczenia wyprostne – *Spadające liście*. Dzieci stoją w rozsypcie, trzymając w rękach papierowe liście. Unoszą lewą rękę nad głowę, wypuszczają nad głową liść, dmuchają na niego, starając się utrzymać go jak najdłużej w powietrzu. To samo robią z liściem trzymanym w drugiej ręce.

- Ćwiczenia przeciw płaskostopiu – *Przysuwamy liście*.
Dzieci siedzą w siadzie prostym podpartym. Stopy stawiają na liściach, naciskając mocno palcami, przesuwały je w przód, a następnie przysuwają z powrotem do tułowia. Ćwiczenie powtarzamy kilka razy.
- Ćwiczenia rytmizujące.
Dzieci maszerują przy muzyce, wysoko unosząc kolana.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Pada deszcz – świeci słońce*.
Dzieci spacerują po ogrodzie. Na hasło: *Pada deszcz*, biegną do wyznaczonego miejsca w ogrodzie. Na hasło: *Świeci słońce* – ponownie spacerują.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Pomniki*.

Tamburyn.

Dzieci poruszają się po ogrodzie odpowiednio do dźwięków tamburynu. Na przerwę w grze oraz podanie przez N. nazwy emocji dzieci za pomocą swojego ciała przedstawiają tę emocję, tworząc pomnik.

III

Tablica KOCHAMY WAS – Propozycje zabaw i aktywności, do wykorzystania według wyboru N. (przewodnik, cz. 5).

- Karta pracy, cz. 1, s. 73.
Omawianie drzewa genealogicznego rodziny Olka i Ady. Kolorowanie drzewa. Czytanie z N. (lub samodzielnie) nazw członków rodziny Olka i Ady, przedstawionych na naklejkach. Naklejenie ich pod odpowiednimi obrazkami. Rysowanie po śladach rysunków serduszek. Rysowanie w środku czerwonych serduszek.

- Rysowanie drzewa genealogicznego własnej rodziny.

Dla każdego dziecka: wyprawka, karta A, kredki.

Dzieci rysują portrety członków swoich rodzin w odpowiednich miejscach na drzewie genealogicznym. Po zakończeniu każde dziecko przedstawia członków swojej rodziny i omawia swoje drzewo genealogiczne.

- Zabawa ruchowa *Spacer*.
Dzieci dobierają się w pary. Jedno dziecko przykuca – jest dzieckiem, drugie jest mamą lub tatą. Rodzic trzyma dziecko za rękę i idzie z nim na spacer (dziecko porusza się w przysiadzie).
- Poprawne stosowanie nazw członków rodziny; kończenie wypowiedzi rozpoczętych przez N.

N. mówi, a dzieci kończą jego wypowiedzi.

Mama mojej mamy lub mojego taty to... (babcia)

Tata mojej mamy lub mojego taty to... (dziadek)

Siostra mojej mamy lub mojego taty to... (ciocia)

Brat mojej mamy lub mojego taty to... (wujek)

Mama mojej babci lub mojego dziadka to moja... (prababcia)

Tata mojej babci lub mojego dziadka to mój... (pradziadek)

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Omawianie zawodów wykonywanych przez rodziców Olka i Ady. Rysowanie swoich rodziców w pracy. Słuchanie wiersza <i>Rodzinny wiersz</i> . Zabawa ruchowa ze śpiewem – <i>Ojciec Virgiliusz</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 9.	III 2, IV 20 IV 5, IV 20 IV 7 I 5
II.1. Zabawy przy piosence <i>Moja mama</i> . Cele: rozwijanie umiejętności wokalnych; wyrabianie poczucia świadomości ruchu. Zabawa ruchowo-rytmiczna <i>Mówimy rytmicznie</i> .	IV 7 I 5
2. Medale dla mamy i dla taty. Cele: rozwijanie sprawności manualnych; wykorzystanie w pracy materiałów odpadowych. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa <i>Pokaż swoją parę</i> ; zabawa ruchowa z elementem równowagi – <i>Rysujemy koła</i> .	III 2, III 8, IV 8 I 5
III. Określanie, co lubi mama, a co tata Olka i Ady. Rysowanie, w uproszczony sposób, co lubią rodzice dziecka. Zabawa ruchowa ze śpiewem – <i>Ojciec Virgiliusz</i> .	III 8, IV 8 IV 7

Cele główne

- rozwijanie umiejętności wokalnych,
- wyrabianie poczucia świadomości ruchu,
- rozwijanie sprawności manualnych,
- wykorzystanie w pracy materiałów odpadowych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- śpiewa piosenkę,
- wykonuje układ ruchowy do piosenki,
- wykonuje medal dla rodziców,
- wykorzystuje w pracy plastycznej surowce wtórne.

Przebieg dnia

I

T Tablica 6 – DAWNE ZAWODY – Propozycje zabaw i aktywności, do wykorzystania według wyboru N. (przewodnik, cz. 2, s. 197).

- Karta pracy, cz. 1, s. 74.
Omawianie zawodów wykonywanych przez rodziców Olka i Ady. Rysowanie swoich rodziców w pracy. Rysowanie po śladach rysunków serduszek.
- Słuchanie wiersza *Rodzinny wiersz*.
Zdjęcia/obrazki ludzi wykonujących różne zawody.
Tata Ani jest lekarzem,
tata Janka – marynarzem.
Tata Ewy – ogrodnikiem,
a Michała jest lotnikiem.

-

Hejże, dzieci, hejże, ha! Hejże, ha! Hejże, ha!
Róbcie wszystko to co ja, to co ja.

- 11

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

- Dzieci ustawiają się w parach (chłopiec z dziewczynką), twarzami do siebie, w formie szachownicy.

Dzieci:

w parach wykonują krok do siebie, krok od siebie,
dziewczynki mają ręce uniesione w górę,
drobnymi krokami wykonują obrót wokół siebie,
chłopcy kołyszają się na boki,
przenosząc ciężar ciała z nogi na nogę,
chłopcy, z opuszczonymi rękami, drobnymi krokami wykonują obrót wokół siebie,
dziewczynki kołyszają się na boki, przenosząc ciężar ciała z nogi na nogę,

Refren:

wykonują zwrot twarzami do osoby prowadzącej,
ręce mają skrzyżowane na klatce piersiowej,
ręce wyciągają przed siebie,
wykonują cztery powolne kroki w przód,
wykonują cztery powolne kroki w tył.

*I ja mamę kocham najmocniej jak umiem,
ze wszystkich moich sił.*

Ustawienie: dwa koła współśrodkowe; w środku stoją dziewczynki, na zewnątrz – chłopcy.

Zwrotka II

*Tylko mama podpowie, doradzi
i zawsze pomoże mi.
Bo jest blisko, bo jest tuż obok,
wciąż mnie uczy, jak dobrze mam żyć.*

Refren:

Dzieci w kołach przemieszczają się w przeciwnych kierunkach,
zatrzymują się; w dalszym ciągu trzymając się za ręce, wykonują mały krok w przód, mały krok w tył,
tak samo jak po pierwszej zwrotce,

Zwrotka III

*Właśnie ona prowadzi przez życie,
mam przecież tak mało lat,
mówi, co złe, a co jest dobre,
z moją mamą poznaję ten świat.*

tak samo jak podczas zwrotki I,

Refren:

tak samo jak po pierwszej zwrotce.

- Zabawa *Prezent dla mamy* – reagowanie na ustalone sygnały.
Dla każdego dziecka koperty z kołami (większymi i mniejszymi) w kolorach: niebieskim, czerwonym, żółtym, instrumenty, nagranie dowolnej muzyki, odtwarzacz CD.

Każdemu instrumentowi przyporządkowany jest jeden kolor kół:

- bębenkowi – koła niebieskie,
- marakasom – koła czerwone,
- kastanietom – koła żółte.

Dzieci zajmują dowolne miejsca na środku sali. Przed każdym dzieckiem znajduje się koperta z jednakowym zestawem kół (większych i mniejszych), które dzieci samodzielnie wycięły na wcześniejszych zajęciach. Dzieci biegają na palcach między kopertami przy nagraniu dowolnej muzyki. Na hasło: *Prezent dla mamy*, zajmują miejsca przed najbliższymi kopertami i wysypują z nich koła. N. uderza w wybrany instrument. Dzieci układają dowolne wzory z kół. Liczba użytych kół w odpowiednim kolorze ma być zgodna z liczbą dźwięków instrumentu.

Utrudnieniem zadania mogą być uderzenia w tempie wolnym i w tempie szybkim. Przy tempie wolnym dzieci wykorzystują większe koła, przy tempie szybkim – mniejsze koła.

- Zabawa rozwijająca koordynację słuchowo-ruchową – *Jak pomagam mamie*.
Dzieci zajmują miejsca na okręgu. Wybrane dziecko wchodzi do środka. W rytmie piosenki *Moja mama* wymyśla dowolne figury obrazujące, w jaki sposób pomagamy mamie w domowych pracach. Podczas prezentacji N. zwraca uwagę na estetykę ruchu oraz zachowanie rytmu zgodnego z muzyką.
- Zabawa ruchowa-rytmicznie *Mówimy rytmicznie*.

Tamburyn.

Dzieci poruszają się po sali w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Podczas przerwy w grze zatrzymują się i rytmityzują tekst, pierwszy wers wyklaskując, a drugi – wytupując.

*Nasi rodzice ciężko pracują,
różne zawody dobrze wykonują.*

Zajęcia 2. Medale dla mamy i dla taty.

- Rozmowa na temat medali.

Zdjęcia medali.

N. pyta:

- *Komu dajemy medale?*
- *Jakie mogą być medale?*
- *Czy możemy dać medale rodzicom? Dlaczego?*

- Zabawa ruchowo-naśladowcza *Pomagamy w domu*.

N. wymienia czynności, jakie można wykonywać w domu, a dzieci starają się je naśladować, np. *myjemy talerze, ścieramy kurze, odkurzamy dywan, układamy zabawki na półce...*

- Układanie życzeń dla rodziców.

N. wyjaśnia, że medale trzeba wręczyć rodzicom i złożyć im życzenia.

Dzieci wspólnie z N. układają życzenia. Potem robią to indywidualnie.

N. może nagrać życzenia dzieci, a potem przedstawić nagranie rodzicom podczas spotkania z nimi.

- Zapoznanie ze sposobem wykonania prac.

Dla każdego dziecka plastelina, przykrywki z różnych opakowań po produktach spożywczych.

- Wyrabianie plasteliny.
- Wypełnianie plasteliną wnętrza przykrywki – tworzenie wymyślonego wcześniej wzoru.
- Wykonanie prac przez dzieci.
- Oglądanie medali, wskazywanie najciekawszych. Odłożenie medali do półek indywidualnych (zostaną wręczone rodzicom na spotkaniu z nimi).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa *Pokaż swoją parę*.

Dzieci w parach, stoją w rozkroku, tyłem do siebie. Na hasło: *Pokaż swoją parę* – wykonują skręt w lewo, pokazują ręką swojego partnera z pary, następnie wykonują to samo w przeciwną stronę. Następnie dzieci obracają się twarzami do siebie, zamieniając się miejscami, w wysokim wspięciu na palcach. Ponownie powtarzają ćwiczenia skrętów tułowia.

- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Rysujemy koła*.

Dzieci stoją w rozsypce, na jednej nodze. Drugą nogą kreślą w powietrzu koła: małe i duże. Potem zmieniają nogi.

III

- Karta pracy, cz. 1, s. 75.

Oglądanie uproszczonych rysunków tego, co lubią mama i tata Olka i Ady. Rysowanie w sposób schematyczny tego, co lubią rodzice dziecka. Rysowanie po śladach serduszek, nie odrywając kredki od kartki.

- Zabawa ruchowa ze śpiewem – *Ojciec Wirgiliusz* (przewodnik, cz. 2, s. 21).

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Instrumentacja wiersza Bożeny Formy <i>Mama</i> . Wypowiadanie się na temat: <i>Jak Olek i Ada spędzają wolny czas z rodzicami</i> . Rysowanie, jak dzieci spędzają wolny czas ze swoimi rodzicami. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 9.		IV 7 IV 5, IV 8 I 5
II.1. Zabawy badawcze z magnesem. Cele: poznawanie właściwości magnetycznych magnesu; budzenie zainteresowania przyrodą nieożywioną. Zabawa ruchowa ze śpiewem – <i>Ojciec Wirgiliusz</i> .		IV 18, IV 19 IV 7
2. Ćwiczenia słuchowe na poziomie sylaby (i głoski). Cele: rozwijanie słuchu fonematycznego; podawanie cech rodziców. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa <i>Rysowanie</i> ; zabawa ruchowa z zastosowaniem wyliczanki – <i>Jadą goście</i> .		IV 2 I 5
III. Zabawa ruchowa <i>Co robi tata?</i> Praca z zastosowaniem obrazka – rozwijanie orientacji przestrzennej. Słuchanie fragmentu wiersza Apolinarego Nosalskiego <i>O dwunastu braciach</i> . Wprowadzenie nazwy nowego miesiąca – listopad.		I 5, IV 20 IV 14 IV 5, IV 16

Cele główne

- poznawanie właściwości magnetycznych magnesu,
- budzenie zainteresowania przyrodą nieożywioną,
- rozwijanie słuchu fonematycznego,
- podawanie cech rodziców.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia właściwości magnesu,
- uczestniczy w zabawach badawczych,
- dzieli słowa na sylaby,
- dzieli słowa na głoski,
- określa, jaka jest mama i jaki jest tata.

Przebieg dnia

I

- Instrumentacja wiersza Bożeny Formy *Mama*.

Marakas, tamburyn, trójkąt metalowy.

Uwaga: Wybrane dziecko recytuje tekst. Obok stoi dziecko grające na instrumencie. Należy zwrócić uwagę, aby dźwięki instrumentu były delikatne i nie zagłuszały głosu recytującego.

*Zbieram kwiaty na łące,
piękny bukiet z nich zrobię.*

*Bardzo cię kocham, moja mamusiu,
więc ofiaruję go tobie.*

*A kiedy zapadnie wieczór,
wszystkie gwiazdy na niebie
dokładnie policzę i tyle buziaków
będę miała dla ciebie.*

marakas tremolo,

cztery uderzenia w tamburyn,

kastaniety tremolo,

uderzenia w trójkąt,

*Dam ci moje serduszko,
w nim jest wiele miłości,
bardzo cię kocham i tym prezentem
chcę dać ci wiele radości.*

marakas tremolo,
trójkąt.

- Karta pracy, cz. 1, s. 76.

Omawianie, jak Olek i Ada spędzają wolny czas z rodzicami. Rysowanie, jak dzieci spędzają wolny czas ze swoimi rodzicami. Rysowanie po śladach rysunków tulipanów, bez odrywania kredki od karty.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 9 (przewodnik, cz. 2, s. 10).

II

Zajęcia 1. Zabawy badawcze z magnesem.

- Wprowadzenie.

Magnesy różnego kształtu i różnej wielkości.

Dzieci oglądają różne magnesy, bawią się nimi swobodnie.

N. pyta:

- *Co to jest magnes?*
- Część właściwa (badawcza).
- Zapoznanie z właściwościami magnesu.

Ćwiczenie 1.

N. przygotowuje różne przedmioty, np.: gwoździe, szpilki, korek, spinacze, łyżeczkę, kartkę papieru itd.

Dzieci mają magnesy. Przykładają je kolejno do przedmiotów, próbując określić, czy magnes przyciąga dany przedmiot, czy nie. Segregują przedmioty na dwie grupy – na te, które są przyciągane przez magnes, i te, których magnes nie przyciąga.

Wniosek

Magnes przyciąga metalowe przedmioty.

Ćwiczenie 2.

Dzieci przykładają magnesy do siebie różnymi stronami. Obserwują ich zachowanie. N. wyjaśnia, że brzegi magnesu to bieguny.

- *Co się dzieje z magnesami?*

Wniosek

Magnesy przyciągają się jedną stroną (jednym biegunem), a drugą się nie przyciągają.

Magnesy mają dwa bieguny (dwa końce) – północny i południowy. Bieguny północny i południowy przyciągają się, a dwa bieguny północne (od różnych magnesów) lub dwa bieguny południowe odpychają się.

Ćwiczenie 3.

N. umieszcza na tablicy magnetycznej kartkę i przytwierdza ją magnesem. Potem umieszcza trzy kartki i też przytwierdza je magnesem.

Dzieci umieszczają karton między magnesem a kartkami. Obserwują zachowanie kartek.

Wniosek

Magnes przyciąga karton przez papier.

Ćwiczenie 4.

N. pociera magnesem dużą igłę – od jej środka ku końcom (otrzymuje tak zwany sztuczny magnes). Potem przykładą namagnesowaną igłę do innej igły. Dzieci obserwują zachowanie igły.

Wniosek

Namagnesowana igła zachowuje się jak magnes i przyciąga inną igłę.

Podsumowanie.

- Zabawy z magnesem.

- *Łowimy ryby.*

Sylwety ryb, spinacze (np. biurowe – metalowe), niebieski karton, kilka kijków z przywiązanym sznurkiem i umocowanym magnesem.

N. przygotowuje sylwety ryb. Każdą z nich przypina spinaczem i kładzie na niebieskim kartonie – jeziorku. Kolejne dzieci dostają wędki (bambusowe kijki z przywiązanymi sznurkami, na końcu których są umocowane magnesy). Dzieci łowią nimi ryby. Każde dziecko ma taki sam, określony czas przeznaczony na łowienie ryb. Po skończonej zabawie dzieci liczą złowione ryby, porównują ich liczbę między sobą.

- *Labirynt (lub trasa samochodowa).*

Karton z narysowanym schematem labiryntu, dwa magnesy.

N. przygotowuje schemat labiryntu na kartonie. Dzieci kładą jeden mały magnes przed wejściem do labiryntu, a drugi magnes trzymają pod kartonem. Poruszając drugim magnesem, starają się, żeby umieszczony na kartonie magnes przeszedł przez labirynt.

- *Zbieramy przedmioty.*

Karton A3, metalowe przedmioty (do wyboru przez N.), dwa magnesy.

Na środku kartonu formatu A3 N. umieszcza różne metalowe przedmioty. Gracze (dwoje, troje dzieci) siadają po jednej stronie kartonu. Ich zadaniem jest zgromadzić obok siebie jak najwięcej przedmiotów, przyciągając je magnesem. Gdy wszystkie przedmioty *znikną* ze środka – dzieci liczą, ile ich przyciągnęły. Gracz, który ma ich najwięcej, zostaje nagrodzony brawami.

- Poznanie zastosowania magnesu.

- *Gdzie spotykamy magnesy?*

Magnesy spotykamy:

- w zamknięciach mebli,
- na tablicach magnetycznych – służą do utrzymywania dokumentów, liter,
- w wieszakach na ubrania,
- w kompasie,
- w różnych urządzeniach elektrycznych: prądnicach, silnikach,
- w miernikach elektrycznych.

- Zabawa ruchowa ze śpiewem – *Ojciec Wirgiliusz* (przewodnik, cz. 2, s. 21).

Zajęcia 2. Ćwiczenia słuchowe na poziomie sylaby (i głoski).

- Układanie trzech zdań na temat mamy i trzech zdań na temat taty Olka i Ady. Np.

Mama Olka i Ady jest wysoka.

Ma rude włosy.

Jest lekarzem pediatrą.

Tata Olka i Ady jest architektem.

Ma ciemne włosy i niebieskie oczy.

Tata Olka i Ady lubi warzywa i czekoladę.

- Liczenie słów w ułożonych zdaniach – indywidualnie i zbiorowo.

- Dzielenie na sylaby (i na głoski) nazw tego, co lubi mama (**nawiązanie do ćwiczenia z karty pracy, cz. 1, s. 75**).

owoce	o-wo-ce	(o-w-o-c-e)
tulipany	tu-li-pa-ny	
książki	książ-ki	
tort	tort	(t-o-r-t)

- Dzielenie na sylaby (i na głoski) nazw tego, co lubi tata (**nawiązanie do ćwiczenia z karty pracy, cz. 1, s. 75**).

warzywa	wa-rzy-wa	(w-a-rz-y-w-a)
czekolada	cze-ko-la-da	(cz-e-k-o-l-a-d-a)

gazety	ga-ze-ty	(g-a-z-e-t-y)
rower	ro-wer	(r-o-w-e-r)

- Zabawa *Jaka jest mama? Jaki jest tata?*

Podawanie przez dzieci charakterystycznych cech opisujących mamę i tatę. Dzieci podają określenia, a N. zapisuje je na dużych kartonowych sercach z napisami.

- *Jaka jest mama?* Np. spokojna, wesoła, delikatna, wyrozumiała, czuła, kochająca...
- *Jaki jest tata?* Np. mądry, wesoły, wysportowany, czytany, kochający, silny...

- Karta pracy, cz. 1, s. 77.

Rysowanie po śladach rysunków kwiatów dla mamy. Kolorowanie rysunków. Ozdabianie rysunków krawatów według własnego pomysłu. Kończenie rysowania tulipanów według wzorów.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa *Rysowanie*.

Tamburyn.

Dzieci poruszają się po wyznaczonym miejscu w ogrodzie przedszkolnym w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Na przerwę w grze zatrzymują się. N. mówi, którą częścią ciała będą rysowały i co będą rysowały. Np. *głowa rysuje chmurkę; łokieć rysuje drzewo; kolano rysuje ślimaka...*

- Zabawa ruchowa z zastosowaniem wyliczanki – *Jadą goście*.

Bębenek.

Dzieci maszerują parami po obwodzie koła przy dźwiękach bębenka. Na przerwę w grze zatrzymują się, zwracają buziami do siebie i powtarzają wyliczankę, ilustrując ją ruchem.

Mamo! Mamo!

Co? Co? Co?

Goście jadą.

No to co?

Dzień dobry, dzień dobry.

Cmok, cmok, cmok.

Tato! Tato!

Co, co, co?

Goście odjeżdżają.

No to co?

Do widzenia, do widzenia.

Cmok, cmok, cmok.

Dzieci:

klaszczą w swoje dłonie,

klaszczą w dłonie partnera,

klaszczą w swoje dłonie,

klaszczą w dłonie partnera,

podają sobie ręce na powitanie,

naśladują posyłanie całuszków, ze zwrotem

głowy na prawo, na lewo,

wykonują takie same gesty jak wyżej.

III

- Zabawa ruchowa *Co robi tata?*

Tamburyn.

Dzieci poruszają się po sali w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Na przerwę w grze zatrzymują się i naśladują czynności, o których mówi N. Np. *tata pisze na komputerze; tata maluje obraz na sztalugach; tata trzepie dywan; tata wbija gwoździe; tata odkurza dywan...*

- Karta pracy, cz. 1, s. 78.

- Opowiadanie o tym, co dzieje się na obrazku. Używanie słów: *na, w, pod, między, po lewej stronie, po prawej stronie*.

- Słuchanie fragmentu wiersza Apolinarego Nosalskiego *O dwunastu braciach*. Wprowadzenie nazwy nowego miesiąca – listopad.

*Listopad, zwykle
wietrzny i dżdżysty,
wymiała stosy
opadłych liści.*

*Gdy mu się znudzi
jesienna plucha,
to sypie śniegiem
i mrozem dmucha.*

Zajęcia 1. Słuchanie opowiadania Małgorzaty Strękowskiej-Zaremby Wywiad.

- Zabawa w ciuciubabkę.

Chustka do zawiązywania na oczach.

N. zawiązuje wybranej osobie chustkę na oczach. Jest ona Ciuciubabką. Obraca tę osobę wokół jej osi, mówiąc:

N.: *Babciu, babciu, gdzie stoicie?*

Dz.: *Na becze.*

N.: *A co w tej becze jest?*

Dz.: *Kwas.*

N.: *To łapcie nas!*

Dzieci uciekają przed Ciuciubabką. Gdy ona kogoś złapie, to poprzez dotyk stara się rozpoznać, kto to jest. Gdy rozpozna – dzieci zamieniają się rolami. Gdy nie rozpozna – łapie dalej.

N. wyjaśnia, że w ciuciubabkę bawiły się babcie oraz dziadkowie dzieci.

- Słuchanie opowiadania.

Książka (s. 20–21) dla każdego dziecka.

Ada nie mogła się doczekać wizyty u dziadków. Miała bardzo ważne zadanie do zrealizowania.

– Babciu, dziadku, przeprowadzę z wami wywiad! – wykrzyknęła już w progu, gdy w piątek wieczorem rodzice wreszcie znaleźli czas, żeby zawieźć ją na przedmieścia. – Muszę dowiedzieć się jak najwięcej o rodzinie. Usiądźcie wygodnie w fotelach i opowiadajcie. – Ada podsunęła babci pod usta mikrofon – jak prawdziwa dziennikarka.

– Ojej, nigdy nie udzielałam wywiadu. Mam tremę – spieszyła się babcia. – Chociaż, gdy byłam w twoim wieku, bawiłam się z siostrą w festiwal piosenki. Zamiast mikrofonu śpiewaliśmy do suszarki albo lokówki.

– Super. Spróbuję tak z koleżankami. My też śpiewamy, ale do mikrofonu – powiedziała Ada i dała bardzo poważnym głosem Ady – dziennikarki: – Pani babciu, proszę opowiedzieć o rodzinie.

– Cóż, moja rodzina liczy niewiele osób. Mam wnuczkę Adę i wnuka Olka. I mam dziadka.

– Dziadek jest twoim mężem. Zapomniałaś, babciu? – podpowiedziała cicho Ada.

– Dziadek jest moim mężem, a ja jego żoną – poprawiła się babcia. – Nasz syn, architekt, jest tatą Ady i Olka. A ich mama, lekarka, naszą synową. Nasza córka Aniela, siostra taty Ady i Olka, mieszka na wsi. Moi rodzice już dawno nie żyją, ale mam dwóch starszych braci w Warszawie i młodszą siostrę w Zakopanem.

– To ta, która przysyła mi pluszaki na mikołajki? – spytała Ada.

– Ta sama. Gdy byłam w twoim wieku, miałyśmy tylko jednego pluszowego misia. Ja chciałam z nim spać i siostra też.

– I ja śpię z pluszakami! – zauważyła zdziwiona Ada.

– Ciągnęłam misia za jedną łapkę, ona za drugą. Łapki się urwały, a my płakałyśmy aż do rana. To było straszne przeżycie. – Babcia aż westchnęła na wspomnienie horroru, jaki przeżyły ona, siostra i ich miś.

– Wiem, Olek urwał ogon mojej małpce. Zrobił to niechcący, ale też płakałam – powiedziała Ada ze współczuciem.

– Rano mamusia pozszywała misia, a my nauczyłyśmy się nim dzielić. – Babcia uśmiechnęła się do wspomnień. – Hulajnogę też miałyśmy jedną.

Ada wyobraziła sobie babcię na hulajnodze i aż złapała się za brzuch. – No nie, babciu, ty jeździłaś na hulajnodze?!

– Babcia jeździła na hulajnodze, a ja szalałam na rowerze – wtrącił dziadek i też się uśmiechnął. Widocznie „szaleństwa” musiały być bardzo przyjemne.

- To tak jak Olek, ale on częściej szaleje na deskorolce. Jeździłeś na deskorolce? – spytała Ada.
- Nawet nie wiedziałem, co to jest deskorolka, wnusiu – odpowiedział dziadek.

Ada przypomniała sobie o roli dziennikarki, odchrząknęła i spoważniała. – Panie dziadku, proszę opowiedzieć o rodzinie.

– Mam aż czterech braci. Dwóch starszych i dwóch młodszych. Trzech bratanków i cztery bratanice. W naszym domu było głośno i wesoło. Pamiętam zabawy blaszanymi samochodzikami. Nie jeździły same, jak te dzisiaj, nie trąbiły, nie migały światłami, ale nam to nie przeszkadzało. W wyścigi można bawić się nawet kapslami.

Ada słuchała dziadków z otwartymi ustami. Odkryła, że w dzieciństwie zachowywali się podobnie jak ona i Olek dziś. Mieli tylko mniej zabawek i nie takich fajnych. Zamiast klockami Lego bawili się drewnianymi klockami. Zamiast lalek, które płaczą, mówią i się poruszają, mieli nieruchome porcelanowe lale. O komputerach nawet nie słyszeli. Ale czy to źle? Mówią, że nie nudzili się ani minuty, a nuda jest przecież gorsza od braku zabawek.

Dziennikarka Ada podziękowała dziadkom za wspólny wywiad. Będzie miała o czym opowiadać koleżankom i kolegom. A gdy wieczorem leżała już w łóżku, przyszedł do niej dziadek.

– Adusiu, może nie mów w przedszkolu o tym, że wybiłem szybę piłką. Jeszcze dzieci pomyślą, że masz dziadka łobuza – poprosił.

– Hm, zastanowię się, panie dziadku – powiedziała poważnie, jednak zaraz uśmiechnęła się i dodała: – Nie martw się. Nie jesteś większym łobuzem niż Olek i ja. – Jednak o tym, że ostatnio zbiła ulubiony wazon mamy, woląla dziadkowi nie mówić.

- Rozmowa na temat opowiadania.
- Co przeprowadzała Ada z babcią i dziadkiem?
- O co pytała babcię i dziadka?
- Co ją zdziwiło?
- Ile rodzeństwa miała babcia?
- Czy miała tyle zabawek co Ada?
- Na czym jeździła babcia? Na czym jeździł dziadek?
- Ile rodzeństwa miał dziadek?
- Czy zabawy dziadka i babci różniły się od tych, w które bawią się Ada i Olek?
- Zabawa ze śpiewem – Karuzela.

Dzieci stoją w dużym kole, śpiewają z N. i naśladują jego ruchy.

Chłopcy, dziewczęta, dalej, spieszymy się! Karuzela czeka, wzywa nas z daleka. Starsi już poszli, a młodszy jeszcze nie. Hej, hopsasa, jak ona szybko mknie, hej dalej, dalej, dla zabawy, kręcmy się! Hej, hopsasa...	Dzieci: rytmicznie wyciągają przed siebie naprzemiennie nogi, trzymając ręce na biodrach, stają na palcach, wyciągają ręce do góry, wykonują przysiad, podskakują w miejscu, podają sobie ręce i szybko obracają się w kole, jw.

- Oglądanie zabawek sprzed 50 i więcej lat.
Zdjęcia przedstawiające: konia na biegunach, wózek dla lalek, taczki, metalowego bąka, kołyskę, misia, klocki, samochody...
Zwracanie uwagi na materiał, z jakiego zostały wykonane (głównie drewno).
Dzieci oglądają zdjęcia, porównują ze współczesnymi zabawkami.

Zabawki towarzyszą dzieciom od dawnych czasów i chociaż wydaje się to dziwne, wiele się nie zmieniło. Najdłuższą historią mogą pochwalić się grzechotki i lalki. Dawno temu (w średniowieczu) powstały drewniane koniki na kiju, które były podstawą konia na biegunach. Uczono się gry w szachy (dotarła do Europy w X wieku), bawiono się drewnianymi bąkami, grano szmacianymi piłkami (Kościół tego zabraniał). Później pojawiły się pierwsze puzzle (przedstawiające mapę świata – miały pomóc w nauce geografii) i gry planszowe. Domki dla lalek, cynowe i ołowiane żołnierzyki. Powstałe później zabawki bardzo przypominały te dzisiejsze.

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 5 (przewodnik, cz. 2, s. 17).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Ćwiczenia – skłony tułowia i skręty na boki – *Grabienie liści*.
Dzieci stoją w lekkim rozkroku. Wykonują szerokie ruchy naśladujące grabienie, z wykorzystaniem skrętoskłonów, w lewą i w prawą stronę.
- Zabawa *Pasażerowie w pociągu*.
Dzieci siedzą na ławeczkach, ramiona mają opuszczone, ręce zgięte w łokciach. Okrężnymi ruchami rąk naśladują obracanie się kół pociągu i jednocześnie wypuszczanie pary oraz stukot kół. Następnie ruchy i odgłosy stają się coraz cichsze, a dzieci, jak pasażerowie w pociągu, zasypiają – pochylając głowy i tułów. Na hasło: *Stacja!* – pasażerowie budzą się, prostują głowy i plecy, rozglądają się wokół, sprawdzając, czy to już stacja, na której mają wysiąść.

III

- Karta pracy, cz. 1, s. 80.
Dzielenie nazw przedmiotów na sylaby (na głoski). Kolorowanie rysunków przedmiotów, które dziecko chciałoby mieć (nie mniej niż dwóch). Rysowanie po śladach serduszek. Kolorowanie ich. Nauka rymowanki, którą potem dzieci zaśpiewają rodzicom na wymyśloną melodię.
- Powtórzenie zabaw muzycznych z całego tygodnia.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Rysowanie roślin, zwierząt lub przedmiotów przy domach według poleceń. Kolorowanie domków. Dzielenie na sylaby nazw przedmiotów związanych z domem. Określanie pierwszej i ostatniej głoski w każdej nazwie. Słuchanie piosenki <i>Maluję wielki dom</i> . Określanie metrum, charakteru melodii i budowy piosenki.	IV 2, IV 8, IV 14
	Ćwiczenia poranne – zestaw nr 10.	IV 7
II.1.	<i>Domy i domki</i> – ćwiczenia w liczeniu. Cel: rozwijanie umiejętności liczenia, szeregowania.	I 5
	Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 5. Rysowanie po prawej stronie karty elementów, z których składa się dom. Kolorowanie rysunków według kodu.	IV 8, IV 15
2.	Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 5. Cel: utrwalanie poznanych zapisów cyfrowych liczb.	IV 8, IV 15
	Zabawa ruchowa rozwijająca szybkość – <i>Domy z gazet</i> .	I 5
2.	Odkrywanie litery t , T . Rysowanie po śladach rysunków. Określanie pierwszej głoski w słowie <i>tata</i> i w nazwach rysunków. Cel: rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej.	IV 2, IV 4, IV 8
	Odkrywanie litery t : małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. Układanie schematów i modeli słów: <i>tata</i> , <i>Tomek</i> . Cele: określanie miejsca spółgłoski t w słowie; zapoznanie z literą t .	I 5
III.	Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa z elementem równowagi – <i>Piłka i krążek</i> ; zabawa ruchowo-naśladowcza <i>Rysujemy głową koła</i> .	IV 7
	Słuchanie piosenki <i>Namaluję wielki dom</i> Nauka refrenu piosenki <i>Namaluję wielki dom</i> na zasadzie echa muzycznego. Próby nucenia melodii mormorando.	IV 1, IV 7
	Zabawa rozwijająca wyobraźnię oraz reakcję na zmianę akompaniamentu – <i>Narysuję swój dom</i> .	III 2, IV 8
	Malowanie swojego wymarzonego domu.	

Cele główne

- rozwijanie umiejętności liczenia i szeregowania,
- utrwalanie poznanych zapisów cyfrowych liczb,
- **rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej,**
- **określanie miejsca spółgłoski t w słowie,**
- **zapoznanie z literą t: małą i wielką, drukowaną i pisaną.**

Cele operacyjne

Dziecko:

- liczy w podanym zakresie, szereguje domki według wielkości,
- rozpoznaje i nazywa cyfry: 1, 2, 3, 4, 5
- **rysuje po śladach rysunków,**
- **dzieli słowa na głoski,**
- **rozpoznaje i nazywa literę t: małą i wielką, drukowaną i pisaną.**

Przebieg dnia

I

- Karta pracy, cz. 2, s. 3.

Słuchanie poleceń (co rysować przy domkach) i rysowanie tego, o czym była mowa. Kolory domków tak, aby każdy wyglądał inaczej. Dzielenie na sylaby nazw przedmiotów związanych z domem (określanie w nich pierwszej i ostatniej głoski).

- Słuchanie piosenki *Maluję wielki dom* (sł. i muz. Krystyna Gowik) śpiewanej przez N.

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

I. Ma - lu - ję wiel - ki dom. Ścia - ny ma, ok-na ma, dach czer-wo - ny. A przed do - mem ko - ty dwa, a w og - ród - ku: ma - ma i ja! Ref.: Ser-dusz-ka bi - ją nam jak ży - we: puk, puk, puk, puk. Mój dom po pro-stu jest praw-dzi - wy, bez - pie - cznie jest tu. Ser - du - szka tu.

I. *Maluję wielki dom. Ściany ma, okna ma, dach czerwony.*

A przed domem koty dwa, a w ogródku: mama i ja!

Ref.: *Serduszka biją nam jak żywe: puk, puk, puk, puk.*
Mój dom po prostu jest prawdziwy, bezpiecznie jest tu. } bis

II. *Nad domem słońce lśni, ptaki dwa lecą gdzieś nad chmurami.*

Tata z bratem w piłkę gra, a w ogródku: mama i ja!

Ref.: *Serduszka biją...*

III. *Za oknem rośnie las, pośród drzew idzie jeź i sarenka.*

Babcia koszyk grzybów ma, a w ogródku: mama i ja!

Ref.: *Serduszka biją...*

IV. *Już dom gotowy mam! Taki dom, duży dom dla rodziny.*

Dziadek jeszcze niesie psa, a w ogródku: mama i ja!

Ref.: *Serduszka biją...*

- Określenie metrum, charakteru i budowy piosenki.

N. zadaje pytania dotyczące tekstu piosenki.

- *Jak wygląda dom, który namalował przedszkolak?*
- *Kto mieszka w tym domu?*
- *Jak się czuje autor obrazka w swoim domu?*
- *Jak myślicie, dlaczego namalowany dom jest prawdziwy i bezpieczny?*

• Ćwiczenia poranne – zestaw nr 10.

Tamburyn.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Szukamy rodziców*.
Dzieci poruszają się po sali w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Na przerwę w grze zatrzymują się, wspinają na palce i rozglądają za *zagubionymi* rodzicami.
- Ćwiczenia dużych grup mięśniowych – *Pomagamy tacie trzepać dywan*.
Dzieci naśladują zakładanie dywanu na trzepak, trzepanie dywanu, zdejmowanie go oraz dźwiganie do domu.
- Zabawa ruchowa z elementem czworakowania – *Raczkujemy jak młodsze rodzeństwo*.
Dzieci czworakują w różnych kierunkach sali, naśladując sposób raczkowania młodszego brata lub młodszej siostry.
- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Spacer po wysokiej trawie*.
Dzieci spacerują po sali (łące, na której rośnie wysoka trawa) – podnoszą wysoko kolana, aby przez nią przejść.
- Zabawa ruchowa z elementem skoku – *Oznaki radości*.
Dzieci podskakują – cieszą się z pięknego prezentu od rodziców.
- Zabawa bieżna – *Dobiegij do rodziców*.
N. dzieli dzieci na dwie grupy: rodziców i dzieci. Rodzice stoją po jednej stronie, a dzieci w pewnej odległości od nich, naprzeciwko. Na hasło: *Start!* dzieci jak najszybciej muszą dobiec do rodziców. Podczas powtórzenia zabawy następuje zmiana ról.
- Zabawa uspokajająca *Jesteśmy wysocy jak rodzice*.
Dzieci maszerują po obwodzie koła we wspięciu na palcach, swobodnie, licząc do pięciu; co pewien czas zmieniają kierunek ruchu.

II

Zajęcia 1. *Domy i domki* – ćwiczenia w liczeniu.

- Podawanie skojarzeń do wyrazu **dom**.
Kartonowa sylweta domu z naklejonym na środku wyrazem dom.
N. ma wyciętą z kartonu sylwetę domu z naklejonym na środku wyrazem **dom**. Dzieci czytają z N. wyraz. Potem podają do niego skojarzenia, a N. zapisuje je wokół wyrazu. Np. budynek, mieszkanie, rodzina...
- Segregowanie domków według różnych cech.
Kartonowe domki różnej wielkości, o różnej liczbie okien, w różnych kolorach.
N. umieszcza na tablicy pięć kartonowych domków – trzy duże, dwa małe; o różnej liczbie okien (cztery lub pięć), w różnych kolorach (żółte lub niebieskie).
Dzieci segregują domki według:
  - wielkości (duże lub małe),
  - koloru (żółte, niebieskie),
  - liczby okien (z 4 oknami, z 5 oknami).

Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 5.

Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 5.

B

- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 20, 21–22.
- Łączenie rysunków, których nazwy kończą się taką samą sylabą.
- Kolorowanie rysunku domku. Rysowanie po prawej stronie karty elementów, z których składa się dom.
- Kolorowanie rysunków według podanego kodu.

N. ustawia kartonowe domy w szeregu. Dzieci numerują je: 1, 2, 3, 4, a potem pod piątym umieszczają kartonik z pięcioma krążkami.

- Pokaz zapisu cyfrowego liczby 5.

Kartoniki z cyfrą 5.

Dzieci oglądają cyfrę 5, szukają do niej porównań. Umieszczają kartonik z cyfrą 5 obok kartonika z krążkami.

- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Litery i liczby*, cz. 1, s. 34–35.
- Rysowanie odpowiedniej liczby domów. Rysowanie po śladach brzegów tych kół, w których jest pięć elementów. Pisanie cyfr po śladach, a potem – samodzielnie.
- Dzielenie nazw obrazków na głoski. Zaznaczanie ich liczby – kolorowanie pól z odpowiednimi liczbami. Rysowanie w workach odpowiedniej liczby piłek.

- Zabawa ruchowa rozwijająca szybkość – *Domy z gazet*.

Tamburyn, gazeta dla każdego dziecka.

Dzieci poruszają się po sali w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Podczas przerwy w grze wracają do swoich domów – gazet rozłożonych na dywanie. Przy każdym powtórzeniu zabawy N. zabiera po kilka gazet, więc liczba dzieci w domach zwiększa się. Muszą się ściskać, przytulać, aby wszyscy, którzy chcą przebywać w domu, zmieścili się w nim.

Zajęcia 2. Odkrywanie litery **t, T**.

Zajęcia 2. Odkrywanie litery **t**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

B

- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 23–24.
- Rysowanie szlaczków po śladach a potem – samodzielnie.
- Opisywanie, co przedstawia obrazek. Określanie pierwszych głosek w słowie *tata* i w nazwach rysunków. Rysowanie po śladach rysunków. Zaznaczanie liter **t, T** w wyrazach.

- Wyodrębnianie wyrazu podstawowego – **tata**.

N. pyta: *Kto w domu wykonuje najcięższe prace?* Dzieci wypowiadają się na temat swoich tatusiów (jak mają na imię, jak wyglądają, gdzie pracują, jak wypoczywają, jak bawią się z dziećmi w wolnym czasie...).

- Określanie pierwszej głoski w słowie *tata*.
- Podawanie przykładów słów, w których głoska **t** jest na początku (traktor, torba, telefon, telewizor...), na końcu (tort, list, most, kot...), w środku (mata, kotara, butelka...).
- Budowanie schematu słowa *tata*.

Białe kartoniki dla każdego dziecka.

Dzieci dzielą słowo *tata* na sylaby, układają i rozsuwają białe kartoniki. Potem zsuwają kartoniki i głośno wymawiają całe słowo. Następnie dzieci układają tyle kartoników, ile jest głosek w słowie *tata*; wymawiają głoski głośno, dotykając kolejno kartoników.

- Budowanie schematu słowa *Tomek*.

Białe kartoniki dla każdego dziecka.

Dzieci dzielą słowo *Tomek* na sylaby oraz na głoski. Następnie układają z białych kartoników schemat słowa, dzielą je na sylaby, dokonują syntezy (jak wyżej).

- Określanie rodzaju głoski **t**.
Dzieci wybrzmiewają głoskę **t**:

długo: tytytyty...

krótco: t, t, t, t...

Głoska *t* to spółgłoska. Oznaczamy ją na niebiesko.

- Budowanie modeli słów: *tata*, *Tomek*.

Czerwone i niebieskie kartoniki dla każdego dziecka.

Dzieci wymieniają kolejne głoski w słowach: *tata*, *Tomek*. Pod schematami słów: *tata*, *Tomek*, zaznaczają miejsca głoski *t* niebieskimi kartonikami. Następnie wskazują samogłoski w słowach: *tata*, *Tomek*, i zaznaczają je czerwonymi kartonikami. Pozostałe głoski zaznaczają niebieskimi kartonikami.

- Odkrywanie liter *t*, *T*.

Dla każdego dziecka: litery *t*: mała i wielka, czerwone i niebieskie kartoniki.

N. pokazuje litery *t*, *T*. Dzieci określają ich wygląd. Następnie umieszczają litery *t*, *T* pod modelami słów: *tata*, *Tomek*.

N. przypomina, że imiona rozpoczynają się wielką literą (jak nazwy państw i miast, początek zdania, nazwisko...).

- Umieszczenie kartoników z poznanymi wcześniej literami pod modelami słów: *tata*, *Tomek*.

Kartoniki z literami: *a*, *o*, *m*, *e*, dla każdego dziecka.

Dzieci układają kartoniki z poznanymi już wcześniej literami pod modelami słów: *tata*, *Tomek*.

- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Litery i liczby*, cz. 1, s. 36–39.

- Nazywanie obrazków. Dzielenie ich nazw na głoski. Rysowanie pod każdym obrazkiem tylu okienek, z ilu głosek składa się jego nazwa. Czytanie sylab z literą *t*, wyrazów i zdania.

- Zaznaczanie na niebiesko liter *t*, *T* w wyrazach.
- Oglądanie obrazka. Czytanie zdań, uzupełnianie ich obrazkami. Rozwiązywanie rebusów.

- Rysowanie palcem po literze *t* – małej i wielkiej. Pisanie liter *t*, *T* po śladach, a potem – samodzielnie.

B+

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Piłka i krążek*.

Piłki i krążki dla każdego dziecka.

N. rozdaje dzieciom krążki oraz wysypuje z koszyka tyle piłek, ile jest dzieci. Dzieci chodzą z krążkami i każde z nich podnosi jedną piłkę. Kładzie ją na krążku i porusza się po wyznaczonym miejscu w ogrodzie, dopóki piłka nie spadnie z krążka. Wtedy dziecko zatrzymuje się, bierze piłkę do ręki, a krążek kładzie na głowie. Stojąc, obserwuje chód innych dzieci. Wygrywa dziecko najzręczniejsze, które najdłużej balansuje krążkiem i piłką.

- Zabawa ruchowo-naśladowcza *Rysujemy głową koła*.

Dzieci stoją w lekkim rozkroku. Naśladują N. – kreślą głową koła, wykonując obroty.

III

- Słuchanie piosenki *Namaluję wielki dom* (przewodnik, cz. 2, s. 33).

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

- Nauka refrenu piosenki na zasadzie echa muzycznego.
- Próby nucenia melodii mormorando.
- Zabawa rozwijająca wyobraźnię oraz reakcję na zmianę akompaniamentu – *Narysuję swój dom*.

Kartki z bloku, formatu A3, pastele, nagranie piosenki *Namaluję wielki dom*, tamburyn.

Dzieci otrzymują duże kartki papieru i pastele. Rozkładają je na środku sali i zajmują miejsca obok nich. Gdy usłyszą piosenkę (nagranie z płyty CD), maszerują w dowolnych kierunkach zgodnie z jej rytmem. Na zmianę akompaniamentu – N. gra na tamburynie – zajmują miejsca obok swoich kartek i rysują wymarzony dom. Rysowanie kilkakrotnie przerywa muzyka – nagranie piosenki – podczas której dzieci maszerują między pracami. Zabawę powtarzamy tak długo, aż prace zostaną skończone.

- Słuchanie wiersza Pawła Beręsewicza *Dom rodzinny*.

*Gdy jakiś straszek, strach, straszydło
chce, żeby życie mi obrzydło,
przyspieszam kroku, biegnę i...
przed nosem im zamykam drzwi.*

*Za tymi drzwiami mama z tatą
osłabią strachów moc herbatą,
serdecznym słowem, czułym gestem.
Tam się nie boję. W domu jestem.*

Wiersz pochodzi z e-podręcznika do EW na licencji, (CC-BY-3.0), www.epodreczniki.pl, klasa 1, lato, blok 30, temat 147, plansza 2.

- Rozmowa na temat wiersza.
  - *Jak nazywa się miejsce, w którym czujemy się bezpiecznie?*
  - *Kto zawsze na nas czeka w domu?*
  - *Czy chętnie wracamy do domu rodzinnego?*
  - *Czy dom to tylko budynek?*
- Omawianie wyglądu swojego domu.
  - *Co chcielibyście zmienić w domu, żeby wyglądał ładniej, przytulniej?*
  - *Jeżeli moglibyście kupić, wybudować dom dla rodziny, to jakby wyglądał?*
- Malowanie swojego wymarzonego domu.

Dla każdego dziecka: farby, pędzle, kartki.

Dzieci malują, pamiętając o wypełnianiu całej powierzchni kartki i o proporcjach.

- Słuchanie wypowiedzi autorów na temat ich namalowanych domów. Umieszczenie prac w kątku dla rodziców.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Nauka pierwszej zwrotki piosenki <i>Maluję wielki dom</i> ; utrwalanie refrenu. Ćwiczenia oddechowe – <i>Kolorowe domki</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 10.	IV 7 IV 2 I 5
II.1.	Zabawy matematyczne – <i>W szafie Olka i Ady</i> . Cele: rozwijanie umiejętności klasyfikowania; dostrzeganie i kontynuowanie rytmów. Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 0 . Kolorowanie pól zgodnie z kolorami kropek. Wprowadzenie zapisu cyfrowego liczby 0 . Cel: utrwalanie poznanych zapisów cyfrowych liczb. Zabawa ruchowa rozwijająca szybkość i spostrzegawczość – <i>Porządkujemy ubrania</i> .	IV 12, IV 15 IV 8, IV 15 I 5
2.	Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 5. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa pantomimiczna <i>Ulubione zajęcia członków mojej rodziny</i> ; zabawy z wiatrem.	I 8 I 5, IV 7, IV 18
III.	Zabawa <i>Dobierz obrazki</i> – rozwijanie percepcji słuchowej. Ćwiczenia spostrzegawczości oraz umiejętności liczenia – <i>Tworzymy komplety</i> . Rozmowa na temat budowy domu. Określanie, co znajduje się w piwnicy, co na parterze, co na pierwszym piętrze, a co na strychu. Rysowanie swojego domu. Opowiadanie o nim.	IV 2 IV 2, IV 15 IV 8, IV 12

Cele główne

- rozwijanie umiejętności klasyfikowania,
- dostrzeganie i kontynuowanie rytmu,
- utrwalanie poznanych zapisów cyfrowych liczb,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- segreguje przedmioty według podanych cech,
- tworzy proste rytmy i je kontynuuje,
- rozpoznaje i nazywa zapisy cyfrowe liczb: **0, 1, 2, 3, 4, 5**,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

- Nauka pierwszej zwrotki piosenki *Maluję wielki dom* (przewodnik cz. 2, s. 33).
Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.
Praca nad dykcją poprzez ćwiczenia emisyjne na sylabach: *do, di, du, da, dy, de*. Utrwalanie refrenu. Słuchanie pozostałej części piosenki w wykonaniu N.
- Ćwiczenia oddechowe – *Kolorowe domki*.
Kolorowe kartki, nożyczki, sznureczki, nagranie spokojnej, dowolnej muzyki, odtwarzacz CD.
Dzieci wycinają małe domki z wybranych przez siebie kolorowych kartek. N. mocuje do nich sznureczki. Podczas nagrania cichej muzyki dzieci, pod kierunkiem N., dmuchają de-

likatnie w swoje domki. Gdy muzyka staje się coraz głośniejsza – dmuchają coraz mocniej. Kiedy muzyka staje się ponownie coraz cichsza – dmuchają coraz słabiej.

- Zabawa rytmiczna *Wystukaj rytm*.

Dla każdego dziecka: paski papieru z narysowanymi kołami tworzącymi rytm, pałeczki.

Dzieci losują paski papieru z narysowanymi na nich przez N. kołami, tworzącymi dowolny rytm. Ich zadaniem jest wystukanie pałeczkami o blat stolika rytmu, jaki tworzą koła narysowane na paskach papieru.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 10 (przewodnik cz. 2, s. 34).

II

Zajęcia 1. Zabawy matematyczne – W szafie Olka i Ady.

- Segregowanie ubrań (obrazki) dla poszczególnych członków rodziny – mamy, taty, Ady, Olka.

Obrazki ubrań, obrazki przedstawiające: Adę, Olka, ich mamę i tatę, obręcz.

N. prosi dzieci, żeby pomogły uporządkować ubrania z szafy. Rozkłada w sali 4 obręcze. Obok obręczy kładzie obrazki przedstawiające poszczególnych członków rodziny Olka i Ady. Na dywanie kładzie obrazki ubrań. Dzieci nazywają części garderoby przedstawione na obrazkach. Segregują je, wkładając do odpowiednich obręczy, np. ubrania dla Ady do obręczy z obrazkiem Ady, ubrania dla Olka, mamy, taty – do obręczy z ich obrazkami.

- Dostrzeganie rytmu w ciągu obrazków i kontynuowanie go.

Obrazki ubrań, sznurek, spinacze do ubrań.

N. zawiesza sznurek i przypina do niego spinaczami obrazki ubrań – *wiesza pranie*. Prosi dzieci, aby zakończyły wieszanie prania według ustalonej kolejności. Najpierw robią to z dwoma rodzajami garderoby (np. sukienka, spodnie, sukienka, spodnie, sukienka, spodnie...), potem z trzema rodzajami garderoby (spódnica, bluzka, spodnie... trzy sekwencje).

Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 0.

Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 0.

B

- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 25.
- Kolorowanie pól zgodnie z kolorami kropek.

- Liczenie części garderoby w poszczególnych obręczach.

Kartoniki z liczbami, obręcze z obrazkami (z pierwszego ćwiczenia) – dla każdego dziecka.

Dzieci liczą ubrania w poszczególnych obręczach. Zaznaczają ich liczbę kartonikami z odpowiednimi liczbami.

Obręcz Ady – 5 ubrań, obręcz Olka – 4 ubrania, obręcz mamy – 5 ubrań, obręcz taty – 3 ubrania.

N. mówi:

- *Ada włożyła sukienkę, czapkę i apaszkę. (N. wyjmuje obrazki z jej obręczy). Ile części garderoby jej pozostało?*

Dzieci liczą pozostałe obrazki. Zamieniają liczbę 5 na liczbę 2.

Analogicznie:

- *Olek włożył bluzę i spodnie. Ile części garderoby zostało?* (Były 4, zostały 2).
- *Mama włożyła sukienkę i rajstopy. Ile części garderoby zostało?* (Było 5, zostały 3).

– *Tata założył spodnie i bluzę. Ile części garderoby zostało?* (Były 3, została 1).

Dzieci każdorazowo biorą odpowiednie obrazki i zmieniają kartoniki z liczbami.

Następnie Ada, Olek i rodzice ponownie biorą ubrania – dzieci wyjmują obrazki z obręczy. Np. Ada wzięła 2 części garderoby, Olek – też dwie, mama – trzy, tata – jedną. Każdemu nie zostało nic.

N. pyta:

– *Jak to zaznaczymy?*

- Pokaz zapisu cyfrowego liczby **0**.

Kartonik z cyfrą 0.

Dzieci oglądają cyfrę **0**, kreślą jej kształt w powietrzu, na podłodze, na plecach kolegów. Porównują jej wygląd do znanych przedmiotów, np.: koła, litery **O**.

- Umieszczenie kartoników z liczbą **0** przy pustych obręczach.
- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Litera i liczby*, cz. 1, s. 40, 41.
- Rysowanie odpowiedniej liczby kwiatów. Rysowanie w pętlach odpowiedniej liczby elementów. Uzupełnianie ciągu liczb. Pisanie cyfry **0** po śladzie, a potem – samodzielnie.
- Uzupełnianie tabeli. Liczenie figur. Czytanie liczb, naklejanie w okienkach kartoników z odpowiednimi liczbami (odszukanych wśród naklejek).

B+

- Zabawa ruchowa rozwijająca szybkość i spostrzegawczość – *Porządkujemy ubrania*.

Szarfy w czterech kolorach (tyle, ile jest dzieci), bębenek.

N. za pomocą szarf w czterech kolorach wyznacza w różnych miejscach sali cztery szafy. Dzieci otrzymują szarfy. Są ubraniami w czterech kolorach. Ubrania biegają po sali – mieszają się. Na uderzenie w bębenek jak najszybciej muszą znaleźć się w swojej szafie. Przy powtórzeniu zabawy dzieci zamieniają się kolorami szarf.

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 5 (przewodnik cz. 2, s. 17).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa pantomimiczna *Ulubione zajęcia członków mojej rodziny*. Chętne dzieci ruchem ciała, mimiką odtwarzają ulubione czynności wybranych członków swoich rodzin. Zadaniem obserwujących jest odgadnięcie, co to za czynności.
- Zabawy z wiatrem.

Dla każdego dziecka pasek bibuły.

Dzieci starają się odpowiedzieć na pytanie: *Co to jest wiatr?*

Próby tworzenia wiatru z użyciem gazet, własnego ciała.

Potem N. rozdaje dzieciom paski bibuły. Dzieci trzymają je wysoko na głowach i patrzą, jak się poruszają, wskazując kierunek wiatru.

III

- Zabawa *Dobierz obrazki* – rozwijanie percepcji słuchowej.

Kartoniki z obrazkami przedmiotów, których nazwy się rymują (np.: łódka – kłódka, karty – narty, torebka – skarpetka, słoń – koń, rak – ptak, las – pas, szafa – żyrafa, szklanka – firanka...), dla każdego dziecka, nagranie dowolnej muzyki do marszu.

N. kładzie na dywanie kartoniki z obrazkami przedmiotów, których nazwy się rymują. Podczas nagrania muzyki dzieci maszerują po okręgu. Podczas przerwy w muzyce i na hasło: *Obrazki*, zatrzymują się, podchodzą do najbliższej leżących kartoników i je odwracają. Wskazane przez N. dziecko nazywa obrazek znajdujący się na kartoniku, a pozostałe dzieci sprawdzają, czy nazwa ich obrazka rymuje się z nazwanym obrazkiem. Jeżeli tak, to para staje na środku i wypowiada rymujące się słowa:

- głosem niskim – powtarza cała grupa,
- głosem wysokim – powtarza cała grupa,
- jedno dziecko głosem niskim, a drugie – wysokim – powtarza cała grupa.

Po wykonaniu zadania para zajmuje miejsce na krzesłkach z boku.

Zabawę powtarzamy dotąd, aż wszystkie dzieci odszukają swoje pary.

- Ćwiczenia spostrzegawczości oraz umiejętności liczenia – *Tworzymy komplety*.

Obrazki przedstawiające różne części garderoby, ale część ubrań jest w takim samym kolorze lub z takim samym wzorem.

N. rozkłada przed dziećmi obrazki przedstawiające różne części garderoby, ale część ubrań jest w takim samym kolorze lub z takim samym wzorem. Prosi dzieci, aby utworzyły komplety garderoby z pasujących do siebie ubrań (kolor, wzór) i uzasadniły swój wybór. Np. bluzka, czapka, spódnica – w kolorze czerwonym.

Dzieci określają, ile kompletów powstało. Liczą poszczególne części garderoby w każdym komplecie.

- Zabawa *Moje ciało* – rozwijanie umiejętności kontrolowania oddechu.

Nagrania melodii: spokojnej i skocznej, odtwarzacz CD.

Dzieci zajmują dowolne miejsca na środku sali, przechodzą do leżenia na plecach. Słuchają nagrania muzyki o spokojnym charakterze. Ręce i nogi mają wyprostowane, oczy zamknięte, ciało rozluźnione. Kiedy usłyszą muzykę skoczną, o ekspresyjnym charakterze, gwałtownie napinają wszystkie części ciała, zaciskają pięści i wdychają powietrze nosem. Przerwa w nagraniu muzyki oznacza spokojny wydech i ponowne rozluźnienie. Nagranie spokojnej muzyki jest sygnałem do powolnego, równomiernego oddechu.

- Karty pracy, cz. 2, s. 4, 5.

Rozmowa na temat budowy domu. Określanie, co znajduje się w piwnicy, co na parterze, co na pierwszym piętrze, a co na strychu. Kończenie rysowania domków według wzoru. Rysowanie swojego domu. Opowiadanie o nim. Nauka wierszyka z pomocą N.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Układanie przedmiotów względem siebie według poleceń N. Ćwiczenia logorytmiczne. Zabawa ze śpiewem – <i>Nie chcę cię znać</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 10.	IV 14 I 5, IV 2 IV 7 I 5
II.1. Nauka piosenki <i>Maluję wielki dom</i> . Cele: rozwijanie umiejętności wokalnych; sprawne reagowanie na sygnały słowne i muzyczne. Zabawa ruchowa <i>Naśladujemy urządzenia elektryczne</i> .	IV 7 I 5
2. <i>Kolorowa lampa</i> – wypełnianie rysunku wybranym materiałem. Cele: rozwijanie sprawności manualnych; poznawanie historii powstania świecy i różnego rodzaju lamp. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer – obserwowanie pogody w listopadzie; zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Świeci słońce – pada deszcz</i> ; zabawa ruchowa z elementem podskoku – <i>Kto wyżej podskoczy?</i>	IV 5, IV 8 I 5, IV 18
III. Oglądanie obrazków przedstawiających, jak mierzono czas. Rysowanie po śladach rysunków urządzeń elektrycznych. Nazywanie ich, dzielenie nazw na sylaby. Rysowanie urządzeń elektrycznych znajdujących się w domach dzieci. Ćwiczenia równowagi – <i>Wkręcamy żarówki</i> .	IV 2, IV 5, IV 8, IV 16 I 5

Cele główne

- rozwijanie umiejętności wokalnych,
- sprawne reagowanie na sygnały – słowne i muzyczne,
- rozwijanie sprawności manualnych,
- poznawanie wiadomości o wybranych urządzeniach elektrycznych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- śpiewa piosenkę,
- reaguje odpowiednimi ruchami na sygnały – słowne i muzyczne,
- wypełnia rysunek lampy wybranym materiałem,
- zna historie powstania świecy, różnego rodzaju lamp.

Przebieg dnia

I

T Tablica 8 – SPRZĘTY ELEKTRYCZNE – Propozycje zabaw i aktywności, do wykorzystania według wyboru N. (przewodnik, cz. 2, s. 198).

- Układanie przedmiotów względem siebie według poleceń N.
Woreczki dla każdego dziecka.
Każde dziecko bierze woreczek i kładzie go względem siebie według słów N. Np.:
– *Położ woreczek na głowie.*
– *Położ woreczek przed sobą.*
– *Położ woreczek za sobą.*
– *Położ woreczek po swojej prawej stronie.*
– *Położ woreczek po swojej lewej stronie.*

- Ćwiczenia logorytmiczne.
Dzieci powtarzają za N. fragmenty rymowanki i wykonują określone ruchy.

*Zrób do przodu cztery kroki
i do tyłu dwa podskoki.
Potem w prawo kroki dwa,
niech zabawa dalej trwa.*

*Zrób do tyłu cztery kroki,
w lewą stronę trzy podskoki.
Potem połóż się na dywanie
i rozpocznij pedałowanie.*

- Zabawa ze śpiewem *Nie chcę cię znać* (autor tekstu nieznany, melodia popularna).

*Nie chcę cię, nie chcę cię,
nie chcę cię znać.*

*Chodź do mnie, chodź do mnie,
rączki mi daj.
Prawą mi daj, lewą mi daj*

i już się na mnie nie gniewaj.

Dzieci w parach:

stoją przodem do siebie, wykonują cztery kroki w tył, odsuwają się od siebie na niewielką odległość, prawą ręką wykonują gest odpychania, wykonują cztery kroki do przodu, zbliżają się do siebie, prawą ręką wykonują gest przywoływania, podają sobie prawe ręce i lewe ręce, tworzą kółeczka, obracają się w kółeczkach.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 10 (przewodnik, cz. 2, s. 34).

II

Zajęcia 1. Nauka piosenki *Maluję wielki dom*.

- Utrwalanie pierwszej zwrotki i refrenu piosenki. Śpiewanie – zbiorowe i indywidualne.
Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

- Nauka kolejnych zwrotek piosenki.
Ćwiczenia emisyjne na sylabach: *di, do, du, da, de, dy*.

Wyklaskiwanie rytmu wybranych przez N. fragmentów piosenki.

- Zabawa ruchowa rozwijająca reakcję na ustalony sygnał – *Z kim chciałbym mieszkać w moim domu*.
Szablony domów wycięte z dużych kartek białego papieru, z narysowanymi oknami, kredki świecowe lub pastele, nagranie piosenki *Maluję wielki dom*.

Dzieci kładą kredki i szablony domów na podłodze. Podczas nagrania piosenki swobodnie maszerują między szablonami w rytmie piosenki. Na hasło: *Z kim chcę zamieszkać w moim domu*, dzieci zajmują miejsca przed swoimi szablonami i rysują w dowolnym oknie wybranego przez siebie członka rodziny lub osobę, z którą chciałyby zamieszkać. Zabawę powtarzamy kilka razy. Podczas każdej powtórki dzieci zajmują miejsca przed swoimi szablonami i rysują jedną osobę w oknie. Na zakończenie zabawy opisują, kogo narysowały w oknach swoich domów.

- *Wykonaj zadanie* – wyrabianie szybkiej reakcji na ustalony sygnał.

Nagranie piosenki *Maluję wielki dom*, odtwarzacz CD.

Dzieci maszerują w określonym kierunku, w rytmie piosenki (nagranie z płyty CD). Na przerwę w muzyce i określone hasło wykonują odpowiednie ruchy:

- *powitanie* – podchodzą do najbliższej stojących osób i witają się z nimi, tworzą pary,
- *para do pary* – para podchodzi do najbliższej stojącej pary, dzieci podają sobie ręce,
- *zamiana* – tworzą nowe pary,
- *huśtawka* – w parach wykonują zwrot twarzami do siebie, przechodzą do pozycji siedzącej; podają sobie ręce, nogi mają wyprostowane, rozchylone lekko na boki. Jedno dziecko wykonuje skłon w przód, drugie – w tył (wykonują ruchy naprzemienne: raz jedno dziecko, raz drugie dziecko).
- Zabawa rozwijająca koordynację słuchowo-wzrokowo-ruchową – *W naszym domu*.
Arkusze szarego papieru, czapeczki z brystolu, farby w kolorach: żółtym, czerwonym, niebieskim, nagranie piosenki *Maluję wielki dom*, odtwarzacz CD.

Organizacja:

Dzieci są podzielone na trzy zespoły. Podczas działań plastycznych każdy zespół maluje swój arkusz – dach domu – i czapeczki na wybrany kolor.

Przebieg:

Dzieci zakładają czapeczki zgodnie z kolorem dachu domku. Czworo dzieci z każdego zespołu unosi dach domku w górę, pozostałe dzieci z zespołów maszerują w rytmie muzyki. Kiedy akompaniament się zmienia, dzieci chowają się pod dachy domków zgodnie z kolorami czapeczek i wykonują dowolne improwizacje taneczne przy muzyce. Zabawę powtarzamy, zamieniając role.

Wersja II

Na hasło: *Dachy do czapeczek*, dzieci, które mają takie same kolory czapeczek, skupiają się w dowolnych miejscach. Pozostałe dzieci starają się jak najszybciej przenieść dach domu nad swoje głowy.

- Zabawa *Kolorowe czapeczki*.

Czapeczki w trzech kolorach: żółtym, czerwonym, niebieskim (dla każdego dziecka), tamburyn.

Dzieci są podzielone na trzy grupy. Każda grupa ma czapeczki w jednym kolorze (żółtym, czerwonym, niebieskim). Na ustalone sygnały dzieci wykonują następujące ruchy:

- mocne uderzenie w tamburyn – zatrzymują się w bezruchu,
- dwa mocne uderzenia w tamburyn – ustawiają się w kołach (mają czapeczki w trzech kolorach),
- trzy mocne uderzenia w tamburyn – ustawiają się w trzech kołach (w każdym kole mają czapeczki w jednym kolorze).

- Zabawa wyrabiająca poczucie rytmu – *Kolorowa czapeczka*.

Bębenek, czapeczki w trzech kolorach: żółtym, czerwonym, niebieskim (dla każdego dziecka).

Dzieci zajmują miejsca na okręgu. Przed każdym dzieckiem leży kolorowa czapeczka. W rytmie wystukiwanym na bębnie, w metrum trójdzielnym, dzieci przesuwają czapeczki po podłodze w prawą stronę:

- na *raz* – dotykają czapeczki,
- na *dwa* – przesuwają czapeczkę do kolegi,
- na *trzy* – przenoszą ręce na kolana.

Na hasło: *Zmiana*, dzieci przesuwają czapeczki w przeciwnym kierunku.

Wersja II

Zmiana metrum na czterodzielne. Przed każdym dzieckiem leży kolorowa czapeczka:

- na *raz* – klaśnięcie,
- na *dwa* – dotknięcie czapeczki,
- na *trzy* – przesunięcie czapeczki do kolegi,
- na *cztery* – przeniesienie rąk na kolana.

- Zabawa ruchowa – *Naśladujemy urządzenia elektryczne*.

Dzieci poruszają się swobodnie po sali. Kiedy usłyszą hasło: *Komputer* – naśladują pisanie na klawiaturze komputera; *Odkurzac* – naśladują odkurzanie; *Żelazko* – naśladują prasowanie; *Mikser* – obracają się wokół własnej osi.

Zajęcia 2. Kolorowa lampa – wypełnianie rysunku wybranym materiałem.

- Losowanie obrazków różnych urządzeń elektrycznych, dzielenie ich nazw na sylaby (i na głoski).

Obrazki urządzeń elektrycznych według wyboru N.

- Oglądanie teatryku według utworu Iwony Salach *Światło*.

Kukielki: dziewczynki – Małgosi, chłopca – Jacka, oraz z obrazkami przedstawiającymi łączywo, lampę naftową, świecę, lampę elektryczną.

Małgosia: Jacku, co ty tam masz?

Jacek: O, Małgosiu! Dobrze, że już jesteś. Mam świeczkę i chciałbym się nią trochę pobawić, tylko nie mogę znaleźć zapalek.

Małgosia: Zabawa zapalkami? To nie wiesz, że dzieciom nie wolno bawić się zapalkami?

Jacek: Wiem, ale ja chciałem tylko ją zapalić i trochę popatrzeć. Przecież nic się nie stanie.

Małgosia: Właśnie, że się stanie. Chwila nieuwagi i pożar gotowy. Poczekaj chwilkę, pójde do domu po obrazki, to dowiesz się, do czego służy świeca. Zaraz wracam. (N. chowa na chwilę kukielkę, wyciąga obrazki).

Jacek: Ależ ona marudzi. Przecież nie chciałem zrobić nic złego. Co takiego by się stało, gdybym sobie popatrzył, jak świeca się pali? Nie wiem.

Małgosia: Już jestem. Zaraz pokażę tobie i dzieciom moje ciekawe obrazki. Oto pierwszy.

Jacek: Co to takiego? Miała być świeca, ale jej nie widzę. A wy, dzieci?

Małgosia: To jest łuczywo. Nim bardzo dawno temu ludzie oświetlali jaskinie, w których mieszkali. To taki kij nasączony tłuszczem. Bardzo dymił, gdy płonęło światło, dlatego ludzie wymyślili świecę.

Jacek: O, świeca.

Małgosia: Tak. Świece też nie były wygodne w użyciu. Wosk, z którego były zrobione, topił się i spływał w dół. Jeśli spadł na obrus, to robiły się brzydkie plamy, które bardzo trudno wyprać. No i bardzo łatwo było o pożar, bo płomynek jest odsłonięty. Dlatego ludzie wymyślili lampę naftową.

Jacek: Poznają ją, a wy, dzieci?

Małgosia: Tak, to jest lampa naftowa. O, tutaj wlewa się płyn, który nazywa się nafta. Trzeba to robić bardzo ostrożnie, bo nafta bardzo łatwo się pali. Później zapalką podpala się knot i osłania całość szklanym kloszem. Spójrzcie, tu jest małe pokrętło, którym można regulować płomień. Taka lampa może świecić bardzo jasno. Jednak ludzie wymyślili jeszcze coś lepszego.

Jacek: Druga lampa!

Małgosia: Ale elektryczna. Wystarczy wkręcić żarówkę, włożyć przewód do gniazdka elektrycznego, nacisnąć pstryczek i lampa świeci. No i jak, które z tych źródeł światła podoba ci się najbardziej?

Jacek: Hm... Myślę, że lampa elektryczna.

Małgosia: Mnie też. A czy wiesz dlaczego?

Jacek: Jest bezpieczna!

Małgosia: Pod warunkiem że nie służy nam do zabawy. Wszystkie urządzenia elektryczne są po to, by ułatwić ludziom życie. Nie wolno się nimi bawić! Świecę zresztą też nie – zwłaszcza dzieciom.

Jacek: W takim razie nie będę szukał zapalek i pójde schować świecę.

Małgosia: Dobra myśl, zostawimy dzieciom obrazki, żeby mogły je dokładnie obejrzeć.

- Rozmowa na temat teatryku.
- Dlaczego nie należy bawić się zapalkami i świecą?
- Nazywanie poszczególnych źródeł światła i wskazywanie ich na obrazkach.
- Wyjaśnianie, w jaki sposób dają światło; układanie obrazków zgodnie z kolejnością pojawiania się źródeł światła; zwracanie uwagi na postęp techniczny.

- Tworzenie w parach krótkich dialogów z wykorzystaniem kukiełek, przestrzegających przed zabawą świecą i zapalkami, a przekonujących do stosowania w domu urządzeń elektrycznych; prezentowanie scenek przed grupą.
- Opisywanie wyglądu, zastosowania i sposobu użytkowania urządzeń elektrycznych znajdujących się w sali, np. odtwarzacza kompaktowego, radia, komputera, lampy.
- Zapoznanie ze sposobem wykonania pracy.

Rysunki lamp dla każdego dziecka, klej, różne materiały, np.: kolorowy papier, ścinki materiałów, bibuła, koraliki, sznurki...

N. rozdaje dzieciom rysunki lamp. Dzieci wybierają sobie materiały. Wypełniają nim rysunki.

- Wykonanie prac przez dzieci.
- Porządkowanie miejsc pracy.
- Wspólne oglądanie prac. Wskazywanie najciekawszych.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer w pobliżu przedszkola, obserwowanie pogody. Przyglądanie się chmurom, prognozowanie, czy z tych chmur spadnie deszcz, czy nie.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Świeci słońce – pada deszcz*.
Dzieci spacerują po ogrodzie przedszkolnym. Gdy usłyszą hasło: *Pada deszcz* – biegną do wyznaczonego miejsca w ogrodzie. Na hasło: *Świeci słońce* – ponownie spacerują po ogrodzie.
- Zabawa ruchowa z elementem podskoku – *Kto wyżej podskoczy?*

Tamburyn.

Dzieci poruszają się odpowiednio do dźwięków tamburynu (bieg, marsz, podskoki) po wyznaczonym miejscu w ogrodzie przedszkolnym. Na przerwę w grze starają się podskoczyć jak najwyżej. Zabawę powtarzamy.

III

- Karty pracy, cz. 2, s. 6, 7.
Przypomnienie, jak zmieniało się oświetlenie. Opowiadanie o tym, jak przez lata zmienił się sposób mierzenia czasu. Wskazywanie takich samych obrazków budzików. Rysowanie po śladach rysunków urządzeń elektrycznych. Nazywanie ich. Dzielenie nazw na sylaby (dzielenie nazw: *lampa*, *pralka*, *zegar* – na głoski). Rysowanie urządzeń elektrycznych znajdujących się w domach dzieci. Kończenie rysowania lampy według wzoru.

- Ćwiczenia równowagi – *Wkręcamy żarówkę*.
Dzieci, we wspięciu na palcach, naśladują wkręcanie żarówek – wysoko nad głową, w prawą stronę i w lewą stronę.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Utrwalanie piosenki <i>Maluję wielki dom</i> . Wykonanie pracy plastycznej <i>Mój dom</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 10.	IV 7 IV 8 I 5
II.1.	Rozmowa na temat zwierząt hodowanych w domu. Cele: rozwijanie mowy; poznawanie zwyczajów kotów i psów – mieszkańców domu. Zabawa ruchowo-naśladowcza <i>Ulubione zwierzątko</i> .	IV 5, IV 18 I 5
2.	Ćwiczenia słuchowe i artykulacyjne – <i>Pies i kot</i> . Cel: rozwijanie słuchu i narządów artykulacyjnych. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w pobliżu przedszkola, przyglądanie się mijanym psom; zabawa ruchowa <i>Z piskiem w parku</i> ; zabawa bieżna <i>Berek kucany</i> .	IV 2 I 5, II 10
III.	Opowiadanie o tym, jak Olek z tatą opiekują się rybkami. Omówienie, na podstawie ilustracji, jak powinno się opiekować psem; dorysowywanie innych przykładów opiekowania się psem. Kończenie rysowania rybek według wzoru. Rozmowa na temat zbliżającego się święta 11 listopada. Słuchanie opowiadania Doroty Baścik-Kolek <i>Rozmowa ze starszym bratem</i> . Zabawa przy piosence <i>Maluję wielki dom</i> .	II 10, IV 5, IV 8 IV 10 IV 5 IV 7

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- poznawanie zwyczajów kotów i psów,
- rozwijanie narządów artykulacyjnych,
- ćwiczenia drobnych ruchów rąk.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się całymi zdaniami,
- wymienia zwyczaje psów i kotów,
- mówi wyraźnie,
- wykonuje papierowy domek.

Przebieg dnia

I

- Utrwalanie piosenki *Maluję wielki dom* (przewodnik cz. 2, s. 33).
Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.
Dzieci zajmują miejsca na okręgu. Kolejno wskazywane przez N. dzieci śpiewają następujące po sobie fragmenty piosenki (śpiewają sztafetowo).
Wersja II
Zabawę powtarzamy, wskazując dowolnie dzieci siedzące w kole. (Fragmenty piosenki śpiewanej przez dzieci mogą być coraz krótsze).
- Wykonanie pracy plastycznej *Mój dom*.
Dla każdego dziecka: wyprawka, karta 1, klej, nożyczki, kredki, flamastry.

Dzieci wypychają z karty obrazek domu. Składają go według instrukcji. Otwierają nacięte okna i drzwi. Sklejają dom. W drzwiach rysują swoją rodzinę wybierającą się na spacer, w oknach – kwiaty, firanki...

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 10 (przewodnik cz. 2, s. 34).

II

Zajęcia 1. Rozmowa na temat zwierząt hodowanych w domu.

- Swobodne wypowiedzi dzieci na temat zwierząt hodowanych w ich domach. Nazywanie zwierząt; określanie warunków, w jakich żyją; omawianie sposobu opiekowania się nimi.

- Zabawa słowna *Dokończ wypowiedź.*

N. rozpoczyna zdanie, a chętne dzieci je kończą.

Pies (kot) jest...

Pies (kot) potrafi...

Pies (kot) pomaga...

- Czytanie całościowe wyrazów: **ptaki, ssaki, ryby.**

Obrazki przedstawiające kota, psa, papugę, rybki w akwarium.

Dzieci czytają z N. wyrazy i wspólnie wyjaśniają, co one oznaczają.

Ptaki – mają ciała pokryte piórami, wykluwają się z jajek...

Ssaki – mają ciała pokryte włosami (sierścią), po urodzeniu żywią się mlekiem matki...

Ryby – żyją w wodzie, ciała mają pokryte łuskami, mają płetwy ułatwiające pływanie...

- Wskazywanie ssaków, ptaków i ryb wśród obrazków zwierząt hodowanych w domu.
- Wykonanie kotka z papieru, techniką origami.

2 kartki w kształcie kwadratu dla każdego dziecka.

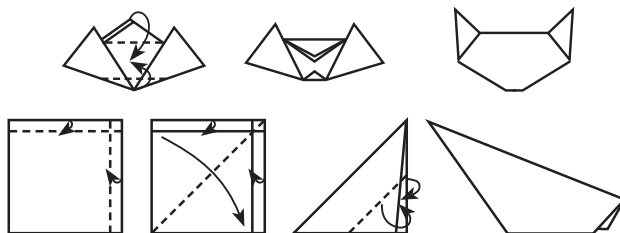
- Omówienie sposobu składania papieru.

Z jednego kwadratu robi się głowę, z drugiego – tułów.

Głowa

Tułów

- Dorysowywanie oczu, nosa i wąsów (lub doklejanie z papieru kolorowego).
- Połączenie tułowia z głową za pomocą kleju.

- Zabawa ruchowo-naśladowcza *Ulubione zwierzątko.*

Dzieci wcielają się w role wybranych przez siebie zwierząt i naśladują charakterystyczne dla nich zachowania.

Zajęcia 2. Ćwiczenia słuchowe i artykulacyjne – Pies i kot.

- Rozwiązywanie zagadek o zwierzętach hodowanych w domu.

Obrazki – rozwiązywanie zagadek.

Po rozwiązaniu zagadek dzieci wskazują odpowiednie obrazki, podają ich nazwy podzielone na sylaby lub na głoski.

*Świetnie w wodzie pływają,
wiemy, że głosu nie mają. (ryby)*

*Za pożywienie do miski włożone
dziękuję, merdając ogonem. (pies)*

*Jaki to ptak kolorowy
naśladuje ludzką mowę? (papuga)*

*To zwierzę bardzo dobrze widzi,
jeszcze lepiej słyszy.
Jest to żywa pułapka na myszy. (kot)*

- Słuchanie wiersza Wandy Grodzieńskiej *Chory kotek*.

*Wyszedł kotek na deszczuik,
Dostał kaszlu i dreszczuik.
Boli głowa i oczy,
Nogi w błocie przemoczył.*

*Kładzie mama koteczka
Do ciepłego łóżeczka.
Bierze synka za rączkę:
– Oj, masz, synku, gorączkę.*

*Przyszedł tatuś wieczorem
Z siwym panem doktorem.
– Ratuuj, panie doktorze,
Bo synkowi wciąży gorzej!*

*Doktor kotka opukał,
Okularów poszukał
I powiada: – Dam ziółka,
Będzie zdrowy jak pszczołka.*

*Dam i proszki na dreszcze,
Niech przeleży dzień jeszcze,
Ale lepsze niż proszki
Są na deszczuik kaloszki.*

- Rozmowa na temat wiersza.

- *Dlaczego kotek zachorował?*
- *Co zalecił pan doktor?*

- Ponowna recytacja wiersza; klaskanie po usłyszeniu słów, w których występują głoski: sz, cz, ż (*deszczuik, dreszczuik, przemoczył, koteczka...*).

- Powtarzanie za N. par słów z wiersza, które się rymują.

Np. *deszczuik – dreszczuik; oczy – przemoczył; koteczka – łóżeczka; rączkę – gorączkę; wieczorem – doktorem; doktorze – gorzej; opukał – poszukał; ziółka – pszczołka; dreszcze – jeszcze; proszki – kaloszki.*

- Naśladowanie miauczenia kota – wyrażanie różnych stanów emocjonalnych.

Dzieci naśladują miauczenie: smutnego kota, złego kota, wesołego kota, wystraszonego kota.

- Ćwiczenia warg i języka – *Jak kotki.*

- *Kotki piją mleczko* – dzieci naśladują picie mleka przez kotka – szybko, wolno.
- *Kotki oblizują pyszczek* – dzieci oblizują językiem górną wargę i dolną wargę.
- *Kotek jest zły* – dzieci prychają *phyyy* i rozciągają wargi na bok.
- Ćwiczenia słuchowe – *Który to kotek?*

Chustka.

Dzieci stoją w kole. Jedno dziecko stoi w środku koła. Ma oczy zasłonięte chustką. Wybrane dziecko jest kotkiem. Zaczyna miauczeć. Zadaniem dziecka z zasłoniętymi oczami jest odgadnięcie, które dziecko miauczało, i podanie jego imienia.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer w pobliżu przedszkola – przyglądanie się mijanym psom.

- Zabawa ruchowa – *Z pieskiem w parku*.
Dzieci dobierają się w pary. Jedno z nich jest panem (panią), drugie – pieskiem. Pieski wykonują polecenia pana: biegają, przybiegają na zawołanie, przynoszą rzucony na niby patyk... Zabawę powtarzamy ze zmianą ról.
- Zabawa bieżna – *Berek kuczany*.
Jedno dziecko jest berkiem. Biega za pozostałymi dziećmi, chcąc któreś złapać. Uciekające dziecko chroni się przed berkiem, kucając.

III

- Karta pracy, cz. 2, s. 8.
Opowiadanie o tym, jak Olek z tatą opiekują się rybkami. Omówienie, na podstawie ilustracji, jak powinno się opiekować psem; dorysowywanie innych przykładów opiekowania się psem. Kończenie rysowania rybek według wzoru.
- Rozmowa na temat zbliżającego się święta 11 listopada.
- Słuchanie opowiadania Doroty Baścik-Kolek *Rozmowa ze starszym bratem*.
  - *Ale fajnie, że 11 listopada nie idziemy do szkoły!*
  - *Oczywiście, przecież to ważne święto!*
  - *Święto? A dlaczego?*
  - *Dowiesz się w szkole.*
  - *Maciek, proszę cię, powiedz.*
  - *No, dobrze... 11 listopada tysiąc dziewięćset osiemnastego roku zakończyła się I wojna światowa, a Polska po wielu latach niewoli odzyskała niepodległość.*
  - *A co to jest niepodległość?*
  - *Niepodległość to po prostu wolność. Dzisiaj Polska jest krajem niepodległym, ale nie zawsze tak było.*
  - *A jak?*
  - *Dawno temu, bo w tysiąc siedemset dziewięćdziesiątym piątym roku, nasz kraj zniknął z mapy Europy.*
  - *Jak to zniknął?! Dlaczego?*
  - *Trzy inne kraje: Austria, Rosja i Prusy (późniejsze Niemcy), podzieliły obszar Polski między siebie.*
  - *A Polacy nie próbowali się bronić?! Nie walczyli?*
  - *Walczyli i to z wielkim poświęceniem, ale to były trudne czasy, a Polska była wówczas osłabionym państwem. Wszystkie próby wyzwolenia nie powiodły się, a Polska popadła w niewolę na ponad sto lat. A dokładnie na 123 lata.*
  - *Oj, to bardzo długo.*
  - *Tak, bardzo długo. W tym czasie tworzone tylko namiastki państwa polskiego. Księstwo Warszawskie, a potem Królestwo Polskie. Polakom nie wolno było używać flagi narodowej ani godła swojego kraju. W szkole dzieciom nie pozwolono mówić po polsku, a kogo na tym przyłapano, był surowo ukarany. Jego rodzice mogli trafić do więzienia.*
  - *To jak Polska przetrwała?*
  - *Ukryła się w sercach Polaków. Potajemnie uczono polskiej mowy i polskiego pisma. Ukrywano polskie książki oraz dzieła sztuki. W 1914 roku zaborcy pokłócili się między sobą i wybuchła I wojna światowa, która zakończyła się 11 listopada 1918 roku. Wtedy Polska odzyskała niepodległość. Dlatego ta data jest taka ważna.*
  - *Teraz to już wiem. A skąd Ty to wszystko wiesz?*
  - *Interesuję się historią Polski i powinienem to wiedzieć. Ty również.*
  - *A dlaczego?*
  - *Bo jesteśmy Polakami.*

- Zabawa przy piosence *Maluję wielki dom*.

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

Dzieci ustawiają się w półkołu naprzemiennie: chłopiec – dziewczynka.

Zwrotka I

Maluję wielki dom.

Ściany ma, okna ma, dach czerwony.

A przed domem koty dwa,

a w ogródku: mama i ja!

Dzieci:

tworzą z rąk daszek nad głowami,

naśladują ruchy pędzla,

naśladują ruchy skradających się kotów,

wyciągają energicznie przed siebie ręce

(wskazują kogoś), wskazują na siebie,

Refren

Serduszka biją nam jak żywe:

puk, puk, puk, puk.

Mój dom po prostu jest prawdziwy,

bezpiecznie jest tu.

tworzą pary: chłopiec – dziewczynka, maszerują

wokół siebie w małych kołach,

zatrzymują się, miarowo klaszczą,

maszerują wokół siebie w małych kołach,

miarowo klaszczą,

Zwrotka II

Nad domem słońce łśni,

ptaki dwa lecą gdzieś nad chmurami.

Tata z bratem w piłkę gra,

a w ogródku: mama i ja.

wykonują zwrot przodem do N.,

dziewczynki unoszą ręce w górę, poruszają nimi

w nadgarstkach,

chłopcy naśladują machanie skrzydłami, zamieniają

się miejscami (chłopcy stojący najbliżej siebie),

robią osiem kroków w miejscu,

wyciągają energicznie przed siebie ręce

(wskazują kogoś), wskazują na siebie,

Refren:

Serduszka biją...

tak samo jak po pierwszej zwrotce,

Zwrotka III

Za domem rośnie las,

pośród drzew idzie jeź i sarenka.

Babcia koszyk grzybów ma,

a w ogródku: mama i ja!

tworzą czteroosobowe koła,

maszerują w prawą stronę,

wykonują zwrot do środka koła, cztery kroki

w przód, cztery kroki w miejscu,

robią cztery kroki w tył, cztery kroki w miejscu,

Refren:

Serduszka biją...

tak samo jak po pierwszej zwrotce,

Zwrotka IV

Już dom gotowy mam!

Taki dom dla rodziniki.

Dziadek jeszcze niesie psa,

a w ogródku: mama i ja!

przechodzą do dużego koła, tworzą z rąk

daszek nad głowami,

wykonują zwrot do środka koła, cztery kroki

w przód, cztery kroki w miejscu,

robią cztery kroki w tył, cztery kroki w miejscu,

Refren:

Serduszka biją...

tak samo jak po pierwszej zwrotce.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Ćwiczenia logorytmiczne. Otaczanie jedną pętlą rysunków psów, a drugą – rysunków kotów. Porównywanie ich liczby. Kolorowanie rysunku szóstego kotka, licząc od lewej strony, i szóstego pieska, licząc od prawej strony. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 10.		I 5, IV 2 IV 8, IV 14, IV 15 I 5
II.1. Słuchanie opowiadania Agaty Widzowskiej <i>Elektryczny sen Ady</i> . Cele: rozwijanie mowy; utrwalanie nazewnictwa urządzeń elektrycznych i ich zastosowania w domu. Zabawa ruchowa – <i>Urządzenia elektryczne</i> .		IV 5, IV 19 I 5
2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 5. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa – <i>Podskocz lub kłaśnij</i> ; zabawa ruchowa – <i>Wiatr</i> ; zabawa rozwijająca analizę i syntezę słuchową – <i>Psołny wiatr</i> .		I 8 I 5, IV 18
III. Łączenie pierwszych sylab z nazw obrazków. Kolorowanie rysunku według kodu. Nazywanie zwierząt domowych przedstawionych na zdjęciach. Rysowanie szlaczek. Zabawa ruchowa <i>Przewód telefoniczny</i> . Zabawa <i>Rozmawiamy przez telefon</i> .		IV 2, IV 9, IV 18 I 5 III 8, IV 6

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- utrwalanie nazewnictwa urządzeń elektrycznych i ich zastosowania w domu,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się całymi zdaniami,
- rozpoznaje i nazywa wybrane urządzenia elektryczne, określa ich zastosowanie,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

- Ćwiczenia logorytmiczne.
Dzieci wykonują ruchy, o których jest mowa w rymowance, powtarzając za N. słowa.

*Trzy kroki do przodu,
w lewą stronę jeden.
Podskocz pięć razy,
zrób obrotów siedem.*

*Dwa kroki do przodu,
w prawą stronę siedem.
Kłaśnij siedem razy
i zrób przysiad jeden.*

- Karta pracy, cz. 2, s. 9.
Otaczanie niebieską pętlą rysunków psów, a czerwoną pętlą – kotów. Porównywanie ich liczby. Kolorowanie szóstego kota, licząc od lewej strony. Kolorowanie szóstego psa, licząc od prawej strony. Kończenie rysowania kota według wzoru.
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 10 (przewodnik cz. 2, s. 34).

Zajęcia 1. Słuchanie opowiadania Agaty Widzowskiej *Elektryczny sen Ady*.

- Odpowiadanie na pytanie: *Jakie urządzenia nazywamy elektrycznymi?*
- Rozwiązywanie zagadek o urządzeniach elektrycznych.

Obrazki – rozwiązania zagadek (sokowirówka, suszarka do włosów, odkurzaczy, lodówka, pralka).

N. umieszcza na tablicy obrazki – rozwiązania zagadek.

*Co to za maszyna,
czy ją znacie, dzieci?
Wrzucisz do niej owoce
i soczek wyleci. (sokowirówka)*

*Gdy wysuszyć włosy chcesz,
do prądu włączasz mnie.
(suszarka do włosów)*

*Jedni lubią wąchać płatki róż,
a ja lubię wciągać kurz. (odkurzaczy)*

*Z zewnątrz ciepła, wewnątrz ziębi,
smaczne rzeczy chowa w głębi. (lodówka)*

*Pierze pranie – białe i kolorowe
– wysypujesz proszek, włączasz
i za chwilę już gotowe. (pralka)*

Dzieci podają rozwiązania zagadek z podziałem na sylaby i wskazują na tablicy odpowiednie obrazki.

- Słuchanie opowiadania.

Książka (s. 22–23) dla każdego dziecka.

Adzie przysnił się ciekawy sen. W tym śnie nie była dziewczynką, tylko odkurzaczem z doczepianą ssawką – szczotką. Jako odkurzaczy nazywała się Odessa, bo za pomocą silnika elektrycznego i długiej rury odsysała kurz z dywanu, sierść psa i kota, a nawet usuwała pajęczyny z różnych zakamarków. Odessa mieszkała w szafie w przedpokoju razem z mopem i szczotką do zmiatania. Gdy nie było domowników, wybrała się w odwiedziny do swoich elektrycznych przyjaciół znajdujących się w innych pomieszczeniach domu.

– Dzień dobry, lodówko Cecyljo – przywitała się, wchodząc do kuchni. – Co tam u pani słychać?

– Ach! Ludzie są zupełnie bez serca – odpowiedziała lodówka. – Tyle razy prosiłam, żeby częściej mnie rozmrażali. Białą szron wychodzi z szuflad zamrażalnika, a w pojemniku na warzywa gnije kapusta. Chyba o niej zapomnieli, a przecież mieli robić gołąbki.

– Może ją wciągnąć przez rurę odkurzacza? – zaproponowała Odessa.

– Nie zmieści się. Ta kapusta waży dwa kilogramy.

Z kuchennej szafki wyskoczyli sokowirówka Ala, pan Blender z panem Mikserem, a na końcu – młynek do mielenia kawy.

– Witajcie! – powiedziała Odessa z uśmiechem.

Pan Mikser miał jednak zły humor, bo zmęczył się ubijaniem jajek na biskopt, a pan Blender prezentował stępione nożyki.

– Jestem tępy jak but! – narzekał.

– Oto, jak o nas dbają! Rdzewiejemy albo mamy pogubione części. Ostatnio znalazłem swoją śrubkę w pudełku po latarce, a mieszadełko w koszyczku wielkanocnym. Skandal! – powiedział oburzony pan Mikser.

– A mnie nie wymienili baterii i przestałam świecić! – pisnęła latarka, wyskakując z dolnej szuflady.

Cała kuchnia rozbrzmiewała skargami na nieuważnych domowników, którzy bardziej dbają o swoje sprawy i nie doceniają elektrycznych urządzeń.

– Gdyby nie ja – powiedział pan Blender – musieliby trzeć na tarce kilogram marchwi lub ziemniaków. A ja szast-prast! W pięć minut zetrę wszystko na miazgę!

– A dzięki mnie mają litry zdrowych soków warzywno-owocowych – pochwaliła się sokowirówka Ala.

W dużym pokoju zwanym salonem stały telewizor Wiktor oraz małe radio. Kaszlały i wycierały gniazodka elektryczne chusteczkami do nosa.

– Co wam się stało? – zaniepokoiła się Odessa.

– Jesteśmy zakurzeni, a musisz wiedzieć, że mamy alergię na kurz. Ludzie nie mają dla nas czasu, chociaż dzięki nam oglądają filmy i słuchają muzyki.

Odessa, która była nowoczesnym, lecz pełnym empatii odkurzaczem, przyczepiła sobie szczotkę-przysawkę i odkurzyła oba odbiorniki.

– Dziękujemy! – odpowiedziały i w nagrodę włączyły piękną muzykę skrzypcową.

Potem Odessa pomaszerowała do łazienki, żeby pogawędzić z pralką Franią i suszarką do włosów Wicherek.

– Jak się macie? – zapytała. – Co słyszać w świecie czyszcioszków?

Pralka była gruba jak beczka, bo ludzie codziennie wrzucali do niej brudne ubrania, pościel, ręczniki, a czasami nawet buty.

– Nie mam już siły – wysapała. – Dlaczego oni się tak brudzą? Mogliby przecież od czasu do czasu wyprać coś ręcznie. W dawnych czasach prano ubrania w rzece na specjalnej tarce. Od tego wiecznego wirowania kręci mi się w bębnie!

– A ja lubię suszyć włosy! – zachichotała suszarka Wicherek. – Kiedy ktoś jest łysy, wtedy czuję się niepotrzebna.

W tej samej chwili z szuflady dobiegły odgłosy kłótni:

– Dlaczego prostujesz wszystko, co ja zakręcam?

– To ty zakręcasz wszystko, co ja wyprostuję!

– No tak... – westchnęła suszarka. – To lokówka Kręciołka i prostownica Ela. One zawsze się kłócą o fryzurę.

– Wiecie, co wam powiem? – wtrąciła się do rozmowy elektryczna szczoteczka do zębów.

– Ludzie myślą, że jesteśmy tylko przedmiotami, ale także o przedmioty trzeba dbać. Spójrzcie na moją szczoteczkę: jest cała posklejana pastą do zębów! A przecież mogli mnie dokładnie umyć.

W całym domu słyszać było dyskusje, narzekania i plotki. Do rozmowy włączyły się wszystkie lampy, wiertarka, ekspres do kawy oraz laptop mamy. Każde z urządzeń miało coś do powiedzenia. Nawet Odessa stwierdziła, że ludzie ją zaniedbali, bo już dawno temu powinni wymienić zakurzony worek, który miała w środku, i wyczyścić filtry. Wtedy właśnie dostrzegła pod sufitem ogromną pajęczynę, ale kiedy wyciągnęła ssawkę i zrobiła „pstryk”, zatrzeszczało, zaiskrzyło i wyłączył się prąd!

Prąd! Wszyscy zapomnieli, że bez prądu nie ma dyskusji.

Ada otworzyła zaspane oczy i usiadła na łóżku.

– Miałam elektryczny sen – powiedziała do Olka. – Śniło mi się, że nie jestem dziewczynką, tylko odkurzaczem. Od dzisiaj będę bardziej dbała o wszystkie urządzenia.

– Nie wciągnęłaś przypadkiem mojej skarpetki? Bo nie mogę jej znaleźć... – spytał Olek.

– Niestety nie. Teraz idę umyć zęby, a potem dokładnie umyję swoją szczoteczkę – powiedziała Ada i pobiegła do łazienki.

- Rozmowa na temat opowiadania.
- Jakim urządzeniem we śnie była Ada?
- Jakie urządzenia elektryczne spotkała?
- Na co narzekały urządzenia?
- Jak skończył się sen? Dlaczego urządzenia przestały działać?
- Jakie wnioski ze snu wyciągnęła Ada?
- Podkreślanie konieczności przestrzegania zasad bezpieczeństwa podczas korzystania z urządzeń elektrycznych.

- Zabawa *Co ułatwia pracę w gospodarstwie domowym.*

Obrazki urządzeń elektrycznych, podzielone na 3 części.

N. układa przed dziećmi obrazki urządzeń elektrycznych wykorzystywanych w domu, podzielone na trzy części. Dzieci składają obrazki w całość i umieszczają na tablicy. Rozpoznają i nazywają przedstawione na obrazkach urządzenia; określają, do czego służą. Dzielą nazwy (pralka, lampka, telefon, latarka, laptop...) na sylaby i na głoski.

- Zabawa ruchowa – *Urządzenia elektryczne.*

Bębenek.

Dzieci poruszają się po sali w rytmie wystukiwanym przez N. na bębnie. Podczas przerwy w grze N. wymienia nazwy różnych przedmiotów. Jeżeli do ich pracy potrzebny jest prąd, dzieci klaszczą w dłonie, jeśli nie – przykucają.

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 5 (przewodnik cz. 2, s. 17).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa *Podskocz lub klaśnij.*

Instrumenty perkusyjne: kołatka, bębenek.

Dzieci biegają po wyznaczonym miejscu w ogrodzie przedszkolnym. Gdy usłyszą kołatkę, podskakują w miejscu, w rytm jej dźwięków. Gdy dźwięki milkną, dzieci biegają ponownie. Podczas dźwięków bębna klaszczą w ich rytmie. Analogicznie – gdy dźwięki cichną, biegają.

- Zabawa ruchowa – *Wiatr.*

Dzieci naśladują ruchy gałęzi drzew poruszanych wiatrem i szum wiatru.

- Zabawa rozwijająca analizę i syntezę słuchową – *Psołny wiatr.*

Dzieci stoją w kole. Jedno dziecko odchodzi na bok. W tym czasie N. wybiera dziecko, które będzie wiatrem. Mówi ono rymowanek: *Jestem wiatr, jestem wiatr. Coś porwałem, lecę w świat. To coś zaczyna się na głoskę...*, np. *m*. Zgadujący – dziecko, które odeszło na bok – podchodzi do dzieci, mówi nazwę czegoś, co porwał wiatr, np. *Wiatr porwał maliny. Wiatrem jest...* Wymienia imię dziecka, którego głos słyszał podczas wypowiadania rymowanki. Jeśli odgadnie, które dziecko było wiatrem, zamienia się z nim miejscem i zabawa toczy się dalej.

III

- Karta pracy, cz. 2, s. 10.

Łączenie pierwszych głosek z nazw obrazków. Podawanie nazwy, jaka powstała. Kolorowanie rysunku według kodu. Nazywanie zwierząt domowych przedstawionych na zdjęciach.

- Karta pracy, cz. 2, s. 11.

Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie. Nazywanie zwierząt domowych przedstawionych na zdjęciach.

- Zabawa ruchowa *Przewód telefoniczny.*

Kartonowa słuchawka, aparat telefoniczny, tamburyn.

N. układa w przeciwnych stronach sali kartonową słuchawkę i aparat telefoniczny. Dzieci poruszają się w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Podczas przerwy w grze podają sobie ręce, tworząc przewód telefoniczny od słuchawki do aparatu. Za każdym razem N. zmienia położenie przedmiotów.

- Wyjaśnianie, w jaki sposób rozmawiamy przez telefon.

– *Co jest potrzebne, aby porozmawiać przez telefon?* (Aparat, znajomość numeru, pod który chcemy zadzwonić).

– *Co należy zrobić (jakie czynności wykonać), aby połączyć się telefonicznie z inną osobą (instytucją)?* (Należy podnieść słuchawkę, jeśli jest to aparat stacjonarny, odblokować, jeśli komórkowy, wystukać numer, w automatach włożyć kartę telefoniczną).

- O czym należy pamiętać podczas prowadzenia rozmowy? (Trzeba przywitać się, przedstawić się, poprosić osobę, z którą chcemy rozmawiać, nie robić żartów, dzwoniąc pod numery alarmowe).
- Zabawa *Rozmawiamy przez telefon*.

Telefony wykonane z kubeczków po jogurtach lub telefony zabawki.

Dzieci dobierają się parami. Każda para otrzymuje telefon wykonany z dwóch kubeczków po jogurtach połączonych sznurkiem. Dzieci prowadzą między sobą rozmowy, przystawiając kubeczek do ust podczas mówienia, a do ucha podczas słuchania. Zwracają uwagę na przestrzeganie zasad, o których wcześniej była mowa.

Listopad, tydzień 3

Dzień 1

Moje prawa i obowiązki

Mam prawa i obowiązki

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Układanie rytmów w parach i ich kontynuowanie.		IV 12
Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie.	Utrwalanie poznanych zapisów cyfrowych liczb.	IV 2, IV 8 IV 15
Łączenie pierwszych sylab z nazw par obrazków i rysowanie tego, co z powstało z ich połączenia.		
Ćwiczenia poranne – zestaw nr 11.		I 5
II.1. Słuchanie opowiadania Małgorzaty Strękowskiej-Zaremby <i>Kluskowanie i odkluskowanie</i>. Cele: rozwijanie mowy; uświadamianie dzieciom ich praw. Zabawa ruchowa <i>Z domu do domu</i>.		III 7, IV 5 I 5
2. Odkrywanie litery <i>d, D</i>. Rysowanie po śladzie rysunków. Określanie pierwszej głoski w słowie <i>dom</i> i w nazwach rysunków. Cel: rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej.	2. Odkrywanie litery <i>d</i>: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. Układanie schematów i modeli słów: <i>dom, Dorota</i> . Cele: rozwijanie słuchu fonematycznego; utrwalanie poznanych liter.	IV 2, IV 4, IV 8
Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa rozwijające szybkość reakcję na sygnał – <i>Tańczący wiatr</i> , Zabawa ruchowa <i>Chłapiemy się w kałuży</i> .		I 5
III. Słuchanie piosenki <i>Kundelek Felek</i>. Rozmowa na temat tekstu piosenki. Ćwiczenia emisyjne na sylabach: <i>hau, miau, tiu</i>. Rysowanie na temat: <i>Co lubię w moim domu (mojej rodzinie)</i>, <i>a czego nie lubię</i>. Zabawa ruchowa z piłką. <i>Ja i moja rodzina w domu</i> – rysowanie scen realnych (siebie podczas wspólnych zabaw, pracy), rozwijanie sprawności manualnych; przedstawianie siebie na tle rodziny.		IV 5, IV 7 IV 2 III 1, III 9, IV 8 I 5 III 1, III 8, IV 8

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- uświadamianie dzieciom ich praw,
- rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej,
- rozwijanie słuchu fonematycznego; utrwalanie poznanych liter.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się całymi zdaniami,
- wie, że ma prawa,
- rysuje po śladach rysunków,
- dzieli słowa na głoski; rozpoznaje i nazywa poznane litery.

T Tablica 9 – PSY – Propozycje zabaw i aktywności, do wykorzystania według wyboru N. (przewodnik, cz. 2, s. 198).

Przebieg dnia

I

- Układanie rytmów w parach i ich kontynuowanie.

Klocki w różnych kolorach, ale jednakowego kształtu dla każdego dziecka.

Dzieci dobierają się w pary. Każda para dostaje klocki różniące się kolorem. Jedno dziecko z pary układa z klocków ciąg rytmiczny (trzy sekwencje), a drugie go kontynuuje. Po chwili następuje zmiana ról.

B

- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do nauki czytania, pisania, liczenia*, s. 26–27.
- Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie.
- Łączenie pierwszych sylab z nazw par obrazków i rysowanie, tego, czego nazwa powstała.

- Utrwalanie zapisów cyfrowych liczb.
Karta podzielona na trzy części, z napisanymi liczbami w części środkowej (dla każdego dziecka).
Dzieci losują kartki podzielone na trzy części. W środkowej części jest napisana liczba (od 1 do 4). Zadaniem dzieci jest narysowanie pod liczbą odpowiedniej liczby elementów. Po prawej stronie kartki dzieci rysują o jeden element więcej, a po lewej stronie – o jeden mniej. Pod narysowanymi elementami dzieci wpisują odpowiednie liczby. Np. w środkowej części jest liczba **4**, po prawej stronie jest pięć elementów i liczba **5**, a po lewej stronie są trzy elementy i liczba **3**.

Ćwiczenia poranne – zestaw nr 11.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Słońce świeci – deszczyk pada*.
Obrazki parasoli, tamburyn, trójkąt.
N. przypina w różnych miejscach sali kilka obrazków parasoli. Kiedy dzieci usłyszą dźwięk tamburynu, poruszają się po sali, bo świeci słońce. Dźwięk trójkąta oznacza, że pada deszcz. Dzieci odszukują obrazki parasoli i przykucają w ich pobliżu (chronią się przed deszczem).
- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Grzyby rosną po deszczu*.
Dzieci wykonują przysiad z nisko opuszczoną głową, następnie powoli podnoszą się, przyjmując pozycję wyprostną, i układają z rąk nad głową kształt kapelusza grzyba.
- Ćwiczenie równowagi – *Spacer między kałużami*.
Dzieci maszerują na palcach z równoczesnym wysokim unoszeniem kolan – omijają kałuże.
- Zabawa z elementem biegu i podskoku – *Skaczemy przez kałuże*.
Dzieci biegają w różnych kierunkach sali. Na hasło: *Kałuża*, wykonują przeskoki z nogi na nogę, następnie zmieniają kierunek poruszania się i zabawa trwa dalej.
- Ćwiczenia uspokajające.

Dzieci maszerują po obwodzie koła w dwóch kołach współśrodkowych (przeciwnie kierunku poruszania się), jednocześnie rytmicznie wypowiadając tekst: *Kiedy deszczyk pada, kalosze zakładam. Obracam się wkoło* (wykonują obrót wokół własnej osi) *i krzyczę wesoło: Huraaa!* – wyskakują w górę z wymachem rąk, następnie zmieniają kierunek marszu.

II

Zajęcia 1. Słuchanie opowiadania Magorzaty Strękowskiej-Zaremby *Kluskowanie i odkluskowanie*.

- Zabawa ruchowa z zastosowaniem rymowanki. Dzieci poruszają się po sali odpowiednio do dźwięków tamburynu. Na przerwę w grze rytmicznie klaszczą i powtarzają za N. tekst: *Każdy człowiek prawa ma – mama, tata, on i ja!*
- Wypowiedzi dzieci na temat: *Co to znaczy, że ktoś ma prawa.*

- Słuchanie opowiadania.

Książka (s. 24–25) dla każdego dziecka.

Najpierw Ada dowiedziała się, że dzieci są tak samo ważne jak dorośli, dlatego mają swoje własne prawa spisane w specjalnym dokumencie. Potem dowiedziała się, że te prawa są bardzo ważne, dlatego poświęcony jest im osobny dzień.

– 20 listopada jest Ogólnopolskim Dniem Praw Dziecka – powiedziała pani w przedszkolu.

– Super! – wykrzyknęli Ada i Tymon. Inni też się cieszyli, bo przecież lepiej mieć jakieś prawa, niż nie mieć żadnych. Każdy to wie.

Tylko Sonia nie dowierzała słowom pani. – Dorośli mają swoje prawa, a my swoje? – pytała kilkakrotnie.

– Tak właśnie – przyznała pani.

Sonia wreszcie uwierzyła i, podobnie jak Ada, Tymon i pozostałe dzieciaki z ich grupy, poczuła się starsza i bardzo ważna. Potem pani tłumaczyła, do czego dzieci mają prawo. Niektórzy słuchali jej uważnie, a niektórzy mniej uważnie. W przedszkolu tyle się dzieje. Ada nasłuchiwała jednym uchem, ponieważ drugie ucho miała zajęte. Staś opowiadał jej o piesku, którego przygarnął ze schroniska. Ada nie będzie miała psa, bo ma uczulenie na sierść – słuchała więc Stasia z zazdrością. Do drugiego ucha wpadały jej pojedyncze słowa. Dopiero kiedy pani wspomniała o prawie do rozrywki i odpoczynku, nadstawiła dwoje uszu.

Dla Ady rozrywka i odpoczynek oznaczały jedno: wspaniałą zabawę, więc to prawo najbardziej utkwiło jej w pamięci.

– Jak ci minął dzień? – spytała mama, kiedy w trójkę byli już w domu.

– Wiesz, dzieci mają swoje prawa – przypomniała sobie Ada – do rozrywki, do wypoczynku i dooo... – szukała w dziurawej pamięci – do obywatelstwa! Mam jakieś obywatelstwo? – spytała, ponieważ wcześniej nie zastanawiała się nad takimi sprawami.

– Oczywiście. Masz obywatelstwo polskie.

– Jej, super – zawołała rozpromieniona Ada i zwróciła się do Olka. – Które prawo podoba ci się najbardziej?

– Prawo do mycia zębów palcem – odpowiedział bez namysłu.

Ada przerwała robienie klusek z modeliny dla pluszaków. Czy pani mówiła o prawie do mycia zębów palcem? Chyba nie...

– Nabierasz mnie – bąknęła niepewnie.

– I prawo do jedzenia koperkowców – ciągnął rozbawiony Olek.

Ada usłyszała śmiech mamy, więc była już pewna, że to żart. Szast-prast i wymyśliła własny:

– Prawo do chodzenia na głowie, wachlowania uszami i hodowania bulwogesi!

– Dobrze. I prawo do zgrzytania zębami w ciemności! – Olek zazgrzytał, chociaż w pokoju świeciły się wszystkie lampy.

– I prawo do kluskowania! – chichotała Ada.

Na dowód, że „kluskowanie” nie jest wymysłem, rozmazała modelinę po biurku.

– Ada, co robisz! – jęknęła mama.

– Kluskuje – odpowiedziała Ada. – Wymyśliłam prawo do kluskowania. Może być?

Mama udała, że się zastanawia. – Może być, chociaż wołałabym, żebyś oszczędziła własne biurko. Lepi się całe od modeliny – powiedziała po namyśle. – Zanim zakluskujesz cały blat, przypomnij, co wasza pani mówiła o obowiązkach dziecka.

– Obowiązkach? – Ada nie zapamiętała niczego na ten temat. Prawdopodobnie informacje o obowiązkach nie wpadły jej ani do jednego, ani do drugiego ucha. Gdyby miała trzecie ucho, to może, może...

– Są i obowiązki? – spytała rozczarowana.

– Dzieci, podobnie jak dorośli, mają prawa i mają obowiązki. Twoim obowiązkiem na dziś będzie odkluskowanie biurka. Na podłodze też leżą „kluski”. Musisz je uprzątnąć, zanim przylepią ci się do kapci.

– Ojej – jęknęła Ada. Miała inne plany na popołudnie. – Olek też ma obowiązki? – spytała nachmurzona.

– Pewnie. Tylko że moje obowiązki są bardzo niebezpieczne – pochwalił się Olek.

Ada spojrzała na brata z niedowierzaniem. – Co musisz robić? – spytała.

– Och, niby nic wielkiego: cheszę grzywy krwiożerczym lwom i wyprowadzam jadowite węże na spacer. Pora, żebym się tym zajął – zerwał się z fotela i poszedł podlać kwiatki, bo przypomniał sobie, że i ten „niebezpieczny” obowiązek należy do niego.

- Rozmowa na temat opowiadania.

– O czym były zajęcia w grupie Ady?

– Co z tego zapamiętała Ada?

– Czy dzieci mają tylko prawa?

- Karty pracy, cz. 2, s. 12, 13.

- Oglądanie obrazków. Próby określania przedstawionych na nich praw. Rysowanie po śladach kół wokół obrazków.

Dzieci mają prawa:

- do wychowania w rodzinie,
  - do kontaktów z rodzicami (np. w przypadku rozvodu rodziców),
  - do opieki lekarskiej,
  - do odpoczynku,
  - do nauki,
  - do wyrażania swoich poglądów,
  - do tożsamości (nazwisko, imię, obywatelstwo, wiedza o własnym pochodzeniu),
  - do korzystania z dóbr kultury,
  - do łez,
  - do wypoczynku,
  - do miłości i wychowania przez rodziców,
  - do życia bez przemocy,
  - do ochrony przed złym traktowaniem.
- Pisanie swojego imienia i nazwiska. Odbijanie dłoni maczanej w farbie na cieniu dłoni. Rysowanie po śladach piłki toczącej się do bramki.

W Polsce najważniejszymi aktami prawnymi gwarantującymi dzieciom prawa są: Konstytucja RP, Konwencja o prawach dziecka i ustawa o Rzeczniku Praw Dziecka.

Konwencja o prawach dziecka jest międzynarodową umową, która zawiera zbiór praw. Państwo, które ją podpisze, jest zobowiązane do przestrzegania zawartych w niej praw.

W Polsce zaczęła obowiązywać od 1991 roku.

Konwencja o prawach dziecka ustanawia, że dziecko jest samodzielnym podmiotem, ale ze względu na swoją niedojrzałość psychiczną i fizyczną wymaga szczególnej opieki i ochrony prawnej.

- Zabawa ruchowa – *Z domu z domu*.

Tamburyn, skakanki.

N. rozkłada w różnych miejscach sali skakanki, tworząc ścieżki prowadzące do domu. Dzieci spacerują po sali przy akompaniamencie tamburynu. Na sygnał N. ustawiają się przed wybraną ścieżką i próbują przejść po niej tak, aby nie spaść.

Zajęcia 2. Odkrywanie litery **d, D**.

Zajęcia 2. Odkrywanie litery **d**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

B

- Karta pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 28.
- Opisywanie, co przedstawia obrazek. Określanie pierwszych głosek w słowie *dom* i nazwach rysunków. Rysowanie po śladach rysunków. Zaznaczanie liter **d, D** w wyrazach.

- Wyodrębnianie wyrazu podstawowego – **dom**.
- Wypowiadanie się na temat obrazka. Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Litera i liczby*, cz. 1, s. 42–43.

- *Gdzie bawiła się Ada z kolegami i koleżanką?*
- *Kto zbliżał się do domu?*
- *Jak wyglądał dom Ady i Olka?*

- Określanie pierwszej głoski w słowie *dom*.
- Podawanie przykładów słów, w których głoska **d** jest na początku (dywan, domino, data, droga...), w środku (moda, model, mydło, woda...).
- Budowanie schematu słowa *dom*.

Białe kartoniki dla każdego dziecka.

Dzieci dzielą słowo *dom* na sylaby, układają białe kartoniki. Potem wymawiają całe słowo. Następnie dzielą słowo *dom* na głoski – wymawiają głoski głośno, dotykając kolejno kartoników.

- Określanie rodzaju głoski **d**. Dzieci wybrzmiewają głoskę **d**:

długo: *dddyyy...*

krótco: *d, d, d, d...*

Głoska **d** to spółgłoska. Oznaczamy ją na niebiesko (nie możemy wypowiadać jej długo, bo zmienia brzmienie).

- Budowanie schematu słowa *Dorota*.

Białe kartoniki dla każdego dziecka.

N. pyta: – *Jak miała na imię koleżanka, z którą Ada bawiła się przed domem? Wiem, że rozpoczynało się na głoskę d.*

Dzieci dzielą słowo *Dorota* na sylaby oraz na głoski. Następnie układają z białych kartoników schemat słowa, dzielą je na sylaby, dokonują syntezy.

- Budowanie modeli słów: *dom, Dorota*.

Czerwone i niebieskie kartoniki dla każdego dziecka.

Dzieci wymieniają kolejne głoski w słowach: *dom, Dorota*. Pod schematami słów: *dom, Dorota*, zaznaczają miejsca głoski **d** niebieskimi kartonikami. Następnie wskazują samogłoski

B+

w słowach: *dom*, *Dorota*, i zaznaczają je czerwonymi kartonikami. Pozostałe głoski zaznaczają niebieskimi kartonikami. Są to spółgłoski. Kolejno je wybrzmiewają. Porównują liczbę samogłosek i spółgłosek w słowach.

- Odkrywanie liter **d**, **D**.

Litery d: mała i wielka, czerwone kartoniki i niebieskie kartoniki.

N. pokazuje litery: **d**, **D**. Dzieci określają ich wygląd. Następnie umieszczają litery **d**, **D** pod modelami słów: *dom*, *Dorota*.

Dzieci przypominają, kiedy używamy wielkich liter.

- Umieszczenie kartoników z poznanymi wcześniej literami pod modelami słów: *dom*, *Dorota*.

Kartoniki z literami: a, o, m, dla każdego dziecka.

Dzieci układają kartoniki z poznanymi już wcześniej literami pod modelami słów: *dom*, *Dorota*.

- Karta pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Litery i liczby*, cz. 1, s. 44–45.
- Zaznaczanie w okienkach na niebiesko miejsca głoski **d** w nazwach obrazków.
- Kolorowanie na niebiesko liter **d**, **D** w wyrazach. Czytanie sylab, wyrazów, zdań. Rozwiązywanie rebusów. Łączenie tych samych liter pisanych z drukowanymi.
- Wodzenie palcem po literze **d** – małej i wielkiej. Pisanie liter **d**, **D** po śladach, a potem – samodzielnie.

B+

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa rozwijająca szybką reakcję na sygnał – *Tańczący wiatr*.

Reklamówki pocięte na paski (dla każdego dziecka), instrumenty perkusyjne.

N. dzieli dzieci na trzy grupy: wietrzyk, wiatr i wicher. Każde dziecko dostaje reklamówkę pociętą na paski. Kiedy N. gra na grzechotce, porusza się wietrzyk; kiedy gra na tamburynie – wiatr, a kiedy na bębnie – wicher. Dzieci starają się oddać swoimi ruchami tempo i dynamikę dźwięków granych na poszczególnych instrumentach. Podczas zabawy poruszają reklamówkami, obserwując ich ruchy.

- Zabawa ruchowa – *Chłapiemy się w kałużach*.

Kolorowe krążki, tamburyn.

N. rozkłada kolorowe krążki (kałuże) w wybranym miejscu w ogrodzie przedszkolnym. Dzieci biegają przy dźwiękach tamburynu, omijając kałuże. Podczas przerwy w grze zajmują miejsca na krążkach, podskakują rytmicznie i mówią: *chlap, chlap, chlap*. Dźwięki tamburynu są sygnałem do otrzepania się z wody i ponownego biegu.

III

- Słuchanie piosenki *Kundelek Felek* (śl. i muz. Krystyna Gowik).

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

Ref.: Kun-de - lek Fe - lek ma nos jak kar - to - fe - lek. Ma u - szy
 jak mio-teł - ki, pa - zur - ki jak wi - deł - ki. I ta - kie wiel - kie, go - rą - ce ser - ce
 Fe - lek ma, że wiel - ką mi - łość wszy - stkim z nie - go da! I ta - kie
 wiel - kie, go - rą - ce ser - ce Fe - lek ma, że wiel - ką mi - łość wszy - stkim z nie - go
 da! Kun - de - lek Fe - lek czę - sto się smu - ci, że je - go
 pa - ni do do - mu nie wró - ci. I bar - dzo tę - skni, i wciąż pa -
 mię - ta, bo ta - kie wła - śnie są wszy - stkie zwie - rzę - ta.

Ref.: Kundelek Felek ma nos jak kartofelek.
 Ma uszy jak miotełki, pazurki jak widelki.
 I takie wielkie, gorące serce Felek ma,
 że wielką miłość wszystkim z niego da! (bis)

I. Kundelek Felek często się smuci,
 że jego pani do domu nie wróci.
 I bardzo tęskni, i wciąż pamięta,
 bo takie właśnie są wszystkie zwierzęta.

Ref.: Kundelek Felek...

II. Kundelek Felek z radości szczeka
 i piłkę goni, gdy ta mu ucieka.
 A kiedy burza, deszcz pada z nieba,
 to Felka mocno tak przytulić trzeba!

Ref.: Kundelek Felek...

III. Kundelek Felek zły bywa czasem
 i wtedy warczy jak traktor pod lasem!
 Więc szybko podaj mu psie pyszności,
 a wtedy miną mu pieskowe złości.

Ref.: Kundelek Felek...

IV. Choć nic nie mówią nasze zwierzaki,
 to chcą opieki i twojej uwagi.
 Bo każde czuje swego człowieka,
 kocha i tęskni, i zawsze czeka.

- Rozmowa na temat tekstu piosenki.
 N. zadaje dzieciom pytania:
 – Jakiego pieska nazywamy kundelkiem?
 – Jak wygląda bohater naszej piosenki?
 – Jak zachowuje się kundelek Felek?

- *W jaki sposób należy opiekować się domowym zwierzątkiem?*
- *Dlaczego musimy dbać o naszego domowego przyjaciela?*
- *Gdyby Felek potrafił mówić, to co chciałby nam powiedzieć?*

- Ćwiczenia emisyjne na sylabach: *hau, miau, tiu*.
- Próby taktowania w metrum czterodzielnym.
- Wyklaskiwanie rytmu w wybranych przez N. fragmentach piosenki.
- Rysowanie na temat: *Co lubię w moim domu (mojej rodzinie), a czego nie lubię*.

Kartki podzielone linią na pół (dla każdego dziecka), kredki.

Dzieci dostają kartki podzielone linią na pół. Po lewej stronie kartki rysują to, co lubią w swoim domu (swojej rodzinie), a po prawej stronie – to, czego nie lubią w swoim domu (swojej rodzinie). Potem wspólnie omawiają swoje rysunki.

- Zabawa ruchowa z piłką.

Piłka dla każdego dziecka.

Każde dziecko dostaje piłkę. Bawi się nią według poleceń N.

- Chodzi po sali, podzucając i łapiąc piłkę.
- Kładzie piłkę względem siebie, np.: przed sobą, za sobą, z prawej strony, z lewej strony, trzyma ją nad sobą.
- Chodzi na czworakach, popychając piłkę głową.
- *Ja i moja rodzina* – rysowanie scen realnych (siebie podczas wspólnych zabaw, pracy).
- Rozmowa na temat wspólnych zabaw, prac w domu.

N. pyta:

- *Co lubicie robić z rodzicami?*
- *Czy lubicie przebywać w domu?*
- *Czy w waszych domach jest miło i przyjemnie?*
- *Czy zdarzyło się, że zza ściany, z mieszkania obok, słyszeliście, zamiast śmiechu, płacz i krzyki?*
- *Jakie mogą być nie mile odgłosy?*
- *Czy każdy płacz (np. płacz dziecka) wskazuje na coś nie milego?*
- Rozmowa na temat prawa dzieci do ochrony przed przemocą.

Karteczki z numerem ogólnopolskiego telefonu dla ofiar przemocy w rodzinie:

800 120 002.

N. pyta:

- *Czy wiedzielibyście, co zrobić, gdyby zza ściany dobiegały krzyki i płacz dziecka albo wam działyby się krzywda? Do kogo trzeba się wtedy zwrócić?*

N. mówi:

Każde dziecko ma prawo do ochrony przed przemocą. Istnieje organizacja UNICEF, która zajmuje się pomaganiem dzieciom.

N. deklaruje swoją pomoc dzieciom, gdyby miały problemy.

Rozdaje dzieciom karteczki z numerem ogólnopolskiego telefonu dla ofiar przemocy w rodzinie i prosi, aby zaniósł je do domów.

- Zapoznanie ze sposobem wykonania prac.

Kredki, kartki dla każdego dziecka.

Dzieci mają za zadanie narysować siebie z rodziną w domu – podczas wspólnej zabawy, pracy.

- Wspólne oglądanie prac. Wypowiedzi autorów na temat przedstawionych scen.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Nauka pierwszej zwrotki i refrenu piosenki <i>Kundelek Felek</i> . Zabawa pobudzająco-hamująca – <i>Taniec piesków</i> . Rozmowa na temat obowiązków dzieci. Określanie obowiązków Olka i Ady. Rysowanie domowych obowiązków przez dzieci. Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 11.	IV 7 IV 1 III 7, IV 8 IV 8 I 5
II.1.	Zapoznanie z figurą geometryczną – trójkątem. Cele: poznawanie cech trójkąta; utrwalanie wyglądu i nazw poznanych figur geometrycznych. Układanie jesiennej kompozycji z poznanych figur geometrycznych. Wypełnianie tabelki według wzoru. Zabawa ruchowa – <i>Budujemy trójkąty</i> .	IV 9, IV 12 IV 8, IV 12 IV 15 I 5
2.	Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 6. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa orientacyjno-porządkowa – <i>Kałuża</i> ; zabawa ruchowa z elementem równowagi – <i>Spacer kaloszy</i> .	I 8 I 5
III.	Dobieranie w pary pasujących do siebie przedmiotów. Zabawa ruchowa ze śpiewem – <i>Ojciec Wirgiliusz</i> .	IV 12 IV 7

Cele główne

- poznawanie cech trójkąta,
- utrwalanie wyglądu i nazw poznanych figur,
- wprowadzenie znaków: równości, mniejszości, większości,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wie, że trójkąt ma trzy boki i trzy wierzchołki,
- rozpoznaje i nazywa figury: trójkąt, kwadrat, prostokąt, koło,
- stosuje znaki: =, >, <,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

T Tablica 9 – PSY – Propozycje zabaw i aktywności, do wykorzystania według wyboru N. (przewodnik, cz. 2, s. 198).

- Nauka pierwszej zwrotki i refrenu piosenki *Kundelek Felek* (przewodnik cz. 2, s. 62).
Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.
- Zabawa pobudzająco-hamująca – *Taniec piesków*.
Opaski z szablonami piesków, w czterech kolorach (wykonane przez dzieci podczas zajęć plastycznych), cztery duże szablony piesków dla N. (w kolorach odpowiadających kolorom małych szablonów), nagranie piosenki *Kundelek Felek*, tamburyn, odtwarzacz CD.

Dzieci są pieskami, dostają szablony psów. Przemieszczają się na czworakach, w rozsypce, w określonym przez N. kierunku sali. Kiedy usłyszą nagranie piosenki *Kundelek Felek*, przechodzą do pozycji stojącej i ustawiają się na okręgu. N. unosi w górę szablon psa w wybrany przez siebie kolorze. Dzieci z szablonami psów w tym kolorze wchodzi do środka koła i tańczą w rytmie piosenki. Pozostałe dzieci klaszczą, uginając lekko kolana. Podczas powtórzeń zabawy N. podnosi w górę szablon psa w innym kolorze niż poprzednio.

- Karta pracy, cz. 2, s. 14.

Określanie, jakie obowiązki domowe ma Ada, a jakie – Olek. Wypowiadanie się przez dzieci na temat swoich obowiązków w domu, rysowanie domowych obowiązków. Rysowanie w każdym kolejnym polu o dwie rybki mniej niż w poprzednim.

- Karta pracy, cz. 2, s. 15.

Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie. Rysowanie w każdym kolejnym polu o dwie rybki więcej niż w poprzednim.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 11 (przewodnik cz. 2, s. 57).

II

Zajęcia 1. Zapoznanie z figurą geometryczną – trójkątem.

Każde dziecko dostaje zestaw figur geometrycznych wyciętych z kolorowego papieru (wśród nich są trójkąty).

- Składanie kwadratu przez N.

Papierowy kwadrat.

N. trzyma duży papierowy kwadrat i pyta:

- Co to za figura?

Następnie składa kwadrat po przekątnej i go rozcina. Pokazuje dwie figury, które powstały (trójkąty).

- Wyszukiwanie trójkątów wśród innych figur.

N. pokazuje dzieciom trójkąt. Prosi je, aby wyszukały wśród swoich figur figury o takim samym kształcie.

- Oglądanie trójkątów.

Dzieci oglądają trójkąty, porównują je z innymi figurami. (Np. trójkąt ma mniej boków niż kwadrat...).

- Rozpoznawanie trójkątów za pomocą dotyku.

Dzieci – najpierw z otwartymi oczami, a potem z zamkniętymi – wodzą kolejnymi palcami prawej ręki, a potem lewej ręki po bokach trójkąta.

- Określanie charakterystycznych cech trójkąta.

N. trzyma duży kartonowy trójkąt. Dzieci liczą boki, wierzchołki. N. pokazuje trzy kąty i wyjaśnia, że stąd pochodzi nazwa tej figury – trzy kąty, trójkąty.

- Zabawa ruchowa – *Budujemy trójkąty*.

Skakanki, bębenek.

N. dzieli dzieci na trzy grupy. Każda grupa dostaje skakanke. Dzieci ustawiają się w trzech rzędach, trzymając skakanki prawą ręką. Maszerują w rytmie wystukiwanym na bębnie. Na hasło: *Budujemy trójkąty*, ustawiają się tak, aby trzy skakanki utworzyły kształt trójkąta.

- Karty pracy, cz. 2, s. 16, 17.

Określanie, jak wygląda pierwszy, drugi... szósty trójkąt. Liczenie trójkątów powstałych z podziału kwadratów. Kolorowanie ich różnymi kolorami. Rysowanie po śladach trójkątów. Liczenie ich. Nazywanie figur.

Kolorowanie rysunku z figur. Określanie, z jakich figur składa się rysunek. Kończenie rysowania figur według podanego wzoru (rytmu) z poprzedniej karty.

- Układanie jesiennej kompozycji z papierowych, poznanych figur geometrycznych. **Dzieci korzystają z zestawów figur, które dostały.** Segregują figury według kształtów.
- Liczą figury każdego rodzaju.
- Układają z figur kompozycje kojarzące się z późną jesienią.
- Przyklejają swoje kompozycje na kartkach. Nadają im tytuły.
- Karta pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 29.
- Wypełnianie tabelki według wzoru.

B

- Porównywanie liczby trójkątów. **Trójkąty, kartki zapisanymi znakami: =, <, >.** N. umieszcza na tablicy trzy pary pętli. W każdej z nich są trójkąty (od 0 do 5). Dzieci liczą trójkąty w pętlach i umieszczają pod nimi odpowiednie liczby. Wskazują w każdej parze pętlę z większą liczbą trójkątów. W jednej parze w pętlach jest po tyle samo trójkątów (5 i 5). N. pokazuje znak równości i przypina go między tymi pętlami, w których jest po tyle samo trójkątów.

$$5 = 5$$

N. informuje dzieci, że ten znak oznacza, że trójkątów jest tyle samo, a odczytujemy go: *pięć równa się pięć*.

N. pokazuje znak większości i umieszcza go między tymi pętlami, w których po lewej stronie było więcej trójkątów.

$$4 > 3$$

N. informuje dzieci, że to jest znak większości i oznacza, że po lewej stronie jest więcej trójkątów, a odczytujemy go: *cztery to więcej niż trzy*.

N. pokazuje znak mniejszości i umieszcza go między tymi pętlami, w których po lewej stronie jest mniej trójkątów niż po prawej stronie.

$$2 < 5$$

N. informuje dzieci, że to znak mniejszości i oznacza, że po lewej stronie jest mniej trójkątów. Odczytujemy zapis: *dwa to mniej niż pięć*.

- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Litera i liczby*, cz. 1, s. 46, 47.
- Odczytanie zapisów: $5 = 5$, $5 > 4$, $3 < 4$. Wpisywanie odpowiednich znaków, odczytywanie zapisów.

B+

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 6 (metodą Carla Orffa).

Grzechotki lub butelki napełnione drobnym materiałem, nagranie znanej, rytmicznej piosenki, bębenek, tamburyn, nagranie brzmienia instrumentów perkusyjnych, instrumenty perkusyjne.

- Zabawa rytmiczna, ożywiająca. Dzieci swobodnie biegają w różnych kierunkach, wykonują podskoki z wyskokiem w górę przy nagraniu znanej, rytmicznej piosenki.
- Kształtowanie szybkiej reakcji i orientacji, z elementem równowagi. Dzieci poruszają się po sali zgodnie z rytmem nagrania rytmicznej piosenki. Gdy muzyka

milknie, zatrzymują się i stają na jednej nodze. Na zmianę: przodem do N., tyłem (N. ustawia się w różnych miejscach sali).

- Rozwijanie umiejętności współpracowania z partnerem.

Ruchy sportowców.

Dzieci stają w parach naprzeciwko siebie. Jedno dziecko pokazuje ruchy wykonywane przez sportowców (gimnastyka, łyżwiarza, piłkarza, koszykarza...), drugie je naśladuje.

- Ćwiczenia rytmiczne z użyciem grzechotek (dwie grzechotki dla jednego dziecka).

Dzieci w siadzie skrzyżnym, wybierają dwa słowa, np. dwusylabowe, rymujące się ze sobą. Trzymają instrumenty: w górze, na dole, z boku, i potrząsają nimi, akcentując sylaby. Np. *la-to, ta-to, bu-rza, ró-ża...*

- Odtwarzanie rytmu.

Dzieci stoją w sali, w rozsypce. N. wystukuje rytm na bębenku. Dzieci odtwarzają go za pomocą grzechotek, wykonując jednocześnie rytmiczne podskoki w miejscu.

- Rozwijanie płynności ruchów w przestrzeni.

Dzieci poruszają się po sali w rytmie wystukiwanym na grzechotkach. Maszerują, biegają, wykonują podskoki zmienne, tańczą.

- Reagowanie na zmianę rytmu.

Dzieci w pozycji na czworakach. N. wystukuje różne rytmy na tamburynie. Dzieci poruszają się pomiędzy grzechotkami rozłożonymi na podłodze: maszerują, wykonują obroty, biegają wokół przyborów, przeskakują przez nie, poruszają się w wolnym i w szybkim tempie, dostosowując ruchy do podanego rytmu.

- Rozwijanie umiejętności współpracowania z partnerem.

Koncert.

- Dzieci, w dowolnym siadzie na dywanie, naśladują ruchy N., który improwizuje grę na różnych instrumentach muzycznych.

- Dzieci w siadzie skrzyżnym, w parach, naprzeciwko siebie. Jedno dziecko z pary podaje rytm, wystukując go na grzechotkach, drugie odtwarza go na swoich grzechotkach.

- Dzieci w leżeniu tyłem. N. prezentuje nagranie brzmienia instrumentów perkusyjnych. Dzieci starają się rozpoznać instrument po dźwiękach i podać jego nazwę.

- Samodzielne odtwarzanie rytmu.

Dzieci biorą instrumenty perkusyjne. Maszerują po obwodzie koła, śpiewają znaną piosenkę i grają na instrumentach.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Kałuża*.

Sznurek.

Dzieci maszerują jedno za drugim po krawędzi dużej kałuży ułożonej ze sznurka. Starają się nie wpaść do wody. Następnie tworzą koło wiązane, stojąc jak najbliżej siebie. Wykonują powolne kroki do tyłu – naśladują powiększanie się kałuży podczas deszczu. Potem dzieci kucają i, rytmicznie klaszcząc, naśladują krople padającego deszczu.

- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Spacer kaloszy*.

Dzieci stoją w wyznaczonym miejscu w ogrodzie przedszkolnym. Na sygnał N. starają się jak najszybciej przejść w wyznaczone miejsce, idąc stopa za stopą.

III

- Dobieranie w pary pasujących do siebie przedmiotów przedstawionych na obrazkach (ćwiczenia indywidualne).

Obrazki pasujących do siebie przedmiotów, np.: parasol, deszcz, kwiaty, wazon, mydło, ręcznik, farby, paleta, ołówki, zeszyt, komputer, monitor, szczotka do włosów, lusterko, igła, nitka, kredki, blok rysunkowy...

N. przygotowuje obrazki pasujących do siebie przedmiotów. Dzieci kolejno dobierają je w pary. N. może mierzyć czas pracy kolejnych dzieci. Potem osoba, która wykonała zadanie w najkrótszym czasie, zostaje nagrodzona brawami.

- Zabawa ruchowa ze śpiewem – *Ojciec Wirgiliusz* (przewodnik cz. 2, s. 21).

Listopad, tydzień 3

Dzień 3

Moje prawa i obowiązki

Impresja plastyczna na temat praw

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Odszukiwanie i zaznaczanie sześciu różnic pomiędzy obrazkami. Zabawa <i>Obowiązki dzieci czy dorosłych?</i> Ćwiczenia poranne – zestaw nr 11.	IV 9, IV 14 III 7 I 5
II.1.	Zabawy przy piosence <i>Kundelek Felek</i> . Cele: rozwijanie umiejętności wokalnych; utrwalanie kroku poloneza. Zabawa ruchowa z zastosowaniem rymowanki – <i>Oprawach i obowiązkach</i> .	IV 7 I 5
2.	Ilustrowanie wybranego prawa dzieci. Cele: rozwijanie sprawności manualnej; utrwalanie poznanych praw. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w pobliżu przedszkola – obserwowanie zmian w przyrodzie; zabawa bieżna – <i>Dogoń swoją parę</i> .	III 1, III 7, IV 8 I 5, IV 18
III.	Usprawnianie narządów artykulacyjnych – <i>Co słyszać w starym domu</i> . Zabawa ruchowa z elementem równowagi – <i>Piłka i krząsek</i> .	IV 2 I 5
	Zabawy swobodne w wybranych kąciakach zainteresowań.	Modelowanie struktury dźwiękowej nazw obrazków. I 6, IV 2

Cele główne

- rozwijanie umiejętności wokalnych,
- utrwalenie kroku poloneza,
- rozwijanie sprawności manualnej,
- utrwalanie poznanych praw.

Cele operacyjne

Dziecko:

- śpiewa piosenkę,
- tańczy poloneza,
- ilustruje wybrane prawo dziecka,
- wymienia swoje prawa.

Przebieg dnia

I

- Karta pracy, cz. 2, s. 18.
Odszukiwanie i zaznaczanie sześciu różnic pomiędzy obrazkami. Rysowanie po śladach strzałek zwróconych w lewą stronę.
- Zabawa *Obowiązki dzieci czy dorosłych?*
Schematyczne rysunki symbolizujące obowiązki dorosłych i obowiązki dzieci.
N. przygotowuje schematyczne rysunki, które mają symbolizować obowiązki dorosłych i obowiązki dzieci. Dzieci nazywają to, co przedstawiają rysunki; określają, jakie obowiązki symbolizują, i przyporządkowują je dorosłym lub dzieciom.

Np.:

rysunki

ubranie

zabawka

torba z zakupami

konewka

garnek

ściereczka

żelazko

obowiązki

dbanie o zdrowie

sprzątanie zabawek

pomaganie przy zakupach

podlewanie kwiatów

przygotowanie jedzenia (proste potrawy)

ścieranie kurzu

prasowanie ubrań...

N. informuje, że istnieje dokument – kodeks rodzinny, w którym są zapisane obowiązki dorosłych wobec dzieci, np. obowiązek wychowywania dziecka i utrzymywania z nim kontaktu, dbania o jego rozwój. W kodeksie rodzinnym dzieci i rodzice zobowiązani są do wzajemnego szacunku i wspierania się.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 11 (przewodnik cz. 2, s. 57).

II

Zajęcia 1. Zabawy przy piosence *Kundelek Felek*.

- Utrwalanie kroków poloneza. Marsz po okręgu, bieg na palcach, marsz na piętach, przeskoki z nogi na nogę.

Nagranie melodii tańca (według uznania N.), odtwarzacz CD.

- Utrwalanie melodii i tekstu pierwszej zwrotki piosenki *Kundelek Felek*. Nauka kolejnych zwrotek piosenki na zasadzie echa muzycznego.

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

- Rozmowa na temat obowiązków związanych z opieką nad psem.

- *Mój przyjaciel pies* – improwizacje muzyczne.

N. śpiewa tekst Bożeny Formy na wymyślonej przez siebie melodii, równocześnie akompaniując sobie na dowolnym instrumencie perkusyjnym. Dzieci powtarzają za N. Do każdego tekstu N. może zaproponować inną melodię.

*Mam małego pieska,
w mym pokoju mieszka.*

*Spacer po parku zaczyna
jamników uroczą rodziną.*

*Chociaż kundelki różnie wyglądają,
są bardzo mądre i szybko biegają.*

*Nad łąką fruwią motyle.
Chcą się z Felkiem pobawić przez chwilę.*

Na zakończenie dzieci samodzielnie wymyślają melodie do proponowanych tekstów.

- Opowieść ruchowa przy muzyce – *Poranny spacer* – rozwijająca umiejętność obrazowania tekstu Bożeny Formy ruchem.

Tamburyn.

N. zajmuje miejsce na środku sali. Dzieci słuchają opowiadania i obrazują je ruchem. Pomoc stanowi tamburyn.

Marcin ma psa Felka. Spędza z nim bardzo dużo czasu. Każdego dnia wczesnym rankiem idą na długi spacer (dzieci maszerują w rytmie wystukiwanym na tamburynie). Wchodzą do parku. Felek zaczyna biec, merdając wesoło ogonem (delikatne uderzenia w tamburyn – dzieci swobodnie biegają na palcach; mocniejsze uderzenia w tamburyn – zatrzymują się i wykonują ruchy naśladujące merdanie ogonem). Nagle widzi wiewiórkę. Chce ją dogonić. Wiewiórka jest bardzo zwinna. Fik, mik, kilka skoków i już jest na drzewie. Wspina się coraz wyżej i wyżej. Zwinnie przeskakuje z gałęzi na gałąź (potrząsanie tamburynem – dzieci przeskakują z nogi na nogę; miarowe uderzenia w tamburyn – przechodzą do przysiadu i zgodnie z rytmem stopniowo powracają do pozycji stojącej; ponowne potrząsanie tamburynem – przeskakują

z nogi na nogę). *Niestety, Felek tak nie potrafi. Przysiada na chwilę, po czym biegnie dalej* (delikatne uderzenia w tamburyn – swobodnie biegają na palcach).

(Przerwa w muzyce). *Po chwili widzi jeża, który zwija się w kolczastą kulę* (pocieranie membrany tamburynu – przykucają, opuszczają nisko głowy). *Felek głośno szczeka i bacznie mu się przygląda. Wie, że ostre igły jeża są niebezpieczne, dlatego odchodzi* (mocne uderzenie w tamburyn – przechodzą do stania, naśladując szczekanie; miarowe uderzenia w tamburyn – spokojnie maszerują). *Tuż obok szeleszczą gałęzie krzewów i przed Felkiem pojawia się zajęc.* *Przez dłuższą chwilę spoglądają na siebie, stojąc w bezruchu* (zatrzymują się w bezruchu). *Nagle zajęc zaczyna uciekać. Jest szybki i bardzo zwinny. Felek próbuje go dogonić, lecz to nie jest łatwa sprawa. Zajęc znika między krzakami* (mocne uderzenie, potrząsanie tamburynem – swobodny bieg w określonym kierunku; dźwięki coraz cichsze i wolniejsze – biegają coraz wolniej, przechodzą do leżenia na boku).

Felek jest bardzo zmęczony. Kładzie się w miękkiej trawie, zamyka oczy. Jego łapy, ogon, głowa odpoczywają. Głęboko oddycha i zapada w drzemkę.

- Zabawa pobudzająco-hamująca – *Psie smakołyki*.

Obręcze, szablony kości: duże, średnie, małe – po dwa każdego rodzaju, instrumenty perkusyjne: marakas, tamburyn, kastaniety.

N. rozkłada obręcze w dowolnych miejscach na środku sali. W każdej obręczy kładzie szablony kości: duże, średnie, małe – po dwa każdego rodzaju (wycięte przez dzieci podczas działań plastycznych).

Dzieci swobodnie maszerują między obręczami w rytmie piosenki *Kundelek Felek*. Na przerwę w muzyce zajmują miejsca obok najbliższych obręcz. N. gra na instrumentach, uderzając w nie w rytmie ćwierćnut. Dzieci układają przed sobą szablony kości zgodnie z ustaleniami. Na każde uderzenie wybierają jedną kość:

marakas – duża kość,

tamburyn – średnia kość,

kastaniety – mała kość.

Na zakończenie przeliczają ułożone kości.

- ✿ • Zabawa ruchowa z zastosowaniem rymowanki – *O prawach i obowiązkach*.

Tamburyn.

Dzieci biegają po sali przy dźwiękach tamburynu. Na przerwę w grze dobierają się w pary, stają naprzeciwko siebie i uderzają dłońmi raz w swoje dłonie (kłaśnięcie), raz w dłonie partnera, mówiąc za N.:

*Każdy z nas prawa ma,
każdy z nas swe prawa zna.*

*Obowiązki także mamy,
wszystkie dobrze wypełniamy.*

Zajęcia 2. Ilustrowanie wybranego prawa dzieci.

- Słuchanie wiersza Marcina Brykczyńskiego *O prawach dziecka*.

*Niech się wreszcie każdy dowie
I rozpowie w świecie całym,
Że dziecko to także człowiek,
Tyle, że jeszcze mały.
Dlatego ludzie uczeni,
Którym za to należą się brawa,
Chcąc wielu dzieci los odmienić,
Stworzyli dla Was mądre prawa.
Więc je na co dzień i od święta
Spróbujcie dobrze zapamiętać:*

*Nikt mnie siłą nie ma prawa zmuszać do niczego,
A szczególnie do zrobienia czegoś niedobrego.*

*Mogę uczyć się wszystkiego, co mnie zaciekawi
I mam prawo sam wybierać, z kim się będę bawić.*

*Nikt nie może mnie poniżyć, krzywdzić, bić, wyzywać,
I każdego mogę zawsze na ratunek wzywać.*

*Jeśli mama albo tata już nie mieszka z nami,
Nikt nie może mi zabronić spotkać ich czasami.*

*Nikt nie może moich listów czytać bez pytania,
Mam też prawo do tajemnic i własnego zdania.*

*Mogę żądać, żeby każdy uznał moje prawa,
A gdy różnię się od innych, to jest moja sprawa.*

*Tak się tu w wiersze poukładały
Prawa dla dzieci na całym świecie,
Byście w potrzebie z nich korzystały
Najlepiej, jak umiecie.*

© BY MARCIN BRYKCYŃSKI WARSZAWA 2016

- Rozmowa na temat wiersza.
- Kto stworzył prawa dla dzieci?
- Będę czytać prawa, a wy je za mną powtarzajcie.
N. czyta i wymienia prawa dzieci, a one je za nim powtarzają. (Stara się to podawać w skróconej formie, prostymi słowami, np. prawo do odpoczynku, prawo do nauki, prawo do zabawy...).
- Które prawa wydają się wam najbardziej wartościowe?
N. wyjaśnia, że dla każdego inne prawo może być szczególnie ważne. Prosi dzieci, żeby zastanowiły się, które prawo dla nich jest najważniejsze, i przedstawiły je graficznie.
- Zapoznanie ze sposobem wykonania pracy.
Kredki, farby, pastele, pędzle, kartki.
Dzieci wybierają sobie materiały i próbują zilustrować wybrane prawo.
Po wykonaniu pracy dzieci siadają w kole i kolejno określają, które prawo zilustrowały.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer w pobliżu przedszkola – obserwowanie zmian w przyrodzie.
- Zabawa bieżna – *Dogoń swoją parę.*
Dzieci dobierają się w pary. Na sygnał: *Uciekaj!* – jedno dziecko z pary ucieka, biegnąc po wyznaczonym miejscu w ogrodzie przedszkolnym, drugie dziecko z pary je goni. Gdy dziecko złapie partnera, zamieniają się rolami.

III

- Usprawnianie narządów artykulacyjnych – *Co słyszać w starym domu?*
N. wprowadza odpowiedni nastrój opowiadaniem historii dwojga dzieci, które mieszkały w bardzo starym domu i czasami, gdy były same w pokoju, słyszały różne dziwne głosy.
N. wybiera chętne dziecko, które chowa się za parawanem (symbolizuje on stary dom) i stara się przekazać kolegom odgłosy, jakie można usłyszeć w starym domu, np.:
fiuu, fiuu... – wiatr za oknem,
skrzyp, skrzyp, skrzyp – kroki na schodach lub na strychu,
bul, bul, bul – bulgotanie wody w rurach,

plum, plum, plum – plusk deszczu o szyby,
 kap, kap, kap – woda kapiąca z kranu,
 szur, szur, szur – zamykanie miotłą,
 trach, trach, trach – trzaskanie drzwiami,
 brzdęk, brzdęk, brzdęk – stukanie garnków na kuchni,
 tup, tup, pi, pi, tup, tup – bieganie myszy,
 bim-bam, bim-bam – bicie zegara,
 świr, świr, świr – odgłosy świerszcza za szafą,
 to tu, to tu, to tu – szepty krasnali.

Najpierw jeden z uczestników zabawy określa rodzaj lub źródło dźwięków. Potem dwoje lub troje dzieci kolejno naśladuje ten dźwięk. Kto według kolegów zrobi to najlepiej, ten zajmuje miejsce w *starym domu*. Potem może nastąpić zespołowa część zabawy. N. wymienienia źródło dźwięków, np.: wiatr w kominie, mysz pod stołem, stare drzwi itd., a dzieci wypowiadają określone dźwięki, dobierając ilustrację ruchową według własnej wyobraźni. Dzieci mogą także same tworzyć nowe dźwięki.

- • Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Półka i krążek* (przewodnik cz. 2, s. 37).

• Zabawy swobodne w wybranych kąciach zainteresowań.	• Modelowanie struktury dźwiękowej nazw obrazków. Obrazki, koszyk, dla każdego dziecka kartoniki: białe, niebieskie, czerwone. Dzieci losują obrazki z koszyka (po trzy). Układają pod nimi schematy, a potem modele ich nazw.

Listopad, tydzień 3

Dzień 4

Moje prawa i obowiązki

Wokół praw dziecka

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Zabawa <i>Z czego jestem zadowolony?</i> Utrwalanie piosenki <i>Kundelek Felek</i> – śpiewanie zbiorowe i indywidualne. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 11.		II 1, III 7 IV 7 I 5
II.1. Ćwiczenia słuchowe – <i>Wokół praw dziecka</i> . Cele: rozwijanie słuchu fonematycznego; utrwalanie poznanych praw dziecka. Zabawa ruchowa z zastosowaniem rymowanki – <i>O prawach i obowiązkach</i> .		III 7, IV 2 I 5
2. Ćwiczenia badawcze – <i>Dlaczego metalowa łyżeczka się nagrzewa?</i> Cele: przybliżenia zjawiska przewodnictwa cieplnego; poznawanie materiałów, które przewodzą ciepło. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawy z wykorzystaniem metody ruchu rozwijającego Weroniki Sherborne – <i>Pociąg, Pomnik</i> .		IV 19 I 5
III. Zabawa przy piosence <i>Kundelek Felek</i> . Odszukiwanie rytmu w ciągu elementów i kontynuowanie go.		IV 7 IV 12
Zabawy swobodne w wybranych kąciach zainteresowań.	Utrwalanie poznanych liter.	I 6, IV 4

Cele główne

- rozwijanie słuchu fonematycznego,
- utrwalanie poznanych praw dziecka,
- przybliżanie zjawiska przewodnictwa cieplnego,
- poznawanie materiałów, które przewodzą ciepło.

Cele operacyjne

Dziecko:

- dzieli słowa na głoski,
- wymienia poznane prawa dziecka,
- wie, co to jest przewodnictwo cieplne,
- wymienia wybrane materiały przewodzące ciepło.

Przebieg dnia

I

- Zabawa *Z czego jestem zadowolony?*

Duże koperty, małe karteczki formatu A6 dla każdego dziecka (ilość kopert i karteczek może być większa niż liczba dzieci w grupie).

N. rozdaje dzieciom duże koperty i małe karteczki. Dzieci ozdabiają lub podpisują koperty. Potem na karteczkach (jednej lub kilku) rysują to, co zrobiły dobrze, z czego są zadowolone. N. pisze datę na karteczkach, a dzieci chowają je do kopert. Ćwiczenie to wykonujemy przez tydzień, a potem je podsumowujemy. Każde dziecko pokazuje karteczki i mówi, co przez tydzień zrobiło dobrze, z czego jest zadowolone.

- Zabawa *Kto wymienił prawo?*

Dzieci siedzą w kole. Jedno dziecko odchodzi na bok i staje tyłem do pozostałych. N. wymienia bezgłośnie jedno z praw dziecka i wskazuje dziecko, które je głośno powtarza, np. *prawo do zabawy*. Osoba stojąca z boku ma odgadnąć, kto to powiedział. Jeśli odgadnie – zamienia się miejscami z tą osobą.

- Utrwalanie piosenki *Kundelek Felek* – śpiewanie zbiorowo i indywidualnie.

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 11 (przewodnik cz. 2, s. 57).

II

Zajęcia 1. Ćwiczenia słuchowe – *Wokół praw dziecka.*

- Liczenie zdań (praw) w wypowiedzi.

Klocki dla każdego dziecka.

N. wymienia prawa, tworząc spójną wypowiedź. Dzieci liczą zdania i układają przed sobą odpowiednią liczbę klocków.

Np.

Dzieci mają prawo do odpoczynku. Każde ma prawo do opieki lekarskiej. Dzieci mogą się uczyć, bo mają do tego prawo. Nikt nie powinien dziecka poniżać, krzywdzić czy bić. Dzieci mają prawo do tajemnic.

- Liczenie słów w zdaniach.

N. podaje zdania, a dzieci liczą w nich słowa.

Dzieci mają prawo do odpoczynku. (5)

Dzieci mają prawo do zabawy. (5)

Dzieci mają prawo do prywatności. (5).

Nikt nie może dziecka zmuszać siłą do niczego. (8)

Dziecko ma prawo do własnego zdania. (6)

- Układanie imion dzieci – zabawy fonetyczne dla dzieci 6-letnich.

Obrazki.

Zadaniem dzieci jest ułożenie imion z pierwszych głosek nazw obrazków.

Obrazki: lustерko, ekran, narty, aparat fotograficzny (Lena)

Obrazki: balon, ananas, rower, tor, ekran, kot (Bartek)

Obrazki: ekran, waga, ekran, lalka, igła, nos, album (Ewelina)

- Zabawa ruchowa z zastosowaniem rymowanki – *O prawach i obowiązkach* (przewodnik cz. 2, s. 70).

Zajęcia 2. Ćwiczenia badawcze – Dlaczego metalowa łyżeczka się nagrzewa?

I. Wprowadzenie.

N. opowiada o Adzie, która długo jeździła na sankach, przemoczyła ubranie i jest jej zimno.

Następnie pyta:

- Co powinna zrobić Ada po powrocie do domu?
- Co ją może rozgrzać?
- Co się dzieje, gdy pijemy gorącą herbatę lub przytulamy się do ciepłego kaloryfera?

II. Część właściwa (badawcza).

- Zapoznanie z przewodnictwem cieplnym.

Ćwiczenie 1.

Przezroczysty pojemnik z zimną wodą, ugotowane gorące jajko.

N. wkłada ugotowane, gorące jajko do przezroczystego pojemnika z zimną wodą. Po 5–8 minutach dzieci dotykają jajka i wody.

N. pyta:

- Czy woda nadal jest zimna?
- Czy jajko nadal jest gorące?
- Co się stało?

Wniosek

Jajko schłodziło się, a woda podgrzała się. Jajko oddało trochę ciepła wodzie. N. wyjaśnia, że woda przewodzi ciepło. Gorące jajko sprawiło, że jej temperatura wzrosła. Jajko zrobiło się chłodniejsze, jego temperatura wyrównała się z temperaturą wody.

Przekazywanie ciepła pomiędzy ciałami o różnej temperaturze nazywamy *przewodnictwem cieplnym*. Ciepło jest zawsze przekazywane od ciała cieplejszego do chłodniejszego. Po pewnym czasie temperatury obu ciał wyrównują się. Substancje dobrze przewodzące ciepło nazywamy *przewodnikami*, a te, które słabo przewodzą ciepło lub nie przewodzą go wcale, nazywamy *izolatorami*.

Ćwiczenie 2.

Kubek z gorącą wodą, herbata, metalowa łyżka, mieszadełka – plastikowe i drewniane.

N. przygotowuje kubek z gorącą herbatą oraz metalową łyżeczkę i mieszadełka – drewniane i plastikowe. Dzieci dotykają łyżeczki i mieszadełek. Potem N. wkłada łyżeczkę i mieszadełka do herbaty (na kilka minut). Wyciąga kolejno mieszadełka: drewniane, plastikowe, i łyżeczkę. Dzieci dotykają mieszadełek, a potem – przez ściereczkę – łyżeczki.

N. pyta:

- Czy mieszadełka były gorące?
- Czy metalowa łyżeczka była gorąca?
- Dlaczego?

Wniosek

Metale przewodzą ciepło, a drewno i plastik nie przewodzą ciepła.

Ćwiczenie 3.

Grzejnik olejowy.

N. włączył w sali przed ćwiczeniami grzejnik olejowy (bezpieczny), wcześniej wietrząc, a tym samym chłodząc salę.

Po dłuższym czasie pyta dzieci:

- *Czy w sali jest teraz cieplej?*
- *Dlaczego?*
- *Co wypełnia salę?*
- *Co powiecie o powietrzu, wiedząc, że ogrzewane powietrze ociepla się? Przewodzi ciepło czy nie?*

Wniosek

Powietrze przewodzi ciepło.

I. Rozmowa podsumowująca.

- *Co to znaczy, że coś oddaje ciepło?*
- *Jeżeli na gorącym kaloryferze położymy następujące przedmioty: gąbkę, gumową kaczkę, metalowy długopis, drewniany ołówek, plastikowy grzebień, pustą szklankę itp. (N. może pokazać wymienione przedmioty lub ich rysunki), to który z nich stanie się ciepły? (Można to jeszcze sprawdzić, wykonując dodatkowe ćwiczenie).*

II. Praktyczne zastosowanie wiedzy o przewodnictwie cieplnym (i izolatorach).

- Próby udzielania odpowiedzi na pytania.
  - *Gdzie wykorzystujemy zjawisko przewodnictwa cieplnego? (Np. podczas ogrzewania mieszkań, ogrzewania wody w basenach).*
  - *Dlaczego dzieciom nie wolno dotykać garnków stojących na kuchence?*
  - *O czym powinny pamiętać dzieci zimą, przed wyjściem na podwórkę, aby ich ciała nie traciły ciepła i żeby nie było im zimno?*
  - *Do czego służy termos? Jak on działa? (N. może pokazać termos i zademonstrować utrzymywanie się temperatury, np. ciepłej herbaty).*
  - *Co to jest termofor? Do czego służy? W jakich sytuacjach można go wykorzystać? (N. może pokazać dzieciom termofor i wypełnić go ciepłą wodą, aby dzieci mogły doświadczyć przewodnictwa ciepła).*
  - *Dlaczego osobom chorym, z wysoką temperaturą (gorączką), kładzie się zimne okłady (np. mokry, chłodny ręcznik)?*

Zabawy na świeżym powietrzu

Zabawy z wykorzystaniem metody ruchu rozwijającego Weroniki Sherborne

- *Pociąg.*

N. dzieli dzieci na trzyosobowe zespoły, które ustawiają się w rzędach. Pierwsze dziecko to zaczarowana lokomotywa, dwoje dzieci to zaczarowane wagony. Wagony jadą tak, jak im pokazuje lokomotywa, np.: z szeroko rozstawionymi nogami; na jednej nodze; podskakując obunóż... Zabawę powtarzamy trzy razy, aby każde dziecko było lokomotywą.

- *Pomnik.*

Tamburyn.

Wszystkie dzieci poruszają się swobodnie przy dźwiękach tamburynu. Gdy dźwięki milkną, każde dziecko dotyka dowolnej części ciała sąsiada, tworząc fantazyjny pomnik. Dzieci pozostają w bezruchu dotąd, aż muzyka pobudzi je do tańca.

III

- Zabawa przy piosence *Kundelek Felek*.

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

- Łączenie śpiewu z elementem ruchu oraz grą na instrumentach perkusyjnych. Ustawienie dzieci: w półkolu, w pięciu grupach. Każda grupa ma inny rodzaj instrumentów perkusyjnych:
grupa I – marakasy,
grupa II – dREWienka,
Na środku grupa V obrazuje ruchem tekst refrenu piosenki.

Refren:

*Kundelek Felek ma nos jak kartofelek,
ma uszy jak miotełki, pazurki jak widelki.*

*I takie wielkie, gorące serce Felek ma,
że wielką miłość wszystkim z niego da.*

Zwrotka I

Kundelek Felek często się smuci,

że jego pani do domu nie wróci.

I bardzo tęskni, i wciąż pamięta,

bo takie właśnie są wszystkie zwierzęta.

Refren:

Zwrotka II

Kundelek Felek z radości szczeka

i piłkę goni, gdy ta mu ucieka.

A kiedy burza, deszcz pada z nieba,

to Felka mocno tak przytulić trzeba.

Refren:

Zwrotka III

*Kundelek Felek zły bywa czasem
i wtedy warczy jak traktor pod lasem!
Więc szybko podaj mu psie pyszności,
a wtedy miną mu pieskowe złości!*

Refren:

Zwrotka IV

*Choć nic nie mówią nasze zwierzęta,
to chcą opieki i twojej uwagi,
bo każdy czuje swego człowieka,
kocha i tęskni, i na zawsze czeka.*

Refren:

grupa III – bębenki,
grupa IV – tamburyny.

Grupa V:

dzieci maszerują w miejscu, dotykają nosa, zatrzymują się, palce zbliżają do głowy (uszy), dłonie trzymają przed sobą, poruszają palcami (pazurki), rysują przed sobą duże serce, krzyżują dłonie na klatce piersiowej, kołyszą się raz w lewą, raz w prawą stronę. Podczas trwania zwrotki grupa IV maszeruje w kole.

Grupa I gra na marakasach w rytmie ćwierćnut, od słowa *Felek*,

grupa II gra na dREWienkach w rytmie ćwierćnut, od słowa *tęskni*.

Tak samo jak przed pierwszą zwrotką.

Grupa III gra na bębenkach w rytmie ćwierćnut, od słowa *Felek*.

Grupa IV gra na tamburynach w rytmie ćwierćnut, od słowa *burza*.

Tak samo jak na początku.

Tak samo jak podczas pierwszej zwrotki.

Tak samo jak na początku.

Tak samo jak podczas drugiej zwrotki.

Tak samo jak na początku.

- Zabawa *Piesek szczeka* – wyrabiająca pamięć muzyczną i poczucie rytmu.
Marakas, bębenek.
- Dzieci swobodnie maszerują w dowolnych kierunkach, w rytmie marakas. Na hasło: *Hau* – zatrzymują się. N. zamienia marakas na bębenek. Uderza w niego miarowo dowolną ilość razy (od 1 do 6). Wskazane dzieci wypowiadają słowo *hau* miarowo, zgodnie z liczbą słyszanych dźwięków. Zabawę powtarzamy kilka razy.
- Następnie N. wystukuje na bębnie dowolny rytm, równocześnie wypowiadając słowo *hau*. Wskazane dzieci powtarzają prezentowany przez N. rytm na słowie *hau*. Zabawę powtarzamy kilka razy.
- N. śpiewa wymyśloną przez siebie melodię na słowie *hau*, równocześnie grając na bębnie. Wskazane dzieci powtarzają melodię prezentowaną przez N.
- Karta pracy, cz. 2, s. 19.
Odszukiwanie rytmu w ciągu elementów i kontynuowanie go. Kolorowanie pierwszego i drugiego pola ulubionymi kolorami, a trzeciego – kolorem nielubianym przez dziecko.

• Zabawy swobodne w wybranych kąciach zainteresowań.	• Utrwalanie poznanych liter. Litery – drukowane, pisane (dla każdego dziecka). Dzieci dostają zestawy poznanych liter – drukowanych i pisanych. Ich zadaniem jest dobranie w pary liter drukowanych i pisanych tego samego rodzaju oraz ich nazwanie.

Listopad, tydzień 3

Dzień 5

Moje prawa i obowiązki

Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Rysowanie siebie – złączącego się i wesołego. Określanie, które sytuacje powodują złość, a które – radość. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 11.	II 1, II 4, IV 8 I 5
II.1. Słuchanie wiersza Agaty Widzowskiej <i>Małe cuda</i> . Cele: rozwijanie mowy; zapoznanie z Międzynarodowym Dniem Praw Dziecka. Zabawa ruchowa z wykorzystaniem tekstu rymowanki – <i>O prawach i obowiązkach</i> .	III 7, IV 5 I 5
2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 6. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w pobliżu przedszkola – obserwowanie zmian zachodzących w przyrodzie; ćwiczenia logopedyczne – <i>Trzy liście</i> .	I 8 I 5, IV 2, IV 18
III. Zabawa uwrażliwiająca zmysł dotyku – <i>Zgadnij, co trzymasz</i> . Nauka rymowanki <i>Raz, dwa, trzy</i> . Powtórzenie zabaw muzycznych z całego tygodnia.	IV 9 IV 2 IV 7

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- zapoznanie z Międzynarodowym Dniem Praw Dziecka,
- rozwijanie sprawności fizycznych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się pełnymi zdaniami,
- wie, że 20 listopada obchodzimy Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

- Rysowanie siebie – złościącego się i wesołego.

Kartki podzielone na pół, kredki.

N. pyta:

- *Kiedy się złościcie?* (Kiedy ktoś lub coś nie pozwala robić tego, co chcemy, albo dostać tego, czego potrzebujemy, gdy ktoś chce nam wyrządzić krzywdę).
- *Jak się wtedy zachowujecie?*
- *Kiedy się cieszyacie? Jak się wtedy zachowujecie?*

N. rozdaje dzieciom kartki i prosi, żeby po lewej stronie kartki narysowały siebie złościącego się, a po prawej – cieszącego się. Po wykonaniu pracy dzieci siadają w kole, określają sytuacje, które je złością, i takie, które je cieszą.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 11 (przewodnik cz. 2, s. 57).

II

Zajęcia 1. Słuchanie wiersza Agaty Widzowskiej *Małe cuda*.

- Przypomnienie poznanych praw dzieci.
- Słuchanie wiersza.

*To nieprawda, że dorośli najmądrzejsi są pod słońcem,
bo kto uczy ich radości? Małe roześmiane brzdące!
Tak wspaniale być maluchem, biegać boso, liczyć mrówki,
koniec tęczy mieć za uchem, łowić ryby na sznurówki.*

*Wszystkie dzieci są ciekawe, chcą znać pismo i cyferki,
badać to, co piszczy w trawie, wiedzieć, czemu słoń jest wielki.
Gdy się dziecku coś nie uda i popada w tarapaty,
wspieraj je, a sprawisz cuda, nie krzycz głośniej od armaty!*

*Dzieci lubią być słuchane, kiedy mówią coś z powagą,
a gdy czasem chcą być same, mają też do tego prawo.
Nikt nie może szturchać dziecka, straszyć klappsem ani pasem,
śmiać się, gdy mu leci łezka, lub nazywać go głuptasem.*

*Czasem dzieci są marudne, płaczą z żalu lub ze złości,
są samotne, śpiące, brudne, ale zawsze chcą miłości!
Gdy się duzi bawią z dziećmi w śmichy-chichy, poczytajki,
świat jest piękny i bezpieczny, lepszy od zmyślonej bajki.*

- Rozmowa na temat wiersza.
- *Kto uczy dorosłych radości?*
- *Czy dobrze jest być dzieckiem?*
- *Co lubią dzieci?*
- *Czego nie można robić dzieciom?*
- *Czego zawsze chcą dzieci?*
- *Kiedy dzieci są szczęśliwe?*
- *Czy wszystkie dzieci żyją w godnych warunkach? Dlaczego?*

N. wyjaśnia, że 20 listopada jest obchodzony Międzynarodowy Dzień Praw Dziecka (w rocznicę uchwalenia Deklaracji Praw Dziecka w 1959 roku oraz Konwencji o prawach dziecka w 1989 r.). Przypomina im, że istnieje organizacja UNICEF, która zajmuje się pomocą dla dzieci (jedzenie, ubrania, nauka, szczepionki).

- Nauka ostatniej zwrotki wiersza Agaty Widzowskiej *Małe cuda*. Dzieci powtarzają za N. fragmenty wiersza.

*Czasem dzieci są marudne, płaczą z żalu lub ze złości,
są samotne, śpiące, brudne, ale zawsze chcą miłości!
Gdy się duzi bawią z dziećmi w śmichy-chichy, poczytajki,
świat jest piękny i bezpieczny, lepszy od zmyślonej bajki.*

- Słuchanie sentencji na temat dzieci, próby ich wyjaśniania.

Kiedy śmieje się dziecko, śmieje się cały świat. Janusz Korczak

*Dziecko może nauczyć dorosłych trzech rzeczy: cieszyć się bez powodu, być ciągle czymś zaję-
tym i domagać się ze wszystkich sił tego, czego się pragnie.* Paulo Coelho

N. pyta:

- *Jak rozumiecie te myśli powiedziane przez mądrych ludzi?*

- Zabawa ruchowa z zastosowaniem rymowanki – *O prawach i obowiązkach* (przewodnik, s. 70).

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 6 metodą C. Orffa (przewodnik cz. 2, s. 66).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer w pobliżu przedszkola – obserwowanie zmian zachodzących w przyrodzie (resztki liści na drzewach, pożółkła trawa, nieliczne ptaki...).
- Ćwiczenia logorytmiczne – *Trzy liście*.
Dzieci naśladują ruchy i powtarzają tekst za N.

*Spadły z drzewa
listki trzy:
żółty,
czerwony,
brązowy.*

Dzieci:
spacerują,
naśladują podnoszenie liścia (skłon i wyprost),
jw.,
jw.,
jw.

III

- Zabawa *Czyj to bucik?*
Oglądanie przez dzieci swojego obuwia: opowiadanie, jak wygląda, jakiego jest koloru itp. Rozpoznawanie przez dzieci, do kogo należy but.
Dzieci siedzą w kole i wyciągają nogi w taki sposób, aby były widoczne ich buty. Jedno z dzieci ogląda wszystkie buty, spacerując po obwodzie koła, a następnie odchodzi kilka kroków i odwraca się do pozostałych tyłem. W tym czasie kilkoro wskazanych przez N. dzieci zdejmują jeden but i kładzie wewnątrz koła. Teraz wszystkie dzieci wykonują siad klęczny, a dziecko stojące z boku wchodzi do wnętrza koła i odgaduje, do kogo należą znajdujące się tam buty.
- Zabawa uwrażliwiająca zmysł dotyku – *Zgadnij, co trzymasz*.

N. gromadzi różne przedmioty znajdujące się w sali, dbając o to, aby każdy z nich miał inny kolor (np.: różowy miś pluszowy, żółta gumowa kaczka, czerwona kredka, zielony klocek, niebieska temperówka, biały długopis...).

Dzieci oglądają te przedmioty, starają się zapamiętać ich kolory. Następnie wybrane dziecko staje tyłem do pozostałych i dostaje do rąk trzymany za plecami jeden z oglądanych przedmiotów. Jego zadaniem jest odgadnąć, jaki to przedmiot, i podać (przypomnieć), w jakim jest kolorze.

- Nauka rymowanki *Raz, dwa, trzy*.

Dzieci wypowiadają rymowankę z szeroko otwartą buzią, a potem z zamkniętymi ustami.

Raz, dwa, trzy,

jestem zły.

Cztery, pięć, sześć,

nie chcę dzisiaj jeść.

Siedem, osiem, dziewięć,

zrobię coś dla ciebie.

Będę się obracać w koło,

ty uśmiechaj się wesoło.

- Powtórzenie wybranych zabaw muzycznych z całego tygodnia.

Listopad, tydzień 4

Dzień 1

Moje zdrowie i bezpieczeństwo

Piramida zdrowia

Przykładowe zapisy do dziennika i punkty z podstawy programowej

I. Nauka wierszyka Barbary Szelągowskiej <i>Ruch to zdrowie</i> . Wyjaśnienie znaczenia tego powiedzenia.		III 5, IV 6
Zabawa z wykorzystaniem wierszyka Małgorzaty Barańskiej o częściach ciała.		IV 5, IV 14
Ćwiczenia poranne – zestaw nr 12.		I 5
II.1. Rozmowa na temat zdrowego sposobu życia – <i>Piramida zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej</i> . Cele: rozwijanie mowy; zachęcanie do zdrowego stylu życia.		IV 5, IV 6
Zabawa orientacyjno-porządkowa – <i>Zdrowe czy niezdrowe?</i>		I 5
2. Odkrywanie litery k, K . Rysowanie po śladach rysunków. Określanie pierwszej głoski w słowie <i>kot</i> i w nazwach rysunków. Cel: rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej.	2. Odkrywanie litery k : małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. Układanie schematów i modeli słów: <i>kot, Kama</i> . Cele: rozwijanie słuchu fonematycznego; utrwalanie poznanych liter.	IV 2, IV 4, IV 8
Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa – <i>Kto rzuci dalej?</i> ; spacer w pobliżu przedszkola – oglądanie wystaw w sklepach z produktami spożywczymi: owocami, warzywami.		I 5, IV 18
III. Słuchanie wiersza Barbary Szelągowskiej <i>Zdrowym być</i> .		III 5, IV 5
Rozwiązywanie quizu <i>Czy żyję zdrowo?</i>		IV 5
Zabawa orientacyjno-porządkowa – <i>Zdrowe czy niezdrowe?</i>		I 5
Słuchanie piosenki <i>Uśmiechnij się do sera</i> .		IV 7

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- zachęcanie do zdrowego stylu życia,
- **rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej,**
- **rozwijanie słuchu fonematycznego,**
- **utrwalanie poznanych liter.**

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się całymi zdaniami,
- wie, na czym polega zdrowy styl życia,
- rysuje po śladach rysunków,
- dzieli słowa na głoski,
- rozpoznaje i nazywa poznane litery.

Przebieg dnia

I

Tablica 10 – NIETYPOWE OWOCE – Propozycje zabaw i aktywności, do wykorzystania według wyboru N. (przewodnik, cz. 2, s. 199).

- Nauka wierszyka Barbary SzelaŃskiej *Ruch to zdrowie*.
Dzieci uczą się wierszyka fragmentami, metodą ze słuchu.

*Każde dziecko, pani, pan
zna to przysłowie:*

*Żeby silnym, sprawnym być,
trzeba ćwiczyć – ruch to zdrowie!*

- Wyjaśnienie znaczenia tego powiedzenia.
- Ekspresja słowna – *Co nam daje ruch?*
Dzieci wypowiadają się na ten temat, a N. zapisuje ich propozycje na kartonie.
- Zabawa z wykorzystaniem wierszyka Małgorzaty Barańskiej o częściach ciała.
Dzieci słuchają wierszyka, wskazują wymienione w nim części ciała oraz wykonują odpowiednie ruchy.

*Zaczynamy już zabawę!
Ucho lewe, ucho prawe,
lewe oko, prawe oko*

*i podskoczmy tak wysoko!
Hop, hop, hop!*

Ćwiczenia poranne – zestaw nr 12.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa.
Dzieci wiążą koło i rytmicznie maszerują w lewo i w prawo. Na hasło: *Hop*, dobierają się w pary.
- Ćwiczenia wieloznaczne – *Huśtawka*.
Dzieci stoją parami w rozszypce, zwrócone twarzami do siebie. Podają sobie ręce wyprostowane w łokciach. Jedno dziecko wykonuje przysiad, drugie – wspięcie na palce. Potem następuje zmiana.
- Ćwiczenia wieloznaczne – *Uderzanie dłońmi w dłonie partnera*.
Dzieci stoją parami, tyłem do siebie, w rozkroku; wykonują skręt tułowia i klaszczą dłońmi w dłonie partnera, to samo powtarzają w stronę przeciwną. W czasie ćwiczenia ich stopy przylegają mocno do podłoża.
- Zabawa ruchowa *Czworakowanie*.
Jedno dziecko siada w siadzie skrzyżnym z rękami opartymi na kolanach, drugie obchodzi je dookoła na czworakach w jedną i w drugą stronę, po czym następuje zmiana ról.
- Zabawa bieżna *Wiatraki*.
Dzieci w parach podają sobie ręce (prawa z prawą, lewa z lewą) i wirują wokoło. N. często zmienia kierunek wirowania.

II

Zajęcia 1. Rozmowa na temat zdrowego sposobu życia – Piramida zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej.

- Wyjaśnianie określenia *Zdrowy sposób życia*.

N. pyta:

- *Co to znaczy, że ktoś prowadzi zdrowy sposób życia? Czy tylko zdrowo się odżywia?*
Żeby być zdrowym, należy 30–45 minut dziennie poświęcić na aktywność fizyczną. Nie musi to być trening wysiłkowy, wystarczy spacer.

- Karta pracy, cz. 2, s. 20.

Oglądanie piramidy zdrowego odżywiania i aktywności fizycznej.

N. wyjaśnia, że piramida określa, czego powinniśmy jeść najczęściej (dół piramidy), a czego najmniej (czubek piramidy).

N. pyta:

- *Jakich produktów powinniśmy jeść najczęściej? Dlaczego?*

Owoce i warzywa dostarczają witamin, przeciwutleniaczy i składników mineralnych. Chronią przed chorobami, sprzyjają utrzymywaniu prawidłowej masy ciała. Warzywa i owoce powinny stanowić przynajmniej połowę naszego codziennego pożywienia. Warzyw (3/4) powinniśmy spożywać więcej niż owoców (1/4), bo w owocach jest cukier.

N. pokazuje piramidę i pyta:

- *Czego powinniśmy spożywać trochę mniej niż warzyw i owoców? Co wynika z piramidy?*
- *Czego powinniśmy jeść mniej niż makaronu, kasz, ryżu, chleba? Czego jeszcze mniej?*
- *Czego powinniśmy jeść najmniej?*

- Próba ułożenia zdrowego jadłospisu na cały dzień.

N. dzieli dzieci na kilka grup. Każda grupa dostaje kartki. Zadaniem dzieci jest narysowanie tego, co powinny jeść na śniadanie, obiad, podwieczorek, kolację. Oczywiście powinny to być rysunki zdrowych posiłków.

Potem liderzy grup przedstawiają ich jadłospisy. Pozostałe grupy oceniają, czy to są zdrowe jadłospisy, czy nie.

N. wyjaśnia, że istotne jest też stosowanie ziół i picie wody.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Zdrowe czy niezdrowe?*

Tamburyn, obrazki zdrowych produktów, sprzyjających zdrowiu i produktów niesprzyjających zdrowiu.

Dzieci poruszają się po sali odpowiednio do dźwięków tamburynu. Podczas przerwy w grze obracają się w kierunku N., który pokazuje obrazki produktów sprzyjających zdrowiu lub mu niesprzyjających. Jeśli na obrazku jest produkt sprzyjający zdrowiu, dzieci klaszczą w dłonie, powtarzając trzykrotnie: *Tak, tak, tak*; jeśli jest to produkt niesprzyjający zdrowiu – przykucają i uderzają dłońmi o podłogę, powtarzając trzykrotnie: *Nie, nie, nie*.

- Przypomnienie, których produktów należy spożywać jak najczęściej, a których jak najmniej.

N. pyta:

- *Czego powinniście jeść jak najczęściej, a czego jak najmniej?*
- *Co jeszcze sprzyja zdrowiu?*
- *To jest zdrowe!* – praca plastyczna.

Wycięte z gazetek reklamowych zdjęcia produktów, owoców, warzyw, kartki, nożyczki, klej dla każdego dziecka.

Dzieci wycinają z gazetek reklamowych zdjęcia owoców, warzyw i innych produktów sprzyjających zdrowiu. Układają z wyciętych zdjęć ciekawą kompozycję i przyklejają ją na kartce.

- Wykonanie prac przez dzieci. Omówienie przez autorów ich prac.

Zwracanie uwagi na to, czy wśród umieszczonych zdjęć są tylko produkty sprzyjające zdrowiu.

- Karta pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 30.
- Odkrywanie liter **k, K**. Opisywanie, co przedstawia obrazek. Określanie pierwszych głosek w słowie *kot* i w nazwach rysunków. Rysowanie po śladach rysunków. Zaznaczanie liter **k, K** w wyrazach.

- Wyodrębnianie wyrazu podstawowego – **kot**.
N. pyta:
– *Co oglądali Olek i Ada?*
– *Dlaczego nie mieli kota?*
– *Co miała Ada zamiast żywego kota?*
– *Co słyszymy na początku słowa kot (jaką głoskę)?*
– *Podzielcie słowo kot na głoski.*

Dzieci wymieniają słowa rozpoczynające się głoską *k* (krowa, krokus, korale...), kończące się nią (rak, mak, burak...), mające ją w środku (okno, aktor, brokat...).

- Budowanie schematu słowa *kot*.

Białe kartoniki dla każdego dziecka.

N. prosi dzieci, aby ponownie podzieliły słowo *kot* na sylaby, układając białe kartoniki. Dzieci układają kartonik, wyklaskują sylabę i jednocześnie ją wymawiają. N. prosi, aby głośno wypowiedziały całe słowo. Następnie dzieci układają tyle kartoników, ile głosek słyszą w słowie *kot*; wymawiają głoski głośno, dotykając kolejnych kartoników.

- Budowanie schematu słowa *Kama*.

Białe kartoniki dla każdego dziecka.

N. wyjaśnia, że maskotka Ady – kotek – miała na imię *Kama*.

Dzieci dzielą słowo *Kama* na sylaby oraz na głoski. Następnie układają z białych kartoników schemat słowa, dzielą je na sylaby, dokonując syntezy (jak wyżej).

- Określanie rodzaju głoski *k*.

Dzieci wymawiają głoskę *k*:

długo: *kkkyyyy...*

krótco: *k, k, k, k...*

Głoski *k* nie możemy wypowiadać długo, bo wtedy zmienia brzmienie. To spółgłoska. Oznaczamy ją na niebiesko.

- Budowanie modeli słów: *kot, Kama*.

Czerwone kartoniki i niebieskie kartoniki dla każdego dziecka.

Dzieci pod schematami słów: *kot, Kama*, zaznaczają miejsca głoski *k* niebieskimi kartonikami. Następnie wskazują samogłoski w słowach: *kot, Kama*, i zaznaczają je czerwonymi kartonikami. Miejsca pozostałych głosek zaznaczają na niebiesko. Kolejno wybrzmiewają głoski w słowach:

	<i>kot, Kama</i>. Liczą samogłoski i spółgłoski w słowach: <i>kot, Kama</i>. • Odkrywanie liter k, K. Litery: k, K, dla każdego dziecka. N. pokazuje litery k, K. Dzieci omawiają ich wygląd. Następnie umieszczają litery k, K we właściwych miejscach pod modelami słów: <i>kot, Kama</i>. N. przypomina, że imiona rozpoczynają się wielką literą. Pyta: – <i>Kiedy jeszcze używamy wielkich liter?</i> (W nazwach geograficznych, na początku zdania...). • Umieszczanie kartoników z poznanymi literami pod modelami słów: <i>kot, Kama</i>. Litery: o, t, m, a dla każdego dziecka. Dzieci układają kartoniki z poznanymi literami pod modelami i odczytują wyrazy: kot, Kama. • Karty pracy <i>Nowe przygody Olka i Ady. Litery i liczby</i>, cz. 1, s. 48–51. • Dzielenie nazw obrazków na głoski. Ryśowanie pod nimi tyłu kresek, z ilu głosek składają się ich nazwy. • Zaznaczenie na niebiesko liter k, K w wyrazach. • Czytanie sylab, wyrazów i zdań wyrazowo-obrazkowych. Czytanie zdań. • Nazywanie zwierząt przedstawionych na zdjęciach. Rozwiązywanie rebusów. Odczytywanie liter ukrytych w płataninach. • Wodzenie palcem po literze k: małej i wielkiej. Pisanie liter k, K po śladach, a potem – samodzielnie.

B+

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer – oglądanie wystaw w sklepach z produktami spożywczymi, owocami, warzywami. Dzieci oglądają wystawy; oceniają, czy produkty tam pokazane służą zdrowiu, czy nie.
- Zabawa ruchowa *Kto rzuci dalej?*

Piłka dla każdego dziecka.

N. rozdaje dzieciom piłki. Dzieci stoją na wyznaczonej linii i rzucają piłkami. Wygrywa osoba, która rzuci najdalej.

III

- Słuchanie wiersza Barbary Szelągowskiej *Zdrowym być*.

*Zdrowym być jak rydz,
rosnąć jak na drożdżach.*

Czy można tak żyć?

A właśnie, że można!

*Wystarczy codziennie
się gimnastykować,
chodzić na spacer
i zęby szorować.*

*Kąpać pod prysznicem
i często myć ręce;*

owoców i warzyw

zjadać jak najwięcej.

Hałas unikać,

tak jak i słodczy.

*To właśnie dla zdrowia
najbardziej się liczy.*

N. pyta:

- *Co należy robić, aby być zdrowym?*

N. podkreśla znaczenie ruchu na świeżym powietrzu, gimnastyki, spacerów, zdrowego odżywiania, dbania o czystość – własną i otoczenia, unikania hałasu.

- Rozwiązywanie quizu *Czy żyję zdrowo?*

Tabela dla każdego dziecka.

N. wyjaśnia, że quiz jest anonimowy, to znaczy, że nie będzie wiadomo, kto go wypełniał, bo nie będzie podpisany ani w żaden sposób zaznaczony. Dzieci tylko zaznaczają i podliczą odpowiedzi *tak* i *nie*, potem narysują odpowiednią liczbę kropek (5-latki) lub zapiszą odpowiednią liczbę (6-latki). N. podliczy prawidłowe odpowiedzi każdego dziecka i zrobi ogólne zestawienie.

N. czyta kolejne zdania (2–3 razy), a dzieci zaznaczają odpowiedzi.

Wykonywana czynność	tak	nie
Jem śniadanie przed wyjściem z domu.		
Myję zęby rano i wieczorem.		
Jem mało słodczy.		
Jem owoce i warzywa.		
Zmieniam codziennie bieliznę.		
Codziennie poruszam się na świeżym powietrzu.		
Myję się przed snem.		
Unikam hałasu.		
Nie siedzę długo przed komputerem i telewizorem.		
Chodzę spać przed godziną 21 (9 wieczorem).		

- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Zdrowe czy niezdrowe?* (przewodnik cz. 2, s. 82).
- Słuchanie piosenki *Uśmiechnij się do sera* (sł. i muz. Krystyna Gowik).

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

Ma - ru - dzisz cza - sem tak, że ma - mie słów już brak i
ca - ły świat jest zły, tak jak ty. I cię - gle mó-wisz: nie! I
o - biad też jest be! Więc ra - dę do - brą dam dzi - siał ci. Uś -
miech-nij się do se - ra, uś-miech-nij się do mle - ka, kiel - bas - ka py-szna też na cie - bie

F B g
 cze - ka. Po - ko - chaj po - mi - dor - ki, po - ko - chaj ka - la - fior - ki, po -
 c F g d
 ma - chaj do mar - chew - ki już z da - le - ka. Gdy zdro - wi chce - my być, to
 Es B g d
 trze - ba wszys - tko jeść, na spa - cer co dzień iść i
 C7 F Es F B
 do - bry hu - mor mieć, i do - bry hu - mor mieć!

I. Marudzisz czasem tak, że mamie słów już brak
 i cały świat jest zły, tak jak ty.
 I ciągle mówisz: nie! I obiad też jest be!
 Więc radę dobrą dam dzisiaj ci.

Ref.: Uśmiechnij się do sera, uśmiechnij się do mleka,
 kielbaska pyszna też na ciebie czeka.
 Pokochaj pomidorki, pokochaj kalafiorki,
 pomachaj do marchewki już z daleka.
 Gdy zdrowi chcemy być, to trzeba wszystko jeść,
 na spacer co dzień iść i dobry humor mieć.

II. Posłuchaj mamy, bo jarzynki zdrowe są
 i dadzą siłę ci – raz, dwa, trzy!
 Owoców słodki sok przez cały długi rok
 uśmiechu doda i otrze łzy.

Ref.: Uśmiechnij się...

III. Nikt nie chce smutnym być, urosnąć każdy chce.
 Lecz jak to zrobić, gdy mówisz: nie?
 Więc szybko powiedz: tak! To przecież lepiej brzmi!
 A za marudą zamkniesz już drzwi!

Ref.: Uśmiechnij się...

N. zadaje dzieciom pytania dotyczące tekstu piosenki.

- O czym jest ta piosenka?
- Czy często marudzicie podczas spożywania posiłków?
- Co należy jeść, żeby być silnym i zdrowym?
- Jakie potrawy z warzyw i owoców najbardziej wam smakują?
- Powtarzanie wybranych przez N. fragmentów piosenki śpiewanych głośno, cicho, coraz głośniej, coraz ciszej.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Kolorowanie rysunków produktów, które służą zdrowiu. Liczenie ich i zaznaczanie ich liczby. Zabawa wyrabiająca poczucie rytmu – <i>Baw się razem z nami</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 12.	IV 8, IV 15 IV 7 I 5
II.1.	Dbamy o czystość – ćwiczenia w liczeniu. Cele: rozwijanie umiejętności liczenia; zachęcanie do dbania o czystość.	IV 15
	Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 6 . Rysowanie pod linią kwadratów, które są oddalone od linii o tyle samo kretek co kwadraty narysowane nad linią. Przeliczanie wszystkich kwadratów i kolorowanie ich na odpowiednie kolory.	Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 6 . Cel: utrwalanie poznanych zapisów cyfrowych liczb.
	Zabawa ruchowa – <i>Prostujemy plecy</i> .	I 5
2.	Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 6. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej.	I 8
	Zabawy na świeżym powietrzu: spacer – przyglądanie się pogodzie, określanie jej charakteru; ćwiczenia z kinezylogii edukacyjnej – <i>Ruch to zdrowie</i> .	I 5, IV 18
III.	Zabawa tematyczna z wykorzystaniem zestawu <i>Mały lekarz</i> .	I 6, III 8
	Zabawa ruchowa – <i>Prostujemy plecy</i> .	I 5
	Zabawa rozwijająca umiejętność przełożenia podanych prawidłowości z jednej sytuacji na inną.	IV 6, IV 11

Cele główne

- rozwijanie umiejętności liczenia,
- zachęcanie do dbania o czystość,
- utrwalanie poznanych zapisów cyfrowych liczb,
- rozwijanie sprawności manualnych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- liczy w zakresie sześciu,
- dba o swoją czystość i czystość otoczenia,
- rozpoznaje i nazywa cyfry: **0, 1, 2, 3, 4, 5, 6**,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

- Karta pracy, cz. 2, s. 21.
Kolorowanie rysunków produktów, które służą zdrowiu. Liczenie ich i kolorowanie kartoników z odpowiednią liczbą kropek. Kończenie rysowania według wzoru (rytmu) z poprzedniej karty.
- Zabawa wyrabiająca poczucie rytmu – *Baw się razem z nami*.
Nagranie piosenki Uśmiechnij się do sera, odtwarzacz CD.

Dzieci zajmują miejsca na okręgu, w siadzie skrzyżnym. N. śpiewa piosenkę *Uśmiechnij się do sera*. Dzieci:

- zaznaczają kłaśnięciem pierwszą miarę taktu,
- na *raz* i na *trzy* w takcie – klaszczą, na *dwa* i na *cztery* – uderzają dłońmi o kolana,
- na *raz* – klaszczą, na *dwa* – uderzają o kolana, na *trzy* – pstrykają palcami, na *cztery* – klaszczą nad głowami.

II wersja zabawy

Dzieci stają na okręgu. Wybrane dziecko zajmuje miejsce w jego środku. N. śpiewa piosenkę. Dziecko w dowolny sposób obrazuje rytm piosenki:

- na *raz* – tupnięcie, na *dwa* – tupnięcie,
- na *trzy* – kłaśnięcie, na *cztery* – kłaśnięcie.

Pozostałe dzieci powtarzają proponowany przebieg.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 12 (przewodnik cz. 2, s. 81).

II

Zajęcia 1. *Dbamy o czystość – ćwiczenia w liczeniu.*

- Zagadki dotykowe – *Co to za przedmioty?*

Przedmioty służące do utrzymywania higieny osobistej, chustka.

Dzieci oglądają przedmioty służące do utrzymywania higieny osobistej. Rozpoznają je, nazywają, określają, do czego służą. Np. grzebień, ręcznik, mydło, szczotka, przybory do mycia zębów, szampon... N. zasłania kolejnym dzieciom oczy i podaje do rąk jeden z przedmiotów do rozpoznania. Dzieci nazywają przedmiot trzymany w rękach.

- Ćwiczenia w liczeniu.

Materiały na papierowy regał, sylwety przedmiotów służących do utrzymywania higieny osobistej.

N. układa na tablicy z kartonowych pasków regał z sześcioma półkami. Na pierwszej półce układa sześć sylwet mydeł, na drugiej – dwie sylwety szamponów, na trzeciej – trzy sylwety płynu do kąpieli, na czwartej – cztery pasty do zębów, na piątej – jedną szczotkę do włosów, na szóstej – cztery ręczniki.

Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 6.

Kartoniki z kropkami (od 1 do 6).

Dzieci numerują półki (od lewej strony) kartonikami z kropkami. Określają, co znajduje się na pierwszej, drugiej... szóstej półce.

- Uzupełnianie do sześciu.

Sylwety przedmiotów, liczmany (dla każdego dziecka).

Dzieci uzupełniają sylwety przedmiotów na każdej półce, objaśniając przy tym.

- *Mamy sześć mydeł. Nie dodajemy nic, bo sześć i zero (nic) to jest sześć.*
- *Mamy dwa szampony. Dodajemy cztery, bo dwa i cztery to sześć.*

W ten sposób dzieci obliczają sylwety na pozostałych półkach. W ćwiczeniu pomagają sobie liczmanami.

Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 6.

Kartoniki z liczbami od 1 do 5, kartonik z sześcioma kropkami (dla każdego dziecka).

Dzieci numerują półki (od lewej strony). Przy szóstej umieszczają kartonik z sześcioma kropkami, przy pozostałych – kartoniki z liczbami.

Liczą sylwety przedmiotów na każdej półce, oznaczają ich liczbę kartonikami z liczbami; półkę z mydłami oznaczają kartonikiem z sześcioma kropkami. Określają, co znajduje się na pierwszej, drugiej... szóstej półce.

- Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 6.

Kartonik z cyfrą 6 (dla każdego dziecka).

Dzieci oglądają cyfrę 6, kreślą jej kształt w powietrzu, na dywanie, na plecach kolegów.

- Umieszczenie kartoników z cyfrą 6 obok kartoników z krążkami przy szóstej półce i obok sześciu mydełek.

- Karta pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 31.
- Rysowanie pod linią kwadratów, które są oddalone od niej o tyle samo krótkich kresków nad linią. Przeliczanie wszystkich kwadratów i kolorowanie ich na odpowiednie kolory.
- Uzupełnianie sylwet na półkach do sześciu. **Sylwety przedmiotów (dla każdego dziecka).** Dzieci podają liczbę przedmiotów na półkach; mówią, ile muszą dołożyć i ile otrzymają.
  - *Mamy 6 mydeł i 0 mydeł – da nam to 6 mydeł.* 6 i 0 to 6
  - *Mamy 2 szampony i 4 szampony – da nam to 6 szamponów.* 2 i 4 to 6
 W ten sposób dzieci robią to na dalszych półkach.
- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Litera i liczby*, cz. 1, s. 52, 53.
- Oglądanie kartoników z cyframi **6** – drukowaną i pisaną. Rysowanie odpowiedniej liczby kotków.
- Uzupełnianie obrazków kotków (naklejki) w pętlach tak, żeby w każdej było ich 6. Pisanie cyfry **6** po śladach, a potem – samodzielnie.
- Liczenie kotków. Określanie, ile kotków jest na płocie, ile za płotem, a ile – przed płotem; ile kotków jest zwróconych w lewą stronę, a ile – w prawą.
- Czytanie zapisów. Umieszczanie nad cyframi obrazków (naklejki) z odpowiednią liczbą kotków. Naklejanie odpowiednich liczb, odczytanie zapisów.

- Zabawa ruchowa – *Prostujemy plecy.*
Nagranie muzyki tanecznej, odtwarzacz CD.

Dzieci poruszają się w dowolny sposób przy nagraniu muzyki tanecznej, starając się ruchem wyrazić jej nastrój. Podczas przerwy w muzyce siadają na dywanie w siadzie skrzyżnym, z rękami ułożonymi na kolanach i prostymi plecami. (N. zwraca uwagę na wyrabianie u dzieci nawyku zachowania prawidłowej postawy).

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 6 (przewodnik cz. 2, s. 66).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer – przyglądanie się pogodzie, określanie jej elementów. Dzieci rozglądają się, przyglądają chmurom; określają, jaki jest dzień – słoneczny, czy jest zachmurzenie, czy wieje wiatr (słaby, silny), czy jest ciepło, zimno...
- Ćwiczenia z kinezylogii edukacyjnej – *Ruch to zdrowie.*
Sznurek.
  - *Głaszczemy, klepiemy* – dzieci głaszczą się po brzuchu, klepią po głowie – raz jedną, raz drugą ręką.
  - *Posłuszne łokcie i uszy* – dzieci w pozycji stojącej, dotykają prawą ręką lewej kostki, lewą ręką – prawej; dotykają lewym uchem prawego kolana i odwrotnie.
  - *Leniwa ósemka* – poruszają się po dużym kształcie ósemki ułożonej ze sznurka przez N.

III

- Zabawa tematyczna z wykorzystaniem zestawu *Mały lekarz*.

Zestaw Mały lekarz.

Dzieci wcielają się w rolę osoby chorej lub w rolę lekarza, pielęgniarki. Co pewien czas następuje zmiana ról.

- Ćwiczenia w bandażowaniu chorej nogi.

Bandaż dla każdej pary dzieci.

Dzieci dobierają się parami. Jedno z nich ma chorą nogę, którą trzeba zabandażować bandażem w taki sposób, jak pokazuje N. Po wykonaniu ćwiczenia następuje zmiana ról, ale wcześniej trzeba zwinąć bandaż w rulonik.

- Zabawa ruchowa – *Prostujemy plecy* (przewodnik, s. 89).
- Zabawa rozwijająca umiejętność przełożenia podanych prawidłowości z jednej sytuacji na inną.

Instrumenty perkusyjne, klocki, patyczki, kasztany.

Np.

- słuchową – N. klaszcze, wystukuje na instrumencie perkusyjnym określoną sekwencję, a dzieci układają podany rytm za pomocą klocków, patyczków, kasztanów...;
- wzrokową – dzieci zastępują figury geometryczne danego rodzaju innymi, np. trójkąty – kołami, kwadraty – prostokątami (z ustawienia: trójkąt, trójkąt, kwadrat, trójkąt, trójkąt – powstanie: koło, koło, prostokąt, koło, koło – ustawienie pasowe), lub ustawiają wzór z figur, np. choinkę: dwa trójkąty, jeden na drugim, a pod nimi mały prostokąt – zamieniają klocki według kodu podanego przez N. Sprawdzają, jak zmieni się kompozycja, co powstanie; zastępują patyczki w danym kolorze patyczkami w innym kolorze, w układzie pasowym i w kompozycji;
- ruchową – dzieci wykonują ruchy przeciwstawne do pokazywanych lub przeciwstawne do tych, których nazwy podał N. Np. kiedy N. mówi: *bieg* – dzieci maszerują, a kiedy mówi: *marsz* – dzieci biegną; kiedy N. podnosi ręce do góry – dzieci przykucają, kiedy przykuca – dzieci stają na palcach, z rękami w górę...

Listopad, tydzień 4

Dzień 3

Moje zdrowie i bezpieczeństwo

Uśmiechnij się do sera

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Analiza dźwiękowa słów. Zabawa rozwijająca spostrzegawczość – <i>Gdzie jest mydło?</i>		IV 2 IV 11
Zabawy swobodne w wybranych kącikach zainteresowań.	Utrwalanie poznanych liter.	I 6, IV 4
Ćwiczenia poranne – zestaw nr 12.		I 5
II.1. Zabawy przy piosence <i>Uśmiechnij się do sera</i> . Cele: rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej; rozwijanie aparatu głosowego. Zabawa ruchowa – <i>Uciekaj przed słodyczami</i> .		IV 7 I 5
2. Wykonanie zdrowych kanapek. Cele: zachęcanie do wykonywania prostych potraw; przestrzeganie zasad higieny podczas wykonywania kanapek. Zabawy na świeżym powietrzu: ćwiczenia logorytmiczne; zabawa ruchowa rozwijająca reakcję na sygnał – <i>Trzy koła</i> .		I 3, IV 18 I 5, IV 2
III. Wycinanie serwetek z kolorowego papieru. Zabawy pod hasłem: <i>Śmiech to zdrowie</i> . Zabawa ruchowa – <i>Uciekaj przed słodyczami</i> . Zabawa słowna – <i>Czy umiemy zadawać pytania?</i> Zabawa rozwijająca koordynację wzrokowo-ruchową		IV 8 II 4, IV 1 IV 5 IV 2 IV 2

Cele główne

- rozwijanie koordynacji słuchowo-ruchowej,
- rozwijanie aparatu głosowego,
- zachęcanie do wykonywania prostych potraw,
- przestrzeganie zasad higieny podczas wykonywania kanapek.

Cele operacyjne

Dziecko:

- uczestniczy w zabawie przy piosence,
- śpiewa piosenkę,
- wykonuje proste potrawy,
- przestrzega zasad higieny podczas wykonywania kanapek.

Przebieg dnia

I

- Analiza dźwiękowa słów.

Garnek, pudełko, obrazki różnych warzyw, produktów.

N. stawia przed dziećmi garnek, a obok niego pudełko z obrazkami różnych produktów i przedmiotów. Dzieci losują z pudełka obrazki, dzielą ich nazwy na sylaby (5-latki) i na głoski (6-latki). Jeśli przedstawiony na obrazku produkt nadaje się do przygotowania zupy, wkładają obrazek do garnka, jeśli nie – odkładają go na bok. Na zakończenie określają, z jakich produktów została ugotowana zupa i jak można ją nazwać (np. jarzynowa).

- Zabawa rozwijająca spostrzegawczość – *Gdzie jest mydło?*

Kilka małych przedmiotów imitujących mydło, np.: klocki, nagranie piosenki *Uśmiechnij się do sera*, tamburyn, odtwarzacz CD.

Dzieci siedzą na podłodze w zwartym kole. Jedno chętne dziecko odchodzi na bok. W tym czasie N. wręcza wybranym dzieciom z koła małe przedmioty imitujące mydło. Dzieci zamykają obie dłonie i naśladują mycie rąk. Zabawie towarzyszy melodia piosenki, przerywana od czasu do czasu umówionym sygnałem – dźwiękiem tamburynu. Po jego usłyszeniu dzieci podają mydło osobom siedzącym obok. Dziecko, które odeszło na bok, wraca do koła i poszukuje mydła – obserwując dłonie kolegów, stara się określić, gdzie znajduje się mydło. Jeśli je znajdzie, zamienia się miejscem z dzieckiem, które trzymało mydło w dłoniach.

- Zabawy swobodne w wybranych kąciach zainteresowań.

- Utrwalanie poznanych liter.

Litery dla każdego dziecka.

Dzieci kolejno dostają zestaw poznanych liter. Starają się ułożyć z nich jak najwięcej wyrazów, np.: **Tomek, kotek, maki, domek, motek, data, kometa, kotki...**

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 12 (przewodnik cz. 2, s. 81).

II

Zajęcia 1. Zabawy przy piosence *Uśmiechnij się do sera*.

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

- Marsz po okręgu przeplatany cwałem bocznym, przeskokami z nogi na nogę, krokami krakowiaka.
- Śpiewanie (zbiorowe i indywidualne) piosenek poznanych od początku roku, poprzedzone ćwiczeniami emisyjnymi na zgłoskach: *ga, go, gu, la, lo, li, lu*.
- Powtarzanie kilka razy tych samych samogłosek na różnych wysokościach.

- Ćwiczenia wyrabiające umiejętność manipulowania rekwizytem – *Kolorowe woreczki*.

Woreczki.

W dowolnych miejscach sali są rozłożone woreczki wypełnione grochem.

Dzieci, w rytm melodii muzyki wybranej przez N., na zmianę: w pozycji stojącej i w pozycji siedzącej, podrzucają woreczki do góry: lewą ręką, prawą ręką, obiema rękami równocześnie, przesuwają woreczki po podłodze wokół siebie w lewą i w prawą stronę.

- Ćwiczenia aparatu oddechowego – *Oddychanie*.

Bębenek.

Dzieci w przysiadzie. N. uderza w bębenek bardzo wolno – dzieci powoli wstają i wykonują wdech. Kiedy usłyszą szybkie uderzenia, wykonują wydech.

- Zabawa przy piosence *Uśmiechnij się do sera*.

Ustawienie: dzieci w czterech rzędach, jedno za drugim, w miejscach określonych przez N.

Zwrotka I

*Marudzisz czasem tak, że mamie słów już brak
i cały świat jest zły, tak jak ty.
I ciągle mówisz: nie! I obiad też jest be!
Więc radę dobrą dam dzisiaj ci.*

Refren:

Uśmiechnij się do sera, uśmiechnij się do mleka,

kielbaska pyszna też na ciebie czeka.

Pokochaj pomidorki, pokochaj kalafioriki,

pomachaj do marchewki już z daleka.

Gdy zdrowi chcemy być, to trzeba wszystko jeść,

na spacer co dzień iść i dobry humor mieć,

i dobry humor mieć.

Zwrotka II

Posłuchaj mamy, bo jarzynki zdrowe są

i dadzą siłę ci –

raz, dwa, trzy!

Owoców słodki sok przez cały długi rok

uśmiechu doda i otrze łzy.

Refren: *Uśmiechnij się...*

Dzieci:

maszerują w rzędach za N.,
w dowolnych kierunkach,
z rzędów tworzą cztery koła,
podają sobie ręce, maszerują w kołach
w rytmie piosenki,

opuszczają ręce, twarze mają zwrócone
do środka kół, wykonują cztery kroki
w przód, cztery kroki w miejscu,
maszerują w miejscu, miarowo klaszczą,
wykonują cztery kroki w tył, cztery kroki
w miejscu,
maszerują w miejscu, ręce mają uniesione
nad głowami, kołyszą nimi raz w lewą,
raz w prawą stronę,
tworzą duże koło, maszerują po jego
okręgu jedno za drugim,
zatrzymują się, wykonują obrót wokół
własnej osi,
miarowo klaszczą,

ustawiają się w parach na okręgu,
maszerują para za parą, ręce trzymają
nad głowami, kołyszą nimi raz w lewą,
raz w prawą stronę,
wykonują lekkie uderzenia w klatkę
piersiową,
po słowie *trzy* wykonują dwa kłaśnięcia,
podają ręce w parach, wykonują obroty
w małych kołach,
po słowie *łzy* dwa razy klaszczą,

tak samo jak po pierwszej zwrotce,
tylko w parach,

Zwrotka III

Nikt nie chce smutnym być,

urosnać każdy chce.

Lecz jak to zrobić, gdy mówisz: nie!

Więc szybko powiedz: tak,

to przecież lepiej brzmi,

a za marudą zamkniesz już drzwi.

Refren:

Uśmiechnij się do sera, uśmiechnij się do mleka,

kiełbaska pyszna też na ciebie czeka.

Pokochaj pomidorki, pokochaj kalafiorki,

pomachaj do marchewki już z daleka.

Gdy zdrowi chcemy być, to trzeba wszystko jeść,

na spacer co dzień iść i dobry humor mieć,

i dobry humor mieć.

wykonują zwrot twarzami do N.,
w podskokach przemieszczają się
w przód, grożą palcem wskazującym,
przechodzą do rozkroku,
wyciągają energicznie ręce w górę,
wykonują obrót wokół siebie, po
słowie *nie* dwa razy klaszczą,
wykonują zwrot tyłem do N., w podsko-
kach wracają na swoje miejsca,
wykonują zwrot przodem do N.,
maszerują w miejscu,
przechodzą do lekkiego rozkroku,
wyciągają przed siebie rozwarte dłonie
i pozostają przez chwilę w bezruchu,

wykonują cztery kroki w przód, cztery
kroki w miejscu,
maszerują w miejscu, miarowo klaszczą,
wykonują cztery kroki w tył, cztery kroki
w miejscu,
maszerują w miejscu, unoszą ręce,
tworzą duże koło, maszerują po jego
okręgu,
zatrzymują się, wykonują obrót wokół
własnej osi,
miarowo klaszczą.

- Zabawa ruchowa *Uciekaj przed słodyczami*.

Dzieci spacerują po sali, gdy N. wymienia nazwy produktów służących zdrowiu. Kiedy wymieni nazwę słodkiego produktu, dzieci uciekają w wyznaczone miejsce sali.

Zajęcia 2. Wykonanie zdrowych kanapek.

- Oglądanie kanapek (śmiesznych) wykonanych przez N.

Kanapki.

Dzieci oglądają kanapki zrobione z ciemnego chleba (prawie kwadratowe kanapki). Np. *buzia* – na żółtym serze oczy z rzodkiewek, nos, usta ze szczypiorku; *kotek* – buzia z okrągłej szynki, uszy też, oczy – z rzodkiewki, nosek, usta ze szczypiorku; *kwiatek* – środek z małego pomidora, płatki z rzodkiewki, łodyga, listki ze szczypiorku.

- Omówienie etapów tworzenia kanapek.

N. pyta:

- *Czego potrzebujemy, żeby zrobić kanapki?*
- *Kiedy jemy kanapki?*
- *Jak zaczynamy robić kanapki?*
- *Co powinniśmy zrobić po skończeniu robienia kanapek?*

- Pokaz przygotowanych produktów spożywczych przyniesionych przez dzieci i N.

Ciemne pieczywo, masło, ser żółty, szynka, jajka ugotowane na twardo, rzodkiewka, pomidory, ogórki, szczypiorek, sałata, ser biały, sól.

Dzieci oglądają produkty, nazywają je.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Zdrowe czy niezdrowe?* (przewodnik cz. 2, s. 82).

- Wykonanie kanapek.

Wcześniej dzieci myją ręce, zakładają fartuszki. N. rozkłada na stolikach deski do krojenia, plastikowe nożyki i na każdym stanowisku talerze z dwiema kromkami ciemnego chleba. Na środku stolików umieszcza na tackach pokrojone produkty i pojemnik z masłem.

- Dzieci smarują masłem kromki za pomocą plastikowych nożyków. Komponują kanapki według własnego uznania, pamiętając o tym, żeby było na nich jak najwięcej składników.
- Wspólne oglądanie kanapek, wskazywanie najciekawiej udekorowanych. Porządkowanie stolików, nakrywanie ich papierowymi obrusami. Degustowanie przygotowanych kanapek.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Ćwiczenia logorytmiczne.

Dzieci poruszają się zgodnie z rymowanką, którą wypowiadają za N.

*Zrób do przodu cztery kroki
i rozejrzyj się na boki.*

*Teraz przysiad, wyskok w górę,
jakbyś chciał dosięgnąć chmury.*

*Już na prawej nodze skaczesz,
lewą trzymasz, nie inaczej.*

*Zmiana nogi, raz i dwa,
niech zabawa dalej trwa.*

*Teraz w tył: raz, dwa, trzy, cztery,
to dopiero są numery.*

*Obróć szybko się dokoła,
koleżankę swą zawołaj.*

- Zabawa ruchowa rozwijająca szybką reakcję na sygnał – *Trzy koła*.

Bębenek.

Dzieci tworzą trzy współśrodkowe koła wiązane. Przy głośnym akompaniamencie N. na bębnieku poruszają się we wszystkich kołach, przy średnio głośnym (umiarkowanym) poruszają się w dwóch kołach; przy cichym akompaniamencie poruszają się tylko dzieci z małego koła wewnętrznego.

III

- Wycinanie serwetek z kolorowego papieru.

Kolorowy papier, nożyczki, serwetki.

N. pyta:

- *Do czego służą serwetki? Kiedy ich używamy?*
- *Z czego mogą być zrobione serwetki?*

Dzieci oglądają różne serwetki: papierowe, płócienne, ręcznie wykonane, płócienne z nadrukiem, wykonane przez maszyny. Porównują je, wymieniają ich zalety i wady. N. pokazuje, jak składać kolorowy papier i wycinać wzory. Dzieci naśladują N. i wykonują własne serwetki.

- Zabawy pod hasłem: *Śmiech to zdrowie*.

Dzieci są podzielone na dwie grupy. Ustawiają się w szeregach naprzeciwko siebie, tworząc aleję. Jest to aleja śmiechu, którą trzeba przejść z bardzo ponurą miną. Jedno z dzieci próbuje przejść przez tę aleję, a osoby ją tworzące robią dziwne i śmieszne miny, próbując roześmiać przechodzącego ponuraka. Jeśli dziecku uda się przejść aleją śmiechu i nie roześmiać się, zostaje nagrodzone w wymyślony przez grupę sposób. Potem przez aleję śmiechu próbuje przejść inne dziecko itd.

- *Śmieszne słowa*.

Zadaniem dzieci jest wymyślanie wesołych określeń do słów, które kojarzą się im z chorobą, np. *katar* – nosowy wyciek, *kaszel* – drgający brzuch...

- Zabawa ruchowa – *Uciekaj przed słodyczami* (przewodnik cz. 2, s. 93).

- Zabawa słowna – *Czy umiemy zadawać pytania?*

N. wypowiada zdania oznajmujące, a dzieci układają do nich pytania. Na początku zabawy zdania formułowane przez N. powinny być proste, potem dłuższe, złożone.

Przykładowe zdania:

Mama przygotowuje kolację.

Tomek buduje domek z klocków.

Zosia rysuje niebieską kredką niebo, a żółtą kredką słońce.

Ania, koleżanka Kasi, dostała na urodziny dużą lalkę.

Zabawę należy poprzedzić wspólnym układaniem pytań, by dzieci zrozumiały, na czym polega istota ich formułowania.

Przykładowe pytania do zdania *Mama przygotowuje kolację.*

Kto przygotowuje kolację?

Co przygotowuje mama?

Zdanie: Tomek buduje domek z klocków.

Kto buduje domek?

Co robi Tomek?

Z czego Tomek buduje domek?...

- Zabawa rozwijająca koordynację wzrokowo-ruchową – rysowanie w powietrzu przy użyciu obu rąk jednocześnie.
- Rysowanie kół.
- Rysowanie kwadratów.
- Rysowanie dwóch listków.
- Rysowanie dwóch okien.
- Rysowanie dwóch domków.

Listopad, tydzień 4

Dzień 4

Moje zdrowie i bezpieczeństwo

Kiedy idziemy do lekarza?

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Zagadki słuchowe – <i>Co wolą nasze uszy?</i> Rozmowa na temat szkodliwości hałasu.		IV 2, IV 5 III 5, IV 7
Swobodne zabawy w kącikach zainteresowań.	Modelowanie struktury dźwiękowej nazw obrazków.	I 6, IV 2
Ćwiczenia poranne – zestaw nr 12.		I 5
II.1. Rozmowa na temat sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu dzieci. Cele: uwrażliwianie dzieci na sytuacje, które nie sprzyjają bezpieczeństwu; rozwijanie mowy.		IV 5, IV 6
Zabawa ruchowa z zastosowaniem rymowanki Barbary Szelągowskiej <i>Liczę i ćwiczę.</i>		I 5
2. Rozmowa na temat pracy lekarzy. Cele: uświadamianie konieczności szukania pomocy u lekarza w czasie choroby; rozwijanie słuchu fonemetycznego.		IV 5, IV 6
Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa – <i>Piłka w półkolu</i> ; zabawa bieżna w parach.		I 5
III. Zabawa pobudzająco-hamująca – <i>Apetyczna kanapka.</i>		IV 7
Swobodne zabawy w kącikach zainteresowań.	Utrwalanie poznanych zapisów cyfrowych liczb.	I 6, IV 9, IV 15
Zabawa ruchowa z zastosowaniem rymowanki Barbary Szelągowskiej <i>Liczę i ćwiczę.</i>		I 5

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- uwrażliwianie dzieci na sytuacje, które nie sprzyjają bezpieczeństwu,
- uświadamianie konieczności szukania pomocy u lekarza w czasie choroby,
- rozwijanie słuchu fonematycznego.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się całymi zdaniami,
- wie, czego nie powinno robić, co jest niebezpieczne,
- rozumie potrzebę kontaktu z lekarzem w razie choroby,
- dzieli słowa na sylaby, na głoski.

Przebieg dnia

I

- Zagadki słuchowe – *Co wolą nasze uszy?*

Nagrania odgłosów przyjemnych (śpiewu ptaków, szumu morza, szumu deszczu...) i nieprzyjemnych (bardzo głośnej muzyki, odgłosów ruchu ulicznego, odgłosu pracującej wiertarki, krzyczących dzieci...).

Dzieci słuchają nagrań odgłosów przyjemnych (śpiewu ptaków, szumu morza, szumu deszczu...) i nieprzyjemnych (bardzo głośnej muzyki, odgłosów ruchu ulicznego, odgłosu pracującej wiertarki, krzyczących dzieci...) dla naszych uszu. Określają, co to za odgłosy; mówią, które są przyjemne dla naszych uszu i chętnie ich słuchamy, a które nie są przyjemne i dlaczego.

- Rozmowa na temat szkodliwości hałasu.

N. pyta:

- *Dlaczego nie podoba się wam odgłos pracującej wiertarki?*
- *Czy lubicie przebywać w pomieszczeniach, w których jest głośno?*
- *Jak się wtedy czujecie?*
- *Jak myślicie, czy hałas ma wpływ na wasz słuch?*

Hałas powoduje rozdrażnienie, uczucie zmęczenia całego organizmu, a w szczególności narządu słuchu. Nadmierny hałas wpływa negatywnie na cały organizm – objawia się problemami w nauce, w koncentracji, bólami i zawrotami głowy, w najgorszym przypadku czasowymi lub trwałymi uszkodzeniami słuchu.

• Swobodne zabawy w kącikach zainteresowań.	• Modelowanie struktury dźwiękowej nazw obrazków. Kartoniki: niebieskie, czerwone, obrazki dla każdego dziecka, koszyk. Dzieci kolejno losują obrazki. Nazywają to, co przedstawiają, i układają pod nimi ich modele z czerwonych i z niebieskich kartoników.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 12 (przewodnik cz. 2, s. 81).

II

Zajęcia 1. Rozmowa na temat sytuacji zagrażających zdrowiu i życiu dzieci.

- Karty pracy, cz. 2, s. 22, 23.

N. pyta:

- *Czy możecie się bawić wszędzie i wszystkim?*
- *Dlaczego nie?*
- *Powiedzcie, jak bawicie się w domu.*

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa – *Piłka w półkolu*.

Piłka.

Dzieci są ustawione w półkolu. N. stoi naprzeciwko nich. Zaczyna rzucać piłką do osoby stojącej po jego prawej stronie w półkolu. Dziecko, któremu nie udało się złapać piłki, przechodzi na lewą stronę półkola i tam ponawia próbę, gdy przychodzi na nie kolej. Następną serią rzutów odbywa się z większej odległości – N. cofa się o krok.

- Zabawa bieżna w parach.

Dzieci dobierają się w pary. Ustawiają się w dwóch rzędach naprzeciwko drzew. Zadaniem dzieci jest dobiegnięcie w parze do drzewa, dotknięcie go i powrót na koniec swojego rzędu. Następną parą rusza, gdy poprzednia znajdzie się na końcu rzędu. Dzieci w rzędzie, który pierwszy ukończy ćwiczenie, zostają nagrodzone brawami.

III

- Zabawa pobudzająco-hamująca – *Apetyczna kanapka*.

Szablon kanapki wycięty z brystolu (dla każdego dziecka), tacki z plasterkami warzyw: ogórka, rzodkiewki, papryki, szczypiorku, cebulki, pietruszki, małe obręcze, nagranie piosenki *Uśmiechnij się do sera*, odtwarzacz CD.

Na środku sali N. rozkłada małe obręcze (tyle, ile jest dzieci). W każdej obręczy umieszcza szablon kanapki i tackę z pociętymi na plasterki warzywami.

Dzieci swobodnie maszerują między obręczami w rytmie nagrania piosenki *Uśmiechnij się do sera*. Na przerwę w muzyce zajmują miejsca obok najbliższej leżących obręczy i tworzą kolorowe kanapki według własnego uznania. Podczas działania kilkakrotnie gra muzyka. Wtedy dzieci wstają i maszerują między obręczami. Na przerwę w muzyce wracają do swoich obręczy. Na zakończenie maszerują za N. między obręczami i podziwiają prace kolegów, nagradzając je brawami.

• Swobodne zabawy w kąciakach zainteresowań.	• Utrwalanie poznanych zapisów cyfrowych liczb. Kartoniki z liczbami, kartki, klej, kredki dla każdego dziecka. Dzieci losują kartoniki z poznanymi zapisami cyfrowymi liczb. Dostają kartki. Dzielią je w poziomie na trzy części. W środkowej części, na dole, przyklejają swój kartonik. Zadaniem dzieci jest narysowanie nad kartonikami odpowiedniej liczby kropel deszczu. Po lewej stronie dzieci mają narysować o jedną kropkę mniej, a po prawej stronie – o jedną więcej. N. sprawdza poprawność wykonania zadania.

- Zabawa ruchowa z zastosowaniem rymowanki Barbary Szelągowskiej *Liczę i ćwiczę* (przewodnik cz. 2, s. 97).

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Otaczanie pętlami obrazków listków z tabletkami w takich samych kolorach i tego samego rodzaju. Zabawa <i>Kucharz gotuje zupę</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 12.	IV 8, IV 12 IV 7 I 5
II.1. Słuchanie opowiadania Agaty Widzowskiej <i>Zębowa przygoda</i> . Cele: rozwijanie mowy; zachęcanie do dbania o zęby. Zabawa ruchowa rozwijająca szybką reakcję na sygnał – <i>Hop, szczoteczka do kubeczka</i> .	IV 5, IV 6 I 5
2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 6. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w pobliżu przedszkola, obserwowanie pogody późną jesienią; zabawa ruchowa z elementem podskoku – <i>Kałuża</i> .	I 8 I 5, IV 18
III. Zabawy badawcze – <i>Chcę mieć zdrowe zęby</i> . Ozdabianie rysunku kubka do mycia zębów. Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie.	I 1, IV 19 IV 8 IV 8

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- zachęcanie do dbania o zęby,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się pełnymi zdaniami,
- dba o zęby,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

- Karta pracy, cz. 2, s. 26.
Otaczanie pętlami obrazków listków z tabletkami w takich samych kolorach. Otaczanie pętlami leków tego samego rodzaju. Rysowanie w każdym kolejnym polu o jedną tabletkę więcej.
- Zabawa *Kucharz gotuje zupę*.
Emblematy warzyw: marchewki, pietruszki, selera, kalafiora, brukselki, pora, kapusty (do zawieszenia na szyi), koszyk.
- Wersja I
Dzieci stoją w kole, podają sobie ręce. Na szyjach mają zawieszone emblematy warzyw. Wybrane dziecko jest kucharzem. Przemieszcza się w przeciwnym kierunku niż pozostałe dzieci. Wszystkie dzieci śpiewają piosenkę (tekst Bożeny Forma, melodia popularna *Panie Janie*).

*Warzyw wiele mam w koszyku,
mówię wam, mówię wam,
ugotuję zupę, zupę jarzynową,*

*mniam, mniam, mniam,
mniam, mniam, mniam.*

Po zakończeniu piosenki dzieci zatrzymują się. Kucharz recytuje tekst:
Raz, dwa, trzy, teraz ze mną idziesz ty.

Wskazuje wybrane dziecko, które siada w środku koła.

Zabawę powtarzamy kilka razy. Po zakończeniu dzieci liczą, ile osób jest w środku koła, wymieniają warzywa, które kucharz wybrał do ugotowania zupy. Opisują ich wygląd, wymieniają inne potrawy, które można z nich przygotować.

- Wersja II

Kucharz ma w koszyku szablony warzyw odpowiadające szablonom zawieszonym na szyjach dzieci: marchewki, pietruszki, selera, kalafiora, brukselki, pora, kapusty.

Po zaśpiewaniu piosenki wyciąga z koszyka dwa różne szablony. Dzieci oznaczone takimi samymi szablunami zamieniają się miejscami.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 12 (przewodnik cz. 2, s. 81).

II

Zajęcia 1. Słuchanie opowiadania Agaty Widzowskiej *Zębowa przygoda*.

- Wypowiedzi dzieci na temat ich wizyt u stomatologa.
N. pyta:
  - *Czy boicie się wizyt u stomatologa?*
  - *Jakie mogą być konsekwencje niechodzenia do stomatologa?*
- Wspólne, prawidłowe mycie zębów.

Przybory do mycia zębów.

N. wprowadza zwyczaj systematycznego mycia zębów po śniadaniu i po obiedzie w przedszkolu. N. lub chętne dziecko pokazuje, jak prawidłowo należy myć zęby. Pozostałe dzieci starają się robić to prawidłowo.

- Słuchanie opowiadania.

Książka (s. 26–27) dla każdego dziecka.

Raz w miesiącu w przedszkolu, do którego chodziła Ada, wszystkie dzieci miały badane zęby. Lekarz stomatolog, który się tym zajmował, nazywany był przez dzieci panem Wyrwizębem. Gdy tylko dentysta zauważał ruszającego się w dziecięcej buzi mleczaka lub czarną dziurkę, od razu wzdychał i mówił: „Ooo, zabieramy się do pracy”. Ada bała się dentysty, a kiedyś nawet ugryzła go w palec. Jak na złość, jej największy górny ząb zaczynał się kiwać i nie mogła spokojnie chrupać jabłek i marchewek. Wiedziała, że dentysta z pewnością będzie chciał go wyrwać.

– Nie bój się – pocieszał siostrę Olek. – To zwykły mleczak i ma słaby korzeń.
– Korzeń? – zdziwiła się Ada. – Jak drzewo?
– Tak. Każdy ząb ma korzeń, który wrasta w dziąsła, i dzięki temu zęby mocno się trzymają.
– Ale ja nie chcę, żeby ktoś ruszał mój ząb!
– On już sam się rusza – zauważył Olek. – Jeśli go wyrwiesz, na jego miejscu urośnie ci nowy ząb, jeszcze ładniejszy.

– Nie chcę! – pisnęła Ada i nakryła głowę kołdrą.

Następnego dnia nie chciała wstać, żeby iść do przedszkola. Najpierw przekonywała, że boli ją brzuch, potem głowa, noga i lewe oko. Tata jednak nie nabrał się na te sztuczki, bo doskonale znał swoją córeczkę i wiedział, że boi się dentysty.

– Mam dla ciebie niespodziankę. Dzisiaj to ja odbiorę cię z przedszkola i pojedziemy do Stajni „Kopytko”.

– Tak! Chcę do koników! – wrzasnęła uradowana Ada, zapominając, że przed chwilą bolały ją brzuch, głowa i cała reszta.

– Zabierzemy ze sobą jabłka i marchewki – zaproponował tata.

– A cukier w kostkach? – zapytała Ada.

– W owocach i warzywach jest wystarczająco dużo cukru i witamin. Konie to lubię.

Adzie od razu poprawił się humor i bez problemu dała się zaprowadzić do przedszkola. Jednak na widok pana Wyrwizęba w białym fartuchu znowu poczuła drżenie w kolanach, a ząb zaczął się ruszać jeszcze bardziej. Z gabinetu dentysty wyszedł Piotrek, a w chusteczce miał zawinięty biały ząbek.

– Włożę go pod poduszkę dla Zębowej Wróżki, to przyniesie mi prezent – powiedział uradowany.

– Mnie przyniosła książkę o rasach psów – pochwaliła się Kasia.

Wszystkie dzieci po kolei wzywano do gabinetu. Gdy przyszła kolej na Adę, okazało się, że nikt nie potrafi jej znaleźć.

– Przed chwilą tu była. Może poszła do łazienki? – powiedział ktoś.

Wkrótce wszyscy poszukiwali Ady. Kucharki zaglądały nawet do szafek kuchennych, a pan złota rączka, który potrafi wszystko naprawić, sprawdził każdy kąt budynku. Kurtka i buty Ady wciąż znajdowały się w szatni, więc dziewczynka nie mogła wyjść na zewnątrz. Zresztą drzwi przedszkola były zawsze zamknięte ze względów bezpieczeństwa. Wszyscy byli bardzo zdenerwowani. Nagle kurtka Ady kichnęła: „A psik!”. I znowu, tym razem głośniej: „Aaa psik!” Poruszyła się lekko, a lewy but dziwnie podskoczył...

– Tu jesteś! – krzyknęła nauczycielka, zdejmując kurtkę z wieszaka i odkrywając zaczerwienioną z emocji Adę.

– Tak bardzo się martwiłszy. Kucharki aż przypaliły zupę. Proszę, nie chowaj się nigdy więcej. Powiedz mi, co się stało, kochanie – powiedziała pani.

– Nie chcę być szczerbata! Nie pójdę do tego... do tego dentysty! – powiedziała z płaczem dziewczynka.

Pani przytuliła ją i wytarła jej łzy chusteczką.

– Kochanie, przecież ty już jesteś szczerbata... – szepnęła nauczycielka, uśmiechając się łagodnie. Ada dotknęła palcem swojej buzi i natrafiła językiem na puste dziąsło.

– Ojej! Gdzie jest mój mleczak? – krzyknęła.

Po chwili wszyscy szukali zęba Ady. Nie było go ani w butach, ani w kieszeniach, ani pod ławką. Mleczak zniknął tak szybko, jak szybko wypadł. Nie było już nic do wyrywania.

– Może porwała go mysz? – ktoś zapytał.

– W naszym przedszkolu nie ma myszy! – oburzył się pan złota rączka.

W tej sytuacji Ada odważyła się usiąść na fotelu dentystycznym i otworzyła szeroko buzię.

Stomatolog obejrzał dokładnie wszystkie zęby Ady i przetarł krwawiące dziąsło specjalnym płynem przeciwbakteryjnym.

– Nie ma żadnej dziurki, moja panno – powiedział doktor. – Widać, że nie jesz za dużo słodczy i umiesz dokładnie szorować zęby. O! A w miejscu, gdzie był mleczak, widać już zalążek nowego zęba... Bieluśki jak śnieg! Chcesz go zobaczyć w lusterku?

Ada oczywiście chciała. Już nic jej nie groziło ze strony Wyrwizęba, który wcale nie był taki zły.

Na koniec dostała od dentysty złotą naklejkę z napisem „Pacjent na medal”, którą przykleiła sobie na sweterku.

Zgodnie z obietnicą tata zabrał Adę do Stajni „Kopytko”. Konie chrupały marchewki, pokazując wielkie żółte zębiska.

– Te konie nie myją zębów – stwierdziła Ada. – Powinny iść do dentysty.

– A jak tam twoja wizyta w gabinecie? – zapytał tata. – Widzę, że masz wyrwany ząbek. Gdzie jest twój mleczak dla Zębowej Wróżki?

– Nie bawię się w to! – odparła Ada, choć tak naprawdę było jej żal zgubionego zęba. – Tato, czy ty nie wiesz, że wróżki istnieją tylko w bajkach?

Tata ucałował szczerbatą buzię córeczki i pomyślał, że przecież sam może być dobrą wróżką albo zębowym tatą i włożyć jej pod poduszkę jakiś miły drobiazg. W końcu była taka dzielna!

- Rozmowa na temat opowiadania.
- *Kto odwiedzał raz w miesiącu przedszkole Ady?*
- *Czy Ada lubiła chodzić do dentysty?*
- *Co było tym razem powodem jej niechęci?*
- *Gdzie Ada się ukryła?*
- *Co się stało z ruszającym się zębem?*
- *Jak przebiegła wizyta u dentysty?*
- *Gdzie tata zabrał Adę po wyjściu z przedszkola?*
- Wykonanie rysunku zdrowego ząbka.

Kartki formatu A4 z rysunkiem schematycznym zęba, podzielonym na pięć części.

Dzieci dostają kartki z dużym rysunkiem zęba podzielonym na pięć części. W każdej części mają narysować to, co służy zębom, ich zdrowiu (warzywa, mleko, sery...).

- Zabawa ruchowa rozwijająca szybką reakcję na sygnał – *Hop, szczoteczka do kubeczka.*

Krażki.

Dzieci są szczoteczkami. Poruszają się pomiędzy kubeczkami – krążkami rozłożonymi na podłodze przez N. Na hasło: *Hop, szczoteczka do kubeczka!* jak najszybciej muszą usiąść na krążkach. W trakcie zabawy N. zabiera po kilka krążków. Dzieci, które nie znajdą *wolnego kubeczka*, odchodzą na bok. Wygrywa to dziecko, które jak najdłużej będzie znajdowało wolny krążek.

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 6 (przewodnik cz. 2, s. 66).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer w pobliżu przedszkola – obserwowanie pogody późną jesienią. Dzieci określają siłę wiatru, temperaturę (dostrzegają mgłę, zachmurzenie, wilgotność powietrza).
- Zabawa ruchowa z elementem podskoku – *Kałuża.* Dzieci spacerują po wyznaczonym miejscu w ogrodzie przedszkolnym. Na hasło: *Kałuża!* wykonują podskok w miejscu.

III

- Zabawy badawcze – *Chcę mieć zdrowe zęby.*

Jajko, sok z cytryny, ocet, sok z czerwonej kapusty, słoiki.

N. pokazuje dzieciom jajko i wyjaśnia, że jego skorupka składa się z wapnia, który jest także budulcem ludzkich zębów. Zaprasza dzieci do wspólnego wykonania prostych doświadczeń, które pomogą im zrozumieć, czego nie lubią ich zęby.

- *Co powoduje kwas?*
N. wlewa do słoika sok z czerwonej kapusty powstały po jej poszatkowaniu i zalaniu gorącą wodą. Dzieci określają kolor soku (jasnofioletowy). Następnie N. wyciska sok z jednej cytryny i wlewa go do słoika z sokiem z kapusty – dzieci obserwują zmianę koloru soku na jasnoczerwony. N. przypomina dzieciom, jaki smak ma cytryna, i wyjaśnia, że jej sok zawiera kwas i to on zmienił zabarwienie soku. Podobnie postępuje, wlewając do soku z kapusty ocet. Dzieci zauważają zmianę zabarwienia na jasnoczerwony; wyciągają wnioski, że ocet również jest kwasem. N. rozmawia z dziećmi na temat szkodliwości kwasów dla ludzkiego organizmu, w tym także dla zębów.
- *Co się stanie z jajkiem?*
Dzień wcześniej N. wspólnie z dziećmi wykonuje następujące doświadczenie: zanurza jedno jajko w słoiku z wodą, a drugie – w słoiku wypełnionym octem (wcześniej chętne dzieci wąchają ocet, stwierdzając, że jest kwaśny). Następnego dnia dzieci obserwują wygląd obu jajek. Zauważają zniknięcie skorupki wapiennej na jajku zanurzonego w occie. N. wyjaśnia, dlaczego tak się stało. Podkreśla znaczenie mycia zębów, aby usuwać z ich powierzchni bakterie i kwasy, które rozpuszczają wapń będący budulcem zębów.

- Ozdabianie rysunku kubka do mycia zębów według własnego pomysłu.
Rysunek kubka do mycia zębów dla każdego dziecka.
Dzieci dostają rysunki kubka do mycia zębów. Ozdabiają go według własnych pomysłów.
- Karta pracy, cz. 2, s. 27.
Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie. Kończenie kolorowania tabletek według wzoru.

Grudzień, tydzień 1

Dzień 1

Jak wyglądał świat przed milionami lat

Wegetozaur

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Oglądanie książek, encyklopedii przedstawiających świat dinozaurów. Słuchanie piosenki <i>Dinozaur w szafie</i> . Rozmowa na temat piosenki. Zabawa rozwijająca umiejętność koordynacji ruchów – <i>Gimnastyka dinozaura</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 13.		IV 19 IV 5, IV 7 I 5, IV 7 I 5
II.1. Słuchanie opowiadania Małgorzaty Strękowskiej-Zaremby <i>Wegetozaur</i> . Cele: rozwijanie mowy; poznawanie wyglądu i nazw wybranych dinozaurów. Zabawa ruchowa – <i>Berek dinozaur</i> .		IV 5 I 5
2. Odkrywanie litery I, L . Rysowanie po śladach rysunków. Określanie pierwszej głoski w słowie <i>lalka</i> i w nazwach rysunków. Zaznaczanie litery I, L w wyrazach. Cel: rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej.	2. Odkrywanie litery I : małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. Układanie schematów i modeli słów: <i>lalka, Lola</i> . Cele: rozwijanie słuchu fonematycznego; rozpoznawanie i nazywanie poznanych liter.	IV 2, IV 4, IV 8
Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa – <i>Żarłoczny dinozaur</i> ; zabawa orientacyjno-porządkowa – <i>Uwaga! Dinozaur!</i>		I 5 IV 2
III. Ćwiczenia emisyjne na sylabach: <i>di, du, do, de, da</i> , oraz słowach: <i>dino, dinuś, dinozaur</i> . Nauka refrenu piosenki <i>Dinozaur w szafie</i> . Lepienie figurki dinozaura – <i>Park jurajski</i> .		IV 7 IV 8

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- poznawanie wyglądu i nazw wybranych dinozaurów,
- **rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej,**
- **rozwijanie słuchu fonematycznego,**
- **rozpoznawanie i nazywanie poznanych liter.**

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się na temat opowiadania,
- rozpoznaje i nazywa wybrane dinozaury,
- **rysuje po śladach rysunków,**
- **układa schematy i modele słów: *lalka, Lola,***
- **rozpoznaje i nazywa poznane litery.**

Przebieg dnia

I

- Oglądanie książek, encyklopedii przedstawiających świat dinozaurów.
- Słuchanie ciekawostek na ich temat.
- Słuchanie piosenki *Dinozaur w szafie* (śl. i muz. Krystyna Gowik).

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

Dziś w przed-szko-lu, w sza-fce O-li coś tu - pa - ło, coś szu-ra - ło, coś sy-cza - ło.

Gdy ją pa - ni o - two - rzy - ła, coś wy - pad - ło i od ra - zu ka - pcie O - li

zja - dło! Ref.: Kto po - lu - bi di - no - zau - ra, di - nu - sia dzi - dziu-sia? Ma -

lut - ki jest i zgu - bił się swej ma - mie. Kto po - gła - ka go po gło - wie i

baj - kę o - po - wie? Kto di - no - zau - rem dziś się zaj - mie?

I. *Dziś w przedszkolu, w szafce Oli coś tupąło, coś szurało, coś syczało.*

Gdy ją pani otworzyła, coś wypadło i od razu kapcie Oli zjadło!

Ref.: *Kto polubi dinozaura, dinusia dzidzusia?*

Malutki jest i zgubił się swej mamie. Kto pogłaska go po głowie i bajkę opowie?

Kto dinozaurem dziś się zajmie?

II. *Biega Dino po dywanie, paszczą kłapie, za ubranka dzieci łapie!*

Ale dzieci się nie boją dinozaura, pani nawet nasek mu wytarła!

Ref.: *Kto polubi...*

III. *Usiadł Dino przy stoliku głodny taki! Połknął książkę, dwa mazaki.*

Pogryzł zeszyt i pochrupał wszystkie kredki, a na koniec Majce zjadł skarpetki!

Ref.: *Kto polubi...*

IV. *Po spacerze wszystkie dzieci go szukały, ale zniknął Dinuś mały...*

Pewnie mama go znalazła i zabrała. Cała nasza grupa posmutniała.

Ref.: *Kto polubi...*

N. zadaje pytania dotyczące tekstu piosenki.

- Czy ktoś wie, jak wyglądały kiedyś prawdziwe dinozaury?
- Czy obecnie żyją dinozaury?

- Czym żywiły się dinozaury?
- Gdzie można zobaczyć szkielety dinozaurów?
- Jaki jest dinozaur z naszej piosenki?
- Zabawa rozwijająca umiejętność koordynacji ruchów – *Gimnastyka dinozaura*. Dzieci są dinozaurami. W rytmie melodii piosenki *Dinozaur w szafie* wykonują następujące zadania:
  - krążenie głową z równoczesnym uginaniem kolan,
  - unoszenie lewej nogi i lewej ręki, następnie unoszenie prawej nogi i prawej ręki,
  - wystawianie w bok lewej ręki i lewej nogi, następnie – prawej nogi i prawej ręki.

• **Ćwiczenia poranne – zestaw nr 13.**

Bębenek.

- Ćwiczenie orientacyjno-porządkowe – *Poranek dinozaurów*. Dzieci maszerują i biegają w różnych kierunkach sali. Na mocne uderzenie w bębenek zatrzymują się w miejscu, kręcą głowami w prawo i w lewo – *dinozaury rozglądają się*.
- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Dinozaury szukają pożywienia*. Na hasło: *Wysoko*, dzieci stają na palcach, wyciągają ręce do góry. Na hasło: *Nisko* – dzieci przykucają, naśladując rękami rozcieranie trawy.
- Ćwiczenie równowagi – *Dinozaury zacierają ślady*. Dzieci, w stanie na jednej nodze, uderzają o podłogę palcami drugiej stopy.
- Czworakowanie – *Dinozaury przechodzą przez tunel*. N. dzieli dzieci na dwie grupy. W jednej z nich dzieci dobierają się parami, klękają naprzeciwko siebie, z wyciągniętych rąk tworzą tunel. Dzieci z drugiej grupy przechodzą na czworakach pod rękami kolegów. Potem następuje zmiana.
- *Marsz dinozaurów*. Dzieci maszerują parami po obwodzie koła, mówiąc rymowanek: *Dinozaury maszerują, pożywienia poszukują*. Na mocne uderzenie w bębenek zmieniają kierunek marszu.

II

Zajęcia 1. Słuchanie opowiadania Małgorzaty Strękowskiej-Zaremby *Wegetozaur*.

- Rozmowa na temat dinozaurów.
N. pyta:
  - Czym jest dinozaur?
  - Czy potraficie wymienić nazwy dinozaurów?
  - Czy dinozaury można zobaczyć w zoo?
  - Jak wyglądały dinozaury?
  - Czym żywiły się dinozaury?

Słowo *dinozaur* znaczy „straszliwy jaszczur” i jest to właściwe określenie, bo dinozaury były gadami, tak jak obecne jaszczurki. Skórę miały pokrytą łuskami. Składały jaja, z których wykluwały się małe dinozaury. Niektóre dinozaury chodziły na dwóch nogach, inne – na czterech. Dinozaury były największymi zwierzętami żyjącymi na Ziemi.

- Ćwiczenia mięśni warg i szczęk pod hasłem: *W jakim nastroju jest dinozaur?* Dzieci pokazują miny: smutną, wesołą, przerażoną, złą, jednocześnie wyciągając szyję i lekko pochylając głowę.

- Słuchanie opowiadania.

Książka (s. 28–29) dla każdego dziecka.

Na strychu u dziadków leży mnóstwo skarbów: meble, narzędzia, książki, zabawki i stare gazety. Wszystko pokrywa gruba warstwa kurzu, ale Olek się tym nie przejmuje. Spośród kolorowych pism wybiera te o życiu na ziemi przed milionami lat.

– Patrz, Ada, dinozaury! – cieszy się. Pośpiesznie przerzuca kartki, a jego oczy robią się coraz większe z zachwytu.

– A psik! A psik! – Ada i dziadek kichają raz po raz.

– Śliczne, kche, kche – kaszle Ada.

– Możecie sobie wziąć te gazety, tylko najpierw trzeba zetrzeć z nich kurz. Potem znieśliemy je do pokoju – mówi dziadek i kicha dalej.

Dziadek dobrze wie, czym sprawić przyjemność wnukom. Olek i Ada interesują się dinozaurami. Ulubioną maskotką Ady jest dinozaur. Olek od roku zbiera obrazki tych pięknych prastarych gadów. Założył nawet specjalny album. Wkleja do niego najładniejsze obrazki. Każdy obrazek jest podpisany. Ma już tyranozaura, brachiozaura, triceratopsa i diplodoka. Teraz będzie mógł znacznie poszerzyć swoją kolekcję.

Dużo roboty z tym odkurzaniem, jednak wreszcie Olek i Ada rozkładają pisma na podłodze w pokoju i otwierają buzie z zachwytem. Resztki kurzu osiadają im na językach. A co tam. Olka i Ady nie zniechęci jakiś złośliwy kurz. Olek bierze nożyczki i wycina najpiękniejsze obrazki z czasopism dziadka. Ada ogląda ilustracje w albumie Olka. Próbuje znaleźć na nich dinozaura podobnego do jej maskotki. Dinozaury przypominają jej smoki z bajek, pewnie dlatego tak bardzo je lubi. Wprawdzie w bajkach niektóre smoki zjadają królowy i księżniczki, ale przecież Ada nie jest ani księżniczką, ani królową. A smoki są tylko w bajkach. Dinozaury zresztą też – tak uważa Ada.

W albumie nie ma takiego dinozaura, jakiego szuka Ada. Ogląda więc obrazki wycięte przez Olka. Także nic. Postanawia uzupełnić braki w albumie brata. Wyjmuje z plecaka swoje skarby. Jest wśród nich piękne zdjęcie jej ulubionej maskotki. Sama je zrobiła. Na zdjęciu nie zmieściła się głowa, ale poza tym jest wprost idealne. Są łapy, brzuch i ogon. Olek będzie miał się czym pochwalić przed kolegami, którzy też zbierają obrazki dinozaurów.

Ada znajduje pustą stronę w albumie, bierze klej i...

– Co robisz? – Olek patrzy na zdjęcie Ady i wzdycha. – To zdjęcie maskotki, w dodatku nie widać na nim jej głowy. Ja zbieram ilustracje z prawdziwymi dinozaurami. Maskotki mnie nie interesują – tłumaczy siostrze i odkłada zdjęcie na bok.

Ada kręci głową. Co ten Olek mówi?

– Nie ma prawdziwych dinozaurów. Widziałeś choć jednego w lesie albo w zoo? Smoki i dinozaury są tylko w bajkach – tłumaczy z przekonaniem.

– Teraz nie ma już dinozaurów, ale kiedyś chodziły po ziemi. Zostały po nich szkielety i odciski łap. Na tej podstawie naukowcy potrafią określić, jak wyglądały. Przypomnij sobie, co opowiadałem wam kiedyś o „straszliwych jaszczurach” – mówi dziadek.

– No dobrze – mruczy Ada i zabiera swoje zdjęcie. Faktycznie zapomniała, że dinozaury naprawdę żyły na ziemi. Było to bardzo, bardzo dawno temu. Dziadek wspominał o tym i jeszcze mówił, że słowo „dinozaur” oznacza właśnie „straszliwy jaszczur”. Ale nie wszystkie dinozaury były straszliwe. Roślinożerne na pewno dałyby się pogłaskać.

– Twoja maskotka przedstawia brachiozaura – mówi Olek. – Zrób jej zdjęcie, ale tak, żeby zmieściła się na nim głowa, może wtedy pozwolę ci je wkleić na ostatniej stronie albumu.

– To nie jest żaden brachiozaur! – chmurzy się Ada. – To wegetozaur. Wszystkie wegetozau-ry były bardzo łagodne, bo jadły tylko rośliny i miały tak duże brzuchy, że ich głowy nie zmieściłyby się na żadnym zdjęciu.

Olek przewraca oczami. Ada jak rzadko kto potrafi człowieka zdenerwować!

- Rozmowa na temat opowiadania.
- Co Olek i Ada znaleźli na strychu u dziadka?
- Po co są potrzebne Olkowi obrazki z dinozaurami?
- Jak Ada chciała pomóc bratu?
- Dlaczego nie mogła wkleić do albumu zdjęcia swojego dinozaura?
- Jak nazywał się dinozaur Ady?

– *Jakiego prawdziwego dinozaura przypominał?*

- Karty pracy, cz. 2, s. 28–29.

Kończenie kolorowania rysunku dinozaura. Słuchanie nazw dinozaurów czytanych przez N. Kolorowanie rysunków dinozaurów, próby ich nazywania.

- Zabawa ruchowa – *Berek dinozaur*.

Szarfa.

Dzieci stoją w rozsypcie. Osoba, która ma być berkiem, zostaje oznaczona szarfą. Dzieci poruszają się po sali na palcach. Na hasło: *Berek*, wszystkie nieruchomieją, przyjmując pozycję dinozaura stojącego na dwóch nogach (ręce i głowa wysunięte do przodu, tułów lekko zgięty i pochylony do przodu). Ten, kto nie zdąży przyjąć właściwej pozycji, zostaje przez berka odsunięty od zabawy. Zwycięzcami są ci, którzy uczestniczą w zabawie najdłużej.

Zajęcia 2. Odkrywanie litery **I, L**.

Zajęcia 2. Odkrywanie litery **I**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 32.
- Opisywanie, co przedstawia obrazek. Określanie pierwszych głosek w słowie *lalka* i nazwach rysunków. Rysowanie po śladach rysunków. Zaznaczanie liter **I, L** w wyrazach.

- Wyodrębnianie wyrazu podstawowego – **lalka**.

N. pyta:

- *Gdzie są Olek i Ada?*
- *Co interesuje Olka, a co – Adę?*
- *Czy Adzie podoba się jedna lalka?*

- Analiza i synteza słuchowa słowa *lalka*.

Dzieci dzielą słowo *lalka* na sylaby oraz na głoski. Liczą, ile jest sylab w słowie *lalka*, a ile głosek. Określają pierwszą głoskę. Wymieniają słowa rozpoczynające się głoską *l* (*lampa, lustro, lampart...*), kończące się nią (*bal, koral, medal...*), mające ją w środku (*cebula, album, fale...*).

- Budowanie schematu słowa *lalka*.

Białe kartoniki dla każdego dziecka.

Dzieci ponownie dzielą słowo *lalka* na sylaby, układają i rozsuwają białe kartoniki w odpowiedni sposób. Potem zsuwają kartoniki i głośno wypowiadają całe słowo. Następnie układają tyle kartoników, ile głosek słyszą w słowie *lalka*; wymawiają głoski głośno, dotykając kolejno kartoników.

- Budowanie schematu słowa *Lola*.

Białe kartoniki.

Dzieci dzielą na głoski imię *Lola*. Dokonują syntezy i wymawiają głośno słowo. Następnie dzielą słowo *Lola* na sylaby, na głoski i układają schemat imienia.

- Budowanie modeli słów: *lalka, Lola*.

Niebieskie kartoniki i czerwone kartoniki.

Dzieci określają rodzaj głoski *l*:
wymawiają ją długo: *lllyyyy...*
wymawiają ją krótko: *l, l, l, l, l...*

Głoska / jest spółgłoską i oznaczamy ją na niebiesko.

Pod schematami słów dzieci zaznaczają miejsca głoski / niebieskimi kartonikami. Tak samo oznaczają inne spółgłoski (k). Pozostałe głoski zaznaczają czerwonymi kartonikami. Kolejno je wybrzmiewają. Porównują liczbę samogłosek i spółgłosek w słowach.

- Odkrywanie liter **I, L**.

Litery I, L dla każdego dziecka.

N. pokazuje literę **I**: małą i wielką. Dzieci omawiają jej wygląd. Umieszczają litery **I, L** pod modelami słów: *lalka, Lola*.

N. pyta:

– *Kiedy piszemy wielką literę?*

- Umieszczanie pod modelami słów kartoników z wcześniej poznanymi literami.

Kartoniki z literami: o, a, k dla każdego dziecka.

Dzieci umieszczają kartoniki z poznanymi literami: **a, o, k**, pod modelami słów: *lalka, Lola*. Odczytują powstałe wyrazy.

- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Liter y i liczby*, cz. 1, s. 54–57.

Rysowanie pod obrazkami tyłu kresek, z ilu głosek składają się ich nazwy. Zaznaczanie na niebiesko liter **I** w wyrazach. Czytanie sylab, wyrazów, zdań.

- Opowiadanie o tym, co dzieje się na obrazku. Czytanie zdań.
- Uzupełnianie krzyżówki o brakujące litery z wyrazów znajdujących się obok obrazków.
- Wodzenie palcem po literze **I**: małej i wielkiej, pisanej.
- Pisanie liter **I, L** po śladach, a potem – samodzielnie.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa – *Żarłoczny dinozaur*.

Szarfa z bibuły lub wstążka.

N. wybiera jedno dziecko (lub dwoje dzieci), któremu (którym) zaczepia z tyłu szarfę z bibuły lub wstążkę. Dziecko to jest dinozaurem, a szarfa to jego ogon. Dinozaur jest bardzo głodny i szuka pożywienia. Aby nie stać się jego pożywieniem, należy uciekać. Kogo dinozaur dotknie, ten zatrzymuje się w miejscu. Można się bronić przed tym gadem, stając mu na ogon. Jeżeli dinozaur zgubi ogon, przestaje być groźny. Zastępuje go osoba, która pozbawiła go ogona. Proponuje się, aby na początku zabawy dinozaurem był N.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Uwaga! Dinozaur!*

Dzieci poruszają się swobodnie po wyznaczonym miejscu w ogrodzie przedszkolnym. Na hasło: *Idzie dinozaur*, zastygają w bezruchu. Hasło: *Dinozaur odszedł*, jest sygnałem do ponownego poruszania się.

III

- Ćwiczenia emisyjne na sylabach: *di, du, do, de, da*, oraz słowach: *dino, dinuś, dinozaur*.
- Nauka, na zasadzie echa muzycznego, refrenu piosenki *Dinozaur w szafie*, śpiewanej przez N.
- Określanie metrum piosenki *Dinozaur w szafie*. Zaznaczanie kłaśnięciem pierwszej miary taktu.
- Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.
- Powtarzanie za N. fragmentów piosenki wykonywanych w różnym tempie.
- Lepienie figurki dinozaura – *Park jurajski*.

Makieta parku jurajskiego (przygotowana przez N.), plastelina.

Oglądanie zabawek dinozaurów przyniesionych przez dzieci. Zwracanie uwagi na ich różnorodność; określanie na ich podstawie cech wspólnych wszystkich dinozaurów: długi ogon, szyja, głowa (mniejsza, większa), ostre zęby, 4 kończyny.

N. zachęca dzieci do stworzenia własnych dinozaurów według indywidualnych pomysłów. Dzieci umieszczają wykonane dinozaury na makiecie parku jurajskiego zrobionej przez N. i chętne dzieci.

Grudzień, tydzień 1

Dzień 2

Jak wyglądał świat przed milionami lat

Liczymy dinozaury

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Porównywanie liczby figurek dinozaurów. Uzupełnianie rysunków jaj dinozaurów do sześciu.	IV 8, IV 15
	Zabawa pantomimiczna rozwijająca umiejętność obrazowania muzyki ruchem – <i>Co robi dinozaur?</i>	IV 1
	Ćwiczenia poranne – zestaw nr 13.	I 5
II.1.	<i>Dinozaury tu, dinozaury tam</i> – ćwiczenia w liczeniu. Cele: rozwijanie umiejętności liczenia; rozpoznawanie i nazywanie poznanych zapisów cyfrowych liczb.	IV 9, IV 15
	Liczenie na obrazku dinozaurów i ich jaj. Rysowanie drogi dinozaura do gniazda.	Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby 7. IV 8, IV 15
	Zabawa orientacyjno-porządkowa – <i>Małe dinozaury, duże dinozaury</i> .	I 5
2.	Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 7 metodą Rudolfa Labana. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej.	I 8
	Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa orientacyjno-porządkowa – <i>Zamieniamy się w dinozaury</i> ; zabawa orientacyjno-porządkowa – <i>Nieposłuszny Dinuś</i> .	I 5
III.	Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie.	IV 8
	Zabawa <i>Dinozaury z węłny</i> .	IV 8, IV 11
	Zabawa ruchowa – <i>Uwaga! Dinozaur!</i>	I 5
	Rysowanie po śladzie.	Tworzenie wyrazów z poznanych liter. IV 4, IV 8

Cele główne

- rozwijanie umiejętności liczenia,
- rozwijanie orientacji przestrzennej,
- rozpoznawanie i nazywanie poznanych zapisów cyfrowych liczb,
- rozwijanie sprawności fizycznych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- liczy w zakresie sześciu; liczy w zakresie siedmiu,
- stosuje określenia dotyczące położenia przedmiotów w przestrzeni,
- rozpoznaje i nazywa cyfry: 0, 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

- Karta pracy, cz. 2, s. 30.
Porównywanie liczby figurek dinozaurów. Kolorowanie na czerwono kwadratów przy tych figurkach, których jest więcej. Uzupełnianie jajek dinozaurów do sześciu rysunków.
- Zabawa pantomimiczna rozwijająca umiejętność obrazowania muzyki ruchem – *Co robi dinozaur?*
Nagranie dowolnej muzyki, odtwarzacz CD.
Dzieci są podzielone na grupy. Każda grupa ustawia się w rzędzie. Grupy przemieszczają się w dowolnych kierunkach sali zgodnie z rytmem muzyki (nagranie z płyty CD). Dzieci zajmujące miejsce na początku rzędu wymyślają dowolne ruchy (ruchy dinozaurów). Idące za nimi dzieci starają się je naśladować. Podczas powtórzenia zabawy zwracamy uwagę, aby dziecko stojące jako pierwsze przemieściło się na koniec swojego rzędu. Ruchy mogą być połączone z wydawaniem charakterystycznych odgłosów naśladujących dźwięki dinozaurów.
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 13 (przewodnik cz. 2, s. 105).

II

Zajęcia 1. *Dinozaur tu, dinozaur tam* – ćwiczenia w liczeniu.

- Zabawa *Gdzie schowały się dinozaury?*
Duże modele dinozaurów.
N. chowa w sali sześć dużych modeli dinozaurów. Zadaniem dzieci jest odszukanie ich i określenie miejsca schowania. Dzieci posługują się odpowiednimi przyimkami: *na, pod, za, przed, z prawej strony, z lewej strony*.
- Stosowanie liczebników porządkowych w zakresie sześciu.
Figurki dinozaurów, kartoniki z krążkami (dla każdego dziecka).
N. układa przed dziećmi w szeregu sześć figurek różnych dinozaurów. Dzieci oznaczają je kartonikami z krążkami. Omawiają, jak wygląda pierwszy, drugi... szósty dinozaur.
- Liczenie dinozaurów. Porównywanie ich liczby.
Obrazki z różną liczbą dinozaurów.
N. pokazuje pary obrazków z różną liczbą dinozaurów (na obrazkach po prawej stronie jest ich więcej). Dzieci liczą dinozaury na obrazkach. Pokazują ich liczbę na palcach.
N. wyjaśnia, że było 6 dinozaurów (pokazuje obrazek po prawej stronie), odeszło kilka, pozostały trzy dinozaury.
– *Jak będzie to objaśnić? Ile odeszło?* (Odeszły trzy, bo sześć odjąć trzy to trzy).
Dzieci oglądają pozostałe pary obrazków. Wyjaśniają tak jak N. Np.
Było 5 dinozaurów. Zostały 3 dinozaury, bo kilka odeszło. Ile dinozaurów odeszło? Odeszły dwa dinozaury, bo pięć odjąć trzy to dwa.

Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby **7**.

Zapoznanie z zapisem cyfrowym liczby **7**.

B

- Karta pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 33.
- Liczenie na obrazku dinozaurów i ich jaj.
Rysowanie drogi dinozaura do gniazda.
- Numerowanie dinozaurów.
Kartoniki z liczbami (dla każdego dziecka).
Dzieci zamieniają kartoniki z krążkami na kartoniki z liczbami.

- Dzieci wspólnie z N. próbują nazwać pierwszego, drugiego... szóstego dinozaura (figurki).
- Dołożenie jeszcze jednej figurki dinozaura. N. dokłada na końcu szeregu siódmą figurkę dinozaura. Dzieci liczą figurki i pod siódmą umieszczają kartonik z siedmioma krążkami. Układają zapis:
6 i 1 to (tu okienko z 7 kropkami)
  - Pokaz zapisu cyfrowego liczby **7**.
N. pokazuje zapis cyfrowy liczby **7**, dzieci omawiają jej wygląd.
Kreślą jej kształt w powietrzu, na podłodze, na plecach kolegów.
Zamieniają kartonik z siedmioma krążkami na kartoniki z liczbą **7**. Odczytują zapis:
6 i 1 to 7
  - Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Liter y i liczby*, cz. 1, s. 58–59.
  - Oglądanie liczby **7**: pisanej i drukowanej. Ry-sowanie odpowiedniej liczby dinozaurów.
  - Łączenie z liczbą **7** tych pętli, w których jest siedem elementów.
  - Pisanie cyfry **7** po śladach, a potem – samodzielnie.
  - Uzupełnianie zapisów liczbami mniejszymi od **7** i większymi od **7**.
  - Kolorowanie trójkątów w tych polach, w których jest ich siedem. Kolorowanie kół w tych polach, w których jest ich mniej niż siedem.

B+

- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Małe dinozaury, duże dinozaury*.

Bębenek, grzechotka.

N. dzieli dzieci na dwie grupy: małych dinozaurów i dużych dinozaurów. Dźwięki bębna są sygnałem do poruszania się dużych dinozaurów, które idą wolno, ciężko, stawiają duże kroki. Dźwięki grzechotki zachęcają do ruchu małe dinozaury, które poruszają się szybko, drobnymi krokami, na palcach. Co pewien czas następuje zmiana ról.

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 7 (metodą Rudolfa Labana).

- Wycucie własnego ciała

Nagranie wersji instrumentalnej dowolnej piosenki, odtwarzacz CD.

Dzieci poruszają się po sali w rytmie wersji instrumentalnej wybranej piosenki, według własnej inwencji twórczej. Gdy muzyka milknie, zatrzymują się, a następnie wykonują ćwiczenia wskazanymi przez N. częściami ciała:

- ćwiczą głowę i szyję – wykonują skłony, skręty, krążenia,
  - ćwiczą tułów – wykonują skłony, opady, skręty, krążenia,
  - ćwiczą ramiona i dłonie – wykonują wymachy, wznosy, krążenia ramion i dłoni, ruchy palców, klaskanie,
  - ćwiczą nogi i stopy – wykonują podskoki, wspięcia, wymachy, tupanie.
- Gdy dzieci usłyszą dźwięki muzyki, powracają do swobodnej improwizacji ruchowej.

- Wycucie siły (ciężaru)
- W lesie

Dzieci naśladują rąbanie drzewa siekierą, następnie – przewracanie go na ziemię mocnym pchnięciem – wykonują mocne i szybkie ruchy.

Naśladują chwytanie za gałęzie, przeciąganie ściętych drzew, toczenie pni drzew – wykonują mocne i wolne ruchy.

Naśladują zrywanie liści ze ściętych drzew – wykonują lekkie i szybkie ruchy.

Naśladują podrzucanie zebranych liści do góry i opadanie na ziemię – wykonują lekkie i wolne ruchy.
- Wycucie ciężaru ciała i przestrzeni
- Podmuch wiatru

Silny podmuch wiatru powoduje spadanie żołądź z drzew – dzieci podskakują w górę w szybkim tempie, przechodzą do przysiadu.

Wiatr unosi z ziemi liście do góry – z przysiadu, dzieci wykonują szybkie przejście do stania.

Liście fruwać w powietrzu i powoli opadają – dzieci poruszają się w różnych kierunkach sali: na palcach, na lekko ugiętych kolanach, przechodzą do leżenia.

Dzieci biegają, wyciągają ramiona jak najwyżej i jak najdalej – *łapią opadające liście*.

Przeskakują przez *stosy liści i ścięte drzewa* (po całej sali).

Odpoczywają w różnych pozycjach, zajmując jak najwięcej miejsca – *na polanie w słoneczny dzień*, jak najmniej miejsca – *pod drzewami, gdy pada deszcz*.
- Umiejętność współdziałania z grupą
- Wirujący łańcuch liści

Nagranie wybranej piosenki, odtwarzacz CD.

Listki fruwać w powietrzu – dzieci tańczą przy wybranej piosence. Gdy muzyka milknie, tworzą łańcuch z liści – łapią się za ręce, formują duże koło, poruszają się po jego obwodzie krokiem odstawno-dostawnym, przy nagraniu piosenki. Podczas krótkiej przerwy w nagraniu piosenki rozbiegają się po sali, by kontynuować indywidualny taniec liści.
- Wycucie przestrzeni i czasu
- Szukanie zguby

Dzieci pogubiły w lesie ulubione maskotki, więc rozpoczynają poszukiwania – chodzą, biegają w różnych kierunkach po sali, przyjmują pozycje na czworakach, w leżeniu, w klęku, wykonują skłony tułowia – *szukają w trawie, pod liśćmi, zaglądają pod drzewa, krzaki*.
- Wycucie płynności ruchu i ciężaru

Nagrania: wersji instrumentalnej rytmicznej piosenki, muzyki w wysokim rejestrze i w niskim rejestrze.

Improwizacja ruchowa przy wersji instrumentalnej wybranej, rytmicznej piosenki.

Improwizacja ruchowa do muzyki (w wysokim rejestrze i w niskim rejestrze). Dzieci naśladują lekki lot pszczołki i ociężałe ruchy niedźwiedzia.
- Wycucie płynności ruchu, przestrzeni i czasu

Nagranie wersji instrumentalnej wybranej, rytmicznej piosenki.

Dzieci tańczą w rytmie wersji instrumentalnej wybranej, rytmicznej piosenki na zmianę – zajmując jak największą przestrzeń wokół siebie (po całej sali) i jak najmniejszą przestrzeń (np. w miejscu).
- Wycucie świadomości własnego ciała
- Król drzew

Dzieci w siadzie prostym, naśladują przykrywanie swojego ciała liśćmi. Zaczynają od stóp i nóg, przechodzą do leżenia tyłem, kładą liście na brzuchu, klatce piersiowej, szyi i głowie, następnie powoli wstają – są królami drzew.

- Wycucie ciężaru i siły ciała
Spacer króla drzew

Nagranie dowolnego utworu Fryderyka Chopina.

Dzieci poruszają się powoli po sali, nie uginają kolan (na sztywnych nogach), przenosząc ciężar ciała, na zmianę, na prawą nogę, na lewą nogę, z ramionami wzniesionymi w górę, przy nagraniu wybranego utworu F. Chopina. Gdy muzyka milknie, zatrzymują się i otrzepują z liści: głowę – wykonują delikatne, lekkie i wolne ruchy, tułów – lekkie i szybkie ruchy, nogi – mocne i szybkie ruchy (tupanie).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Zamieniamy się w dinozaury.*

Tamburyn.

Dzieci poruszają się po wyznaczonym miejscu w ogrodzie przedszkolnym, w rytmie wystukiwanym przez N. na tamburynie. Dźwięki bębenka zamieniają je w dinozaury. Naśladują wtedy sposoby poruszania się tych zwierząt.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Nieposłuszny Dinuś.*

Tamburyn, bębenek.

Dzieci dobierają się parami. Jedno z nich jest mamą lub tatą, drugie – dzieckiem. (Dziecko stoi z przodu, mama lub tata za nim). W rytmie wystukiwanym na tamburynie dzieci pięcioma drobnymi krokami odbiegają od rodziców. Dźwięki bębenka są sygnałem do zatrzymania się dzieci, a ruchu rodziców, którzy szukają swojego dziecka, idąc po jego śladach (pięć kroków z wysokim unoszeniem kolan). Kiedy się spotkają, ściskają się z radości i zamieniają rolami.

III

- Karta pracy, cz. 2, s. 31.

Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie. Podkreślanie obrazków dinozaurów zwróconych w prawą stronę.

- Zabawa *Dinozaury z węłny.*

Włóczka w pięciu kolorach.

N. dzieli dzieci na pięć zespołów. Każdy zespół otrzymuje włóczkę w innym kolorze. Zadaniem dzieci jest wspólne ułożenie z włóczki sylwety wymyślnego dinozaura. Następnie dzieci oglądają powstałe dinozaury, określają, w jakich kolorach są poszczególne zwierzęta (pierwszy jest czerwony, drugi zielony...).

- Zabawa ruchowa *Uwaga! Dinozaur!* (przewodnik cz. 2, s. 108).

- Karta pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do nauki czytania, pisania, liczenia*, s. 34.
Rysowanie po śladzie.

- Tworzenie wyrazów z poznanych liter.

Koperty z poznanymi literami: o, a, m, e, i, t, d, l – małymi i wielkimi (dla każdego dziecka).

Dzieci kolejno pobierają koperty z literami. Układają z liter wyrazy, odczytują je i liczą. N. zapisuje liczbę wyrazów ułożonych przez poszczególne dzieci. Osoba, która ułożyła ich najwięcej, jest nagradzana brawami.

Przykładowe wyrazy: **lato, tama, model, kotek, lalka, Kamila, Kamil, Ida, Tomek, domek, motek, moda, medal, klatka, maki, klamka...**

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Otaczanie pętlami odpowiedniej liczby obrazków dinozaurów i odpowiedniej liczby ich jaj. Wyklaskiwanie odpowiedniego rytmu z jednoczesnym powtarzaniem tekstu.		IV 2, IV 8, IV 15
Podział na sylaby słów kojarzących się z dinozaurami.	Wymyślanie słów rozpoczynających się pierwszą głoską z nazwy dinozaura.	IV 2, IV 4
Ćwiczenia poranne – zestaw nr 13.		I 5
II.1. Zabawy przy piosence <i>Dinozaur w szafie</i> . Cele: rozwijanie umiejętności obrazowania tekstu ruchem; rozwijanie umiejętności grania na instrumentach perkusyjnych.		IV 1, IV 7
Zabawa ruchowo-naśladowcza – <i>Spacer dinozaurów</i> .		I 5
2. Wykonanie pracy <i>Fruwający dinozaur</i> . Cele: rozwijanie sprawności manualnej; wykorzystywanie w pracy materiałów odpadowych.		IV 8
Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w pobliżu przedszkola w poszukiwaniu oznak zbliżającej się zimy; zabawa bieżna <i>Uciekaj przed dinozaurem</i> .		I 5, IV 18
III. Nauka tańca <i>Polka Trambłanka</i> .		IV 7
Zabawa ruchowo-naśladowcza – <i>Spacer dinozaurów</i> .		I 5
Kolorowanie rysunku dinozaura. Opowiadanie o lesie jurajskim		IV 5, IV 8
Swobodne zabawy w kąciakach zainteresowań.	Zabawa ćwicząca orientację na kartce – <i>Rysowanie pod dyktando</i> .	I 6, IV 8, IV 14

Cele główne

- rozwijanie umiejętności obrazowania tekstu ruchem,
- rozwijanie umiejętności grania na instrumentach perkusyjnych,
- rozwijanie sprawności manualnej,
- wykorzystywanie w pracy materiałów odpadowych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- uczestniczy w zabawie przy piosence,
- gra na instrumentach perkusyjnych,
- wykonuje fruwającego dinozaura,
- wykorzystuje w pracy rolki po papierze toaletowym.

Przebieg dnia

I

- Karta pracy, cz. 2, s. 32.
Otaczanie pętlami po cztery obrazki dinozaurów. Liczenie pętli. Otaczanie pętlami po trzy obrazki jaj dinozaurów. Liczenie pętli. Wyklaskiwanie podanego rytmu z jednoczesnym powtarzaniem tekstu za N. Rysowanie po śladzie drogi dinozaura do gniazda.

• Dzielenie na sylaby słów kojarzących się z dinozaurami.	• Wymyślanie słów rozpoczynających się taką samą głoską jak nazwa dinozaura.

Obrazki dinozaurów przygotowane przez N. N. pokazuje kolejno obrazki dinozaurów i prosi o podanie słów wypowiedzianych sylabami, określających przedstawiane dinozaury, np.: *du-ży, groż-ny, szyb-ki...*

N. podaje wybrane nazwy dinozaurów. Dzieci określają pierwsze głoski w tych nazwach i wymyślają słowa, które rozpoczynają się tymi głoskami. Np. *adazaur* (a) – arbuzy, astry...; *brachiozaur* (b) – budyń, brama...; *ceratops* (c) – cebula, cytryna...; *dipłodok* (d) – dom, dym...; *epizaur* (e) – ekran, ekierka...; *filodon* (f) – figury, fale...; *geranozaur* (g) – groch, golonka...; *hadrozaur* (h) – hotel, harfa...; *ischirozaur* (i) – igła, indyk...; *jamaceratops* (j) – jagody, jogurt...; *kolepiocefal* (k) – kura, krowa...; *laozaur* (l) – lalka, lama...; *mutabunazaur* (m) – masło, marchew...; *neowentor* (n) – noga, narty...; *orkoraptor* (o) – oko, okno...; *prikonodon* (p) – palec, pomidor...; *rokozaur* (r) – rak, rama...; *sejsmozaur* (s) – ser, sople...; *triceratops* (t) – torba, tory...; *uranozaur* (u) – ule, uchwyt...; *wariraptor* (w) – waga, woda...; *zauroplit* (z) – zegar, zapalki...

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 13 (przewodnik cz. 2, s. 105).

II

Zajęcia 1. Zabawy przy piosence *Dinozaur w szafie*.

- Ćwiczenie oddechowe z elementem współzawodnictwa – *Małe dinozaury*.

Szablon dużego dinozaura wycięty z kolorowego brystolu, szablony takich samych małych dinozaurów (wycięte z kolorowego papieru).

Dzieci zajmują miejsca przy stolikach (tworząc grupy). Przed każdym dzieckiem znajduje się szablon małego dinozaura. Szablon dużego dinozaura zostaje umieszczony na środku stolika (przymocowany do blatu taśmą dwustronną).

Zadaniem dzieci jest dmuchanie w małe szablony w taki sposób, żeby znalazły się na szablonie dużego dinozaura. Wygrywa grupa, w której małe dinozaury pierwsze znajdują się na szablonie dużego dinozaura. Nie wolno pomagać sobie rękami.

- Zabawa przy piosence, połączona z grą na instrumentach perkusyjnych.

*Stroje dla dinozaurów, instrumenty perkusyjne, nagranie piosenki *Dinozaur w szafie*, odtwarzacz CD, chusteczka do nosa dla dinozaura, teczka z książką, zeszytem, pisakami, skarpetkami.*

Ustawienie:

Dzieci zajmują miejsca w półkolu, w pozycji stojącej, podzielone na pięć grup:

I – ma drewnienka,

IV – ma kastaniety,

II – ma bębniaki,

jedno dziecko ma talerze.

III – ma marakasy,

Na środku sali pozostaje miejsce dla grupy V – tanecznej – *tańczących dinozaurów*.

W grupie tanecznej zostaje wybrany solista, który zajmuje miejsce na pierwszym planie.

Zwrotka I

*Dziś w przedszkolu, w szafce Oli,
coś tupąło,*

Dzieci:

grupa I gra na drewnienkach w rytmie
ćwierćnut, podczas pauz wykonuje
dwa tupnięcia,

coś szurało,

coś syczało.

Gdy ją pani otworzyła, coś wypadło

i od razu kapcie Oli zjadło!

Refren:

Na środek sali wychodzi sześcioro dzieci przebranych za dinozaury, na czele z solistą.

Kto polubi dinozaura, dinusia dzidzusia?

Malutki jest i zgubił się swej mamie.

Kto pogłaska go po głowie i bajkę opowie?

Kto dinozaurem dziś się zajmie?

Zwrotka II

Instrumentacja tak samo jak podczas pierwszej zwrotki.

*Biega Dino po dywanie, paszczą kłapie,
za ubranka dzieci łapie!*

*Ale dzieci się nie boją dinozaura,
pani nawet nosek mu wytarła!*

Refren:

Kto polubi...

Zwrotka III

Instrumentacja tak samo jak podczas pierwszej zwrotki.

Usiadł Dino przy stoliku, głodny taki!

grupa II podczas pauz pociera o membrany bębenków,
grupa III podczas pauz gra na marakaszach tremolo,
grupa I gra na drewniankach w rytmie ćwierćnut, podczas pauz wykonuje dwa tupnięcia,
grupa I gra na drewniankach w rytmie ćwierćnut,
podczas pauzy – dziecko uderza w talerze,

przed orkiestrą wchodzi dinozaury, charakterystycznymi krokami, jeden za drugim, grupa IV gra na kastanietach w rytmie ósemek,
dinozaury wykonują zwrot przodem do N., charakterystycznym krokiem wykonują obrót wokół siebie, grupa III gra na marakaszach w rytmie ćwierćnut,
dinozaury zatrzymują się, ustawiają się w parach, przodem do siebie, głaszczą po głowie kolegę z pary,
grupa II gra na bębenkach w rytmie ćwierćnut,
dinozaury wykonują zwrot przodem do N., wykonują gest zdziwienia, dotykając dłońmi twarzy, grupa I gra na drewniankach zgodnie z rytmem piosenki.

Grupa taneczna biega w dowolnych kierunkach, rękami wyciągniętymi przed siebie dzieci naśladują otwierającą się paszczę, delikatnie pociągają za ubrania dzieci z orkiestry,
do solisty podchodzi dziewczynka, podaje mu wielką chusteczkę do nosa, pozostałe dzieci stoją w linii prostej i wykonują dowolne ruchy do piosenki,

tak samo jak po pierwszej zwrotce,

solista zagląda do teczki, pokazuje, co

Połknął książkę, dwa mazaki.
Pogryzł zeszyt i pochrupał wszystkie kredki,
a na koniec Majce zjadł skarpetki!

się w niej znajduje,

Refren:

Kto polubi...

tak samo jak po pierwszej zwrotce,

Zwrotka IV

Grupa taneczna opuszcza środek sali, odchodzi na bok.
Dzieci grające na instrumentach postępują tak samo jak podczas zwrotki pierwszej.

Po spacerze wszystkie dzieci go szukały,
ale zniknął Dinuś mały...
Pewnie mama go znalazła i zabrała.
Cała nasza grupa posmutniała.

Refren:

Kto polubi...

instrumentacja tak samo jak po pierwszej
zwrotce.

- Zabawa ruchowa rozwijająca reakcję na ustalone sygnały.

Marakas, bębenek dla N.

Dzieci maszerują w rytmie piosenki *Dinozaur w szafie*, w kierunku określonym przez N. Kiedy muzyka staje się cicha, N. gra na wybranym instrumencie. Dzieci reagują zgodnie z ustaleniami:

- marakas – syczą,
- bębenek – tupią,
- gdy N. pociera dłonią o membranę bębna – pocierają dłonią o dłoń z równoczesnym wypowiedzianiem słowa *szur, szur, szur*.

Zabawę powtarzamy kilka razy.

- Zabawa ruchowo-naśladowcza – *Spacer dinozaurów*.

Dzieci poruszają się po sali na czworakach, cicho sycząc. Co pewien czas zatrzymują się, przeciągają się i rozglądają dookoła, wydając przeciągły ryk.

Zajęcia 2. Wykonanie pracy *Fruwający dinozaur*.

- Wyodrębnianie zdań w wypowiedzi N.

Dzieci słuchają wypowiedzi N., liczą zdania. Na koniec podają ich liczbę.

Dawno temu, w czasach prehistorycznych, na Ziemi żyły dinozaury. Miały różną wielkość – od rozmiaru kury do wysokości kilkupiętrowego domu. Jedne żywiły się roślinami, inne – mniejszymi od siebie zwierzętami. Na Ziemi panowała temperatura podobna do tej, jaka jest teraz w Afryce. Nic nie zakłócało życia dinozaurów. Ale pewnego dnia nastąpiła katastrofa – w Ziemię uderzyła ogromna kometa.

- Liczenie słów w zdaniach.

Klocki.

N. mówi zdania, a dzieci układają przed sobą klocki. Ich liczba odpowiada liczbie słów w podanych zdaniach.

Np.

Dinozaury są zwierzętami prehistorycznymi. (4)

Dzisiaj znajdujemy skamieniałe szczątki dinozaurów. (5)

Pterodaktyle były fruwającymi dinozaurami. (4)

- Zabawa z wykorzystaniem rymowanki.

Dzieci poruszają się zgodnie z rymowanką. Na słowo *hop* – podskakują.

Idzie dinozaur:
hop, hop, hop.
W prawo krok,
w lewo krok.
Hop, hop, hop.

- Zapoznanie ze sposobem wykonania prac.
Dla każdego dziecka: wyprawka, karta 10, klej, nożyczki, kolorowy papier (ksero), rolka po papierze toaletowym, sznurek.
- Oklejanie rolki po papierze toaletowym papierem w kształcie prostokąta.
- Przełożenie przez rolkę sylwetki dinozaura tak, żeby z jednej strony wystawał ogon, a z drugiej wystawała głowa.
- Zrobienie w wybranym miejscu rolki małego nacięcia, tak aby można było w nie włożyć fragment wyciętej sylwetki dinozaura w celu jej unieruchomienia (zgodnie z instrukcją).
- Odrysowanie dwa razy na papierze szablonu skrzydła. Wycięcie go. Przyklejenie w widocznym miejscu na rolce, według instrukcji.
- Przełożenie przez rolkę sznurka, zawiązanie go na górze zgodnie z instrukcją.
- Sprawdzanie, czy wykonany dinozaur potrafi fruwać.
- Obejrzenie prac i umieszczenie ich w kąciku dla rodziców.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer w pobliżu przedszkola w poszukiwaniu oznak zbliżającej się zimy. Dzieci określają występujące elementy pogody: zachmurzenie, wiejący zimny wiatr, chłód świadczący o zbliżającej się zimie.
- Zabawa bieżna *Uciekaj przed dinozaurem*.
Dzieci poruszają się po wyznaczonym miejscu w ogrodzie przedszkolnym. Uciekają przed dzieckiem wybranym do roli dinozaura. Kogo dotknie dinozaur, ten kamienieje – stoi i nie porusza się. Wygrywa dziecko, którego nie dogonił i nie dotknął dinozaur.

III

- Nauka tańca *Polka Trambłanka* (według Urszuli Smoczyńskiej-Nachtman).

Umiarkowanie

- I. *Oj, zagrajcie nam poleczkę,
poleczkę, poleczkę.
Oj, potańcujem troszeczkę. (bis)
Oj, zagrajcie nam poleczkę,
oj, potańcujem troszeczkę.*

- II. *Dobra poleczka, bo skoczna,
bo skoczna, bo skoczna,
ale najlepsza z Opoczna. (bis)
Dobra poleczka, bo skoczna,
ale najlepsza z Opoczna!*

Dzieci biegną lekko na palcach, unosząc zgięte nogi do tyłu; w takcie 12. przytupują dwa razy w miejscu.
Pary ustawiają się na okręgu, chłopiec staje od środka, podaje partnerce lekko zgiętą rękę.

Figura 1. – dzieci biegają dookoła sali, w takcie 12. przytupują w miejscu.

Figura 2. – dzieci zwracają się przodem do partnerów. Podczas taktów 1.–4. dziewczynki obiegają swoich chłopców, podczas taktów 5.–8. chłopcy biegają wokół partnerek, przy ostatnich czterech taktach dzieci podają obie ręce partnerom i obracają się drobnymi krokami dookoła.

Figura 3. – dziewczynki stoją na okręgu, zwrócone twarzami do jego środka, i miarowo klaszczą. Chłopcy znajdujący się wewnątrz koła biegają po jego okręgu. Na koniec melodii wracają na swoje miejsca.

Figura 4. – pary biegają dookoła, następnie przechodzą środkiem sali i ustawiają się w równej kolumnie. Na zakończenie melodii następuje zwrot plecami do partnerów i podanie rąk dzieciom stojącym z boku.

Figura 5. – dwa szeregi chłopców i dziewczynek wiążą dwa oddzielne koła i obracają się w nich lekkim biegiem.

Figura 6. – chłopcy zatrzymują się i unoszą w górę podane sobie ręce. Dziewczynki wbiegają szeregiem do koła, zachowując ustawienie przodem do chłopców, tyłem do środka koła. Dobiegają do swoich partnerów i podają im obie ręce.

Figura 7. – dzieci w parach obracają się, a następnie biegają parami po okręgu.

- Zabawa ruchowo-naśladowcza – *Spacer dinozaurów* (przewodnik, s. 117).

- Karta pracy, cz. 2, s. 33.

Kolorowanie rysunku. Opowiadanie o lesie jurajskim. Oglądanie zdjęć współczesnych pa-proci, skrzypów i widłaków.

• Swobodne zabawy w kącikach zainteresowań.	• Zabawa ćwicząca orientację na kartce – <i>Rysowanie pod dyktando</i>. Kartki podzielone na kwadraty o boku 1 cm. Dzieci dostają kartki podzielone na małe kwadraty (o boku 1 cm). Na każdej kartce jest zaznaczona kolorowa kropka będąca początkiem rysunku. Dzieci rysują linie pionowe i linie poziome pod dyktando N.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Odszukanie wśród naklejek brakujących fragmentów obrazka kopalni i ich naklejenie we właściwych miejscach. Zabawa w kole – <i>Dinozaur</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 13.		IV 2, IV 8 IV 7 I 5
II.1. Słuchanie wiersza Marii Terlikowskiej <i>Węglowa rodzinka</i> . Cele: poszerzanie wiadomości o produktach pochodzących z chemicznej obróbki węgla; rozwijanie mowy. Zabawa ruchowa – <i>Pełny wagonik i pusty wagonik</i> .		IV 5, IV 6 I 5
2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 7 metodą Rudolfa Labana. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowo-naśladowcza – <i>Praca górnika</i> ; zabawa ruchowa z wykorzystaniem rymowanki – <i>Idzie górnik</i> .		I 8 I 5, IV 2
III. Rysowanie węglem drzewnym na temat: <i>Górnicy przy pracy</i> . Zabawa ruchowa – <i>Pełny wagonik i pusty wagonik</i> .		IV 8 I 5
Swobodne zabawy w kąciakach zainteresowań.	Ćwiczenia w utrwalaniu poznanych liter i liczb.	I 6, IV 4

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- poszerzanie wiadomości o produktach pochodzących z chemicznej obróbki węgla kamiennego,
- rozwijanie sprawności fizycznych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się na temat wiersza,
- wymienia produkty powstałe z chemicznej obróbki węgla,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

T **Tablica 11 – SKAMIENIAŁOŚCI – Propozycje zabaw i aktywności, do wykorzystania według wyboru N. (przewodnik, cz. 2, s. 201).**

- Karta pracy, cz. 2, s. 34.
Odszukanie wśród naklejek brakujących fragmentów zdjęcia. Naklejenie ich we właściwych miejscach. Oglądanie zdjęć. Zasłonięcie ich. Odszukanie takich samych zdjęć wśród naklejek. Naklejenie ich na kartce w takiej samej kolejności.
- Zabawa w kole – *Dinozaur*.
Dzieci, ustawione w kole, trzymają się za ręce. Do środka koła wchodzi wybrane dziecko. Jest ono dinozaurem. Dzieci maszerują po okręgu i śpiewają piosenkę (sł. Bożena Forma, melodia popularna *Mam chusteczkę haftowaną*). W środku spaceruje (w przeciwną stronę niż pozostałe dzieci) dziecko, które jest dinozaurem.

*Mały Dino dnia każdego po świecie wędruje,
lubi śpiewać, lubi tańczyć, dzieci obserwuje.
Chociaż dziwna jego skóra, ogon, stopy, oczy,
dnia każdego niespodzianką każdego zaskoczy.*

Po zaśpiewaniu wszystkie dzieci się zatrzymują. Dinozaur podchodzi do wybranego dziecka, wypowiada tekst i wykonuje wybrane ruchy:

*Zaraz coś pokażę wam,
każdy niech to zrobi sam.*

Dziecko powtarza ruchy dinozaura. Następnie powtarzają je wszystkie dzieci. Wybrane dziecko zostaje dinozaurem i zabawę powtarzamy.

- Zabawa *Tajemnicze ślady* – reagowanie na przerwę w muzyce.

*Sylwety śladów dinozaurów w dwóch kolorach, wycięte z folii samoprzylepnej (dzieci mogą wykonać ślady samodzielnie, wyciąć i pomalować podczas działań plastycznych, można je zalaminować, wtedy będą służyły przez dłuższy czas), dwa szablony śladów dinozaurów w różnych kolorach (dla N.), nagranie piosenki *Dinozaur w szafie*, odtwarzacz CD.* Szablony śladów umieszczamy na środku sali w taki sposób, żeby dzieci mogły się swobodnie po nich poruszać. Dzieci zajmują miejsca wokół śladów. Przy nagraniu piosenki *Dinozaur w szafie* N. unosi dowolny szablon. Dzieci przemieszczają się wężykiem po śladach w kolorze zgodnym z kolorem śladu prezentowanego przez N. Podczas przerwy w muzyce *dinozaury się przeciągają, rozglądają.*

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 13 (przewodnik cz. 2, s. 105).

II

Zajęcia 1. Słuchanie wiersza Marii Terlikowskiej *Węglowa rodzinka*.

- Rozmowa na temat węgla, kopalni.

Grudki węgla kamiennego, pojemnik z wodą, karta pracy, cz. 2, s. 34.

N. pyta:

- *Co jest wydobywane w kopalni widocznej na zdjęciu?*
- *Kto tam pracuje?*
- *Gdzie znajdują się te kopalnie?*
- *Jak powstał węgiel?*

N. opowiada o powstaniu węgla.

Przed milionami lat na Ziemi rosły ogromne drzewa. Upadały one ze starości, łamały je wichry i burze, zalewały wody. Przez wiele milionów lat leżały głęboko pod ziemią, twardniały, kamieniały i powoli zamieniały się w czarne bryły – węgiel. W ich miejscach rosły nowe drzewa. Czasami na wydobytych z ziemi bryłach widoczne są odblaski paproci, muszelek.

- Zabawa obrazująca etapy tworzenia węgla.
Tamburyn, kołatka, bębenek.
- Dźwięk tamburynu (delikatne potrząsanie) – dzieci, które są drzewami, rosną, szumią, poruszają gałęziami.
- Dźwięki kołatki – deszcz, który łamie drzewa: dzieci zginają ręce, nogi, pochylają się w dół, aż do podłogi.
- Dźwięk bębna – dzieci są połamanymi drzewami: leżą i twardnieją na kamień (nie ruszają się).
- Ćwiczenia badawcze.

Dzieci oglądają grudki węgla kamiennego, dotykają ich, wachają. Badają ich rozpuszczalność w wodzie. Wyciągają wnioski: *węgiel jest czarny, twardy, bez zapachu, nie rozpuszcza się w wodzie.*

- Słuchanie wiersza Marii Terlikowskiej *Węglowa rodzinka*.

*To węglowa jest rodzina:
parafina,
peleryna,
duża piłka w białe groszki
i z apteki proszek gorzki,
i z plastiku sześć koszyków,
gąbka, co się moczy w wodzie,
i benzyna w samochodzie,
czarna smoła,
biała świeca,
to rodzina węgla z pieca.
Widzę już zdziwione miny:
Co ma węgiel do benzyny?
Czy jest z węglem spokrewniona
gąbka miękka i czerwona?
Otóż właśnie wiem na pewno,
że jest jego bliską krewną.*

*Węglu jest po odrobinie
w parafinie, w pelerynie,
w dużej piłce w białe groszki
i z apteki proszku gorzkim,
i w ołówku, tym w piórniku,
i w koszyku, tym z plastiku.
Nawet świece, te z choinki,
to też węgla są kuzynki.
Lecz wśród wszelkiej tej rodziny,
wśród kuzynów i rodzeństwa,
nie ma ani odrobiny
rodzinnego pokrewieństwa.
Węgiel czarny jest jak skała,
koszyk żółty, świeca biała.
Skąd się wzięły te różnice?
O! To już są tajemnice,
które kryją się w fabryce.*

- Karta pracy, cz. 2, s. 35.
- Odszukują wśród naklejek obrazki wybranych produktów powstałych wskutek przeróbki chemicznej węgla kamiennego.
- Podział na sylaby lub głoski nazw produktów powstałych wskutek przeróbki węgla.
- Czytanie całościowe wyrazu **opona**. (Ją też otrzymujemy z węgla).
- Zabawa ruchowa – *Pełny wagonik i pusty wagonik*.

Krążki.

W sali są rozłożone krążki (wagoniki), na których siadają skrzyżnie dzieci. Wagoniki są wtedy pełne (wypełnione węglem). Na sygnał N. dzieci wstają i biegają na palcach po sali, starannie omijając krążki (wagoniki). Na drugi sygnał znowu siadają skrzyżnie na krążkach.

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 7 metodą Rudolfa Labana (przewodnikcz. 2, s. 111).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowo-naśladowcza – *Praca górnika*.
Dzieci naśladową ruchem czynności (wykonywane przez górników), których nazwy podała N. Np. *świdrem robią otwór w ścianie węgla; rozbijają bryły węgla kilofami; ładują węgiel łopatami do wagoników...*
- Zabawa ruchowa z wykorzystaniem rymowanki – *Idzie górnik*.
Dzieci wypowiadają tekst za N. Dopowiadają słowa (wybldowane) i naśladową ruchem to, o czym jest mowa w tekście.

*Idzie, idzie **górnika**.
Do kopalni czas.
Wydobędzie **węgiel**
do ogrzania wsi i **miast**.*

Dzieci:
maszerują w miejscu,

naśladową rąbanie dużych brył węgla.

III

- Rysowanie węglem drzewnym na temat: *Górnicy przy pracy*.
Pasy szarego papieru pakowego o szerokości 20 cm, węgiel drzewny dla każdego dziecka, kreda, lakier do włosów.

N. przygotował szary papier pakowy pocięty na pasy o szerokości 20 cm. Przy każdym pasie mogą pracować 3 lub 4 osoby. Wykonane prace można utrwalić lakierem do włosów, który należy rozpylić z odległości około 1 m. Prace lepiej utrvalać lekko i kilka razy niż jednorazowo i obficie.

- Oglądanie zdjęć przedstawiających wewnątrz kopalni węgla kamiennego i pracujących tam górników.

N. pyta:

- *Czy praca górników jest bezpieczna?*

N. wyjaśnia, że złożom węgla towarzyszy bezbarwny, bezwonny gaz – metan, który jest przyczyną wybuchów w kopani, chociaż znajdują się w niej przyrządy służące do mierzenia stężenia tego gazu.

- Wyjaśnienie sposobu wykonania prac.
- Dzieci siadają naprzeciw pasów szarego papieru.
- Rysują swój fragment kopalni w taki sposób, aby łączył się z rysunkami kolegów rysujących obok.
- Do rysowania wykorzystują kredę i węgiel rysunkowy. (Zwracamy uwagę na to, że – w zależności od sposobu trzymania węgla – można uzyskać różne stopnie nasycenia czerni i różny rodzaj linii).

- Zabawa ruchowa – *Pełny wagonik i pusty wagonik* (przewodnik cz. 2, s. 122).

• Swobodne zabawy w kącikach zainteresowań.	• Ćwiczenia w utrwalaniu poznanych liter i liczb. Obrazki, litery, liczby (dla każdego dziecka). N. umieszcza przed kolejnymi dziećmi obrazki, a na nich kartoniki z liczbami. Zadaniem dzieci jest podzielić nazwy obrazków na głoski, połączyć wskazane liczbami głoski z nazw obrazków i ułożyć odpowiedni wyraz. Np. Obrazki: kapusta dom kot serweta makaron <table><tr><td>1</td><td>2</td><td>3</td><td>4</td><td>5</td></tr></table> Dziecko łączy wskazane liczbami głoski z nazw obrazków i układa z liter wyraz kotek. Proponowane wyrazy: lalki, kotlet, medal, klatka, klimat...	1	2	3	4	5
1	2	3	4	5		

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Słuchanie fragmentu wiersza Apolinarego Nosalskiego <i>O dwunastu braciach</i> – wprowadzenie nazwy miesiąca – grudzień. Rozmowa na temat mikołaja i o tym, co dzieci chciałyby od niego otrzymać. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 13.	IV 5, IV 16 II 9, IV 5 I 5
II.1.	Zabawy z mikołajem. Cele: rozwijanie mowy; rozwijanie słuchu fonematu-tycznego. Zabawa ruchowa – <i>Ciężkie worki, puste worki mikołaja</i> .	IV 2 I 5
2.	Spotkanie z mikołajem – wspólne zabawy dzieci: starszych i młodszych. Cel: integrowanie się dzieci.	III 1, III 9
III.	Rozmowy indywidualne na temat mikołaja.	IV 5
	Swobodne zabawy w kąciakach za- interesowań.	Modelowanie struktury dźwięko- wej nazw obrazków. I 6, IV 2
	Powtórzenie zabaw muzycznych z całego tygodnia.	IV 7

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- rozwijanie słuchu fonematu-tycznego,
- integrowanie się dzieci.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się całymi zdaniami,
- dzieli słowa na sylaby i na głoski,
- bawi się z innymi dziećmi.

Przebieg dnia

I

- Słuchanie fragmentu wiersza Apolinarego Nosalskiego *O dwunastu braciach* – wprowadze-nie nazwy miesiąca – grudzień.

*Przybywa grudzień,
z braci ostatni,
by drzewom białe
nałożyć czapki,*

*pola otulić
kołdrą śniegową,
nim mroźny styczeń
nadejdzie znowu.*

N. pyta:

- Jak nazywa się miesiąc, który się rozpoczął?
- Jaki miesiąc będzie po nim?
- Co to znaczy: „by drzewom białe nałożyć czapki i pola otulić kołdrą śniegową”?
- Rozmowa na temat mikołaja i o tym, co dzieci chciałyby od niego otrzymać.
N. pyta:
- Czy lubicie, gdy odwiedza was mikołaj? Dlaczego?
- Co chcielibyście dostać od mikołaja? (Dzieci kolejno wypowiadają się na ten temat).
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 13 (przewodnik cz. 2, s. 105).

Zajęcia 1. Zabawy z mikołajem.

• Czytanie całościowe wyrazu mikołaj – wspólnie z N.	• Indywidualne układanie wyrazu mikołaj według wzoru (napis na tablicy).
- Zabawa *Rysujemy mikołaja*.
Obrazek przedstawiający mikołaja, kartka formatu A3, mazaki dla każdego dziecka.
 Dzieci oglądają obrazek, omawiają wygląd mikołaja. N. rysuje na kartce głowę mikołaja, a dzieci dorysowują pozostałe części postaci.
  - Słuchanie wiersza Doroty Gellner *Orszak mikołajowy*.

Znajdź utwór
we własnych zasobach

- Rozmowa na temat wiersza.
  - *Kto szedł w orszaku?*
  - *Dokąd szedł orszak?*
  - *Co niosły aniołki i mikołaj?*
- Zabawa *Co dostanę od mikołaja?*
 Dzieci kolejno wymieniają, co chciałyby dostać od mikołaja, ale nazwy prezentów podają z podziałem na sylaby (5-latki) lub na głoski (6-latki).
- Wykonanie laurki dla mikołaja.
Kartki formatu A5 (połowa kartki z bloku rysunkowego), papier kolorowy, klej, nożyczki dla każdego dziecka.
 Dzieci wykonują laurki według własnych pomysłów. Potem N. łączy laurki w jedną całość, tworząc książeczkę, którą podpisuje – *Prezent dla mikołaja*.
- Zabawa ruchowa – *Ciężkie worki, puste worki mikołaja*.
 Dzieci naśladują ruchy mikołaja, który idzie, niosąc pełny, ciężki worek. Potem naśladują ruchy mikołaja, który idzie z pustym workiem.
- Korowód mikołajowy.
 Dzieci poruszają się jedno za drugim, trzymając się za ręce. Prowadzi N. Przechodzą przez swoją salę i idą dalej, do miejsca spotkania z mikołajem.

Zajęcia 2. Spotkanie z mikołajem – wspólne zabawy dzieci: starszych i młodszych.

- Powitanie mikołaja.
Dzieci z wszystkich grup stoją w dużym kole i wołają mikołaja. Po przyjściu mikołaja siadają przed nim.
- Rozmowa z mikołajem.
Dzieci rozmawiają z mikołajem. Zadają mu pytania, np. na temat jego pochodzenia, sposobu dotarcia do przedszkola, tego, kto mu pomaga, skąd ma prezenty.
- Śpiewanie piosenek, recytowanie wierszy dla mikołaja.
- Wspólne tańce z mikołajem przy nagraniach piosenek dla dzieci.
- Otrzymywanie prezentów od mikołaja dla każdej grupy.
Dzieci dostają od mikołaja zabawki dla każdej grupy. Dziękują mu.
- Pożegnanie mikołaja.
Wręczanie mikołajowi przez dzieci prezentu – książeczki zrobionej z laurek.

III

- Rozmowy indywidualne na temat wizyty mikołaja.
N. pyta chętne dzieci:
  - *Czy lubicie spotykać się z mikołajem?*
  - *Czego dowiedziałyście się o mikołaju?*

• Swobodne zabawy w kąciach zainteresowań.	• Modelowanie struktury dźwiękowej nazw obrazków. Obrazki, kartoniki: czerwone, niebieskie. Dzieci losują kolejno obrazki. Układają pod nimi modele ich nazw. Potem dotykają kolejnych kartoników i dzielą głośno nazwy obrazków na głoski.

- Powtórzenie zabaw muzycznych z całego tygodnia.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Zabawa słowna – <i>Co kojarzy się z zimą?</i> Słuchanie piosenki <i>Zima</i> . Rozmowa na temat tekstu piosenki. Zabawa rozwijająca koordynację słuchowo-ruchową – <i>Śniegowe gwiazdki</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 14.		IV 2 IV 7 IV 2, IV 7 I 5
II.1. Rozmowa na temat nowej pory roku – zimy. Cele: rozwijanie mowy; zapoznanie z oznakami nowej pory roku. Zabawa ruchowa <i>Bałwanek</i> .		IV 5, IV 16, IV 18 I 5
2. Odkrywanie litery y . Rysowanie po śladach rysunków. Określanie ostatniej głoski w słowie <i>lody</i> i w nazwach rysunków. Zaznaczanie litery y w wyrazach. Cel: rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej.	2. Odkrywanie litery y : małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. Układanie schematu i modelu słowa <i>lody</i> . Cele: rozwijanie umiejętności dokonywania analizy i syntezy słuchowej; rozpoznawanie i nazywanie poznanych liter.	IV 2, IV 4, IV 8
Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa z elementem siłowym – <i>Na saneczkach</i> ; spacer w pobliżu przedszkola – obserwowanie zmian zachodzących w przyrodzie.		I 5, IV 18
III. Wypowiadanie się na temat obrazka. Liczenie znajdujących się na nim elementów. Zaznaczanie ich liczby. Zabawa ruchowa – <i>Bałwanek</i> . <i>Niewidzialny bałwanek</i> – rysowanie bałwanka kredkami świecowymi i świecą, a następnie zamalowywanie rysunku farbami akwarelowymi.		IV 5, IV 15 I 5 IV 1, IV 8

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- zapoznanie z oznakami nowej pory roku,
- **rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej,**
- **rozwijanie umiejętności dokonywania analizy i syntezy słuchowej,**
- **rozpoznawanie i nazywanie poznanych liter.**

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się całymi zdaniami,
- wymienia oznaki zimy,
- **rysuje po śladach rysunków,**
- **dzieli słowa na sylaby i na głoski,**
- **rozpoznaje i nazywa poznane litery.**

Przebieg dnia

I

T Tablica 12 – ANTARKTYDA – Propozycje zabaw i aktywności, do wykorzystania według wyboru N. (przewodnik, cz. 2, s. 203).

- Zabawa słowna – *Co kojarzy się z zimą?*
Duża piłka.

Dzieci siedzą na obwodzie koła. W środku koła znajduje się N., który trzyma dużą piłkę. N. umawia się z dziećmi, że piłka to duża śnieżna kula, którą będzie toczyć kolejno do każdego dziecka. Dziecko musi podać słowo, które kojarzy mu się z zimą, i odturlać kulę w kierunku N. Przykładowe słowa kojarzące się z zimą: śnieg, bałwan, sanki, narty, lód, choinka, mróz...

- Słuchanie piosenki *Zima* (sł. i muz. Jolanta Kucharczyk).

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

Ta - ka ci - sza do - o - ko - ła, tak się zmie-nił park i sad.

No - cą przy-szła do nas zi - ma, za - sy - pa - ła śnie-giem świat. Pa - da śnieg,

pa - da śnieg, pa - da bia - ły śnieg. bia - ły śnieg.

I. *Taka cisza dookoła,
tak się zmienił park i sad.
Nocą przyszła do nas zima,
zasypała śniegiem świat.*

III. *Jest tak pięknie, tak jak w bajce,
jakby ktoś odmienił świat.
Jakby czarodziejską różdżką
zmienił wszystko wokół nas.*

Ref.: *Pada śnieg, pada śnieg, pada biały śnieg.
Pada śnieg, pada śnieg, biały śnieg.*

Ref.: *Pada śnieg...*

II. *Patrz, śnieżynki tańczą walca
i wirują z wiatrem w takt.
Wznoszą się wysoko w górę.
Niech ten taniec długo trwa.*

Ref.: *Pada śnieg...*

- Rozmowa na temat tekstu piosenki.
- Określanie metrum piosenki. Zaznaczenie kłaśnięciem refrenu. Utrwalanie pojęcia *walc*, taktowanie w metrum trójdzielnym.
- Nauka pierwszej zwrotki i refrenu na zasadzie echa muzycznego.
- Zabawa rozwijająca koordynację słuchowo-ruchową – *Śniegowe gwiazdki*.

Szablony śniegowych gwiazdek wycięte z białego papieru, nagranie piosenki *Zima*, trójkąt metalowy, odtwarzacz CD.

Ustawienie:

Dzieci zajmują miejsca na środku sali, przed każdym z nich znajdują się dwie śniegowe gwiazdki.

Przebieg zabawy:

Dzieci trzymają w dłoniach szablony gwiazdek. W rytmie nagrania piosenki *Zima* wykonują dowolne improwizacje ruchowe – taniec gwiazdek. Na przerwę w muzyce gwiazdki się za-trzymują. N. trzyma trójkąt. Podchodzi kolejno do dzieci, uderzając delikatnie w instrument. Po usłyszeniu dźwięku dziecko przechodzi do przysiadu. Zabawę powtarzamy kilka razy.

Zamiast przejścia do przysiadu dzieci mogą zajmować miejsca za N. i wężykiem przemieszczać się za nim tanecznym krokiem.

Ćwiczenia poranne – zestaw nr 14.

Tamburyn.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Taniec śnieżynek na wietrze*.
N. gra na tamburynie. Dzieci są śnieżynkami. Tańczą leciutko, na palcach, unoszone przez wiatr. Gdy dźwięk tamburynu cichnie, *wirujące śnieżynki opadają na ziemię* – dzieci wykonują przysiad podparty.
- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Pada śnieg*.
Dzieci powtarzają rymówkę, wykonują ilustrujące ją ruchy.
Pada śnieg, pada śnieg, śniegu już za wiele – dzieci stopniowo opuszczają uniesione do góry ręce, poruszają palcami, przykucają.
Pójdę do przedszkola, będzie mi weselej – maszerują rytmicznie w różnych kierunkach.
- Ćwiczenie mięśni nóg i brzucha – *Chodzimy po głębokim śniegu*.
Dzieci chodzą po sali, wysoko unosząc kolana.
- Ćwiczenie tułowia – *Lepimy bałwanka*.
Dzieci naśladują tocenie śniegowych kul, ustawianie ich jedna na drugiej, rysowanie bałwankowi oczu, nosa i ust.
- Podskoki – *Cieszymy się z naszego bałwanka*.
Dzieci przeskakują z nogi na nogę, ze zmianą kierunku, wokół swoich bałwanków, powtarzając rymówkę:
Bałwan sobie stoi, nikt się go nie boi.
Cieszę się z bałwanka – śniegowego panka.
- Marsz po obwodzie koła w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Podczas przerwy rytmiczne wyklaskiwanie słów: *Zima, zima biała do nas zawitała*.

II

Zajęcia 1. Rozmowa na temat nowej pory roku – zimy.

- Słuchanie fragmentu utworu Antonia Vivaldiego *Cztery pory roku. Zima*.
Nagranie utworu Antonia Vivaldiego *Cztery pory roku. Zima*, odtwarzacz CD.
Dzieci słuchają nagrania z zamkniętymi oczami. Po wysłuchaniu utworu wypowiadają się, odpowiadają na pytania: *Z czym kojarzy się wam ta muzyka? Co sobie wyobrażaliście podczas jej słuchania?*
- Taniec przy utworze Antonia Vivaldiego *Cztery pory roku. Zima*.
Nagranie utworu, paski białej bibuły.
Dzieci dostają paski białej bibuły i w dowolny sposób tańczą przy nagraniu utworu.
- Karta pracy, cz. 2, s. 36–37.
Oglądanie obrazków i słuchanie rymowanki. Wymienianie oznak zimy.
N. czyta rymówkę:
Zima, zima przyszła.
Otuliła śniegiem świat.
Zimno, zimno wszędzie,
pada śnieg, wieje wiatr.
Narty, sanki już gotowe,
na zabawy czas.
Z górki na pazurki
zjedzie każdy z nas.
N. pyta:
– *Jaka pora roku teraz nastała? (Jaka była wcześniej? Jaka będzie później?)*
– *Jakie zjawiska atmosferyczne spotykamy zimą?*
– *Co można robić na śniegu?*
– *Jak powinniśmy ubierać się zimą?*

- Karty pracy, cz. 2, s. 36–37 (ciąg dalszy).
Oglądanie zdjęć powiększonych gwiazdek śniegowych. (Zwracanie uwagi na ich sześć ramion). Rysowanie po śladach gwiazdek. Kolorowanie ich.
- Ilustracja ruchowa wiersza Ireny Suchorzewskiej *Zimowa piosenka*.

Dzieci:
*Lubię śnieżek,
 lubię śnieg,
 chociaż w oczy
 prószy.*
 klaszczą w dłonie,
 robią z dłoni daszek nad oczami, kiwają głowami na boki,

*Lubię mroźnik,
 lubię mróz,
 chociaż marzną
 uszy.*
 klaszczą w dłonie,
 pocierają uszy otwartymi dłońmi,

*Lubię wicher,
 lubię wiatr,
 chociaż mnie
 przewiewa.*
 klaszczą w dłonie,
 krzyżują ręce na piersiach,
 kołyszą się na boki,

*Lubię zimą!
 Idę w świat.
 I wesoło
 śpiewam.*
 klaszczą w dłonie,
 maszerują w miejscu,
 powoli obracają się wokół własnej osi.

- Omówienie budowy termometru.

Termometr zaokienny.

Dzieci oglądają termometr zaokienny, opisują jego budowę. N. objaśnia zasadę działania termometru. Wskazuje liczbę 0, która jest graniczna – poniżej niej zaczyna się mróz (temperatura ujemna), a powyżej – ciepło (temperatura dodatnia). N. wyjaśnia, że rodzaj opadów zależy od temperatury: gdy spada ona poniżej zera, pada śnieg, a gdy jest powyżej zera – pada deszcz.

Dzieci oglądają wskazania termometru za oknem, N. je odczytuje.

- Zabawa ruchowa – *Bałwanek*.

Dzieci podają sobie ręce, tworząc koło. W środku koła staje jedno dziecko, które naśladuje bałwanka. Dzieci chodzą wokół bałwanka i mówią wierszyk:

*Stoi bałwan, stoi.
 Nikogo się nie boi!
 Zatrzymują się, rysują rękami koło (słonko) i mówią:
 Gdy słonko zaświeciło,
 bałwanka już nie było!*
 Bałwanek ucieka ze środka koła do dzieci stojących na jego obwodzie.

Zajęcia 2. Odkrywanie litery **y, Y**.

Zajęcia 2. Odkrywanie litery **y**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

• Karty pracy <i>Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia</i>, s. 35.	• Wyodrębnianie wyrazu podstawowego – lody. N. pyta: – <i>Co jedzą dziadek, mama, tata, Olek i Ada?</i>

- Odkrywanie litery **y**. Określanie ostatnich głosek w słowie *lody* i w nazwach rysunków. Rysowanie po śladach rysunków. Zaznaczanie litery **y** w wyrazach.
  - Czy *lody* można jeść tylko latem?
  - Jakie smaki lodów znacie?
  - Jaką głoskę słyszycie na końcu słowa *lody*?
Dzieci wymieniają inne słowa, w których głoskę **y** słychać na końcu (domy, kwiaty, dywany, budy...) i w środku (dym, mydło, pyton, ryby...). N. wyjaśnia, że w języku polskim nie ma słów rozpoczynających się głoską **y**.
  - Budowanie schematu słowa *lody*.
Białe kartoniki dla każdego dziecka.
Dzieci dzielą słowo *lody* na sylaby. Układają kartoniki, wyklaskują sylaby i jednocześnie je wymawiają, potem wypowiadają całe słowo. Następnie dzieci układają tyle kartoników, ile głosek słyszą w słowie *lody*, wymawiają głoski głośno, dotykając kolejno kartoników.
  - Określanie rodzaju głoski **y**.
Dzieci wybrzmiewają głoskę **y**:
krótko: *y, y, y, y...*
długo: *yyyyyy...*
Głoska **y** to samogłoska, oznaczamy ją na czerwono.
  - Budowanie modelu słowa *lody*.
Niebieskie kartoniki i czerwone kartoniki dla każdego dziecka.
N. umieszcza na tablicy schemat słowa *lody*. Dzieci wymieniają kolejne głoski w słowie *lody*. Pod schematem zaznaczają miejsce głoski **y** czerwonym kartonikiem. Następnie zaznaczają czerwonym kartonikiem inną samogłoskę w słowie *lody*. Wskazują spółgłoski i zaznaczają je niebieskimi kartonikami. Porównują liczbę spółgłosek i samogłosek.
  - Odkrywanie litery **y, Y**.
Litery y, Y dla każdego dziecka.
N. pokazuje literę **y**: małą i wielką. Dzieci omawiają jej wygląd. Następnie umieszczają literę **y** we właściwych miejscach pod swoimi modelami słowa *lody*.
  - Umieszczanie pod modelami słowa *lody* kartoników z wcześniej poznanymi literami.
Kartoniki z literami: o, d, l dla każdego dziecka.
Dzieci umieszczają kartoniki z poznanymi literami pod modelem słowa *lody*. Odczytują wyraz.
  - Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Litery i liczby*, cz. 1, s. 60–63.

- Dzielenie nazw obrazków na głoski. Rysowanie pod nimi odpowiedniej liczby kresek. Zaznaczanie na czerwono miejsc litery **y** w wyrazach.
- Czytanie sylab, wyrazów: *dym, kot, dom, lama, motyl*, w liczbie mnogiej.
- Oglądanie obrazków. Odczytywanie zdań. Wpisywanie obok zdań odpowiednich numerów obrazków.
- Wodzenie palcem po literze **y**: małej i wielkiej. Pisanie liter **y, Y** po śladach, a potem – samodzielnie.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa z elementem siłowym – *Na saneczkach*.
Dzieci dobierają się w pary. Jedno dziecko przykuca za drugim dzieckiem, podając mu rękę. Pierwsze dziecko z pary ciągnie kolegę. Po chwili następuje zmiana ról.
- Spacer w pobliżu przedszkola – obserwowanie zmian zachodzących w przyrodzie.

III

- Karty pracy, cz. 2, s. 38–39.
Wypowiadanie się na temat obrazka. Liczenie znajdujących się na nim elementów. Zaznaczanie ich liczby na dole karty.

- Zabawa ruchowa – *Bałwanek* (przewodnik, s. 130).
- *Niewidzialny bałwanek* – rysowanie bałwanka kredkami świecowymi i świecą, a następnie zamalowywanie rysunku farbami akwarelowymi.

Kredki świecowe, świeca, farby akwarelowe, pędzle, kartki dla każdego dziecka.

Zabawa plastyczna – zamalowywanie rysunku farbami akwarelowymi.

- Rysowanie bałwanka kredkami świecowymi.
- Dorysowywanie kredkami świecowymi oczu, ust, szalika, miotły, kapelusza.
- Obrysowywanie bałwanka i innych elementów rysunku świecą.
- Pokrywanie powierzchni rysunku farbą akwarelową za pomocą miękkiego pędzla.
- Oglądanie obrazków wykonanych przez dzieci, porządkowanie miejsc pracy.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Utrwalanie refrenu piosenki <i>Zima</i> , nauka kolejnych zwrotek. Rytmizowanie tekstów prezentowanych przez N. Rysowanie po śladach rysunków: czapki, szalika, rękawiczek. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 14.	IV 7 IV 2 IV 8 I 5
II.1. Wprowadzanie nazw dni tygodnia. Cele: rozwijanie umiejętności liczenia w zakresie siedmiu; dostrzeganie cykliczności dni tygodnia. Zabawa ruchowa – <i>Tańczące dni tygodnia</i> .	IV 15, IV 16 I 5
2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 7 metodą Rudolfa Labana. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej. Zabawy na świeżym powietrzu: obserwacje i zabawy badawcze prowadzone w ogrodzie przedszkolnym.	I 8 I 5, IV 9, IV 18
III. <i>Tydzień mojego życia</i> – zabawa plastyczna. Zabawa ruchowa – <i>Rzeźby ze śniegu</i> . Rozwiązywanie zagadek tematycznie związanych z zimą; rysowanie ich rozwiązań na karteczkach. Zabawa <i>Tworzymy zdania</i> .	IV 8 I 5 IV 5, IV 8 IV 2

Cele główne

- rozwijanie umiejętności liczenia,
- dostrzeganie cykliczności dni tygodnia,
- rozwijanie sprawności fizycznych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- liczy w dostępnym zakresie,
- wie, że po niedzieli jest poniedziałek, wtorek...,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

- Utrwalanie refrenu piosenki *Zima*. Nauka kolejnych zwrotek.
Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.
Dzieci zajmują miejsca w kole. Powtarzają kolejne fragmenty piosenki na zasadzie echa muzycznego:
  - cała grupa równocześnie,
  - kolejne dzieci,
  - dzieci wskazywane przez N.,
  - naprzemiennie: jedno dziecko cicho, kolejne głośno.
- Rytmizowanie tekstów prezentowanych przez N.
N. prezentuje wiersz Bożeny Formy w ustalonym przez siebie rytmie, równocześnie klaszcząc. Dzieci powtarzają za nim.

*Sypie, sypie zima śniegiem,
wieje mroźny wiatr,
mróz, mróz szczypie w nos,
bo to zimy brat.*

Dzieci:
klaszczą,
tupią,
pocierają dłońią o dłoń,
klaszczą,

Pani zima już przybyła.
Hu, hu, ha! Hu, hu, ha!
Śniegiem cały świat pokryła.
Tralala, tralala.
A my sanki zabieramy,
ja i ty, ja i ty,
i zjeżdżanie zaczynamy.
Hi, hi, hi, hi, hi, hi.

uderzają dłońmi o kolana,
tupią,
wskazują na siebie, a następnie na kolegę,
pstrykają palcami.

- Karta pracy, cz. 2, s. 40.
Rysowanie po śladach rysunku czapki, szalika, rękawiczek. Ozdabianie ich według własnego pomysłu. Wskazywanie cienia czapki.
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 14 (przewodnik cz. 2, s. 129).

II

Zajęcia 1. Wprowadzanie nazw dni tygodnia.

- Słuchanie wiersza Jana Brzechwy *Tydzień*.

Znajdź utwór
we własnych zasobach

- Rozmowa na temat wiersza.
Papierowe szablony gwiazdek śniegowych, kilka małych butelek z wodą, miseczki, kropłomierze, skakanki (tyle, ile jest dzieci), nagranie tanecznej muzyki, nagranie nastrojowej muzyki.
  - *Ile dzieci miał pan Tydzień?*
N. mówi: – *Poniedziałek szukał kota w worku. A wy poszukajcie siedmiu sylwet gwiazdek śniegowych ukrytych w sali.*
Dzieci szukają gwiazdek. Po odnalezieniu określają miejsce ich schowania, używając przyimków: *na, po lewej stronie, po prawej stronie, w, pod, między...*
N. pyta dalej:
  - *Co robili Wtorek i Środa?*
  - *Czy można czerpać wodę sitkiem? Dlaczego?*
N. przygotował małe butelki z wodą i kropłomierze. Mówi, że dzieci będą czerpać wodę kropłomierzem, a nie sitkiem. Dzieli dzieci na kilka grup. Każda grupa dostaje małą butelkę z wodą, miseczkę i kropłomierz. Zadaniem dzieci jest przelanie wody z małej butelki do miseczki za pomocą kropłomierzy. Grupa, która zrobi to najszybciej, zostaje nagrodzona brawami.
N. pyta dalej:
  - *Co robił Czwartek?*

- Zabawa ruchowa – *Szycie na maszynie*.

N. mówi: – *Czwartek zaszywał dziury w niebie. Wy pokażcie, jak można szyc na maszynie.*

N. rozkłada na podłodze skakanki (tyle, ile jest dzieci). Dzieci ustawiają się przed nimi. Przeskakują obunóż z jednej strony skakanki na drugą, naśladując szycie na maszynie.

N. pyta:

- *Co chcieli skończyć w piątek?*
- *Co robiła Sobota?*

- Zabawa *Rozplątywanie skakanek*.

N. mówi dzieciom, że będą robić porządek, tak jak Sobota. Muszą rozplątać skakanki.

N. trzyma poplątane skakanki. Dzieci łapią za ich końce. Tańczą przy nagraniu tanecznej muzyki i starają się rozplątać skakanki (mijają się, przechodząc pod nimi). Para, której się to uda, odchodzi na bok.

N. pyta:

- *Co robiła Niedziela?*

- Zabawa *Odpoczywamy*.

N. mówi: – *Dzieci pana Tygodnia odpoczywały. Wy też odpoczniecie przy muzyce, słuchając jej.* Dzieci kładą się na podłodze. Leżąc, słuchają nastrojowej muzyki.

- Zabawa *Który to dzień tygodnia?*

Kartoniki z krążkami (liczbami), tamburyn.

N. rozdaje dzieciom kartoniki z krążkami – od jednego do siedmiu (5-latki) – lub liczbami – od 1 do 7 (6-latki). Każde dziecko ma jeden kartonik. N. pyta dzieci, jak nazywa się pierwszy, drugi... siódmy dzień tygodnia. Potem dzieci poruszają się po sali przy dźwiękach tamburynu. Na przerwę w grze N. podaje nazwę jednego dnia tygodnia. Dzieci mające kartoniki z odpowiednią liczbą krążków lub odpowiednią liczbą podbiegają do N. Np. N. mówi: *czwartek*. Podbiegają do niego dzieci mające kartonik z czterema krążkami lub z liczbą 4 (ponieważ czwartek jest czwartym dniem tygodnia).

- Karta pracy, cz. 2, s. 41.

Czytanie całościowe z N. nazw dni tygodnia. Określanie, co Ada robiła w poszczególne dni tygodnia. Rysowanie w pierwszym polu, co robiło dziecko wczoraj po południu, w drugim – co robi dzisiaj, w trzecim – co będzie robić jutro.

- Zabawa ruchowa – *Tańczące dni tygodnia*.

Nagranie dowolnej muzyki, paski bibuły w siedmiu kolorach.

N. dzieli dzieci na dni tygodnia poprzez wyliczanie ich nazwami. Każdy dzień tygodnia otrzymuje pasek bibuły w danym kolorze, np. poniedziałek – czerwonym, wtorek – zielonym, środa – żółtym... Dane dni tygodnia swobodnie tańczą przy muzyce. Szepczą nazwę swojego dnia wtedy, gdy zobaczą uniesiony w górę przez N. pasek bibuły w ich kolorze. Przykucają i nie poruszają się, kiedy N. podnosi pasek bibuły w innym kolorze.

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 7 (przewodnik cz. 2, s. 111).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Przygotowanie do wyjścia.

Szkła powiększające.

Zwracanie uwagi na właściwy ubiór (czapki, szaliki, rękawiczki). Sprawdzenie temperatury powietrza przy użyciu termometru zaokienego. Zabranie szkieł powiększających do obserwowania śniegu.

- Obserwacje i zabawy badawcze prowadzone w ogrodzie przedszkolnym.

Szkła powiększające (lupki).

- Określanie wyglądu drzew. Oglądanie przez lupki ośnieżonych gałęzi lub padających płatków śniegu (na ciemnych rękawiczkach); zwracanie uwagi na kształty płatków śniegowych.

Sprawdzanie, czy ze śniegu da się lepić kule. (Kule lepi się wtedy, kiedy pada mokry śnieg i nie jest zbyt mroźnie. Jeżeli jest bardzo duży mróz, wtedy śnieg jest suchy i nie da się zlepić w kulę).

- Sprawdzenie, czy można zdmuchnąć z dłoni śnieg. (Jeżeli śnieg jest suchy, łatwo daje się zdmuchnąć, bo jest lekki. Jeżeli śnieg jest mokry, nie daje się zdmuchnąć z dłoni i moczy rękawiczkę, wsiąkając w nią). Poinformowanie dzieci, że w zależności od temperatury powietrza pada inny rodzaj śniegu: suchy lub mokry. (Jako ciekawostkę można powiedzieć dzieciom, że Inuici mają różne nazwy na różne odmiany śniegu).

III

- Zabawa *Kolejny dzień*.

Dzieci siedzą w kręgu. N. wskazuje wybrane dziecko i pyta, jakim jest dniem tygodnia, np. czwartkiem. Dzieci siedzące po jego prawej stronie podają nazwy kolejnych dni tygodnia, począwszy od czwartku, aż do usłyszenia hasła: *Stop!* Wtedy N. wybiera kolejne dziecko, mówi nazwę innego dnia i zabawa toczy się dalej.

- *Tydzień mojego życia* – zabawa plastyczna.

Kartki formatu A3 podzielone poziomo na siedem pasków (z kropkami lub liczbami), sznureczek, kredki dla każdego dziecka.

N. proponuje, aby dzieci narysowały, co robiły w poszczególne dni tygodnia. Każde dziecko otrzymuje kartkę formatu A3 podzieloną poziomo na siedem pasków (z kropkami lub liczbami), które oznaczają poszczególne dni tygodnia. W każdym wydzielonym pasku dzieci rysują to, co wydarzyło się w poszczególnych dniach. Po skończeniu prac dzieci je oglądają i porównują. N. łączy wszystkie kartki (po przedziurkowaniu) sznureczkiem i prezentuje jako album w kąciku dla rodziców, ze stroną tytułową *Tydzień mojego życia*.

- Zabawa ruchowa – *Rzeźby na śniegu*.

Nagranie spokojnej muzyki, odtwarzacz CD.

Dzieci dobierają się w pary. Jedno dziecko jest rzeźbiarzem, drugie – śniegiem, z którego rzeźbiarz lepi dowolną rzeźbę. Przy nagraniu spokojnej melodii rzeźbiarz wykonuje swoją pracę. Podczas przerwy w grze dzieci spacerują i oglądają powstałe rzeźby. Ustawiają się za tą rzeźbą, która podoba się im najbardziej. Potem następuje zmiana ról.

- Rozwiązywanie zagadek tematycznie związanych z zimą; rysowanie ich rozwiązań na małych kartkach.

*Biały brzuszek, głowa biała,
biała postać doskonała.
On nie biega, tylko stoi,
nawet mrozu się nie boi. (bałwan)*

*Co to jest, na pewno wiesz.
Chętnie jadą na dół,
ale na górę musisz
ciągnąć je za sznurek. (sanki)*

*Leci z góry, niby piórka białe,
jak pierzynka otula drzewa – duże, małe,
lecz gdy mrozu już nie ma,
szybko w wodę się zmienia. (śnieg)*

*Co to za deski? Choć są bez kół,
to jeżdżą szybko z góry w dół. (narty)*

- Zabawa *Tworzymy zdania*.

N. podaje parami zdania lub fragmenty zdań. Dzieci łączą je ze sobą w dłuższe wypowiedzi za pomocą odpowiednich spójników. Np.

Tomek ma miotłę... (i) ...marchewkę dla bałwana.

Zimą pada śnieg... (a) ...latem pada deszcz.

Ala jeździ na nartach... (a) ...Ola jeździ na sankach.

Marek lepi bałwana... (i) ...domek ze śniegu.

Zimą zakładamy ciepłe kurtki... (i) ...wełniane czapki.

Zosia ma szalik i rękawiczki w paski... (a) ...Jarek kamizelkę w kratkę.

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Czytanie całościowe nazw: sanki, narty, bałwan . Rysowanie po śladzie zimowego obrazka. Kończenie rysowania bałwanów według wzoru. Ćwiczenia dźwiękonaśladowcze – <i>Zimowe odgłosy</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 14.		IV 4, IV 8 IV 2 I 5
II.1. Zabawy przy piosence <i>Zima</i> . Cele: kształtowanie poczucia rytmu; rozwijanie umiejętności wykonywania uproszczonych kroków walca. Zabawa ruchowa – <i>Buch w śnieżny puch</i> .		IV 7 I 5
2. Wykonanie pracy plastycznej <i>Zimowy krajobraz</i> . Cele: rozwijanie sprawności manualnej; wykorzystywanie w pracy różnych materiałów. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w pobliżu przedszkola – dostrzeganie piękna zimy; zabawa na śniegu.		IV 8 I 5
III. Zabawa <i>Cicho – głośno</i> . Wykonanie wycinanki <i>Bałwanek</i> .		IV 7 IV 8
Zabawy swobodne w kącikach zainteresowań.	Modelowanie struktur dźwiękowych nazw obrazków.	I 6, IV 2

Cele główne

- kształtowanie poczucia rytmu,
- wykonywanie uproszczonych kroków walca,
- rozwijanie sprawności manualnej,
- wykorzystanie w pracy różnych materiałów.

Cele operacyjne

Dziecko:

- porusza się rytmicznie przy muzyce,
- wykonuje podstawowe kroki walca,
- wykonuje pracę plastyczną *Zimowy krajobraz*,
- korzysta w pracy z różnych materiałów (waty, płatków kosmetycznych, białej bibuły...).

Przebieg dnia

I

- Karta pracy, cz. 2, s. 42.

Czytanie całościowe nazw: **sanki, narty, bałwan**. Rysowanie po śladzie zimowego rysunku. Kończenie rysowania bałwanów według wzoru.

- Ćwiczenia dźwiękonaśladowcze – *Zimowe odgłosy*.

Dzieci naśladują:

- odgłos wiejącego wiatru – *wiuu, wiuu, wiuu...*
- chrzęst śniegu pod butami – *chrup, chrup, chrup...*
- odgłos dzwonek przy saniami – *dzeń, dzeń, dzeń...*
- rżenie konia ciągnącego sanie – *ihaha, ihaha, ihaha...*

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 14 (przewodnik cz. 2, s. 129).

Zajęcia 1. Zabawy przy piosence *Zima*.

- Zagadki muzyczne.

Nagrania fragmentów muzyki klasycznej, nagranie melodii walca, odtwarzacz CD.

N. prezentuje wybrane fragmenty muzyki klasycznej. Kiedy dzieci usłyszą melodię walca, unoszą ręce w górę.

- Zabawa przy piosence *Zima* (przewodnik cz. 2, s. 128).

Dwa koszyczki wypełnione małymi białymi gwiazdkami śniegowymi (do zawieszenia na szyi).

Ustawienie:

Dzieci stoją bokiem do N., w parach, chłopiec z dziewczynką, twarzami do siebie, trzymając się za ręce. Podczas refrenu pojawiają się dwie śnieżynki z zawieszonymi na szyjach koszyczkami wypełnionymi małymi białymi gwiazdkami, które biegają między dziećmi i rozrzucają gwiazdki.

Dzieci:

*Taka cisza dookoła,
tak się zmienił park i sad.
Nocą przysła do nas zima,
zasypała śniegiem świat.*

robią mały krok w przód, następnie w tył,
robią mały krok w przód, następnie w tył,
drobnymi krokami wykonują obroty w małych kołach,

Refren:

*Pada śnieg,
pada śnieg,
pada biały śnieg.*

unoszą ręce nad głowy i je opuszczają – naśladują
padający śnieg,
mają ręce swobodnie opuszczone wzdłuż tułowia,
drobnymi krokami wykonują obrót wokół siebie,
na końcu – ukłon,
unoszą ręce nad głowy i je opuszczają – naśladują
padający śnieg,
mają ręce swobodnie opuszczone wzdłuż tułowia,
drobnymi krokami wykonują obrót wokół siebie,
na końcu – ukłon,

Zwrotka II

Patrz, śnieżynki tańczą walca

*i wirują z wiatrem w takt.
Wznoszą się wysoko w górę,
niech ten taniec długo trwa.*

wykonują zwrot przodem do N., potem mały krok
w przód, następnie w tył,
wykonują mały krok w przód, następnie w tył,
biegają drobnymi krokami w przód z równoczes-
nym unoszeniem rąk w górę,
biegają drobnymi krokami w tył z równoczesnym
wolnym opuszczaniem rąk,
tak samo jak po pierwszej zwrotce,

Refren:

Zwrotka III

Ustawienie w parach, przodem do N.

*Jest tak pięknie, tak jak w bajce,
jakby ktoś odmienił świat.*

*Jakby czarodziejską różdżką
zmienił wszystko wokół nas.*

dziewczynki biegną drobnymi krokami wokół
chłopców,
chłopcy biegną drobnymi krokami wokół
dziewczynek,
dziewczynki robią przysiad, chłopcy stoją,
chłopcy przechodzą do przysiadu, dziewczynki
wracają do pozycji stojącej,
tak samo jak po pierwszej zwrotce.

Refren:

- Zabawa kształtująca poczucie rytmu – *Ciekawe rytmy*.

Bębenki, grzechotki, trójkąty.

Dzieci są podzielone na trzy grupy. Pierwsza grupa dostaje bębenki, druga grzechotki, trzecia – trójkąty. N. zajmuje miejsce przed dziećmi. Przed nim leżą: bębenek, grzechotka i trójkąt. Wybiera dowolny instrument i wystukuje prosty przebieg rytmiczny. Grupa mająca ten instrument stara się powtórzyć rytm.

Grupy zamieniają się miejscami, tak by każda z nich grała na wszystkich instrumentach.

- Zabawa *Wyścigi* – reagowanie na ustalone sygnały.

Tor przeszkód, nagranie dowolnej muzyki, tamburyn.

Dzieci są podzielone na dwie grupy. Przed każdą grupą znajduje się tor przeszkód. Podczas nagrania muzyki dzieci, które są narciarzami, dosuwają nogę do nogi i przemieszczają się między przeszkodami. Na przerwę w muzyce zatrzymują się, na chwilę pozostają w bezruchu. Ponownie usłyszana muzyka zachęca do kontynuowania zabawy. Dodatkowe dźwięki tamburynu oznaczają ostry zjazd – dzieci uginają kolana i naśladują jazdę na nartach.

- Ćwiczenie oddechowe – *Zimowy wiatr*.

Trójkąt, marakas, tamburyn.

N. umieszcza przed sobą trzy instrumenty: trójkąt, marakas, tamburyn.

Dzieci dostosowują oddech odpowiednio do gry i barwy dźwięku instrumentu:

– miarowe uderzenia w trójkąt – delikatny, przerywany wdech, następnie wydech,

– marakas tremolo – powolne wdychanie powietrza nosem, wypuszczanie ustami,

– uderzanie w tamburyn – nabieranie powietrza nosem, lekkie zatrzymanie, wydech ustami.

- Zabawa *Kule śniegowe* – ćwiczenie koncentracji i poczucia rytmu.

Duży karton/skrzynia, arkusz gazety dla każdego dziecka.

Dzieci zajmują dowolne miejsca na środku sali. Każde dziecko otrzymuje arkusz gazety. Dzieci formują kule z rozdanych wcześniej gazet w rytmie piosenki *Zima*. Następnie starają się podrzucać kule zgodnie z rytmem, wykonują taniec z kulą, rytmicznie przekładają ją za sobą z ręki do ręki. Na zakończenie zajmują miejsce na okręgu.

W środku N. umieszcza duży karton (skrzynię). W rytmie piosenki, zawsze na pierwszą miarę taktu, dzieci kolejno rzucają kule na karton (do skrzyni).

- Zabawa ruchowa – *Buch w śnieżny puch*.

Tamburyn, bębenek.

Dzieci spacerują po sali przy dźwiękach tamburynu. Gdy usłyszą uderzenie w bębenek, skaczą do śniegowej zasy, naśladują rozgarnianie śniegu rękami, próbując się z niej wy dostać. Dźwięk tamburynu ponownie zaprasza dzieci do marszu w różnych kierunkach.

Zajęcia 2. Wykonywanie pracy plastycznej *Zimowy krajobraz*.

- Oglądanie reprodukcji malarskich przedstawiających zimę.

Dla każdego dziecka: wyprawka – reprodukcje obrazów Claude`a Moneta, Alfreda Wierusza-Kowalskiego.

Dzieci oglądają reprodukcje obrazów Claude`a Moneta, Alfreda Wierusza-Kowalskiego, przedstawiające zimę. Wypowiadają się na ich temat.

- Słuchanie opowiadania Agaty Widzowskiej *Bałwanek godny Oscara*.

Książka (s. 30–31) dla każdego dziecka.

Kiedy pada śnieg, dzieci uwielbiają jeździć na sankach, robić orla na śniegu lub obrzucać się śnieżkami. Jednak najwspanialsza zabawa to, zdaniem Olka, lepienie bałwana. Co roku chłopiec starannie planował jego wielkość, kształt oraz wymyślał dla niego imię. Podobnie jak tata – architekt – szkicował na papierze wszystkie szczegóły: nakrycie głowy, wielkość nosa, włosy ze sznurka i inne rekwizyty. Tata jednak nie projektował bałwanów, tylko wielkie budynki. A szkoda.

– W tym roku mój bałwanek będzie najbardziej oryginalny ze wszystkich śniegowych bałwanów – powiedział z przekonaniem Olek, nie mogąc się doczekać opadów śniegu.

W sobotni poranek, kiedy wyrzął przez okno, aż zapiszczał z radości.

– Ada, ubieraj się i jedź śniadanie! Idziemy lepić Oskara.

– Oskara?

– Tak. Mój bałwan będzie miał takie imię i dostanę za niego statuetkę Oscara.

– A co to jest? – zapytała Ada.

– To nagroda filmowa. My nagramy telefonem film o tym, jak powstaje nasz bałwan. Możemy nawet podłożyć głosy i udawać, że on potrafi mówić.

Po śniadaniu dzieci założyły ciepłe kurtki, czapki, szaliki i rękawiczki. Zanim wyszły do ogrodu przed domem, mama posmarowała Adzie nos i policzki specjalnym kremem chroniącym przed mrozem. Olek jednak stanowczo zaprotestował.

– Mamo, nie lubię, kiedy mój nos się świeci jak latarka!

Dzieci zabrały się do pracy. Najpierw ulepiły małą śniegową kulę, a potem zaczęły ją turlać po śniegu. Śnieg oblepiał ją dookoła, aż wreszcie stała się tak duża i ciężka, że trudno ją było przesuwac. Olek filmował kolejne etapy pracy.

– Wystarczy – zdecydował. – To będzie jego noga, a na niej postawimy mniejszą kulę jako brzuch.

– Szczypią mnie ręce – powiedziała Ada i pobiegła do domu po suchą parę rękawiczek.

Olek nie zwracał uwagi na szczypiącą go buzię i na ręce. Odrzucił na bok mokrą parę rękawic i stwierdził, że śnieg łatwiej się lepi gołymi rękami.

Gdy druga kula była gotowa, tata pomógł dzieciom ustawić ją jedna na drugiej. Olek sfilmował tę scenę.

– Uch! To będzie wielkolud – wysapał tata.

– Tak!

– Włóż rękawiczki, synku. Odmrożisz sobie ręce – powiedział tata.

Olek jednak nie posłuchał. Gdy głowa Oskara stanęła na samym szczycie, Ada zaproponowała, że pobiegnie do domu po marchewkę.

– Nos z marchewki? Wszystkie bałwany tak mają, ale mój będzie wyjątkowy. Już dawno zaprojektowałem dla niego strój.

Olek wyjął z kieszeni dwa srebrne kapsle i zrobił z nich oczy bałwanka, a zamiast nosa wetknął latarkę. Potem pobiegł do domu i przyniósł stamtąd pelerynę Zorro, za którego był przebrany na szkolnym balu. Założył ją bałwankowi.

– Wygląda jak kosmita – stwierdziła Ada.

Olek przyjrzał się śniegowemu stworkowi, po czym zdjął czapkę i szalik, otulając nim Oskara.

– Żeby mu nie było zimno – wyjaśnił.

Ada zrobiła im zdjęcie.

– A dlaczego masz nos z marchewki? – zapytała, przyglądając się bratu, który trząsł się z zimna.

– Ja? – zdziwił się Olek, dotykając swojego nosa.

– I ręce też masz czerwone. I uszy!

Olek dygotał z zimna, ale nie zwracał na to uwagi. Wziął od siostry telefon i zaczął nagrywać film.

– Uwaga, uwaga! Przedstawiamy państwu bałwana Oskara, który przeleciał do nas z planety „Aaa psik!” – kichnął głośno.

– Planeta „Aaa psik?” – zdziwiła się Ada. – Nigdy o takiej nie słyszałam.

W tym momencie z domu wyszła mama i natychmiast zabrała dzieci do środka.

– Bałwan jest ze śniegu i nie czuje zimna, ale ty jesteś dzieckiem i to dużym. Powinieneś wiedzieć, że przy takim mrozie trzeba być ciepło ubranym – skarciła syna.

Jeszcze tego wieczoru Olek dostał wysokiej gorączki i bardzo bolało go gardło. Na szczęście mama, która była lekarzem pediatrą, doskonale wiedziała, co robić w takiej sytuacji.

– Herbata z sokiem malinowym, witamina C i leżenie w łóżku! – powiedziała, robiąc synowi letnie okłady na czole i łydkach, żeby obniżyć temperaturę.

Olek spędził w łóżku trzy kolejne dni. Męczyły go katar i kaszel, a przemrożone ręce zrobiły się szorstkie i bolesne. Codziennie spoglądał przez okno na bałwana Oskara, który wciąż stał

w ogródku ubrany w czapkę i szalik chłopca. Olkowi było smutno, że nie może wyjść na dwór, ale rodzina zrobiła mu niespodziankę.

– Zapraszamy na seans filmowy! Przedstawiamy film pt. „Latarka w nosie” – powiedziała Ada, a wszyscy parsknęli śmiechem.

Film był zaskakujący i pokazywał wszystkie szczegóły pracy nad Oskarem: toczenie śnieżnych kul, pomoc taty, kruka przyglądającego się pracy, szczerbaty uśmiech Ady i mamę wybiegającą z domu. Okazało się, że w trakcie choroby Olka mama ukradkiem nagrywała film i raz złapała w kadrze wielkiego rudego kocura, który nagle wyskoczył spod peleryny bałwana. Ale największą niespodzianką był fragment nagrany przez tatę, gdy było już całkowicie ciemno. Nos Oskara migotał pulsującym światłem!

– Tato! Jak ty to zrobiłeś? – zachwycił się Olek.

– To tajemnica reżysera. Myślę, że wszyscy zasługujemy na statuetkę Oscara, nie sądzicie? I wtedy mama przyniosła tort czekoladowy w kształcie bałwana.

- Rozmowa na temat opowiadania.
Dzieci wypowiadają się na temat ulepionego bałwana, bezmyślnego zachowania Olka i jego skutków, oraz tego, jak zakończyła się historia.

- Zapoznanie ze sposobem wykonania prac.
Dla każdego dziecka: wyprawka, karta 11, klej nożyczki, wata, patyczki, płatki kosmetyczne, biała bibuła, serwetki, biała farba plakatowa, pędzle, naklejki.
- Wyklejanie na rysunku części krajobrazu białą, zmiętą bibułą.
- Wyklejanie wybranych fragmentów krajobrazu kuleczkami z serwetek.
- Wyklejanie rysunku chmur watą.
- Wyklejanie rysunku bałwana płatkami kosmetycznymi wyciętymi tak, żeby kolejne śniegowe kule były coraz mniejsze. Przyklejenie bałwankowi elementów z naklejek: kapelusza, marchewki, miotły, oczu, uśmiechniętej buzi, guzików.
- Wykonanie padającego śniegu za pomocą patyczków kosmetycznych zanurzonych w białej farbie i odbijanych na karcie zgodnie z instrukcją.
- Wspólne oglądanie wykonanych prac.
Dzieci oglądają prace rozłożone na dywanie. Wskazują najciekawsze. Uzasadniają swój wybór.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer w pobliżu przedszkola – dostrzeganie piękna zimy.
Dzieci spacerują. Co jakiś czas zatrzymują się i robią na niby zdjęcia, żeby uchwycić piękno zimy.
- Zabawy na śniegu.
Dzieci jedno za drugim idą po śladach N.; robią orła na śniegu, rzucają śnieżkami do wyznaczonego celu; budują domek (igloo) ze śniegu.

III

- Zabawa *Cicho – głośno*.
Nagranie piosenki *Zima*, odtwarzacz CD.
Dzieci śpiewają piosenkę *Zima* na przemian: pierwszą zwrotkę głośno, drugą – cicho. Określają, kiedy, w jakich sytuacjach śpiewamy głośno (podczas zabawy, na występach, gdy jest nam wesoło...), a kiedy cicho (gdy usypiamy np. lalkę, gdy jest nam smutno...).
- Wycinanka *Bałwanek*.

Kolorowy papier (w tym biały), nożyczki, klej dla każdego dziecka.

Dzieci dostają kolorowy papier (w tym biały). Wycinają poszczególne części bałwana i przyklejają na kolorowej kartce. Wcześniej podzieliły słowo *bałwan* na sylaby (5-latk) i na głoski (6-latk). Zadaniem dzieci jest nazywanie bałwana, pamiętając, że jego imię może rozpoczynać się tylko na b (5-latk) lub na jedną z głosek tworzących jego nazwę (b, a, ł, w, n), np. *Atomek, Łobuziak...* (6-latk).

• Zabawy swobodne w kąciakach zainteresowań.	• Modelowanie struktury dźwiękowej nazw obrazków. Obrazki, kartoniki: czerwone i niebieskie. Dzieci losują obrazki, dzielą ich nazwy na głoski. Układają ich modele. Liczą, ile jest samogłosek, a ile spółgłosek w nazwach obrazków. Porównują ich liczbę.

Grudzień, tydzień 2

Dzień 4

Idzie zima ze śniegiem

Jaki jest śnieg?

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie. Instrumentacja piosenki <i>Zima</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 14.		IV 8 IV 7 I 5
II.1. Rozmowa na temat sportów zimowych. Cele: rozwijanie mowy; poznanie nazw sportów zimowych. Zabawa ruchowa – <i>Buch w śnieżny puch</i> .		IV 5 I 5
2. Doświadczenie i obserwacja – poznawanie właściwości fizycznych śniegu. Cele: zachęcanie do uczestniczenia w zabawach badawczych; badanie i określanie właściwości fizycznych śniegu. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowo-naśladowcza – <i>Narciarz</i> ; zabawa ruchowa z elementem równowagi – <i>Wirujące płatki śniegu</i> .		IV 8, IV 18 I 5
III. Liczenie obiektów niewidocznych. Wykonywanie śniegowych gwiazdek. Zabawa ruchowa – <i>Na saneczkach</i> . Układanie puzzli – <i>Bałwanek</i> .		IV 15 IV 8 I 5 IV 9
Zabawy swobodne w kąciakach zainteresowań.	Ćwiczenia w czytaniu – przyporządkowanie wyrazów do obrazków (Wyprawka).	I 6, IV 2

Cele główne

- poznawanie nazw sportów zimowych,
- rozwijanie mowy,
- zachęcanie do uczestniczenia w zabawach badawczych,
- badanie i określanie właściwości fizycznych śniegu.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia nazwy wybranych sportów zimowych,
- wypowiada się zdaniami rozwiniętymi na podany temat,
- uczestniczy w zabawach badawczych,
- wymienia właściwości fizyczne śniegu.

Przebieg dnia

I

- Karta pracy, cz. 2, s. 43.

Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie. Dzielenie nazw obrazków na sylaby (na głoski).

- Instrumentacja piosenki *Zima*.

Drewienka, bębenki, trójkąt.

Dzieci grają na instrumentach:

takty: 1.–2. – bębenki – w rytmie ćwierćnut,
takty: 3.–4. – drewienka – w rytmie ćwierćnut,
takty: 5.–6. – bębenki – w rytmie ósemek,
takty: 7.–8. – drewienka – w rytmie ósemek.

Refren:

Takty: 9.–12. – trójkąt na raz.

Repetycja: trójkąt tremolo.

Podczas II i III zwrotki tak samo.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 14 (przewodnik cz. 2, s. 129).

II

Zajęcia 1. Rozmowa na temat sportów zimowych.

N. pyta:

- *Jakie znacie sporty zimowe?*
- *Jaką dyscyplinę sportową uprawia Kamil Stoch?*
- *Jakie sporty zimowe wy chcielibyście uprawiać?*
- Dzielenie nazw sportów zimowych na sylaby.

Zdjęcia przedstawiające zimowe dyscypliny sportowe.

Dzieci oglądają zdjęcia różnych zimowych dyscyplin sportowych. Nazywają je samodzielnie lub z N.

Np.:

skoki narciarskie: *ska-ki nar-ciarskie*,

biegi narciarskie: *bie-gi nar-ciarskie*,

łyżwiarstwo: *łyż-wiar-stwo*,

hokej: *ho-kej*,

jazda figurowa na lodzie: *jaz-da fi-gu-ro-wa na lo-dzie*.

- Wymienianie cech sportowca.

N. pyta:

- *Jaki powinien być sportowiec?*
- *Co powinien codziennie robić?*

- Zabawa ruchowo-naśladowcza – *Sporty zimowe*.

N. podaje nazwy dyscyplin sportowych uprawianych zimą, dzieci naśladowują ruchy sportowców, którzy uprawiają daną dyscyplinę.

- Ćwiczenia wzrokowo-słuchowo-ruchowe – *Zabawy na śniegu*.

Naśladowanie zimowych odgłosów: chrzęstu śniegu ugniatanego butami, wiejącego wiatru. Rytmizowanie tekstu: *Zima biała – śniegu nasypała*. Mówienie tekstu połączone z wykonywaniem ruchów – naprzemiennych przysiadów i wyprostów: *Zima* (przysiad), *biała* (wyprost) – śniegu (przysiad), *nasypała* (wyprost).

- Ćwiczenia ruchowo-graficzne.

N. opowiada o zimie, a dzieci kreślą w powietrzu odpowiednie kształty.

Był ładny zimowy dzień. Słońce (kreślą kształt słońca) *świeciło mocno i odbijało swe promienie na śniegu, który lśnił. Nieliczne chmury* (kreślą kształt chmury) *leniwie płynęły po niebie. Nagle zerwał się wiatr* (naśladowują odgłos wiatru). *Chmury zasłoniły słońce i zaczął padać śnieg* (ruchami palców dłoni naśladowują padający śnieg).

- Rysowanie swojej ulubionej dyscypliny sportowej.

Dla każdego dziecka: kartki, kredki.

Dzieci rysują swoją ulubioną dyscyplinę sportową uprawianą zimą. Nazywają ją.

- Zabawa ruchowa – *Buch w śnieżny puch* (przewodnik cz. 2, s. 139).

Zajęcia 2. Doświadczenie i obserwacja – poznawanie właściwości fizycznych śniegu.

- Rozmowa na temat śniegu.
    - *Co to jest śnieg?*
    - *W jakich porach roku się pojawia?*
    - *Jaki jest śnieg?*

N. zwraca uwagę, że śnieg, który pada, jest miękki, delikatny, puszysty. Natomiast gdy po-
leży dłużej, robi się twardszy.

  - *Co dzieje się ze śniegiem, gdy go trzymamy w ciepłym pomieszczeniu?*
- Rano N. nabrał do słoika śniegu i postawił go obok kaloryfera. Dzieci oglądają brudną
wodę z roztopionego śniegu.
(Pamiętajmy! Śnieg topi się, a nie rozpuszcza).

- Określanie koloru i zapachu śniegu.

Miseczki, śnieg.

Dzieci oglądają i wachają śnieg umieszczony w miseczkach. Wyciągają wniosek: Śnieg jest
biały, mokry i nie ma zapachu.

- Układanie porównań określających charakterystyczne cechy śniegu.

Dzieci kończą porównania rozpoczęte przez N.:

- *Śnieg jest biały jak...*
- *Śnieg jest zimny jak...*
- *Śnieg jest miękki jak...*
- *Śnieg jest mokry jak...*
- Wyjście na plac przedszkolny.

Lupy.

Dzieci oglądają przez lupy płatki śniegu. Opisują ich wygląd.

Śnieg to opad atmosferyczny składający się głównie z sześcioramiennych kryształków lodu
łączących się w płatki śniegu. Na ziemi tworzy porowatą pokrywę śnieżną. Śnieg powstaje,
gdy w chmurach para wodna zamarza – krystalizuje (sublimacja – ze stanu gazowego prze-
chodzi w ciało stałe).

- Badanie plastyczności śniegu.
- Dzieci lepią kule śniegowe. N. wyjaśnia, że nie zawsze śnieg tak łatwo się lepi. Np. puch
śnieżny – lekki, puszysty śnieg, zaraz po opadzie jest mało plastyczny.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowo-naśladowcza – *Narciarz*.
- N. naśladuje ruchy narciarza: biegnącego po śniegu, podchodzącego pod górkę, zjeżdża-
jącego z niej, a dzieci powtarzają te ruchy.
- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Wirujące płatki śniegu*.

Dzwonek.

Dzieci stoją w rozsypcie. N. rozkłada ręce w bok i dzwoni dzwonkiem. Dzieci są płatkami
śniegu. Wirują wokół wolnym ruchem. Gdy dźwięk dzwonka milknie i N. opuszcza ręce,
płatki śniegowe opadają na ziemię – dzieci przykucają.

III

- Liczenie obiektów niewidocznych.
- Puszka po napoju, puszka po napoju częściowo napełniona wodą, fasolka jaś, monety, bębenek.**
- Dzieci siedzą tyłem do N., który wrzuca fasolki jaś do puszki po napoju. Dzieci po cichu liczą uderze-
nia fasolek o puszkę. Potem podają liczbę wrzuconych fasolek i sprawdzają, wyciągając je z puszki.
Następne ćwiczenie wykonują zgłaszające się dzieci.

- Dzieci siedzą tyłem do N., który wrzuca monety do puszek z wodą. Dzieci po cichu liczą odgłosy uderzeń monet o wodę. Potem podają liczbę wrzuconych monet i sprawdzają, wyjmując je z puszek. Następne ćwiczenie wykonują chętnie dzieci.
- Dzieci siedzą tyłem do N., który klaszcze (tupie, uderza w bębenek). Dzieci po cichu liczą klaśnięcia. Potem podają ich liczbę.
- Wykonanie śniegowych gwiazdek.

Dla każdego dziecka: papierowe koła, granatowe (niebieskie) kartki, klej.

Dzieci wycinają wzory z papierowych kół złożonych na cztery części. Następnie przyklejają powstałe wycinanki na granatowych (niebieskich) kartkach.

- Zabawa ruchowa – *Na saneczkach* (przewodnik cz. 2, s. 132).
- Układanie puzzli *Bałwanek*.

Dla każdego dziecka: wyprawka – puzzle.

• Zabawy swobodne w kąciakach zainteresowań.	• Ćwiczenia w czytaniu – przyporządkowywanie wyrazów do obrazków (Wyprawka). Wyprawka: karty E, F, obrazki, napisy, kartki, klej. Dzieci losują obrazki, przyklejają je na kartkach. Odszukują wyrazy – nazwy obrazków (np.: dom, kot, dymy...) – i przyklejają je pod obrazkami.

Grudzień, tydzień 2

Dzień 5

Idzie zima ze śniegiem

Bezpieczne zabawy na śniegu

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Ćwiczenia oddechowe – <i>Fruwające gwiazdki</i> . Wypowiadanie tekstu o zimie z różnymi emocjami, z zastosowaniem rytmowanki. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 14.	IV 2 II 1, IV 2 I 5
II.1. Rozmowa na temat zachowania bezpieczeństwa podczas zabaw na śniegu. Cele: rozwijanie mowy; ukazywanie niebezpieczeństw grożących podczas zabaw na śniegu. Zabawa ruchowa – <i>Rozgrzewamy się na mrozie</i> .	III 7, IV 5 I 5
2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 7 metodą Rudolfa Labana. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawy na śniegu; zabawa orientacyjno-porządkowa – <i>Śnieżne zaprzęgi</i> .	I 8 I 5
III. Budowanie kilkudzaniowych wypowiedzi na temat zimy. Liczenie na zbiorach zastępczych z jednoczesnym przenoszeniem ich liczby na inne zbiory. Zabawa orientacyjno-porządkowa <i>Buch w śnieżny puch</i> . Tworzenie mapy skojarzeń do wyrazu zima .	IV 5, IV 18 IV 15 I 5 IV 6, IV 18

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- ukazywanie niebezpieczeństw grożących podczas zabaw na śniegu,
- rozwijanie sprawności fizycznych.

Dziecko:

- wypowiada się całymi zdaniami,
- wie, jak powinno bawić się na śniegu,
- aktywnie uczestniczy w zabawach na śniegu.

1

- Ćwiczenia oddechowe – *Fruwające gwiazdki*.
Kolorowy papier, igła z nitką, nożyczki dla każdego dziecka.
Dzieci wycinają z kolorowego papieru gwiazdki narysowane przez N. Z pomocą N. przewlekają przez nie nitkę. Potem chodzą po sali i dmuchają na gwiazdki tak, żeby się poruszały. (Gwiazdkami można ozdobić salę.)
- Wypowiadanie tekstu o zimie z różnymi emocjami, z zastosowaniem rymowanki.
Dzieci wypowiadają tekst rymowanki z emocjami, których nazwy podał N.: (złość, strach, radość, zazdrość, wstyd).
*Zima, zima biała,
śniegu nasypała.*
- Zabawa słowna – *Przeciwieństwa*.
Najpierw N. podaje przykłady słów przeciwstawnych. Np.
biały – czarny,
mały – duży,
wesoły – smutny.
Potem N. mówi słowa, a dzieci podają słowa o znaczeniu przeciwnym.
Np.
słodki... (kwaśny)   lekki ... (ciężki)
wysoki... (niski)   gorący ... (zimny)
mokry... (suchy)   młody ... (stary) itd.
gruby ... (chudy)
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 14 (przewodnik cz. 2, s. 129).

11

- Słuchanie wiersza Bożeny Formy *Zima*.

*Lecą z nieba płatki śniegu,
świat się cały bieli wkoło.
Zabierz narty oraz sanki,
na dół z góry mknij wesoło.*

*Mróz siarczysty uszy ściska,
nosa wszystkich są czerwone.
Zimo! Śniegu sygnij więcej,
dzieci będą zachwycone.*

- Rozmowa na temat wiersza.
N. pyta:
  - *W jaki sposób bawiły się dzieci na śniegu?*
  - *Dlaczego nosy, uszy i policzki dzieci były czerwone?*
  - *Gdzie bawiły się dzieci? Czy ich zabawa była bezpieczna?*
- Ocenianie zachowania dzieci.

Obrazki przedstawiające zabawy na śniegu, napisy: **tak, nie** (dla każdego dziecka).

N. pokazuje obrazki przedstawiające dzieci bawiące się na śniegu, np. dzieci lepiące bałwana w ogrodzie i przy ulicy; dzieci jeżdżące na sztucznym lodowisku i na zamrzniętym stawie w parku; dzieci zjeżdżające z górki na placu zabaw i z górki w pobliżu ulicy; dzieci rzucające śnieżkami w samochody jadące ulicą i w ścianę na placu zabaw; dzieci doczepiające sanki do samochodu i kulig za saniami. Dzieci wyrażają swoje opinie na temat po-

stępowania bawiących się na nich dzieci. Oceniają, czy zabawy te są bezpieczne, czy nie. Segregują obrazki na dwie grupy i umieszczają je pod napisami: **tak, nie**.

- Wspólne ustalanie zasad bezpieczeństwa obowiązujących podczas zabaw na śniegu.

Np.:

Zjeżdżamy na sankach w miejscach oddalonych od ulicy.

Zjeżdżamy na sankach pojedynczo lub w parach, spokojnie siedząc.

Nie jeździmy na łyżwach po zamarzniętych rzekach, stawach, jeziorach.

Nie rzucamy nikomu śnieżkami w twarz.

- Zabawa słowna – *Co robią?*

N. wypowiada rzeczowniki – nazwy sprzętu sportowego, a dzieci dopowiadają czasowniki – wyrazy określające związane z nimi czynności, np.

sanki – jadą z górki, zjeżdżają, pomykają,

narty – mkną, suną po śniegu, unoszą się w powietrzu,

łyżwy – jeżdżą po lodzie, kreślą zygzaki, rysują lód...

- Wykonanie sanek z pudełek po zapalkach i kolorowego papieru.

Pudełka po zapalkach (dla każdego dziecka), paski kolorowego papieru do oklejenia pudełek, karton w kolorach pasków papieru, nożyczki, klej.

Dzieci otrzymują pudełka po zapalkach i po pasku kolorowego papieru do ich oklejenia. Pudełka smarują klejem, przyklejają na nich papier kolorowy. Następnie wycinają z kartonu (w tym samym kolorze co oklejone pudełko) dwie narysowane płozy i dokleją je po bokach pudełek. Wykonane w ten sposób saneczki należy położyć na jednym z boków, aby płozy dobrze się dokleiły.

- Zabawa ruchowa – *Rozgrzewamy się na mrozie.*

Nagranie muzyki marszowej, odtwarzacz CD.

Dzieci spacerują po sali przy nagraniu muzyki marszowej. Na przerwę w grze zatrzymują się i pokazują, w jaki sposób można chronić się przed zimnem podczas pobytu na mrozie: tupią, chuchają w dłonie, podskakują, rozcierają zmarznięte części ciała.

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 7 metodą Rudolfa Labana (przewodnik, cz. 2, s. 111).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawy na śniegu.

Śnieżne obrazki – wytupywanie na śniegu różnych kształtów według pomysłów dzieci.

Rzeźby śniegowe – lepienie w małych zespołach fantastycznych postaci ze śniegu.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Śnieżne zaprzęgi.*

Trójkąt.

Dzieci dobierają się parami. Dziecko stojące z przodu jest konikiem. Podaje do tyłu ręce drugiemu dziecku – powożącemu – tworzą zaprzęgi i poruszają się w rytmie wystukiwanym przez N. na trójkącie. Gdy dźwięk trójkąta milknie, zaprzęgi się zatrzymują. Konik grzebie niecierpliwie nogami (jedną i drugą – na zmianę), a woźnica rozgrzewa sobie dłonie. Na dźwięk trójkąta zaprzęgi znów ruszają.

III

- Budowanie kilkuzdaniowych wypowiedzi na temat zimy.

Klocki.

- Liczenie zdań w wypowiedzi N. na temat zimy.

N. wypowiada kilka zdań na temat zimy. Dzieci liczą je i układają odpowiednią liczbę klocków (jeden klocek po każdym zdaniu).

Np.

Zima jest chłodną porą roku. Często pada śnieg i wieje silny wiatr. Dni są krótkie, szybko robi się ciemno. Zimowe miesiące to grudzień, styczeń, luty. Dopiero w marcu nadchodzi wiosna.

Potem dzieci liczą słowa w kolejnych zdaniach.

- Układanie zdań na temat zimy przez zgłaszające się dzieci. Ochotnicy wypowiadają się na temat zimy. Pozostałe dzieci liczą zdania w ich wypowiedziach i zaznaczają każde z nich klockiem. Następnie liczą słowa w ułożonych zdaniach.
- Liczenie na zbiorach zastępczych z jednoczesnym przenoszeniem ich liczby na inne zbiory.

Zabawki z sali.

Dzieci:

- liczą palce u jednej ręki, u obu rąk,
- liczą lalki i pokazują na palcach, ile ich jest,
- liczą misie i pokazują ich liczbę na klockach,
- liczą wymieniane przez N. przedmioty z sali i pokazują na palcach, ile ich jest.
- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Buch w śnieżny puch* (przewodnik cz. 2, s. 144).
- Tworzenie mapy skojarzeń do wyrazu **zima** (utrwalanie wiadomości na temat zimy).

Arkusz papieru z napisem *Zima to...*

Zapisywanie przez N. skojarzeń dzieci z wyrazem **zima** na dużym arkuszu papieru wokół całościowo odczytanego przez nie hasła **Zima to...** Dorysowywanie przez dzieci flamastrami kolorowych strzałek łączących hasła z podanymi przez dzieci i zapisanymi przez N. wyrazami. Umieszczenie powstałej mapy skojarzeń w widocznym miejscu sali.

Grudzień, tydzień 3

Dzień 1

Ida święta

Choinka zielona

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Oglądanie w małych zespołach książek o świętach Bożego Narodzenia. Zachęcanie do dzielenia się wiedzą na temat tradycji i zwyczajów związanych ze świętami. Rysowanie po śladach rysunku choinki obiema rękami, z równoczesnym wypowiadaniem tekstu. Kolorowanie choinki. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 15.		III 2, IV 5, IV 19 IV 8 I 5
II.1. Słuchanie opowiadania Małgorzaty Strękowskiej-Zaremby <i>Wymarzona choinka</i> . Cele: rozwijanie mowy; zapoznanie z tradycjami związanymi ze świętami Bożego Narodzenia. Zabawa ruchowa kształtująca postawę ciała – <i>Choinka rośnie</i> .		IV 5, IV 6 I 5
2. Odkrywanie litery r, R . Rysowanie po śladach rysunków. Określanie pierwszej głoski w słowie <i>rak</i> i w nazwach rysunków. Cel: rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej.	2. Odkrywanie litery r : małej i wielkiej, drukowanej i pisanej. Układanie schematów i modeli słów: <i>rak, Romek</i> . Cele: rozwijanie wrażliwości fonemowej; utrwalanie poznanych liter.	IV 2, IV 4, IV 8
Zabawy na świeżym powietrzu: spacer – oglądanie odsłowień przystrojonych wystaw; zabawa ruchowa – <i>Łańcuch przyjaźni</i> .		I 5
III. Słuchanie piosenki <i>Domowe święta</i> . Rozmowa na temat tekstu piosenki. Zabawa wyrabiająca wrażliwość muzyczną i umiejętność obrazowania muzyki ruchem – <i>Ozdoby choinkowe</i> .		IV 5, IV 7 IV 7
Rysowanie w pętlach wskazanej liczby elementów.	Ćwiczenia w czytaniu – układanie wyrazów z poznanych liter.	IV 8, IV 4
Zabawa ruchowa – <i>Dzieci i choinki</i> .		I 5

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- zapoznanie z tradycjami związanymi ze świętami Bożego Narodzenia,
- **rozwijanie koordynacji wzrokowo-ruchowej,**
- **rozwijanie wrażliwości fonemowej,**
- **utrwalanie poznanych liter.**

Cele operacyjne

Dziecko:

- wypowiada się na temat opowiadania,
- wymienia wybrane tradycje związane ze świętami Bożego Narodzenia,
- **rysuje po śladach rysunków,**
- **układa schematy i modele słów: rak, Romek,**
- **rozpoznaje i nazywa poznane litery.**

Przebieg dnia

I

- Oglądanie w małych zespołach książek (przyniesionych do przedszkola przez dzieci) o świętach; zachęcanie do dzielenia się wiedzą na temat tradycji i zwyczajów związanych ze świętami Bożego Narodzenia, kultywowanych w domach rodzinnych przedszkolaków; wprowadzenie w nastrój oczekiwania na święta.

- Karta pracy, cz. 2, s. 44.

Rysowanie po śladach rysunku choinki obiema rękami, z jednoczesnym wypowiadaniem tekstu za N. Kolorowanie rysunków. Ozdabianie choinki bombkami wyciętymi z kolorowego papieru. Rysowanie po śladach choinek bez odrywania kredki od kartki.

- **Ćwiczenia poranne – zestaw nr 15.**

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Święta tuż-tuż.*

Tamburyn.

Dzieci poruszają się w różnych kierunkach w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Podczas przerwy zatrzymują się, zwracają twarzami do N., klaszczą w ręce i wyraźnie powtarzają rymowaną: *Święta się zbliżają, czas ten cieszy nas. W każdym domu radość i prezentów blask.* (Podczas powtórzeń zabawy dzieci mogą klaskać nad głową lub nad podłogą w przysiadzie).

- Ćwiczenie dużych grup mięśniowych – *Odśnieżamy teren przed domem.*

Dzieci, w skłonie do przodu, naśladują nabieranie śniegu na łopatę i odrzucanie go do tyłu.

- Ćwiczenie mięśni brzucha i ramion – *Ubieramy choinkę.*

Dzieci wykonują skłon, naśladują wyciąganie bombek z pudełka, wspinają się na palce, naśladując zawieszanie bombek na gałązkach choinki.

- Ćwiczenie tułowia – *Zamiatamy potłuczone bombki.*

Dzieci maszerują do przodu, wykonują skręty tułowia i ruchy ramion, naśladując zamiatanie.

- Ćwiczenie równowagi – *Ozdoba choinkowa.*

Dzieci naśladują ozdobę choinkową poruszaną wiatrem. Stają na jednej nodze, drugą opierają z przodu na kolanie, ręce mają złączone nad głową. Powoli obracają się wokół własnej osi na palcach, wolno opuszczają ręce.

- Zabawa uspokajająca – *Choinka.*

Dzieci maszerują w kole wiązonym, rytmicznie powtarzając słowa: *Choinka zielona, pięknie przystrojona. W ten świąteczny czas* – zatrzymują się, wchodzą do środka koła małymi krokami, unoszą ręce w górę, wykonują klaśnięcie nad głową. *Ona cieszy nas* – poruszają się drobnymi krokami do tyłu. Na zakończenie wykonują podskok.

Zajęcia 1. Słuchanie opowiadania Małgorzaty Strękowskiej-Zaremby *Wymarzona choinka*.

- Oglądanie ikon – schematycznych rysunków związanych ze świętami. Wyjaśnianie ich znaczenia.

Ikonki.

N. umieszcza na tablicy ikonki – rysunki schematyczne. Np.

Dzieci nazywają to, co jest przedstawione na rysunkach.

N. wyjaśnia znaczenie słowa *tradycja*. Podkreśla sens kultywowania tradycji przejmowanych od starszych pokoleń.

- Słuchanie opowiadania.

Książka (s. 32–33) dla każdego dziecka.

Dzieci siedzą przed N., trzymają otwarte książki. Oglądają ilustracje i słuchają opowiadania.

Szedł sobie Zając Maruda i nie marudził, bo nie miał ku temu powodu. Zielony las szumiał mu nad głową, słońce go grzało, ptaki śpiewały... no, może trochę za głośno, ale tym razem mógł im wybaczyć. Właśnie przyszła wiosna, więc witały ją śpiewem.

– *Uważaj! Nie nadepnij na mnie – usłyszał piskliwy głosik.*

– *Na kogo mam nie nadepnąć? – spytał zajączek, niezadowolony, że jakiś głos przerywa mu spacer po lesie. I zaczął marudzić, bo mimo wszystko lubił to najbardziej. – Nie można już kroku zrobić, żeby nie natknąć się na coś albo kogoś, kto wykrzyknie: „Uważaj!”. To nie mieści się w zajęczej głowie!*

– *Popatrz na dół – usłyszał odpowiedź.*

– *E, to tylko ty, choineczko. Myślałem, że jesteś złośliwym chrząszczem albo chociaż stonogą. Trudno cię zauważyć. Słońce świeci, wiosna, a ty ciągle mała. Bierz przykład ze mnie. Widzisz, jak wyrosłem? – Zając Maruda przemawiał tak do maleńkiej jodełki. Wprawdzie był marudą, jednak tym razem miał rację. Choineczka rosła wolniej od innych jodeł i nawet wiosną nie udało się przyspieszyć jej wzrostu.*

– *Przecież rosnę nawet wtedy, gdy śpię – broniła się jodełka. Jednak sama widziała, że sąsiednie jodły są od niej wyższe.*

– *Minął jeden rok i drugi, trzeci i piąty. Drzewka rosły na wyścigi, Zając Maruda marudził coraz częściej, a nasza choineczka wciąż była najmniejsza spośród jodełek. Mało tego – nie należała też do najpiękniejszych, niestety.*

– *Jodły, które wyrosły i wypiękniały, patrzyły na nią z góry.*

– *A co tam – pocieszało się niewyrośnięte drzewko. – Dopóki wiatr szumi mi w uszach i śnieg łaskocze w igielki, jest dobrze.*

– *Nie powiedziałbym – westchnął zając. – Nie jesteś najpiękniejsza, co tu kryć, ani nawet piękna. I coś mi się wydaje, że masz dwa czubki.*

– *To źle? – spytała jodełka.*

– *Ani źle, ani dobrze. Gdybym miał dwa ogonki, też byłbym zającem. Ty z dwoma czubkami nie przestałaś być sobą. Jednak inne drzewka iglaste są wyższe, smuklejsze, a gałązki układają się im równo dookoła pnia. Twoje zaś... – zając aż się skrzywił. – Najgorsze, że lada dzień przyjdą święta – dodał z troską.*

– *Jodełka nie wiedziała, dlaczego przyście świąt ma być takie straszne. Cieszyła się, że pada śnieg. Było jej dobrze i ciepło pod śnieżną pierzynką. Wszystko ją radowało, nawet odwiedziny marudnego zająca. Z niecierpliwością wypatrywała świąt.*

Wreszcie nadeszły. Miały na sobie zielony mundur leśniczego. Rozglądały się wśród drzew bardzo uważnie. Przyjrzały się i naszej jodełce. Otrzępały jej gałązki ze śniegu. – Nie za duża, nie za mała, dla dzieci będzie w sam raz – powiedziały głosem pana leśniczego. I zawiozły jodełkę do przedszkola Ady.

Tego, co wydarzyło się potem, nawet Zając Maruda nie umiałby opowiedzieć. Zresztą, stracił głos z zachwyty, gdy zajrzał do przedszkola przez okno.

Jodełka wyglądała prześlicznie. Dzieci ubrały ją w piękny strój, który mienił się jak skrzydła motyla. Zielone gałązki zdobiły łańcuchy, bombki, ciasteczka, jabłuszka i aniołki. Najpiękniejsze były dwie srebrne gwiazdy na dwóch czubkach drzewka. Przedszkolaki same je zrobiły.

Mała jodełka tonęła w czarodziejskim blasku lampek. Już nie była byle jakim drzewkiem. Była wymarzoną choinką, która rozdaje radość dzieciom i dorosłym.

– No, no – bąknął Zając Maruda i nie marudził, bo wszystko mu się podobało.

Choinka mrugała do niego kolorowym światłem. Wokoło niej siedziały dzieci i śpiewały kolędy.

- Rozmowa na temat opowiadania.

N. pyta:

- Jak czuła się mała choinka wśród dorodnych drzew iglastych?
- Kto utwierdzał ją w przekonaniu, że jest nieładna?
- Co się stało przed świętami?
- Gdzie trafiła choinka?
- Co się z nią stało?

- Wypowiadanie tekstu rymowanki w rytmie wystukiwanym na bębnie przez N.

Bębenek.

Choineczko, choineczko,
wczoraj rosłaś w lesie.

dzisiaj dzieciom,
dzisiaj radość niesiesz

Dzisiaj dzieciom,

- Ćwiczenia oddechowe – Wąchamy choinkę.

Dzieci naśladują wąchanie choinki: wciągają powietrze nosem, a wydychają ustami.

- Wykonanie pachnącej ozdoby choinkowej.

Pomarańcze, goździki (dla każdego dziecka).

Dzieci wbijają goździki w pomarańcze. Tak przygotowane pachnące ozdoby zabierają do domów (w pomarańcze należy wbić dużo goździków).

- Zabawa ruchowa kształtująca postawę ciała – Choinka rośnie.

N. opowiada, a dzieci gestami i ruchami ciała przedstawiają opisywane sytuacje.

Jesteście nasionkiem, które wypadło z szyszki, a więc nasionkiem drzewa iglastego. Wiatr przywiał was tutaj w ustronne miejsce. Leżycie sobie spokojnie, przyglądając się rosnącym wokół drzewom. Wiatr nawiewa na was opadłe liście. Czujecie się, jakbyście leżały pod ciepłą pierzynką. Jest wam miło i sennie, coraz bardziej sennie... Zasypiacie. Nagle, co to? Macie wrażenie, że robicie się więksi – wyciągacie swoje ręce i nogi, czyli wasze korzenie. Jest wam dobrze, ale coś was pcha do góry, coraz bardziej, coraz bardziej. Och, jak jasno! Las wygląda całkiem inaczej niż jesienią! Jesteście teraz drzewkiem iglastym, a nie nasionkiem. Miło być w lesie, słuchać śpiewu ptaków, czuć delikatne muskanie wiatru.

Zajęcia 2. Odkrywanie litery **r, R**.

Zajęcia 2. Odkrywanie litery **r**: małej i wielkiej, drukowanej i pisanej.

B

- Karty pracy Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia, s. 38.
- Odkrywanie litery **r, R**. Określanie pierwszych głosek w słowie rak i w nazwach rysunków. Rysowanie po śladach rysunków. Zaznaczanie liter **r, R** w wyrazach.

- Wyodrębnianie wyrazu podstawowego – **rak**.
N. pyta:
– Co było na rysunku Ady?
Dzieci określają pierwszą głoskę w słowie rak. Mówią, z ilu głosek składa się to słowo. Potem wymieniają inne słowa, w których

głoskę *r* słysząc: na początku (róža, rower, ramka...), na końcu (tor, traktor, aktor...), w środku (serce, karty, baran...).

- Budowanie schematu słowa *rak*.

Białe kartoniki dla każdego dziecka.

Dzieci dzielą słowo *rak* na sylaby, a potem głośno mówią całe słowo. Układają tyle kartoników, ile głosek słyszą w słowie *rak*; wymawiają głoski głośno, dotykając kolejno kartoników.

- Budowanie schematu słowa *Romek*.

Obrazki, kartoniki z liczbami, białe kartoniki.

N. umieszcza na tablicy obrazki, a pod nimi kartoniki z liczbami: robot (1), koło (4), bombka (3), telefon (4), lampka (5). Dzieci wyodrębniają z nazw obrazków głoski wskazane liczbami, syntezują je i podają otrzymane imię (Romek). Dzielą słowo *Romek* na sylaby i na głoski. Układają z białych kartoników schemat słowa, dzielą je na sylaby, dokonują syntezy.

- Określanie rodzaju głoski *r*.

Dzieci wybrzmiewają głoskę *r*:

długo: *rrrryyyy...*

krótko: *r, r, r, r, r, r...*

N. przypomina, że głoski *r* nie możemy wypowiadać długo, bo wtedy zmienia się jej brzmienie. Głoska *r* to spółgłoska, oznaczamy ją na niebiesko.

- Budowanie modeli słów: *rak*, *Romek*.

Niebieskie kartoniki i czerwone kartoniki.

Dzieci głośno wymieniają kolejne głoski w słowach: *rak*, *Romek*. Pod schematami słów: *rak*, *Romek*, zaznaczają miejsca głoski *r* niebieskimi kartonikami. Następnie wskazują samogłoski i zaznaczają je na czerwono. Kolejno je wybrzmiewają. Pozostałe głoski w słowach: *rak*, *Romek*, zaznaczają na niebiesko. Porównują liczbę samogłosek i spółgłosek w słowach.

- Odkrywanie litery **r**, **R**.

Litery **r, **R** dla każdego dziecka.**

N. pokazuje litery **r**, **R**: małą i wielką. Dzieci omawiają ich wygląd. Następnie umieszczają litery we właściwych miejscach pod swoimi modelami słów: *rak*, *Romek*.

N. przypomina, że imiona rozpoczynają się wielką literą.

- Umieszczanie pod modelami słów kartoników z wcześniej poznanymi literami.

Kartoniki z literami: **a, **k**, **o**, **m**, **e** dla każdego dziecka.**

Dzieci umieszczają kartoniki z poznanymi literami we właściwych miejscach pod modelami słów: *rak*, *Romek*. Odczytują wyrazy.

- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Litery i liczby*, cz. 1, s. 64–67.

Dzielenie nazw obrazków na głoski. Rysowanie pod nimi odpowiedniej liczby kresek. Zaznaczenie na niebiesko miejsca liter **r**, **R** w wyrazach.

- Czytanie sylab, wyrazów, tekstu.
- Czytanie wyrazów powstałych z połączonych sylab. Rozwiązywanie rebusów. Czytanie wyrazów.
- Wodzenie palcem po literze **r**: małej i wielkiej. Pisanie liter **r**, **R** po śladach, a potem – samodzielnie.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer w pobliżu przedszkola.
Dzieci oglądają odświetnione ozdobione wystawy sklepowe, domy. Porównują kolorystykę, elementy wykorzystane w dekoracjach.
- Zabawa ruchowa – *Łańcuch przyjaźni*.

Dowolna piosenka o tematyce zimowej, gałązka drzewa iglastego.

Dzieci rozbiegają się po wyznaczonym miejscu w ogrodzie przedszkolnym i przykucają w rozsypce. N. spaceruje pomiędzy dziećmi i delikatnie dotyka ich gałązką drzewa iglastego. Dotknięte dzieci dołączają do N., podają sobie ręce. N. przekazuje gałązkę innemu wybranemu dziecku, a ono następnemu (za każdym razem wybiera ostatnie dziecko, które doczepiło się do łańcucha). Kiedy wszystkie dzieci utworzą łańcuch, podają sobie ręce i tworzą koło wiązane. Poruszają się w nim przy śpiewie piosenki o zimie.

III

- Słuchanie piosenki *Domowe święta* (sł. i muz. Krystyna Gowik).

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

Lu - bię, kie - dy gru - dzień bie - ga już po świe - cie, bo nie - dłu - go

świę - ta, sa - mi ro - zu - mie - cie. Zbie - rze się ro - dzin - ka tu,

przy świa - tecz - nym sto - le, gwiazd - ka w gó - rze, my - na do - le,

ra - zem w blas - ku świec. Świę - ta z cho - in - ka - mi, świę - ta,

z pre - zen - ta - mi, peł - ne cie - płych rąk i serc, co grze - ją
w krąg. Świe - ta z ży - cze - nia - mi, świe - ta
z ko - le - da - mi, świe - ta za - wsze są tam, gdzie jest mój
dom, tam gdzie jest mój dom.

I. *Lubię, kiedy grudzień
biega już po świecie,
bo niedługo święta,
sami rozumiecie.
Zbierze się rodzinka tu,
przy świątecznym stole,
gwiazdka w górze, my – na dole,
razem w blasku świec.*

Ref.: *Święta z choinkami, święta z prezentami,
pełne ciepłych rąk i serc, co grzeją w krąg.
Święta z życzeniami, święta z kołędami,
święta zawsze są tam,
gdzie jest mój dom,
tam gdzie jest mój dom.*

II. *Lubię granie dzwonków
i w świąteczkach miasto.
Gdy choinkę stroję,
z kuchni pachnie ciasto.
Chodzę na paluszkach
i mikołaja szukam.
W szybę okna lekko stukam,
by przyjechał dziś.*

Ref.: *Święta z choinkami...*

III. *Gdy polecą płatki
ze śnieżnego nieba,
czuję, że do szczęścia
tak niewiele trzeba.
Troszkę przytulenia
z cudowną mą rodzinką,
niespodzianki pod choinką –
oto magia świąt!*

Ref.: *Święta z choinkami...*

- Rozmowa na temat tekstu piosenki. Określanie jej nastroju i metrum.
- Zaznaczanie uderzeniem w kolano pierwszej miary taktów.
- Kłaśnięcie w dłonie, kiedy pojawia się refren.
- Nauka refrenu na zasadzie echa muzycznego.
- Zabawa wyrabiająca wrażliwość muzyczną i umiejętność obrazowania muzyki ruchem – *Ozdoby choinkowe*.

Szablony bombek choinkowych o różnych kształtach: kominiarz, bałwanek, mikołaj, baletnica, zajączek, nagranie muzyki o zmiennym charakterze, odtwarzacz CD.

N. wybiera nagranie muzyki o zmiennym charakterze. Unosi wybrany szablon bombki, np. kominiarza. Dzieci starają się zobrazować ruchy kojarzące się z kominiarzem, w rytm muzyki. Zabawę powtarzamy, pokazując dzieciom inne szablony.

- Karty pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 36.
- Rysowanie w pętlach wskazanej liczby elementów.

- Ćwiczenia w czytaniu – układanie wyrazów z poznanych liter.

Poznane litery: małe i wielkie, koperta (dla każdego dziecka).

Dzieci dostają koperty z poznanymi literami: małymi i wielkimi (**o, O, a, A, t, T, e, E, m, M, y, i, l, k, K, r, R, d, D, l, L**). Układają z nich wyrazy. Wygrywa dziecko, które ułoży najwięcej wyrazów. Np.: **aktor, tor, traktor, rama, krata, domy, kra, kora, Dorota, Ida, Darek, Marek...**

- Zabawa ruchowa – *Dzieci i choinki*.

Tamburyn.

Dzieci dobierają się w pary i stają jedno za drugim. Pierwsze jest choinką, która rośnie w lesie; drugie dzieckiem, które chowa się za nią. Dzieci poruszają się po lesie w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Podczas przerwy w grze przykucają za swoją choinką. Co pewien czas następuje zmiana ról.

- Karta pracy, cz. 2, s. 45.

Rysowanie po śladach rysunków bombek. Kolorowanie rysunków. Kolorowanie choinek według wzoru.

Grudzień, tydzień 3

Idą święta

Dzień 2

Symbole świąt Bożego Narodzenia

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Ćwiczenia oddechowe – <i>Fruwające chusteczki</i> .	IV 2
	Zabawa pobudzająco-hamująca – <i>Ozdabiamy choinkę</i> .	I 5
	Omawianie etapów ubierania choinki w ozdoby świąteczne. Rysowanie coraz większego drzewka iglastego i coraz mniejszej bombki.	IV 5, IV 8
	Ćwiczenia poranne – zestaw nr 15.	I 5
II.1.	Zabawy figurami. Cele: rozwijanie umiejętności klasyfikowania; rozumienie sensu informacji podanych w formie symboli.	IV 9, IV 12
	Zabawa ruchowa – <i>Ludzie do ludzi</i> .	I 5
	2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 8. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej.	I 8
	Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa – <i>Kulig</i> ; zabawa ruchowo-naśladowcza – <i>Po śladach bałwanka</i> .	I 5
III.	Wypełnianie tabelki według wzoru. Rysowanie w kwadracie po lewej stronie karty prezentu dla mamy, a po prawej stronie – dla taty.	IV 9, IV 14
	Zabawa orientacyjno-porządkowa – <i>Dzieci i choinki</i> .	I 5
	Rysowanie po śladach rysunków.	Ćwiczenia w liczeniu – utrwalanie poznanych zapisów cyfrowych liczb.
		IV 8, IV 15

Cele główne

- rozwijanie umiejętności klasyfikowania,
- rozumienie sensu informacji podanych w formie symboli,
- rozwijanie sprawności fizycznych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wybiera figury według podanej cechy (podanych cech),
- rozumie sens informacji przedstawionych symbolicznie,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

T Tablica 13 – BOŻE NARODZENIE – Propozycje zabaw i aktywności, do wykorzystania według wyboru N. (przewodnik, cz. 2, s. 204).

- Ćwiczenia oddechowe – *Fruwające chusteczki*.
Chusteczka dla każdego dziecka, nagranie muzyki o pogodnym charakterze, odtwarzacz CD.
Dzieci zajmują miejsca na okręgu. Trzymają w rękach chusteczki, którymi kołyszą w rytmie muzyki o pogodnym charakterze. Dzieci trzymają chusteczki w różny sposób: za przeciwległe rogi, za jeden róg; podrzucają chusteczki do góry. Nabierają powietrze nosem i wypuszczają ustami, dmuchając na chusteczki w taki sposób, aby się uniosły.
- Zabawa pobudzająco-hamująca – *Ozdabiamy choinkę*.
Obręcz dla każdego dziecka, kolorowe szablony choinek, szablony kolorowych bombek, tamburyn, nagranie muzyki do marszu.
Dzieci zajmują miejsca obok obręczy. Liczba obręczy jest zgodna z liczbą dzieci. W każdej obręczy znajdują się szablony choinki i szablony kolorowych bombek (do 6). Dzieci swobodnie maszerują między obręczami w rytmie nagrania muzyki. Na dźwięk tamburynu zajmują miejsca obok najbliższej leżących obręczy. Układają na szablonie choinki tyle bombek, ile usłyszą uderzeń w tamburyn. Następnie każde dziecko liczy bombki na szablonie choinki, określa ich kolor, przelicza bombki w danym kolorze. Zabawę powtarzamy kilka razy.
- Karta pracy, cz. 2, s. 46.
Omawianie kolejności ubierania choinki w ozdoby świąteczne. Rysowanie coraz większego drzewka iglastego i coraz mniejszej bombki. Kolorowanie rysunków bombek w tym samym kształcie na taki sam kolor.
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 15 (przewodnik, s. 149).

II

Zajęcia 1. Zabawy figurami.

- Ćwiczenia w klasyfikowaniu.
Kartoniki z rysunkami schematycznymi: z małym ludzikiem, z dużym ludzikiem, z dużym trójkątem, dużym kołem, małym kwadratem, małym trójkątem, małym kołem, małym prostokątem, kartoniki w kolorach: żółtym, czerwonym, niebieskim, zielonym, fioletowym, figury geometryczne o różnych kształtach i w różnych kolorach.
N. pyta:
  - Co oznacza rysunek przedstawiający małego ludzika , a co – dużego ludzika?
Dzieci dostają koperty z figurami różniącymi się kształtem, kolorem i wielkością.
  - Wyszukajcie takie figury. (N. pokazuje rysunek małego (lub dużego) ludzika).
  - Jak rozumiecie ten rysunek ? (Chodzi o kształt figur).
  - Wyszukajcie takie figury. (N. pokazuje).
  - Wybierzcie spośród figur te, które spełniają ten warunek. N. pokazuje .

Dzieci wybierają żółte figury.

- Popatrzenie na kartoniki ; ; ; . Jakie warunki muszą być spełnione? (Wielkość, kształt).
- Wyszukajcie figury, które spełniają pierwszy warunek (duże kwadraty) i drugi warunek (małe prostokąty).

Dzieci wybierają figury spełniające pierwszy warunek, a potem – drugi warunek.

- Jakie warunki spełniają te dwa przykłady – ; ? (Kolor, kształt).
- Wyszukajcie figury, które spełniają pierwszy warunek, a potem – drugi warunek.
- Popatrzenie na te symbole   . Jakie figury musicie wyszukać? (Duże niebieskie trójkąty).

Dzieci wyszukują odpowiednie figury.

- A teraz jakie figury musicie wyszukać? N. pokazuje   . (Małe zielone prostokąty).
- A teraz?   . (Duże żółte koła).
- Inny przykład: . (Małe fioletowe kwadraty).

Dzieci wyszukują wśród swoich figur te, które spełniają określone warunki.

- Ćwiczenia indywidualne.

Kartoniki z rysunkami: dużego ludzika, dużego trójkąta, zielony kartonik, kartki, kredki.

Dzieci mają narysować figurę, która spełnia następujący warunek: .

- Zabawa ruchowa – *Ludzie do ludzi*.

Nagranie muzyki do marszu.

Dzieci maszerują w różnych kierunkach sali przy nagraniu marszowej muzyki. Gdy muzyka cichnie, dobierają się w pary i witają się częściami ciała wymienianymi przez N., np.: nosami, łokciami, kolanami, uszami... Na hasło: *Ludzie do ludzi*, dzieci zmieniają pary.

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 8.

Skakanki, tamburyn.

I. Część wstępna

Dzieci maszerują po obwodzie koła. N. rozdaje im skakanki.

- Zabawa orientacyjno-porządkowa – *Dzieci – na spacer! Dzieci – do domu!*

Dzieci układają ze skakanek na podłodze kształt domu i przykucają w nim. Na hasło: *Dzieci – na spacer!* – opuszczają swoje domy i spacerują. Hasło: *Dzieci – do domu!* jest sygnałem do szybkiego odszukania swojego domu i przykucnięcia w nim.

II. Część główna

- Ćwiczenia tułowia – *Sięgamy jak najdalej*.

Dzieci w siadzie klęcznym, trzymają w obu dłoniach skakanki złożone na pół. Podnoszą skakanki w górę, wykonują skłon w przód (nie unosząc się z pięt), starając się sięgnąć skakankami jak najdalej, a następnie ponownie przechodzą do siadu.

- Ćwiczenia mięśni brzucha – *Kołyska*.

Dzieci w siadzie prostym, opierają stopy o środki skakanek, które trzymają za końce. Przechodzą do leżenia tyłem z równoczesnym podciągnięciem nóg skakankami, a następnie ponownie wracają do siadu prostego.

- Ćwiczenia nóg – *Dotknij skakanki*.

Dzieci stoją w rozsypcie, złożone na pół skakanki trzymają w rękach przed sobą. Podnoszą raz jedną, raz drugą nogę (prostą w kolanie) do góry i starają się dotknąć nią skakanek.

- Zabawa ruchowa z elementem równowagi – *Przejdźcie po wąskiej kładce*.
Dzieci układają skakanki w dowolny sposób na podłodze. Przechodzą po nich, stawiając nogi stopa za stopą. Kto spadnie ze skakanki, musi zaczynać przejście od nowa.
- Zabawa bieżna – *Bałwanek*.
Dzieci biegają w różnych kierunkach, trzymając złożone skakanki w rękach, przy akompaniamencie tamburynu. Podczas przerwy w grze zatrzymują się i układają ze skakanek na podłodze kształt bałwanka. Pojawienie się akompaniamentu jest sygnałem do ponownego biegu.
- Skrętoskłony – *Wycieramy spocone ciało*.
Dzieci (złożonymi na pół skakankami) naśladują wycieranie pleców ręcznikiem, z równoczesnym poruszaniem się na boki.
- Skoki – *Skaczemy przez skakankę*.
Dzieci wykonują dowolne skoki przez skakankę (zwrócenie uwagi na zachowanie bezpieczeństwa).

III. Część końcowa

- Ćwiczenia stóp – *Sprytne stopy*.
Dzieci, używając raz jednej, raz drugiej stopy, zwijają i rozwijają skakanki tak, aby zajmowały jak najmniej miejsca i jak najwięcej miejsca.
Dzieci chwytają skakanki palcami jednej stopy i starają się podnieść je jak najwyżej, z zachowaniem równowagi. Ćwiczenie wykonują na zmianę: jedną stopą i drugą stopą.
- Ćwiczenie rytmu – *Powtórz rytm*.
Dzieci uderzają o podłogę rączkami skakanek, wystukując rytmy zaproponowane przez N.
- Ćwiczenie wyprostne – *Jak najwyżej*.
Dzieci powoli podnoszą się z przysiadu, aż do wspięcia na palce. W rękach trzymają skakanki złożone na pół. Starają się podnieść je jak najwyżej.
- Ćwiczenie uspokajające.
Tamburyn.
Dzieci maszerują po kole w rytmie wystukiwanym na tamburynie. Odkładają skakanki na miejsce.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa ruchowa – *Kulig*.
Dzieci stoją w kole. N. wyjaśnia, że zimą często są organizowane kuligi. Każde dziecko dołączy do wspólnego kuligu. N. zaprasza pierwsze dziecko, mówiąc pierwszą sylabę (5-latki) lub pierwszą głoskę (6-latki) z jego imienia. Wskazane dziecko wybiera następne, mówiąc – tak jak N. – pierwszą sylabę lub głoskę z jego imienia. Zabawę prowadzimy dotąd, aż wszystkie dzieci utworzą kulig. Jest on prowadzony przez N. (dzieci są ustawione w rzędzie), porusza się po ogrodzie przedszkolnym.
- Zabawa ruchowo-naśladowcza – *Po śladach bałwanka*.
Dzieci dobierają się w pary i stają jedno za drugim. Pierwsze dziecko jest bałwankiem. Porusza się śmiesznymi krokami w różnych kierunkach po ogrodzie przedszkolnym, a drugie dziecko je naśladuje. Co pewien czas następuje zmiana ról.

III

- Karta pracy, cz. 2, s. 47.
Znaki i oznaczają: nie jest niebieski, nie jest czerwony.
Wypełnianie tabelki, kolorowanie odpowiednio bombki. Rysowanie w kwadracie po lewej stronie karty prezentu dla mamy, a w kwadracie po prawej stronie – prezentu dla taty. Kończenie rysowania bombek według wzoru (rytmu) z poprzedniej karty. Kolorowanie ich na odpowiednie kolory.

- Zabawa ruchowa – *Dzieci i choinki* (przewodnik, s. 155).

B

- Karta pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 37.
- Rysowanie po śladach rysunków.

- Zabawa *Pokaż liczbę*.

Kostka, na której zamiast jednego oczka jest ich siedem, kartoniki z liczbami od 1 do 7 (dla każdego dziecka).

Dzieci siedzą w kole, każde z nich ma komplet kartoników z liczbami od 1 do 7. Dzieci kolejno rzucają kostką, odczytują liczbę wyrzuconych oczek, pokazują kostkę pozostałym dzieciom, a one podnoszą do góry odpowiedni kartonik z liczbą.

Grudzień, tydzień 3

Dzień 3

Idą święta

Zimowe święta

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Ćwiczenia analizy i syntezy wzrokowej – składanie w całość pociętych kartek świątecznych.		IV 2, IV 8
Rytmizowanie tekstu rymowanki.		IV 5
Rysowanie obok każdego drzewka o jeden prezent więcej.	Modelowanie struktury dźwiękowej nazw obrazków.	IV 2, IV 8
Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie.		IV 8
Ćwiczenia poranne – zestaw nr 15.		I 5
II.1. Zabawy przy piosence <i>Domowe święta</i> . Cele: reagowanie na dźwięki o różnej wysokości; rozwijanie swobody ruchów w przestrzeni.		IV 7
2. Wykonanie pracy plastycznej <i>Świąteczna choineczka</i> . Cele: rozwijanie sprawności manualnej; składanie formy przestrzennej według instrukcji.		III 2, IV 8
Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w pobliżu przedszkola – obserwowanie ludzi z zakupami, oglądanie odświętnie udekorowanych wystaw, domów; zabawy na śniegu.		I 5, IV 6
III. Zamienianie figur według wzoru (przekładanie jednej reprezentacji na inną). Uzupełnianie murku według wzoru. Rysowanie mniejszych figur wewnątrz większych według wzoru.		IV 8, IV 9, IV 12
Zabawa badawcza – <i>Dlaczego drzewa iglaste nie gubią igieł przed zimą</i> .		IV 13, IV 18
Zabawa ruchowa – <i>Dzieci i choinki</i> .		I 5
Rysowanie w pętlach wskazanej liczby elementów.	Ćwiczenia w czytaniu (Wyprawka). Dobieranie nazw do obrazków.	I 6, IV 4

Cele główne

- reagowanie na dźwięki o różnej wysokości,
- rozwijanie swobody ruchów w przestrzeni,
- rozwijanie sprawności manualnej,
- składanie formy przestrzennej według instrukcji.

Cele operacyjne

Dziecko:

- reaguje odpowiednimi ruchami na dźwięki o różnej wysokości,
- porusza się rytmicznie podczas zabaw przy piosence,
- wykonuje papierową choinkę.

Przebieg dnia

I

- Ćwiczenia analizy i syntezy wzrokowej – składanie w całość pociętych kartek świątecznych.

Kartki świąteczne pocięte na części.

Dzieci dostają kartki świąteczne pocięte na części. Składają je w całość. Oglądają elementy świąteczne przedstawione na kartkach.

- Rytmizowanie tekstu rymowanki.

Dzieci wypowiadają tekst rymowanki w różnych tempie i z różną dynamiką; śpiewają ją na wymyślone przez siebie melodie.

*Białe święta się zbliżają,
wszyscy ludzie już czekają.*

*Pierwsza gwiazdka, gdy zaświeci,
na wigilię pójść dzieci.*

B

- Karta pracy *Nowe przygody Olka i Ady. Przygotowanie do czytania, pisania, liczenia*, s. 39. Rysowanie obok każdego drzewka o jeden prezent więcej.

- Modelowanie struktury dźwiękowej nazw obrazków.

Obrazki, kartoniki: niebieskie, czerwone (dla każdego dziecka).

Dzieci losują obrazki, dzielą ich nazwy na głoski i układają pod nimi modele ich nazw.

Karta pracy, cz. 2, s. 48.

Rysowanie szlaczków po śladach, a potem – samodzielnie. Rysowanie po śladach figur.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 15 (przewodnik, s. 149).

II

Zajęcia 1. Zabawy przy piosence *Domowe święta*.

- Utrwalanie melodii i tekstu piosenki *Domowe święta* (przewodnik cz. 2, s. 153).

Nagranie piosenki, odtwarzacz CD.

- Ćwiczenia emisyjne.

Dzieci śpiewają piosenkę na sylabach: *fu, fa, fi, dzyń*.

- Śpiewanie fragmentów piosenki z zastosowaniem zmian dynamicznych (głośno, cicho, coraz głośniej, coraz ciszej).

- Opowieść ruchowa przy muzyce – *Przedświąteczne porządki*.

Dzieci w pozycji stojącej, zajmują miejsca przodem do N., w odległościach pozwalających na zachowanie swobody ruchów. Przy nagraniu spokojnej muzyki obrazują, w rytmie melodii, tekst prezentowany przez N.

Za kilka dni święta. Pomagamy mamie w domowych porządkach:

– *ścieramy kurze* – naśladują ruchy wykonywane miotełką: wysoko, nisko, góra, dół,

– *czyścimy okna* – wykonują energiczne ruchy kolistę wyciągniętymi przed siebie, rozwartymi dłońmi,

– *wycieramy podłogę* – przechodzą do klęku, naśladują szorowanie podłogi,

– *pomagamy nieść zakupy* – maszerują za N., ręce mają opuszczone, stawiają ciężkie kroki.

Bardzo się cieszymy, że możemy pomagać rodzicom. Teraz jesteśmy bardzo zmęczeni, pora odpocząć. Odpoczywają nasze ręce, nogi, nasza głowa. Odpoczywa całe nasze ciało – przechodzą do pozycji leżącej.

- Zabawa przy piosence *Domowe święta*.

Szyfonowe chustki, po jednej w każdej ręce (dla każdego dziecka).

Ustawienie: dzieci stoją w czterech rzędach, w formie szachownicy, w lekkim rozkroku, przodem do N.

Zwrotka I

Lubię, kiedy grudzień biega już po świecie,

bo niedługo święta, sami rozumiecie.

Zbierze się rodzinka tu, przy świątecznym stole,

gwiazdka w górze, my – na dole.

Razem w blasku świec.

Refren

Święta z choinkami, święta z prezentami,

pełne ciepłych rąk i serc, co grzeją w krąg.

Święta z życzeniami, święta z kolędami,

święta zawsze są tam, gdzie jest mój dom,

tam gdzie jest mój dom.

Zwrotka II

Lubię granie dzwonków i w światełkach miasto.

Gdy choinkę stroję, z kuchni pachnie ciasto.

Chodzę na paluszkach i mikołaja szukam.

W szybkę okna lekko stukam,

Dzieci:

zataczają rękami przed sobą dwa razy duże koło,
biegną drobnymi krokami do przodu,
z rękami wyciągniętymi przed siebie,
zataczają rękami przed sobą dwa razy duże koło,
biegną drobnymi krokami do tyłu,
z rękami wyciągniętymi przed siebie,
wracają do pozycji wyjściowej,

unoszą ręce nad głowy, kołyszają nimi w lewo, w prawo, dzieci z ostatniego, IV rzędu, drobnymi krokami przemieszczają się w prawo, tworząc koło IV,
unoszą ręce nad głowy, kołyszają nimi w lewo, w prawo, dzieci z III rzędu drobnymi krokami przemieszczają się w lewo, tworząc koło III,

unoszą ręce nad głowy, kołyszają nimi w lewo, w prawo, dzieci z II rzędu drobnymi krokami przemieszczają się w prawo, tworząc koło II,
unoszą ręce nad głowy, kołyszają nimi w lewo, w prawo, dzieci z I rzędu drobnymi krokami przemieszczają się w lewo, tworząc koło I,

dzieci z koła IV unoszą ręce w górę, wykonują dwa obroty wokół siebie, następnie maszerują po okręgu do końca zwrotki,

dzieci z koła III unoszą ręce w górę, wykonują dwa obroty wokół siebie, następnie maszerują po okręgu do końca zwrotki,

dzieci z koła II unoszą ręce w górę, wykonują dwa obroty wokół siebie, następnie maszerują po kole do końca zwrotki,

dzieci z koła I unoszą ręce w górę, wykonują dwa obroty wokół siebie,

by przyjechał dziś.

Refren

Święta z choinkami, święta z prezentami,

pełne ciepłych rąk i serc, co grzeją w krąg.

Święta z życzeniami, święta z kolędami.

Święta zawsze są tam, gdzie jest mój dom,

tam jest gdzie mój dom.

Zwrotka III

Gdy polecą płatki ze śnieżnego nieba,

czuję, że do szczęścia tak niewiele trzeba.

Troszkę przytulenia z cudowną rodzinką,

*niespodzianki pod choinką –
oto magia świąt.*

Refren

Święta z choinkami, święta z prezentami,

pełne ciepłych rąk i serc, co grzeją w krąg.

Święta z życzeniami, święta z kolędami.

*Święta zawsze są tam, gdzie jest mój dom,
tam gdzie jest mój dom.*

następnie maszerują po okręgu do
końca zwrotki,

dzieci z kół: I, II, III, IV, tworzą dwa
szeregi, ręce mają wyciągnięte w przód,
drobnymi krokami przemieszczają się
do przodu,
zatrzymują się, unoszą ręce w górę,
kołyszą nimi w lewo, w prawo,
dzieci w szeregach przemieszczają się
do tyłu,
zatrzymują się, unoszą ręce w górę,
kołyszą nimi w lewo, w prawo,

formują duże koło, maszerują po jego
okręgu,
zatrzymują się, każde dziecko wykonuje
dwa obroty wokół siebie,
podają sobie ręce, drobnymi krokami
biegną do środka koła,
wracają tyłem na swoje miejsca,

w parach stoją na okręgu, wykonują
obroty w małych kółeczkach,
zatrzymują się, unoszą ręce w górę,
następnie krzyżują ręce na wysokości
klatki piersiowej,
wykonują zwrot przodem do N., tworzą
swobodnie stojące grupy, przenoszą
ciężar z lewej nogi na prawą, kołyszą
rękami w górę.

- Zabawa rozwijająca szybką reakcję na ustalone sygnały – *Tańczące gwiazdki*.

Piktogramy z narysowanymi gwiazdkami (od 2 do 6).

Dzieci poruszają się zgodnie z melodią piosenki *Domowe święta*. Na przerwę w muzyce ustawiają się w kołach zgodnie z liczbą gwiazdek widniejących na piktogramie uniesionym przez N. Zabawę powtarzamy kilka razy.

- Zabawa *Stroimy choinkę* – reagowanie na dźwięki o różnej wysokości.

Sylwety bombek choinkowych, wycięte z kolorowego brystolu i dowolnie ozdobione przez dzieci, dzwonki chromatyczne lub naciskane.

W dowolnych miejscach na środku sali N. rozłożył wycięte z brystolu sylwety bombek choinkowych. Dzieci maszerują między sylwetami. Podczas przerwy w muzyce zajmują miejsca obok najbliższej leżących sylwet bombek. Będą naśladować wieszanie ozdób na choince odpowiednio do słyszanego dźwięku. N. gra na dzwonkach:

– dźwięki wysokie – dzieci unoszą bombki wysoko,

- dźwięki niskie – przechodzą do przysiadu, trzymając bombki nad podłogą,
- dźwięki średnie – przechodzą do pozycji stojącej, bombki trzymają przed sobą.

Zajęcia 2. Wykonanie pracy plastycznej Świąteczna choineczka.

- Słuchanie wiersza Bożeny Formy *Choinka*.

*W ten szczególny wieczór tańczą świec płomyki,
salę wypełniają skaczące ogniki.*

*W kącie naszej sali, pięknie wystrojona,
panna choineczka uśmiecha się do nas.*

*Na niej bombki, łańcuch, lampki kolorowe,
gwiazdeczki prześliczne, złożone, bajkowe.*

*Na jednej gałązce piernikowe ludki,
a na innej siedzą małe krasnoludki.*

*Pajacyk, kogucik, maleńkie serduszka,
chrupiące ciasteczka, pachnące jabłuszka.*

*Niech gwiazda na niebie jasnym światłem świeci
i ogarnia ciepłem serca wszystkich dzieci.*

- Rozmowa na temat wiersza.

N. pyta:

- Jak wygląda choinka z wiersza?
- Czy dzisiaj tak dekorujemy choinki?

- Zabawa ruchowa – Żywa choinka.

Obręcz.

Na środku sali staje najwyższe dziecko, które trzyma obręcz na wysokości bioder. Dookoła obręczy ustawiają się dzieci, które będą gałązkami choinki. Do nich dołączają inne dzieci, trzymając się za jedną rękę. Wszystkie dzieci są zwrócone w jednym kierunku. Obracają się i rytmicznie mówią tekst: *Choinko zielona, pachnąca jak las, my ciebie lubimy, a ty lubisz nas.*

- Zapoznanie ze sposobem wykonania pracy.

Wyprawka, karta pracy 12, klej, nożyczki, wąska wstążka – złota lub żółta (albo sznurek), naklejki (dla każdego dziecka).

- Wycięcie z karty zielonego koła.
- Złożenie koła i wycięcie z niego choinki zgodnie z instrukcją i zaznaczonym konturem.
- Rozłożenie choinki i sklejenie jej poszczególnych fragmentów zgodnie z instrukcją.
- Dekorowanie choinki ozdobnymi naklejkami.
- Przekładanie wstążki (lub sznurka) przez górne otwory, zawiązanie na czubku choinki kokardy – gwiazdki.

Gotowe choinki mogą służyć do udekorowania sali lub prawdziwej choinki.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer w pobliżu przedszkola – obserwowanie ludzi z zakupami, oglądanie odświętnie udekorowanych wystaw, domów.
- Zabawy na śniegu.
Dzieci rysują szlaczki patykiem na śniegu; wydeptują zaproponowane wzory; rozpoznają na śniegu ślady pozostawione przez ludzi, ptaki, pojazdy; chodzą po śladach, lepia śniegowe kule i rzucają nimi do celu.

III

- Karta pracy, cz. 2, s. 49.

Zamienianie figur według wzoru. Uzupełnianie murku według wzoru. Rysowanie mniejszych figur wewnątrz większych według wzoru z poprzedniej karty.

- Zabawa badawcza – *Dlaczego drzewa iglaste nie gubią igieł przed zimą.*
Zdjęcia gałęzi drzew iglastych z szyszkami (lub naturalne okazy).
- Zapoznanie z drzewami iglastymi rosnącymi w Polsce.
Dzieci oglądają zdjęcia (lub żywe okazy), słuchają nazw drzew (świerk, sosna, jodła, modrzew). Przyglądają się osadzeniu igieł, wyrastającym szyszkom.
- Oglądanie igieł drzew iglastych, które kilka dni temu N. zamknął w słoiku.

Słoik z igłami sosny lub innego drzewa iglastego.

Dzieci oglądają igły drzewa iglastego umieszczone w zamkniętym słoiku. Nawiązują do ćwiczenia z liśćmi, gdzie na ściankach słoika pojawiły się krople wody. Tutaj woda nie pojawiła się. N. wyjaśnia:

Drzewa iglaste należą do nagonasiennych i nie zrzucają igieł na zimę – są dobrze przystosowane do zimna, ponieważ ich liście – igły – są pokryte grubą skórką i substancją woskową, które chronią je przed zimmem.

- Zabawa ruchowa – *Dzieci i choinki* (przewodnik, cz. 2, s. 155).

• Zabawy swobodne w kąciakach zainteresowań.	• Ćwiczenia w czytaniu. Dla każdego dziecka wyprawka (karty: E, F, G, O). • Dobieranie wyrazów do obrazków. Dzieci dostają obrazki. Dobierają do nich wyrazy – ich nazwy. Np. sroka, mors, kret, motyl, kot...

Grudzień, tydzień 3

Dzień 4

Idą święta

Wigilijny dzień

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Instrumentacja piosenki <i>Domowe święta</i> . Zabawa paluszkowa – <i>Bałwanek</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 15.		IV 7 IV 1 I 5
II.1. Rozmowa na temat wigilii, inspirowana wierszem Jadwigi Koczanowskiej <i>Wigilia</i> . Cele: zapoznanie z tradycjami świątecznymi; rozwijanie mowy. Zabawa ruchowa – <i>Żywa choinka</i> .		III 2, IV 5 I 5
2. Pieczenie świątecznych pierniczków. Cele: przygotowywanie prostych wypieków; zachęcanie do sprawiania przyjemności bliskim osobom. Zabawy na świeżym powietrzu: spacer w pobliżu przedszkola – oglądanie świątecznie ozdobionych wystaw i domów; zabawy dowolne na śniegu.		III 2, III 8, IV 1 I 5, IV 6
III. Wspólne ubieranie choinki. Zabawa ruchowo-naśladowcza – <i>Ubieramy choinkę</i> . Zabawa <i>Pomieszane bombki</i> .		III 5, III 8 I 5 IV 12, IV 15
Zabawy swobodne w kąciakach zainteresowań.	Modelowanie struktury dźwiękowej nazw obrazków.	I 6, IV 2

Cele główne

- zapoznanie z tradycjami świątecznymi,
- rozwijanie mowy,
- przygotowanie prostych wypieków,
- zachęcanie do sprawiania przyjemności bliskim osobom.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wymienia wybrane tradycje związane ze świętami Bożego Narodzenia,
- wypowiada się zdaniami rozwiniętymi,
- piecze pierniczki,
- obdarowuje pierniczkami rodziców.

Przebieg dnia

I

- Instrumentacja piosenki *Domowe święta*.
Takty: 1.–4. – marakasy, tremolo
5.–8. – bębenek, w rytmie ćwierćnut
9.–10. – marakasy, w rytmie ćwierćnut
11.–12. – kastaniety, w rytmie ćwierćnut
13.–16. – trójkąt, na pierwszą miarę taktu.
Refren:
takt 17. – czynele
takt 18. – pauza
takt 19. – czynele
takt 20. – pauza
takty: 21.–24. – bębenek, w rytmie ćwierćnut
takty: 25.–35. – tak samo jak w taktach 17.–24.
- Zabawa paluszkowa – *Bałwanek* (według Krzysztofa Sąsiadka).

Dzieci:

*Zimą, gdy śnieżek prószy,
a mróz szczypie w uszy,
dzieci bawią się na dworze.
Kto ulepić bałwanka im pomoże?*

poruszają palcami, naśladując padający śnieg,
łączą się w pary,

*Ja ulepię kule dwie:
to podstawa, a to brzuch,
tu potrzeba ludzi dwóch.*

zwijają dłonie w pięści,
na jednej swojej pięści kładą drugą,

*Trzecia kula zamiast głowy,
nasz bałwanek już gotowy.*

jedno dziecko z pary dokłada swoje pięści
do pięści drugiego dziecka.

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 15 (przewodnik cz. 2, s. 149).

II

Zajęcia 1. Rozmowa na temat wigilii, inspirowana wierszem Jadwigi Koczanowskiej *Wigilia*.

- Karta pracy, cz. 2, s. 50.
Określanie, jakie obowiązki mieli przed świętami Ada, Olek, mama i tata. Rysowanie swoich zadań świątecznych.
- Słuchanie wiersza.

*Już choinka pięknie przystrojona
i na sianku opłatek spoczywa,
mama głośno do stołu zaprasza,
bo już pierwsza gwiazdka zaświeciła.*

*A gdy znikną ze stołu pierogi,
kluski z makiem i zupa grzybowa,
wtedy czas rozpakować prezenty
i radośnie, wspólnie kolędować.*

*Wszyscy sobie życzenia składają,
najpiękniejsze, świąteczne i szczerze,
babcia nawet łezkę uroniła,
bo jest miłość, radość i wzruszenie.*

- Rozmowa na temat wigilii.
  - Kiedy rozpoczynamy wigilię?
  - Po co jest przygotowany opłatek?
  - Dlaczego dostawiamy jedno puste nakrycie?
  - Dlaczego przyjemnie jest siedzieć przy świątecznym stole?
  - Co robimy po wieczery wigilijnej?
- Wypowiedzi na temat potraw wigilijnych spożywanych w domach dzieci.
  - Jakie inne potrawy wigilijne spożywacie w domach?
  - Które z nich najbardziej lubicie?

- Symbole Bożego Narodzenia.

N. wyjaśnia, że:

- choinka jest chrześcijańskim symbolem rajskiego drzewa,
- ozdoby choinkowe – jabłka, orzechy, pierniki, ozdoby ze słomy – miały zapewnić rodzinie pomyślność w nadchodzących roku,
- jemiola ma chronić domowników swą mocą; symbolizuje zgodę, skruczę, wybaczenie i pojednanie,
- sianko pod obrusem – przypomina o biednym Dzieciątku leżącym w żłóbku na sianie,
- opłatek to symbol zgody, miłości i przyjaźni; dzielimy się nim, jednając się, przebacząc sobie i puszczając urazy w niepamięć,
- dwanaście potraw wigilijnych to symbol 12 apostołów, którzy towarzyszyli Jezusowi w ostatniej wieczery,
- potrawy wigilijne – ryby to źródło siły, zdrowia i dostatku; potrawy z grochu i kapusty miały dodawać zdrowia i siły; grzyby miały zapewnić szczęście i dostatek,
- dodatkowe nakrycie – przeznaczone dla dodatkowego gościa, to wyraz pamięci o naszych bliskich lub wspomnienie o kimś z rodziny, kto zmarł,
- pierwsza gwiazdka – nawiązanie do gwiazdy betlejemskiej.

- Karta pracy, cz. 2, s. 51.

Oglądanie obrazka. Opowiadanie o wigilii w domu Olka i Ady. Nazywanie obrazków umieszczonych na dole karty. Odszukiwanie ich na dużym obrazku, określanie miejsca znalezienia.

- Wypowiadanie się na temat wigilii w domach dzieci.

- Zabawa ruchowa – *Żywa choinka* (przewodnik, cz. 2, s. 163).

Zajęcia 2. Pieczenie świątecznych pierniczków.

- Czytanie całościowe nazw ciast świątecznych (Boże Narodzenie).

Napisy: **piernik, makowiec**.

N. przygotowuje napisy: **piernik, makowiec**, które, po wspólnym odczytaniu, dzieci umieszczają pod zdjęciami tych ciast.

N. pyta:

- Czego potrzebujemy, żeby upiec piernik?
- Czego potrzebujemy, żeby upiec makowiec?

N. wyjaśnia, że miód użyty do piernika dodaje siły. Według dawnych wierzeń był symbolem płodności, słodczy, powodzenia oraz radości.

Mak używany do makowca zapewniał dobry sen i urodzaj, a orzechy (dodawane do piernika) były symbolem dostatku.

- Przygotowanie do pieczenia pierniczków.

Foremki o różnych kształtach, blaszki do pieczenia wyłożone papierem do pieczenia, wykałaczki do robienia dziurek w ciastkach, pędzelki, polewa czekoladowa, miseczki z: ozdobną posypką, kawałkami orzechów włoskich, wiórkami kokosowymi, kandyzowaną skórką pomarańczową, płatkami migdałów, kolorowymi cukierkami.

Przygotowanie dzieci do wykonania pierniczków: mycie rąk, zakładanie fartuszków i chustek lub czapek na głowę.

- Wykonanie pierniczków.

N. dzieli ciasto na pierniki, przygotowane wcześniej w kuchni przedszkolnej (lub przez N. w części pierwszej dnia), na tyle części, aby każde dziecko miało jego kawałek. Dzieci robią z niego cienkie placuszki, odciskają w nich foremki, wykałaczkami robią dziurki. Wykrojone pierniczki układają na blaszkach do pieczenia. Ciastka pieczemy w dobrze nagrzanym piekarniku (170°C) około 10–15 minut, na złoty kolor.

Składniki:

500 g mąki,

1 łyżeczka sody oczyszczonej,

$\frac{3}{4}$ szklanki cukru pudru,

$\frac{1}{2}$ szklanki miodu,

2 łyżeczki przyprawy korzennej do piernika,

1 łyżka masła,

1 jajko.

Sposób wykonania ciasta:

Mąkę należy przesiać razem z sodą do miski, zrobić w niej wgłębienie, wlać płynny miód, wymieszać składniki, dodać cukier puder, przyprawę korzenną, masło, wbić jajko, zagnieść ciasto, wyrobić dokładnie, aż będzie lśniące i jednolite.

- Ozdabianie upieczonych i wystudzonych pierniczków.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer w pobliżu przedszkola.

Dzieci spacerują i oglądają świątecznie przystrojone wystawy i domy. Wskazują powtarzające się elementy oraz te, które się nie powtarzają.

- Zabawy dowolne na śniegu.

III

- Wspólne ubieranie choinki.

Choinka, ozdoby choinkowe, bombki.

- Oglądanie różnych ozdób choinkowych, porównywanie ich kształtów, kolorów, liczenie ich, zwracanie uwagi na materiał, z którego zostały wykonane.

- Ozdabianie choinki w sali przez dzieci (zwracanie uwagi na ostrożne wieszanie bombek, które są wykonane z cienkiego szkła, ze względu na ich kruchość); określanie, które bombki wiszą wysoko, które nisko.

- Słuchanie kolęd przy choince; zachęcanie do wspólnego śpiewania.

- Zabawa ruchowo-naśladowcza – *Ubieramy choinkę.*

Bębenek.

Dzieci poruszają się swobodnie po sali. Na mocne uderzenie w bębenek zatrzymują się i naśladują ubieranie choinki – schylają się po bombki, zawieszają je nisko i coraz wyżej na gałązkach, aż do wspięcia na palce. Dwa uderzenia w bębenek są sygnałem do ponownego swobodnego ruchu.

- Zabawa *Pomieszané bombki.*

Cztery oznakowane pudełka z pomieszanymi sylwetami bombek.

N. stawia przed dziećmi cztery oznakowane pudełka z pomieszanymi sylwetami bombek. Zadaniem dzieci jest posegregować bombki w taki sposób, aby w każdym pudełku były bombki tylko jednego rodzaju, zgodnie z oznakowaniem na pudełku. Np. pierwsze pudełko – bombki okrągłe, czerwone; drugie – bombki podłużne, zielone; trzecie – bombki okrągłe, żółte; czwarte – bombki okrągłe, niebieskie. Po uporządkowaniu bombek w pudełkach dzieci liczą, ile jest bombek każdego rodzaju.

- Karta pracy, cz. 2, s. 52.
Kolorowanie rysunku według kodu. Nazywanie obrazków. Dzielenie ich nazw na sylaby (na głoski).

• Zabawy swobodne w kąciach zainteresowań.	• Modelowanie struktury dźwiękowej obrazków. Obrazki, kartoniki: czerwone, niebieskie. Dzieci losują obrazki, układają modele ich nazw.

Grudzień, tydzień 3

Dzień 5

Idą święta

Świąteczne życzenia

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Ćwiczenia słuchowe – <i>Uderz tak samo</i> . Ćwiczenia grafomotoryczne – <i>Choinka z kolorowymi bombkami</i> . Zabawy swobodne. Układania z liter nazw obrazków. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 15.	IV 2 IV 8 I 6, IV 4 I 5
II.1. Wspólne układanie życzeń świątecznych. Cele: rozwijanie mowy; utrwalanie swojego adresu zamieszkania. Zabawa ruchowo-naśladowcza – <i>Ubieramy choinkę</i> .	III 2, III 3, IV 5 I 5
2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 8. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa bieżna – <i>Wyścigi rzędów</i> ; zabawa <i>Poruszaj się według instrukcji</i> .	I 8 I 5
III. Przedszkolne spotkanie opłatkowe – spotkanie integracyjne z rodzicami; wspólne śpiewanie kolęd, degustowanie pierniczków upieczonych przez dzieci.	III 2, IV 7

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- utrwalanie swojego adresu zamieszkania,
- rozwijanie sprawności fizycznych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- układa życzenia dla rodziców,
- podaje swój adres zamieszkania,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

- Ćwiczenia słuchowe – *Uderz tak samo*.

Instrumenty perkusyjne.

N. przygotowuje instrumenty perkusyjne, uderza w nie. Kolejność i liczba uderzeń są dowolne. W tym czasie dzieciom nie wolno patrzeć na N. – siedzą odwrócone do niego tyłem. Wcześniej N. powinien zademonstrować dźwięki wydawane przez poszczególne instrumenty. Na dany sygnał dzieci (na ochotnika) odtwarzają usłyszane dźwięki, uderzając w instrumenty w tej samej kolejności co N. Zabawę powtarzamy kilkakrotnie.

- Ćwiczenia grafomotoryczne – *Choinka z kolorowymi bombkami*.
Sylweta drzewa iglastego (schematyczna: trzy trójkąty, mały kwadrat) dla każdego dziecka, małe kolorowe koła.
Dzieci dostają sylwetę drzewa iglastego. Wypełniają je rysunkami małych kolorowych kół (całą powierzchnię).

• Zabawy swobodne w kąciakach zainteresowań.	• Utrwalanie poznanych liter – układanie z liter nazw obrazków. <i>Wyprawka, obrazki, poznane litery.</i> Dzieci losują obrazki, układają pod nimi z liter ich nazwy, np.: raki, krata, sery, morsy...

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 15 (przewodnik cz. 2, s. 149).

II

Zajęcia 1. Wspólne układanie życzeń świątecznych.

- Układanie puzzli – *Kartka świąteczna*.
Pocięte kartki świąteczne, koperty.
Dzieci dostają koperty, w których są pocięte na części kartki świąteczne. Układają kartki (bez wzoru). Wspólnie oglądają wszystkie ułożone kartki, wskazują podobne elementy, wymieniają te, które się nie powtarzają. Wyjaśniają, po co są produkowane kartki świąteczne, do czego służą.
- Karta pracy, cz. 2, s. 53.
Oglądanie zdjęć przedstawiających kartki świąteczne. Ozdabianie rysunku kartki świątecznej według własnego pomysłu. Podawanie N. swojego adresu zamieszkania (do zapisania go na kartce). Kolorowanie rysunku.
- Wspólne układanie życzeń świątecznych.
N. pyta:
  - *Czy wasi rodzice wysyłają kartki świąteczne?*
  - *W jaki sposób najczęściej przesyłają życzenia?*
  - *Czy miło jest otrzymywać życzenia?*
  - *Czy wszyscy ludzie otrzymują życzenia? Dlaczego?*
 N. razem z dziećmi układa życzenia dla wszystkich pracowników przedszkola i rodziców dzieci. Zapisuje je na kartonie, który ozdabia wspólnie z dziećmi. Potem wiesza karton z życzeniami w holu przedszkola.
- Zabawa ruchowo-naśladowcza – *Ubieramy choinkę* (przewodnik cz. 2, s. 167).

Zajęcia 2. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 8 (przewodnik cz. 2, s. 157).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa bieżna – *Wyścigi rzędów*.
Rulon z gazet dla każdego dziecka, chorągiewka.
N. dzieli dzieci na dwa zespoły, które ustawiają się w dwóch rzędach przed linią, w odległości kilku metrów przed ustawioną chorągiewką. Dzieci kolejno skaczą od linii do chorągiewki, utrzymują rulon z gazet pomiędzy kolanami. Powracają, biegnąc z gazetami w dłoniach.
- Zabawa *Poruszaj się według instrukcji*.
N. określa, jak powinny poruszać się dzieci. Np. *Idziemy trzy kroki do przodu; podskakujemy pięć razy w miejscu; idziemy dwa kroki w prawą stronę; wykonujemy skłon; idziemy trzy kroki w lewą stronę.*

III

- *Przedszkolne spotkanie opłatkowe* – spotkanie integracyjne z rodzicami. Wspólne śpiewanie kolęd; degustowanie pierniczków upieczonych przez dzieci.

Projekt: *Przyjaźń*

Poniższe scenariusze zawierają propozycje aktywności z zakresu problematyki przyjaźni i konfliktów rówieśniczych, oparte na elementach strukturalnych projektu (siatka wiedzy, pytania, badanie, podsumowanie). Dzieci w wieku przedszkolnym dopiero odkrywają znaczenie przyjaźni i uczą się, jak nawiązywać nowe znajomości. Ze względu na wzmoczony egocentryzm przyjaźnie w tym wieku bywają burzliwe i nastawione na spełnianie przyjemności związanych z dobrą zabawą. Przedszkolak, wchodząc w interakcję rówieśniczą, poszukuje przede wszystkim towarzysza wspólnych zabaw. Zatem postrzeganie przyjaźni dokonywane jest przez pryzmat zabawy i czerpanej przyjemności. Atrakcyjność kolegi/koleżanki jest zależna od poziomu satysfakcji ze spędzonego wspólnie czasu.

Cele ogólne projektu:

- kształtowanie atmosfery życzliwości i akceptacji wśród dzieci,
- uświadamianie istoty charakteru kontaktu społecznego, jakim jest przyjaźń,
- kształtowanie umiejętności utrzymywania poprawnych kontaktów z rówieśnikami,
- kształtowanie właściwych reakcji w sytuacjach trudnych – nieporozumieniach, konfliktach i sporach rówieśniczych.

Czas realizacji: tydzień

Grudzień, tydzień 4

Dzień 1

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Zabawa ruchowo-dźwiękonaśladowcza <i>Okrzykowy zawrót głowy</i> . Zabawa dydaktyczna <i>Warto mieć przyjaciela</i> – rozwijanie wiedzy z zakresu przyjacielskich relacji międzyludzkich. Ćwiczenia poranne – zestaw nr 16.	IV 7 II 2, III 6, IV 5 I 5
II.1. Tworzenie siatki pytań na temat: <i>Czym jest przyjaźń?</i> Cel: zapoznanie z pojęciem <i>przyjaźń</i> .	III 1, III 6, IV 5
2. Słuchanie i omawianie wiersza Iwony Zielińskiej <i>Nie ma nic cudowniejszego jak przyjaciel – mój kolego!</i> Cele: odpowiadanie na pytania i formułowanie własnych, integrowanie grupy i rozwijanie pozytywnych relacji rówieśniczych. Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa integracyjna z mocowaniem i dźwiganiem – <i>Ulepimy dziś bałwana</i> , zabawa ruchowa z wykorzystaniem rymowanki Ireny Zielińskiej – <i>Zimowe odliczanie</i> .	III 2, IV 5 I 5, III 8
III. Zabawa ruchowa przy piosence <i>Karuzela</i> . Ćwiczenia słuchowe <i>Echo rytmiczne</i> . Zabawa ruchowa przy piosence <i>Nie chcę cię, nie chcę cię znać</i> .	III 7, IV 7 IV 2 III 7, IV 7

Cele główne

- zapoznanie z pojęciem *przyjaźń*,
- integrowanie grupy i rozwijanie pozytywnych relacji rówieśniczych,
- odpowiadanie na pytania i formułowanie własnych.

Cele operacyjne

Dziecko:

- nazywa emocje wyrażone przez innych, w tym: na ilustracjach/zdjęciach,
- tworzy portret swojego przyjaciela, podpisuje go rozsypanką wyrazowo-literową,
- uczestniczy we wspólnych zabawach organizowanych przez nauczyciela,
- wie, co oznacza przyjaźń.

W pierwszym dniu odbywają się zajęcia wprowadzające w tematykę projektu. Mają one na celu pobudzenie zainteresowania tematem, pokazanie N. stanu wiedzy i doświadczeń oraz zasobu słownictwa podopiecznych. Dzieci z pomocą N. budują siatkę pytań. Po jej zbudowaniu rozpoczyna się faza badawcza projektu, kontynuowana w kolejnych dniach. Na tym etapie dzieci dzielą się swoimi przeżyciami lub doświadczeniami dotyczącymi tematu realizowanego projektu. W trakcie przebiegu pierwszych czterech dni N. **zbiera materiały w postaci filmików i zdjęć. Czwartego dnia montuje materiał, tworząc w ten sposób prezentację multimedialną.** Prezentacja z przebiegu projektu odtworzona zostanie w jego piątym dniu, stanowiąc wsparcie końcowego etapu projektu – podsumowanie i ewaluację.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Zabawa ruchowo-dźwiękonaśladowcza <i>Okrzykowy zawrót głowy</i>, z wykorzystaniem wiersza Iwony Zielińskiej <i>Przed-szkolny poranek</i> – usprawnianie narządów mowy.	N. przygotowuje dzieci do ekspresyjnego naśladowania okrzyków i ilustrowania ruchem recytowanych fragmentów utworu.
Dziecko: <i>Do przedszkola szybki marsz.</i> Tup, tup! Tup, tup! <i>Zima mrozi moją twarz.</i> Hu, hu! Hu, hu! <i>W wejściu stoi mały Staś!</i> Hej, hej! Hej, hej! <i>Znowu w szatni wielki ruch!</i> Buch, buch! Buch, buch! <i>Zrzucam czapkę, rękawiczki.</i> Bach, bach! Bach, bach! <i>Mama głową kręci srogo.</i> Nie tak! Nie tak! <i>Wieszam wszystko na wieszaku.</i> Raz-dwa! Raz-dwa! Żwawo zmieniam każdy but! Rach, ciach! Rach, ciach! <i>Janek z sali podśpiewuje.</i> <i>Hej, ho! Hej, ho!</i> <i>Więc w pośpiechu kręcę się.</i> Ech, ech! Ech, ech!	

<i>Dwa buziaki mamie ślę. Cmok, cmok! Cmok, cmok!</i> <i>Zwinnym krokiem gnam do sali. Szus, zus! Szus, zus!</i> <i>Zapomniałem, jeszcze szalik. Oj, oj! Oj, oj!</i> <i>Wracam szybko odnieść go. Hop, hop! Hop, hop!</i> <i>Mama w progu śmieje się. He, he! He, he!</i> <i>Spiesznie mamie mówię pa. Pa, pa! Pa, pa!</i> <i>I do sali znowu gnam. Szus, zus! Szus, zus!</i> <i>Panią witam i mnie chwali. Uf, uf! Uf, uf!</i> <i>Jestem już nareszcie z wami! Hura, hura! Hura, hura!</i> <i>Tu przyjaciół dobrych mam. Oho, oho! Oho, oho!</i> <i>I ciekawie spędzam czas. Ach, ach! Ach, ach!</i>	przysuwa do ust raz jedną, raz drugą dłoń i głośno cmoka, maszeruje w miejscu na palcach, kręci głową, łapiąc się za głowę obiema rękami w geście dezaprobaty, przeskakuje z nogi na nogę, podnosząc kolana wysoko do góry, uśmiecha się szeroko, macha ręką w geście pożegnania, biegnie w miejscu na palcach, ociera czoło, na przemian, raz jedną, raz drugą ręką, podskakuje wysoko, unosząc obie ręce w górę, rozgląda się na boki, kiwając potakująco głową, klaszcze w dłonie.	
• Zabawa integracyjna <i>Przyjacielu, zrób jak ja.</i> Bębenek. Dzieci siedzą w kręgu, a ochotnik na środku. Wszyscy klaszczą rytmicznie i naprzemiennie uderzają w kolana, mówiąc: <i>Raz i dwa, raz i dwa.</i> Dziecko siedzące na środku kończy wypowiedź: <i>Przyjacielu, zrób jak ja</i>, i prezentuje dowolne gesty lub ruchy, które pozostałe dzieci naśladują. N. uderzeniem w bębenek daje sygnał do zmiany uczestnika w zabawie – dziecko siedzące w środku koła wybiera następcę.		
• Zabawa dydaktyczna <i>Warto mieć przyjaciela</i> – rozwijanie wiedzy z zakresu przyjacielskich relacji międzyludzkich. Zdjęcia (obrazki) przedstawiające ludzi w sytuacjach świadczących o dobrej zabawie, przyjaźni i wzajemnym wsparciu, np.: para dorosłych, uśmiechniętych ludzi na wycieczce górskiej; dzieci bawiące się klockami; uśmiechnięte dzieci bawiące się na plaży; dzieci jedzące lody; para w podeszłym wieku siedząca na ławce w parku. N. prezentuje siedzącym w kręgu dzieciom zdjęcia ludzi w sytuacjach świadczących o dobrej zabawie, przyjaźni, wzajemnym wsparciu.		N. wspomaga tok myślenia i zachęca dzieci do wypowiedzenia się na dany temat.

N. dzieli dzieci na trzyosobowe zespoły i wręcza im po jednym zdjęciu. Zadaniem dzieci jest opisanie relacji, jaką dostrzegają między ludźmi na zdjęciu. Każdy zespół stara się odpowiedzieć na pytania:

- Co przedstawia ilustracja/zdjęcie?
- Co te osoby robią?
- Co mogą odczuwać?
- Co może je łączyć?
- Czy darzą się sympatią?
- Czy mają w stosunku do siebie złe zamiary?
- Kim dla siebie mogą być prezentowane postacie?

Poniższy zestaw ćwiczeń został opracowany z **myślą o integracji grupy i wzmacnianiu więzi koleżeńskich poprzez wzajemną współpracę i zaangażowanie dzieci**. N., mając na uwadze aktualny stan relacji koleżeńskich wychowanków, kieruje doborem dzieci, łącząc je w pary: np. para dzieci rywalizujących ze sobą; para dzieci aktualnie ze sobą skłóconych; dziecko odrzucone przez grupę – połączone z liderem/dzieckiem najbardziej lubianym w grupie; dziecko z nieharmonijnym rozwojem fizycznym – z dzieckiem zwinnym i sprytnym; dziecko nieśmiałe – z dzieckiem towarzyskim i otwartym.

Ćwiczenia poranne – zestaw nr 16.

- Zabawa inhibicyjno-incytacyjna *Hop i bęc!*
Wariant I: dzieci biegają po sali. Na hasło N. *Hop!* – klaszczą jeden raz nad głową, na hasło N. *Bęc!* – kucają i uderzają dłońmi o podłogę.
Wariant II: dzieci spacerują po kole, na hasło N. *Hop!* – odwracają się do kolegi znajdującego się obok i klaszczą w uniesione do góry ręce kolegi; na hasło N. *Bęc!* – przysiadają, kierują twarz do kolegi znajdującego się obok i klaszczą w ręce kolegi uniesione na wysokości klatki piersiowej.
- Zabawa w parach – *Przyjacielski masaż*.
Tamburyn.
Dzieci ustawiają się w parach. Jedno dziecko leży na plecach, drugie przy nim klęczy i łagodnie naciska, podszczypuje i masuje poszczególne części jego ciała – w kierunku od głowy do stóp. Na sygnał N. – jedno uderzenie w tamburyn – następuje zmiana pozycji dziecka leżącego na podłodze: z pleców na brzuch (lub odwrotnie).
Dwa uderzenia w tamburyn, role w parach się odwracają.
- Zabawa w parach z elementami skoku – *Kangurki*.
Dzieci w parach wchodzą do jednego worka (duży worek na śmieci).
Wariant I: skaczą po sali w rozsypce.
Wariant II: skaczą po kole.
- Zabawa w parach – *Taniec przyjaźni*.
Balon lub piłka, dowolne nagranie muzyczne, odtwarzacz CD.
Dzieci w parach dostają piłkę lub balon. Umieszczają piłkę między sobą, zgodnie z poleceniem N., np. na wysokości czoła, brzucha, kolan, ramion, dłoni. Dzieci tańczą do muzyki, której nagranie włączył N., a ich głównym celem jest utrzymanie piłki między sobą bez wspomagania się rękami.
- Zabawa w parach – *Marsz przyjaźni*.
Szarfy, nagranie melodii o zmiennym tempie: wolno – szybko, odtwarzacz CD.
Nauczyciel wiąże szarfą wewnętrzne nogi dzieci. Zadaniem pary jest wędrowanie po sali w trakcie słuchania melodii, zgodnie z tempem wolno – szybko.
Wariant I: dzieci wędrują po sali w rozsypce.
Wariant II: dzieci wędrują po kole.

Zajęcia 1. Tworzenie siatki pytań na temat: *Czym jest przyjaźń?*

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Tworzenie siatki pytań na temat: <i>Czym jest przyjaźń?</i> Aparat fotograficzny lub telefon komórkowy z funkcją nagrywania, arkusz papieru formatu A1, flamaster, klej, kartonik z napisem przyjaźń. Na dużym arkuszu papieru wybrane dziecko przykleja wydrukowany wyraz przyjaźń. Następnie N. prosi dzieci, aby powiedziały: – <i>Co wiecie o przyjaźni?</i> Po wypowiedziach dzieci N. zadaje kolejne pytanie: – <i>Czego chcielibyście się dowiedzieć o przyjaźni?</i> Wypowiadane pytania zapisuje dookoła wyrazu przyjaźń, tworząc z dziećmi wstępną siatkę pytań (słowa, zdania + symbole), np.: – <i>Kto to jest przyjaciel?</i> – <i>Po czym można poznać prawdziwą przyjaźń?</i> – <i>Co jest najważniejsze w przyjaźni?</i> – <i>Czym się kierujemy przy wyborze przyjaciela?</i> – <i>Kto zasługuje na naszą przyjaźń?</i> – <i>Po co nam przyjaźń?</i> Po stworzeniu siatki pytań N. odczytuje pytania, kierując je do konkretnych dzieci, i nagrywa ich wypowiedzi.	Tworzenie siatki pytań jest bardzo ważnym elementem projektu, ponieważ na tym etapie N. jest w stanie określić, czego dzieci chciałyby się dowiedzieć o przyjaźni i kontaktach rówieśniczych, tak aby dalsze działania dostosowane były do potrzeb danej grupy. Przy pytaniu N. zapisuje imię dziecka, które je wymyśliło.

Zajęcia 2. Słuchanie i omawianie wiersza Iwony Zielińskiej *Nie ma nic cudowniejszego jak przyjaciel – mój kolego!*

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Słuchanie i omawianie wiersza autorstwa Iwony Zielińskiej <i>Nie ma nic cudowniejszego jak przyjaciel – mój kolego!</i> <i>Nie ma nic cudowniejszego Jak przyjaciel – mój kolego!</i> <i>I na co dzień, i w niedzielę, Kiedy płaczę, gdy się śmieję. Z przyjacielem zawsze raźniej – Czy w zabawie, czy w kłopotach, Bo to zuch i mężny kompan.</i> <i>On mi krzywdy nie wyrządzi, Zawsze wesprze i doradzi. Z przyjacielem świat jest lepszy, Smutki, troski są wręcz mniejsze.</i>	

<i>Razem zawsze jest najlepiej, Nawet w kłótni, nawet w gniewie. Bo przyjaciel – mój kolego, To osoba wyjątkowa. Skarb nad skarby, Wielki dar, O który warto dbać!</i> • Rozmowa kierowana na temat wiersza. – O czym jest wiersz? – Co czuje człowiek, który ma przyjaciela? Jak się nazywa ta emocja? – Co może czuć osoba, która jest samotna? – Czy przyjaciele nigdy się nie kłócą? – Co to znaczy, że przyjaciel jest „skarbem nad skarby”? – Dlaczego warto dbać o przyjaciela?	
• Praca plastyczna <i>Mój przyjaciel</i>. Biały arkusz papieru formatu A3, kolorowy papier, bibuła, nożyczki, klej, flamastry, kredki, farby, pędzle, kartki z napisami do wycinania – <i>Mój przyjaciel/Moja przyjaciółka</i>, kartki z literami do wycinania. Dzieci dostają białe kartki papieru formatu A3, kolorowy papier, bibułę, klej, nożyczki, flamastry, kredki, farby i pędzle. Ich zadaniem jest wykonanie portretu ich przyjaciela. • Po zakończonej pracy podpisują portret, z pomocą nauczyciela, przyklejając wyrazy: <i>Mój przyjaciel</i> lub <i>Moja przyjaciółka</i>, i litery składające się na jego/jej imię. • Stworzenie galerii prac.	
• Ćwiczenia słuchowe w oparciu o słowo <i>przyjaciel</i>. Dzielenie słowa <i>przyjaciel</i> na sylaby, połączone z klaskaniem: – różnicowanie głoski w wygłosie w słowie <i>przyjaciel</i> (głoska /j/); – wymienianie słów mających głoskę /j/ na początku, w środku i na końcu słowa.	
• Zabawa językowa <i>Przyjacielskie litery</i>. Kartoniki z poznanymi literami (małymi i wielkimi drukowanymi), hula-hoop. Dzieci stoją w dużym kręgu. N. rozdaje im kartoniki z poznanymi literami (małymi i wielkimi, drukowanymi). W środku koła układa hula-hoop. Na hasło <i>Litery się bawią</i> – dzieci maszerują po okręgu. Na hasło <i>W kołach stoją</i> – dzieci zatrzymują się i słuchają, które litery mają wejść do hula-hoop. W tym czasie N. wymienia głoski i pokazuje kartoniki z literami, których odpowiedniki mają wejść do hula-hoop, np. kartonik z drukowaną literą o – wielką i małą, kartonik z drukowaną literą m – wielką i małą. Na hasło <i>Litery się bawią</i> – litery wracają do kręgu. Na dźwięk tamburynu dzieci wymieniają się kartonikami z literami.	N. pokazuje różne obrazki i napisy (wyrazy z poznanych liter). Dzieci odczytują napisy. N. opowiada historyjkę, podnosząc w odpowiednim miejscu kartonik z obrazkiem i podpisem. Przed zadaniem N. wyjaśnia, że litery, wielkie i małe, to przyjaciele, którzy mają spotkać się na placu zabaw (hula-hoop).

Zabawy na świeżym powietrzu

- Zabawa integracyjna z mocowaniem i dźwiganiem – *Ulepimy dziś bałwana*.
Kilka marchewek, kasztany, wiaderko, łopatką.
Zadaniem dzieci jest ulepienie śnieżki, a następnie utoczenie z niej kuli (na placu przed-szkolnym) możliwie największych rozmiarów. Z pomocą N. poszczególne kule są łączone, by powstały bałwanki. W trakcie zabawy N. zwraca uwagę na wzajemne wspieranie się dzieci oraz pomoc podczas toczenia kul i tworzenia wspólnie krainy bałwanków. Dzieci kończą lepienie bałwanków, ozdabiają je marchewkami i kasztanami, dorabiają kapelusze ze śnieżnych babek (wiaderko i łopatką).
- Zabawa ruchowa z wykorzystaniem rymowanki Iwony Zielińskiej – *Zimowe odliczanie*.
Chodzenie po wydeptanym torze (nauka rymowanki).

Raz i dwa, raz i dwa, sroga zima drogą szła.

Trzy i cztery, trzy i cztery, zimą piękne są spacer.

Pięć i sześć, pięć i sześć, zimą skrzypi mroźny śnieg.

Siedem, osiem, siedem, osiem, marzną ręce, marzną nosy.

Dziewięć, dziesięć, dziewięć dziesięć, zimą sanki z górki niesie.

III

Propozycja aktywności		Wskazówki dla nauczyciela
• Zabawa ruchowa przy piosence <i>Karuzela</i> (autor i kompozytor nieznani).		
<i>Chłopcy, dziewczęta, dalej, spieszymy się, karuzela czeka, wzywa nas z daleka.</i> <i>Starsi już poszli, a młodzi jeszcze nie.</i> <i>Hej, hopsasa, jak ona szybko mknie! Hej, dalej, dalej, do zabawy spieszymy się!</i>	Dzieci: stają w kole naprzeciwko siebie i wysuwają naprzemiennie do przodu raz lewą, raz prawą nogę, stają na palcach i wyciągają ręce do góry, wykonują przysiad, podskakują w miejscu, podają sobie ręce i obracają się w koło.	
• Ćwiczenia słuchowe <i>Echo rytmiczne</i>. N. wyklaskuje lub wystukuje rytm. Dzieci siedzą w kole. Po-wtarzają kolejno ten rytm do czasu, aż ktoś się pomyli. Wtedy N. podaje inny rytm i zabawa z jego wykorzysta-niem jest kontynuowana od dziecka, które się pomyliło.		
• Zabawa ruchowa przy piosence <i>Nie chcę cię, nie chcę cię znać</i> (autor i kompozytor nieznani).		

<i>Nie chcę cię, nie chcę cię, nie chcę cię znać, chodź do mnie, chodź do mnie, rączkę mi daj.</i> <i>Prawą mi daj, lewą mi daj, i już się na mnie nie gniewaj. Prawą mi daj, lewą mi daj, i już się na mnie nie gniewaj.</i> <i>Nie chcę cię, nie chcę cię, nie chcę cię znać, chodź do mnie, chodź do mnie, rączkę mi daj.</i> <i>Prawą mi dasz, lewą mi dasz, będziemy razem tańcować. Prawą mi dasz, lewą mi dasz, będziemy razem tańcować.</i>	Dzieci: w parach stoją naprzeciwko siebie, wykonują krok w tył, na przemian potrząsają w dół rękami i pokazują gest niechęci (4 razy), zbliżają się do siebie, wykonując rękami gest przywoływania, podają sobie prawą rękę i lewą rękę i obracają się w parach, powtórzenie pierwszej zwrotki.	
• Rozmowa kierowana na temat utworu. N. pyta: – Czym są słowa piosenki? – Jakie emocje oznaczają słowa „nie chcę cię znać”? – Co oznaczają słowa „prawą mi daj, lewą mi daj, i już się na mnie nie gniewaj”? – Do czego może prowadzić sprzeczka wśród przyjaciół?		

Grudzień, tydzień 4

Dzień 2

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Zagadka słuchowa z rymówką – <i>Czyj to głos?</i> Zagadka słuchowa <i>Który instrument wydał ten dźwięk?</i> Ćwiczenia poranne – zestaw nr 16.	IV 2 IV 2, IV 7 I 5
II.1.	Słuchanie i omawianie bajki terapeutycznej Marii Molickej <i>Bajka o dwóch ołówkach</i> . Cele: uświadamianie znaczenia przyjaźni w życiu człowieka, rozwijanie mowy.	III 8, IV 5
2.	Zabawa ruchowa rozwijająca szybkość i spostrzegawczość – <i>Przyjaciele-skie barwy</i> . Cel: rozwijanie sprawności fizycznej. Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 8. Cel: aktywne uczestniczenie w ćwiczeniach.	I 5 I 8
	Zabawy na świeżym powietrzu: zabawa ruchowa <i>Łańcuch przyjaźni</i> , zabawa ruchowa z elementem wyprostnym i skłonu – <i>Chusta przyjaźni</i> .	I 5, III 1
III.	Zabawa ruchowa z elementami biegu i czworakowania – <i>Przyjacielu, złap ogonek</i> . Nauka fragmentu tekstu piosenki Agnieszki Kornackiej <i>Silny człowiek</i> , z zastosowaniem techniki echa rytmicznego. Ćwiczenie percepcji wzrokowej i koncentracji uwagi, z wykorzystaniem puzzli – <i>Z przyjacielem jest różnie</i> .	I 5 III 8, IV 5, IV 7 III 7, IV 8

Cele główne

- uświadamianie znaczenia przyjaźni w życiu człowieka,
- rozwijanie mowy,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- rozumie znaczenie przyjaźni,
- wypowiada się całymi zdaniami,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Zagadka słuchowa z rymówką – <i>Czyj to głos?</i> Chusta do zawiązania na oczach. Dzieci siedzą w kręgu – w środku jedno z zasłoniętymi oczami. Pozostałe dzieci mówią rymówkę: <i>Siedzi sobie Turek i tak sobie myśli: „Żeby jacyś goście dzisiaj do mnie przyszli”.</i> Wybrane dziecko z kręgu podchodzi do dziecka siedzącego w środku i mówi: <i>Puk, puk.</i> Turek: <i>Kto tam?</i> Gość: <i>To ja, gość.</i> Turek musi odgadnąć imię gościa.	
• Zagadka słuchowa <i>Który instrument wydał ten dźwięk?</i> Różne instrumenty muzyczne, parawan. N. prezentuje dzieciom różne instrumenty, dzieci nazywają je, dzielą ich nazwy na sylaby, przysłuchują się ich brzmieniu (prezentuje je N.), same wygrywają dźwięki na instrumentach. N. siada za parawanem, aby być niewidocznym dla dzieci (lub prosi dzieci o zamknięcie oczu). Zadaniem dzieci jest podanie nazwy instrumentu, na którym gra N.	Po jakimś czasie wybrane dziecko może zastąpić N. za parawanem.
• Zabawa <i>Zrób, co mówię.</i> Krzeselka, zabawka. N. prosi dzieci, aby ustawiły krzeselka w trzech szeregach, w odległości ok. 50 cm od siebie. <u>Etap I</u> Dziecko staje za oparciem krzesła i wykonuje polecenia N., np.: – stań przed krzesłem, – stań na krześle, – włóż dłoń pod krzesło, – stań z prawej strony krzesła, – stań z lewej strony krzesła. <u>Etap II</u> Dziecko wyszukuje na sali małą zabawkę. Staje za oparciem krzesła i wykonuje polecenia N., np.: – połóż zabawkę pod krzesłem,	

- położyć zabawkę z prawej strony krzesła,
- położyć zabawkę na krześle,
- położyć zabawkę za krzesłem.
- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 16 (przewodnik cz. 2, s. 173).

II

Zajęcia 1. Słuchanie i omawianie bajki terapeutycznej Marii Molickiej *Bajka o dwóch ołówkach*.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Zabawa integracyjna <i>Iskierka przyjaźni</i>. Dzieci stoją w kręgu, trzymając się za ręce. N. ściska dłoń dziecka po jego prawej stronie, zadaniem dziecka jest uściśnięcie dłoni kolegi stojącego po jego prawej stronie. Zabawa dobiega końca, gdy iskierka wróci do N.	
• Słuchanie bajki terapeutycznej Marii Molickiej <i>Bajka o dwóch ołówkach</i>. <i>W pewnym piórniku leżały równo ułożone ołówki. Były kolorowe, tylko jeden był zwykły, szary. Tuż obok niego znajdował się wspaniały ołówek dwukolorowy: czerwono-niebieski. Ołówki zawsze przebywały razem, czy to leżąc obok siebie w piórniku, czy ścigając się i kreśląc wzory na papierze. Szary rysował kontury, a dwukolorowy wypełniał je barwami. Bardzo lubiły się tak razem bawić. Inne, kolorowe, chciały przyjaźnić się z dwukolorowym, ale on wołał szary i z nim spędzał czas.</i> – Co to za zwyczaj – szeptały oburzone – że dwukolorowy przyjaźni się z takim zwyczajnym! To nie wypada, nie wypada – powtarzały. <i>Ale dwukolorowy nie słuchał tego gadania, szarak zresztą też. Obydwa przecież bardzo się lubiły.</i> <i>Aż pewnego dnia wydarzyło się straszne nieszczęście; dwukolorowemu złamały się grafity.</i> – Będzie do wyrzucenia, do wyrzucenia – szeptały ołówki, z satysfakcją przekazując sobie tę wieść. Dwukolorowy bardzo się zasmucił, szarak jeszcze bardziej. – Jak mu pomóc, co zrobić? – pytał sam siebie. – Nie, nie pozwolę, by taki wspaniały ołówek, który jeszcze może tyle pięknych rzeczy narysować, został wyrzucony. <i>Wziął przyjaciela na plecy i pomaszerował szukać lekarza ołówków. Przyjaciele długo szukali pomocy. Szary ołówek był już bardzo zmęczony, co chwilę odpoczywał, ale nie ustawał w poszukiwaniach.</i> <i>Nareszcie znalazły bardzo starą Temperówkę.</i> – Spróbuję wam pomóc – rzekła i bardzo ostrożnie zabrała się do pracy. <i>Delikatnie, by nie spowodować zniszczeń, skrobała, przycinała i w końcu zatemperowała.</i> – Ufffff, już po zabiegu – powiedziała. – Udało się, jesteś wprawdzie krótszy, ale dalej pięknie możesz rysować, co tylko zechcesz. – Naprawdę? – spytał z niedowierzaniem dwukolorowy. – Pomogłam tobie, ale największą przysługę oddał ci twój przyjaciel – Szary Ołówek. – E tam – powiedział Szarak zawstydzony tą pochwałą. – My jesteśmy prawdziwi przyjaciele, on nie zdradził naszej przyjaźni dla innych, kolorowych, więc ja... Tutaj zaczął się jękać, bardzo wzruszony. <i>Dwukolorowy nic nie powiedział, tylko przytulił się do niego. Wróciły razem do piórnika, by odpocząć po przeżyciach, a nazajutrz znowu rysowały razem.</i> M. Molicka, <i>Bajkoterapia. O lękach dzieci i nowej metodzie terapii</i>, wydawnictwo Media Rodzina, Poznań 2002, s. 169.	

• Rozmowa kierowana na temat wysłuchanej bajki. Dzieci odpowiadają na pytania: – O czym była bajka? – Kto dla kogo był przyjacielem? – Jakie emocje towarzyszyły ołówkom? – Dlaczego warto mieć przyjaciela?	
• Zabawa z elementami dramy – <i>Po co jest przyjaciel?</i> Ilustracje do scenek dramatycznych, np.: zabawa dzieci samochodem; pocieszanie kolegi, który się skaleczył; wspólne czytanie książki przez dzieci; dzieci pomagające koledze zasznurować but; dzieci jeżdżące na hulajnodze; dzieci uczące się jeździć na łyżwach. N. wybiera parę chętnych dzieci. Losują one obrazek ze scenką, którą muszą odtworzyć. Mają chwilę do namysłu i wspólnych ustaleń. Po odegraniu scenki pozostałe dzieci próbują odgadnąć, co jest na wylosowanym obrazku, np.: – zabawa dwójki dzieci samochodami, – pocieszanie kolegi z rozbitym kolanem, – wspólne czytanie książek, – pomoc koledze w sznurowaniu buta, – wspólna jazda na rowerze/hulajnodze/sankach/nartach, – nauka jazdy na łyżwach.	N. podpowiada dzieciom w razie trudności.
• Zabawa matematyczna <i>Kolorowe ołówki.</i> <i>Po 7 zalaminowanych obrazków ołówków w kolorze czerwonym i po 7 w kolorze niebieskim – zestaw dla każdego dziecka, szablon narysowanej figury: trójkąta, kwadratu (z ołówków).</i> N. rozdaje dzieciom zestawy ołówków i prosi, aby wykonały następujące zadania: – Ułóżcie trójkąt z ołówków według wzoru. – Ile ołówków potrzebowałyście? – Ile ołówków wam zostało? – Ułóżcie kwadrat z ołówków według wzoru. – Ile ołówków potrzebowałyście? – Ile ołówków wam zostało? – W którym kolorze ołówków zostało więcej, a w którym – mniej? • Dostrzeganie rytmu w ciągu obrazków i kontynuowanie go – <i>Ołówkowy szyfr.</i> <i>Szablony z rytmami ołówków.</i> <u>Etap I</u> Dzieci siedzą w dwóch szeregach przed tablicą. • N. przypina do tablicy ołówki w określonym rytmie. Prosi wybrane dziecko, aby dokończyło przypinanie ołówków w danym rytmie. • Następnie dzieci wygrywają ukończony rytm, np.: kolor niebieski – jedno klaśnięcie, kolor czerwony – dwa uderzenia w kolana. <u>Etap II</u> N. przypina do tablicy wybrany szablon z rytmem – zadaniem dzieci jest odpowiednio ułożyć ołówki. Następnie dzieci wygrywają ukończony rytm według instrukcji nauczyciela.	

Zajęcia 2. Zabawa ruchowa rozwijająca szybkość i spostrzegawczość – Przyjacielskie barwy.

- Zabawa ruchowa rozwijająca szybkość i spostrzegawczość – *Przyjacielskie barwy*.

Szarfy w 7 kolorach (tyle, ile jest dzieci), bębenek.

N. rozdaje dzieciom szarfy w 7 kolorach. Dzieci zakładają szarfy i zamieniają się w drużynę przyjacielskich barw. Część szarf w tych samych kolorach N. rozkłada w różnych miejscach na dywanie; te szarfy to domy. Drużyny kolorów biegają po sali. Na uderzenie w bębenek jak najszybciej muszą znaleźć się w domu (w szarfie w odpowiednim kolorze). Dzieci muszą pilnować, by nikt z ich przyjacielskiej drużyny barw nie został poza domem, mają się wzajemnie wspierać. Przy powtórzeniu zabawy dzieci zamieniają się kolorami szarf.

Wskazówki dla nauczyciela

N. wyjaśnia dzieciom, czym jest wzajemne wsparcie i pomoc drugiej osobie w trudnej sytuacji. Dbą o to, by dzieci pamiętały, że są grupą i mają o siebie dbać.

- Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 8 (przewodnik, s. 157).

- **Zabawy na świeżym powietrzu**

- Zabawa ruchowa *Łańcuch przyjaźni*.

Chusteczki.

Dzieci rozbiegają się po wyznaczonym miejscu w ogrodzie przedszkolnym i przykucają w rozsypce. N. spaceruje pomiędzy dziećmi i delikatnie dotyka ich chusteczką. Dotknięte dzieci dołączają do N., podają sobie ręce. N. przekazuje chusteczkę innemu wybranemu dziecku, a ono następnemu (za każdym razem wybiera ostatnie dziecko, które dołączyło do łańcucha). Kiedy wszystkie dzieci utworzą łańcuch, podają sobie ręce i tworzą koło wiązane. Koło porusza się podczas śpiewania znanej piosenki, wskazanej przez N. lub chętne dziecko.

- Zabawa ruchowa z elementem wyprostu i skłonu – *Chustka przyjaźni*.

2 chustki.

N. dzieli dzieci na dwie grupy ustawione w rzędach. Zadaniem dzieci jest przekazywanie sobie chustki według komendy N.

- Wariant I: dzieci wyprostowane, podają sobie chustkę ponad głowami, trzymając wyciągnięte wysoko ręce; dziecko, które stoi na końcu rzędu, po otrzymaniu chustki przebiega na jego początek.
- Wariant II: dzieci stoją w rozkroku na sztywnych nogach i podają sobie chustkę dołem, pomiędzy nogami; dziecko, które stoi na końcu rzędu, po otrzymaniu chustki przebiega na jego początek.

III

- Zabawa ruchowa z elementami biegu i czworakowania – *Przyjacielu, złap ogonek*.

Szarfa dla każdego dziecka, bębenek.

- Wariant I: każde dziecko wkłada koniec szarfy za pasek spodni na plecach; na sygnał N. – uderzenie w bębenek – dzieci starają się wykraść jak najwięcej szarf, „ogonków”, swoim kolegom.
- Wariant II: powtórzenie zabawy na czworakach.

Wskazówki dla nauczyciela

N. przypomina o bezpiecznej zabawie i zasadach uczciwej rywalizacji.

- Nauka fragmentu tekstu piosenki Agnieszki Kornackiej (muz. Miłosz Konarski) *Silny człowiek*, z zastosowaniem techniki echa rytmicznego.
- Słuchanie piosenki.

Ref.: *Wielka siła jest we mnie,
dzięki niej sobie radzę.
Jest mi bardzo przyjemnie,
że taką mam władzę.
Moje ręce mnie słuchają.
Moje nogi mnie słuchają.
Moje usta mnie słuchają.
Me rozkazy wypełniają.*

I. *Wiem, że łatwo jest popchnąć
i powiedzieć złe słowo.
Znacznie trudniej panować
nad rękami czy głową.
Na szczęście jest siła,
która mnie wstrzymuje.
To jest siła spokoju.
Całym ciałem ją czuję.*

Ref.: *Wielka siła jest we mnie...*

II. *Jestem silnym człowiekiem:
kiedy ktoś mi dokucza,
myśl, by zrobić to samo,
ja stanowczo odrzucam.
Mówię tylko dobitnie,
że ja źle się z tym czuję.
W taki sposób spokojny na tę złość reaguję.*

Ref.: *Wielka siła jest we mnie...*

III. *Nie chcę, byś mnie popychał,
nie chcę, byś mnie obrażał.
Proszę, byś w inny sposób
to, co czujesz, pokazał.
Chcę, byś ręką oraz nogą
w dobrym celu używał.
Mówił do mnie spokojnie.
Nie chcę, byś mnie wyzywał.*

Ref.: *Wielka siła jest w tobie,
więc radę dasz sobie.
Wielka siła jest w tobie,
więc radę dasz sobie.
Niech więc...
Twoje ręce cię słuchają.
Twoje nogi cię słuchają.
Twoje usta cię słuchają.
Twe rozkazy wypełniają.*

Źródło: płyta *Piosenki z charakterem: Piosenki wspierające społeczno-emocjonalny rozwój dziecka w wieku przedszkolnym*, „Blżej Przedszkola”.

N. pyta: – <i>O czym jest ta piosenka?</i> – <i>Czym jest wielka siła?</i> – <i>Dlaczego dziecko nie chce być popychane i obrażane?</i> • Ćwiczenia percepcji wzrokowej i koncentracji uwagi, z wykorzystaniem puzzli – <i>Z przyjacielem jest różniej.</i> <i>Pocięte zdjęcia, jako puzzle, przedstawiające dziecko w trakcie zabawy z jego kolegami/koleżankami w przedszkolu (np. wspólne układanie klocków, zabawa samochodami, lalkami, układanie puzzli), dla każdego dziecka zestaw w kopercie, klej, kartka papieru A4, sznurek, spinacze.</i> Zadaniem dzieci jest: – ułożenie puzzli, by powstało zdjęcie, które przykleją na kartce papieru, – po skończeniu pracy wypowiadanie się na temat sytuacji przedstawionej na ułożonym obrazku, – utworzenie wspólnie z N. galerii wykonanych prac, przypięcie prac spinaczami do sznurka, stworzenie <i>Girlandy przyjaźni.</i>	N. przygotowuje wydruki zdjęć przedstawiających jego wychowanków, dostosowuje stopień trudności do możliwości rozwojowych dzieci. N. mocuje girlandę w sali, dostosowując miejsce do możliwości lokalowych (np. przy suficie, nad oknami).

Grudzień, tydzień 4

Dzień 3

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Zabawa integracyjna orientacyjno-porządkowa – <i>Wąż przyjaźni.</i> Zabawa dydaktyczna – <i>Domino uczuć.</i> Zabawa taneczna do piosenki <i>Silny człowiek.</i> Ćwiczenia poranne zestaw nr 16. II.1. Zajęcia z psychologiem. Cele: kształtowanie umiejętności rozpoznawania i nazywania emocji, rozwijanie umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami w trakcie konfliktów rówieśniczych. 2. Zabawy rozładowujące emocje. <i>Gazetowy zawrót głowy, Taniec emocji.</i> Cel: rozumienie znaczenia wszystkich emocji (przyjemnych/nieprzyjemnych) towarzyszącym różnym sytuacjom. Zabawy na świeżym powietrzu. Spacer w okolicy przedszkola: obserwowanie napotkanych ludzi – określanie ich nastroju: smutny, wesoły. Zabawy na placu przedszkolnym: zabawa zręcznościowa w parach – <i>Ostrożnie, przyjacielu.</i> III. Zabawa ruchowa <i>Muzyczny chód.</i> Zabawa integracyjna z wykorzystaniem rymowanki Iwony Zielińskiej <i>Pe-lerynka.</i> Relaksacja przy muzyce klasycznej.	III 2, IV 7 II 2, II 4 IV 7 I 5 II 4, II 7, III 7 I 5, II 7, II 8, III 8 I 5, II 6 IV 1, IV 7 IV 7 IV 7	

Cele główne

- rozwijanie umiejętności rozpoznawania i nazywania emocji,
- rozwijanie umiejętności radzenia sobie z trudnymi emocjami w trakcie konfliktów rówieśniczych,
- rozumienie znaczenia wszystkich emocji (przyjemnych/nieprzyjemnych) towarzyszących różnym sytuacjom.

Cele operacyjne

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa emocje, które odczuwa w sytuacji konfliktu z rówieśnikiem,
- zna sposoby radzenia sobie z trudnymi emocjami, np. głębokie oddychanie, tupanie, darcie papieru.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Zabawa integracyjna orientacyjno-porządkowa – <i>Wąż przyjaźni</i>. Zadaniem dzieci jest stworzyć długi wąż, ustawiając się według wzrostu – od najwyższego do najniższego (potem odwrotnie).	N. zachęca do wzajemnej współpracy i pomocy w określaniu swojego wzrostu.
• Zabawa dydaktyczna – <i>Domino uczuć</i>. Domino z obrazkami przedstawiającymi emocje: złość, radość, smutek, wstyd, strach, zazdrość; kostka z obrazkami emocji: złość, radość, smutek, wstyd, strach, zazdrość. Dzieci siedzą w kręgu. N. pokazuje im kostkę z obrazkami przedstawiającymi emocje. <u>Etap I</u> Dzieci opisują obrazki, nazywają emocje. Podają przykłady sytuacji, w których można przeżywać daną emocję: – złość – <i>Złoszczę się, gdy nie mogę robić tego, co chcę;</i> – strach – <i>Boję się, gdy idę w nieznanne miejsce;</i> – radość – <i>Cieszę się, gdy gram w piłkę;</i> – wstyd – <i>Wstydzę się, gdy poznaję nową osobę;</i> – zazdrość – <i>Zazdroszczę, gdy ktoś ma coś ładniejszego ode mnie;</i> – smutek – <i>Smucę się, gdy ktoś sprawi mi przykrość.</i> <u>Etap II</u> Na dywanie są rozsypane elementy <i>Domina uczuć</i>. Wytypowane dziecko rzuca kostką. Kostka pokazuje obrazek, od którego się zaczyna układanie domina. Zabawa kontynuowana jest zgodnie z ruchem wskazówek zegara. Każde kolejne dziecko dokłada obrazek do domina. Za każdym razem dziecko nazywa wylosowaną emocję.	N. pilnuje, czy emocje są nazywane w poprawny sposób.
• Zabawa taneczna do piosenki <i>Silny człowiek</i>. Nagranie piosenki <i>Silny człowiek</i>, odtwarzacz CD. Dzieci tworzą dwa kręgi, chwytając się za ręce. Twarze dzieci z kręgu wewnętrznego skierowane są w stronę twarzy dzieci stojących w kręgu zewnętrznym. Podczas śpiewania refrenu krąg wewnętrzny kręci się w lewo, krąg zewnętrzny – w prawo. Podczas śpiewania zwrotek dzieci zatrzymują się, improwizując ruchowo do słów piosenki. • Zabawy taneczne przy muzyce, z wykorzystaniem kolorowych wstęg.	
• Ćwiczenia poranne – zestaw nr 16 (przewodnik cz. 2, s. 173).	

Zajęcia 1. Zajęcia z psychologiem.

II

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
- Powitanie gościa zabawą integracyjną <i>Iskierka przyjaźni</i> (przewodnik, cz. 2, s. 179). - Zabawa integracyjna <i>Łańcuch przyjaźni</i> (przewodnik, cz. 2, s. 181). - Zabawa popularna – <i>Dwóm tańczyć się zachciało</i>. N. prezentuje zabawę i śpiewa.	
<i>Dwóm tańczyć się zachciało, zachciało, zachciało, lecz im się nie udało, fari, fari, faro.</i> <i>Kłócili się ze sobą, ze sobą, ze sobą: – Ja nie chcę tańczyć z tobą! Fari, fari, faro.</i> <i>Poszukam więc innego, innego, innego, do tańca zgrabniejszego, fari, fari, faro.</i>	Dzieci: stoją w parach, trzymają się za ręce, podskakują w koło, zatrzymują się, wygrażają sobie paluszkami, zamieniają się parami.
Zabawa ludowa, śląska – <i>Groziak</i>.	
<i>Poszło dziewczę po ziele, po ziele, po ziele. Nazbierało niewiele, niewiele, hej! Przyszedł do niej braciszek. Połamał jej koszyczek.</i> <i>Oj, ty, ty, oj, ty, ty!</i> <i>Za koszyczek zapłać mi.</i> <i>Oj, ty, ty, oj, ty, ty! Za koszyczek zapłać mi.</i>	Dzieci: trzymają się za ręce, stoją parami na obwodzie koła, tańczą, poruszając się cwałem, zatrzymują się i kładą ręce na biodrach, na słowo <i>braciszek</i>, przytupują nogami, na słowo <i>koszyczek</i> – klaszczą w dłonie. na słowa: <i>oj, ty, ty</i>, grożą palcem partnerowi z pary, na słowa <i>za koszyczek</i>, obracają się dookoła, przy powtórzeniu słów <i>za koszyczek</i> – obracają się w drugą stronę.
Rozmowa kierowana na temat zaśpiewanych piosenek. Zdjęcia lub obrazki przedstawiające różne emocje: gniew, złość, smutek, rozczarowanie, strach, radość, zadowolenie, ulgę. N. pyta: – O czym były piosenki? – Czym jest kłótnia?	Psycholog wyjaśnia różne emocje, np. po co nam są potrzebne. Wyjaśnia sposoby radzenia sobie z silnymi emocjami, które towarzyszą nam w trakcie sprzeczki (głębokie oddychanie, bieg, tupanie w miejscu itp.).

– Jakie emocje towarzyszą kłótni? – Jak można sobie poradzić z kłótnią? – Co człowiek odczuwa, gdy dojdzie do kompromisu? N. prosi dzieci, aby spośród zdjęć przedstawiających emocje wybrały te, które towarzyszą im podczas kłótni i prze-prosin, by podały ich nazwy oraz opowiedziały, jak sobie radzą w trudnych sytuacjach.	

Zajęcia 2. Zabawy rozładowujące emocje.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
Propozycje zabaw rozładowujących emocje – <i>Gazetowy zawrót głowy</i>. Gazeta dla każdego dziecka, skakanka. Zaproszony gość wyjaśnia, że w łatwy sposób można poradzić sobie ze złym nastrojem i smutkiem. Zaradzić może temu zabawa, np. z gazetami. Psycholog rozdaje dzieciom arkusze gazet i rozpoczyna zabawę. <u>Etap I</u> Dzieci gniotą gazety najpierw prawą ręką, rozkładają je, a następnie mną gazety lewą ręką. <u>Etap II</u> Zadaniem dzieci jest zmiąć gazety w kulki. Psycholog dzieli dzieci na dwie grupy i ustawia je po dwóch przeciwległych stronach. Środek przedziela skakanką. Na hasło <i>Start!</i> – dzieci toczą walkę na kulki z gazet. Warunek jest taki, że za jednym razem nie mogą przerzucać więcej niż jedną kulkę. <u>Etap III</u> Dzieci rozkładają gazety i pocierają ich kartki o siebie, tak by słyszeć było ich szelest. <u>Etap IV</u> Dzieci rozkładają gazety, stają na nich i zaczynają tupać: po cichu, coraz głośniejsze i ponownie po cichu; wolno, coraz szybciej i ponownie wolno. <u>Etap V</u> Dzieci kładą przed sobą gazety, nabierają duży zapas powietrza, dmuchają tak, by je przewrócić. <u>Etap VI</u> Dzieci drą gazety na drobne elementy.	Po każdym etapie dzieci opisują swoje uczucia towarzyszące im w trakcie zabawy. W celu urozmaicenia zabawy można wykorzystać nagrania muzyczne.
Propozycje zabaw rozładowujących emocje. Improwizacja ruchowa do muzyki klasycznej – <i>Taniec emocji</i>. Dowolny utwór muzyki klasycznej ze zmiennym nastrojem i tempem, kolorowe wstęgi. Dzieci otrzymują kolorowe wstęgi. Ich zadaniem jest poddać się muzyce i tańczyć do jej nastroju, tempa, ilustrując to ruchem.	N. bawi się razem z dziećmi.
Praca plastyczna <i>Order dla najlepszego przyjaciela</i>. Pudełko, karteczki z imionami obecnych dzieci, koła z papieru technicznego, bibuła, papier kolorowy, kolorowe flamastry, kolorowe tasiemki.	

N. wrzuca do pudełka karteczki z imionami obecnych dzieci. Każde dziecko losuje kartonik z imieniem dziecka, dla którego będzie przygotowywać order. Jeśli wylosuje siebie, powtarza losowanie. Wykonanie orderu: dzieci ozdabiają koło papierem kolorowym i symbolami przyjaźni zaproponowanymi przez N. (serce – miłość, czterolistna koniczyna – szczęście, uśmiech – radość); brzegi orderu ozdabiają bibułą; do orderu przyklejają dwie tasienki. • Uroczyste wręczenie orderów wylosowanym kolegom i koleżankom.	

Zabawy na świeżym powietrzu

- Spacer w okolicy przedszkola. Obserwowanie napotkanych ludzi – określanie ich nastroju: smutny, wesoły.
- Zabawy na placu przedszkolnym: zabawa zręcznościowa w parach – *Ostrożnie, przyjacielu*.
2 laski gimnastyczne na parę, 1 piłka na parę.

Dzieci w parach trzymają poziomo laski (jedną w jednej ręce, drugą – w drugiej). Na laskach położona jest piłka. Zadaniem dzieci jest przejście wyznaczonej trasy krokiem odstawno-dostawnym tak, aby piłka nie spadła z lasek.

III

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Zabawa ruchowa – <i>Muzyczny chód</i>. Instrumenty muzyczne: grzechotka, tamburyn, bębenek. N. wygrywa na tamburynie, grzechotce lub bębnie odpowiedni rytm i tempo do typu chodu: – <u>chód piano</u> – dzieci stawiają stopy na podłodze miękko, od palców, bez akcentów, – <u>chód forte</u> – dzieci stawiają stopy energicznie, przykładając je całą płaszczyzną do podłogi. • Zabawa ruchowa <i>Muzyczny bieg</i>. Instrumenty muzyczne: grzechotka, tamburyn, bębenek. Dzieci biegają rytmicznie po sali w zależności od tempa i rytmu wygrywanego przez N., który z czasem urozmaica bieg dodatkowymi zadaniami, np.: – bieg z unoszeniem kolan, – bieg na palcach, – bieg bokiem, – bieg tyłem.	
• Zabawa integracyjna z wykorzystaniem rymowanki Iwony Zielińskiej <i>Pelerynka</i>. Pelerynka. Dzieci siedzą w kręgu. <u>Wariant I:</u> N. prosi dzieci, by przyjrzały się sobie wzajemnie i zapamiętały, które w którym miejscu siedzi. Na słowa rymowanki mówionej przez N. wszystkie dzieci zamykają oczy. <i>Zamknij oczy, oczy zmrzuj, kogo okryję, znika tu. Otwórz oczy, otwórz je, kogo nie ma, zgadnij w wnet.</i>	

W trakcie rymowanki N. otula pelerynką jednego z uczestników zabawy. Gdy N. skończy rymowanke, zadaniem dzieci jest odgadnięcie, kto znajduje się pod pelerynką. <u>Wariant II:</u> jedno dziecko siedzi w środku koła, drugie ma w ręce pelerynę. W trakcie gdy dzieci recytują rymowanke, dziecko siedzące w kole zamyka oczy, a dziecko z pelerynką zasłania jednego z uczestników zabawy. Po skończeniu rymowanki dziecko siedzące w kole odgaduje, kto został zasłonięty. <u>Wariant III:</u> jw., ale dla utrudnienia za każdym razem dzieci zmieniają miejsca w okręgu.	
• Relaksacja przy muzyce klasycznej. Nagranie muzyki klasycznej, odtwarzacz CD. Dzieci leżą na kocach z zamkniętymi oczami i słuchają muzyki.	

Grudzień, tydzień 4

Dzień 4

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I. Zabawa integracyjna z wykorzystaniem opowieści ruchowej – <i>Kładka przyjaźni</i> .	I 5, II 8	
Odrysowywanie dłoni na arkuszach kolorowego papieru i wycinanie ich konturów.	IV 8	
Ćwiczenia poranne – zestaw nr 16.	I 5	
II.1. Słuchanie i omawianie opowiadania Iwony Zielińskiej <i>Nie zmieniaj się dla innych</i> . Cele: rozwijanie umiejętności rozpoznawania i nazywania emocji, rozwijanie koncentracji uwagi i mowy.	II 8, III 8, IV 5	
2. Praca plastyczna <i>Dekalog prawdziwego przyjaciela</i> . Cel: rozwijanie sprawności manualnej.	III 5, III 6, IV 8	
Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 8. Cel: rozwijanie sprawności fizycznej.	I 5, I 8	
Zabawy na świeżym powietrzu: Zabawy na placu przedszkolnym, zabawa ruchowa z wykorzystaniem rymowanki Iwony Zielińskiej – <i>Zimowe odliczanie</i> ; zabawa ruchowa z elementem skoku – <i>Zaspa i śnieżynki</i> .	III 6	
III. Historyjka obrazkowa <i>Powiedz, jak mogła się zakończyć ta historia</i> .	III 5, IV 5	
Zabawy konstrukcyjne z wykorzystaniem dostępnych materiałów, tj. klocek, kartonów.	I 6	
Ćwiczenia grafomotoryczne – <i>Rysowanie palcem po śladzie</i> .	IV 8	

Cele główne

- rozwijanie umiejętności rozpoznawania i nazywania emocji,
- rozwijanie koncentracji uwagi i mowy,
- rozwijanie sprawności manualnej,
- rozwijanie sprawności fizycznej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- rozpoznaje i nazywa podstawowe emocje,
- uważnie słucha opowiadanego tekstu i wypowiada się, odpowiadając na pytania,

- odrysowuje kontur dłoni i go wycina,
- aktywnie uczestniczy w ćwiczeniach gimnastycznych.

Przebieg dnia

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Zabawa integracyjna z wykorzystaniem opowieści ruchowej – <i>Kładka przyjacieli</i>. Dla każdego dziecka arkusz gazety. Na środku sali jest kładka z rozłożonych arkuszy gazety. Dzieci gęsiego przechodzą przez kładkę tak, aby nie wpaść do rzeki. Po pewnym czasie N. składa papier na połowę, potem znów na połowę. N. mówi: <i>Grupa przyjaciół wybrała się na spacer w góry (dzieci spacerują po dywanie). Był piękny słoneczny dzień, marsz był długi i ciężki (maszerują, podnosząc wysoko kolana), a ich wysiłek wzmożony. Nieraz pot kapął z czoła (ocierają pot), a ominięcie znajdującego się na drodze kamienia wymagało wielkiego sprytu (podskok, żeby go obejść). Nagle na swojej drodze przyjaciele napotkali mostek. Sprawnie się przez niego przemknęli (przechodzą, trzymając się za ręce, przez rozłożony mostek z gazet) i maszerowali dalej. Dotarli do strumyka, który musieli przemierzyć, przedostając się przez wąską kładkę (przechodzą przez gazety złożone na pół). Zadanie sprawiło im sporo trudności, ale wspólnymi siłami poradzili sobie wspaniale. Maszerowali dalej (maszerują). Ale wspinaczka była coraz bardziej mozolna. Czasem wymagała wdrapywania się po łańcuchach (imitują wspinaczkę przy pomocy łańcucha), a czasem ostrożnego stąpania po kamieniach (maszerują na palcach). Gdy już wydawało się, że wycieczka dobiega końca i wdrapią się na sam wierzchołek góry, na ich drodze pojawiła się przeszkoda... Bardzo wąska kładka (przechodzą po gazetach złożonych na cztery części), po której musieli przemieszczać się bardzo ostrożnie. Ale uff... udało się. Wzajemne wsparcie i zaangażowanie zawsze się opłaca. Przyjaciele wdrapali się na sam szczyt, z którego mogą podziwiać piękną panoramę (przykładają ręce do oczu – naśladują obserwowanie o okolicy przez lornetkę).</i>	Dzieci powinny sobie pomagać, aby nikt nie wpadł do rzeki.
• Odrysowywanie dłoni na arkuszach kolorowego papieru i wycinanie ich konturów. Kolorowy papier A4 (pomarańczowy i żółty), ołówki, nożyczki. Dzieci otrzymują arkusz papieru. Ich zadaniem jest odrysowanie na papierze swoich dłoni (prawej i lewej), a następnie wycięcie obu konturów nożyczkami.	Wycięte kontury dłoni to część wstępna do pracy plastycznej <i>Dekalog prawdziwego przyjaciela</i>, której dalszy etap będzie w części II dnia.
• Zabawa ruchowa przy piosence <i>Nie chcę cię, nie chcę cię znać</i> (przewodnik cz. 2, s. 176).	

- Ćwiczenia poranne – zestaw nr 16 (przewodnik cz. 2, s. 173).

II

Zajęcia 1. Słuchanie i omawianie opowiadania Iwony Zielińskiej *Nie zmieniaj się dla innych.*

Propozycja aktywności

Wskazówki dla nauczyciela

- Słuchanie opowiadania Iwony Zielińskiej *Nie zmieniaj się dla innych.*

– *Ale dziś piękna pogoda – powiedział Olek do mamy, zerkając za okno. – Czy możemy wyjść na plac zabaw?*

Mama z uśmiechem skinęła głową i odparła:

– *Chyba czytasz w moich myślach... Biegnij do Ady, zawołaj ją czym prędzej.*

Po chwili oboje z entuzjazmem wbiegli do przedpokoju, w którym mama szykowała się już do wyjścia. Olek starannie założył buty, pilnując, żeby kokardki sznurowadeł dumnie prezentowały się na jego nowych czerwonych traperkach. Nie zapomniał o szaliku, kurtce, rękawiczkach i czapce. Baczynym okiem obserwował, jak się ubierała Ada. Dumnie pomyślał, że zdała egzamin z samodzielności. Pamiętał dokładnie o tym, że zimą należy się porządnie przygotować przed zabawą na śniegu. Mama również z radością obserwowała staranne przygotowania dzieci.

Po wyjściu z mieszkania pospiesznie ruszyli na plac zabaw. Gdy dotarli na miejsce, zatrzymali się, obserwując dzieci zjeżdżające na sankach. Wówczas Olek zobaczył dziewczynkę, która sama lepiła bałwana. Od razu zaciekawiło go, kim ona jest i dlaczego bawi się sama. Pociągnął za rękę Adę i wskazał palcem na dziewczynkę.

– *Chodź, sprawdzimy, kim ona jest.*

Ale te słowa dochodziły do dzieci z oddali, bo już pędziły do nieznajomej dziewczynki.

– *Dobrze, kochani – powiedziała mama – wy idźcie do tej dziewczynki, a ja porozmawiam z panią Kysią – wskazała na starszą panią, która obserwowała swojego wnuczka wdrapującego się z kolegami na szczyt góry. – Pamiętajcie – przestrzegala mama – bawcie się rozważnie, a w razie potrzeby przybiegnijcie do mnie lub zawołajcie mnie na pomoc...*

– *Cześć, jestem Olek, a to Ada... – powiedział z dumą.*

– *Cześć, jestem Marysia – odpowiedziała nieśmiało dziewczynka.*

– *Jesteś tu nowa, prawda? Nigdy cię tu nie widzieliśmy – kontynuował Olek.*

– *Tak, przeprowadziłam się z rodzicami z Krakowa. Tam jest mój tata – wskazała w kierunku wysokiego mężczyzny spacerującego w oddali z psem na smyczy.*

– *Wiesz, zwróciłem uwagę na tego pięknego bałwana, którego stworzyłaś – powiedział Olek.*

– *Tak, tak, jest prześliczny – dodała Ada.*

A Marysia uśmiechnęła się i machnęła do nich ręką, mówiąc:

– *Jeśli macie ochotę, to zapraszam was do mojego zimowego królestwa. Pomożecie mi je skończyć. Bałwanowi brakuje jeszcze przynajmniej kilku guzików i może jakiegoś drugiego białego towarzysza.*

Olek i Ada z wielkim zapałem zabrali się do pracy. Dokończyli dzieło Marysi, tego bałwana nazwali Gucio, a obok niego w niedługim czasie powstał bałwan – Śnieżynka.

– *Marysiu, a dlaczego bawiłaś się tu zupełnie sama? – nieśmiało zapytał Olek.*

– *Chciałam dołączyć do innych dzieci, ale nie udało mi się jeszcze z nikim zaprzyjaźnić. Kilka dni temu próbowałam pojeżdżać na sankach z tamtymi dziewczynkami – Marysia wskazała na dwie dziewczynki zjeżdżające właśnie z dużym impetem z góry na sankach – ale zadawały mi liczne pytania, po których zrobiło mi się przykro: Umiesz jeździć na łyżwach? A na nartach? A z tej góry nie bałabyś się zjechać na saneczkach zupełnie sama? W odpowiedzi mogłam jedynie zaprzeczyć, kręcąc głową. A one wtedy odparły, że kiedy się tego wszystkiego nauczę, to być może się zastanowię, czy zechcę się ze mną bawić. Jedna z nich w dodatku pokazała mi język. Było mi bardzo przykro. Wstydziłam się tego, że nic nie potrafię i że dziewczynki się ze mnie śmieją. Dlatego wołałam dziś bawić się sama.*

A po krótkiej chwili Marysia szepnęła z nadzieją:

– Postanowiłam się zmienić. Znajdę sobie przyjaciółki, które mnie polubią, tylko to troszkę potrwa. – I ze łzami w oczach dodała: – Tęsknię za Krakowem, tam zostawiłam swoje przyjaciółki, które mnie lubiły...

Wtedy Olek i Ada równocześnie oznajmili:

– Marysiu, nie musisz się zmieniać. Jesteś wspaniała!

A Olek dumnie kontynuował:

– Nie spotkałem jeszcze nikogo, kto by potrafił lepić takie piękne bałwany. Nie zmieniaj się, proszę. Bądź sobą! Ja polubiłem cię taką, jaką jesteś!

– I ja też! – wtrąciła Ada.

Następnego dnia wybrali się z Marysią na sanki. Postanowili małymi krokami nauczyć Marysię zimowych sztuczek na śniegu. Tata Marysi z radością obserwował ich zabawę. Poczul ogromną ulgę, bo jego ukochana córka nareszcie znalazła przyjaciół w nowym miejscu zamieszkania. Nawet ich pies merdał radośnie ogonem, jakby wyczuł, że nadeszły lepsze dni w życiu Marysi.

- Rozmowa kierowana na temat wysłuchanego tekstu.

– Do kogo podeszli Olek z Adą?

– Jak miała na imię dziewczynka?

– Co robiła Marysia?

– Co zaciekało Olka?

– Dlaczego Marysia bawiła się sama?

– Czy dziewczynki postąpiły właściwie?

– Jak zachowali się Olek z Adą w stosunku do Marysi?

– Dlaczego tata Marysi się ucieszył?

- Zabawa badawcza – Nie szata zdobi człowieka.

N. przygotowuje dwa pudełka: jedno bardzo ładne, związane kokardą, ozdobione papierem, drugie szare, mocno posklejane. W środku każdego pudełka schowana jest taka sama zabawka, np. samochód, lalka.

Etap I

N. kładzie pudełka na podłodze i prosi dzieci, by stanęły obok pudełka, które chciałyby otrzymać.

Etap II

N. prosi, aby dzieci odpowiedziały na pytania:

– Dlaczego wybrałyście to pudełko?

– Co wami kierowało?

Etap III

Dzieci oglądają wybrane pudełko, potrząsają nim, podnoszą je, zastanawiają się, co się w nim znajduje.

Etap IV

Dzieci otwierają pudełka. Opisują swoje odczucia i przemyślenia na temat tego, co w nich zobaczyły (pomimo różnego opakowania w każdym pudełku jest taka sama rzecz).

- N. porównuje zabawki do człowieka. W obrazowy sposób uzmysławia dzieciom, że to, co w człowieku najważniejsze, jest niewidoczne na pierwszy rzut oka. Czasem to, co widzimy, nie do końca jest prawdziwe. Nie widzimy tego, co człowiek potrafi, czy jest dobry, jakie ma intencje, np.:

– człowiek może być atrakcyjny dla innych i wydawać się przyjazny, a może mieć złe zamiary wobec drugiego człowieka,

- np. złodziej chce w łatwy sposób się wzbogacić i zabrać cudzą rzecz; królowa z baśni o królownie Śnieżce chciała być najpiękniejsza na świecie i próbowała otruć królową,
- człowiek może wydawać się mało sympatyczny, bo jest gorzej ubrany, czasami brudny lub ma posępną minę, ale gdy się z nim porozmawia, to okazuje się, że ma wiele zalet, np. dobrze śpiewa, potrafi jeździć na rolkach lub pomaga innym, dzieląc się tym, co ma.

Zajęcia 2. Praca plastyczna – Dekalog prawdziwego przyjaciela.

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Praca plastyczna – <i>Dekalog prawdziwego przyjaciela</i>. Duże żółte koło wycięte z brystolu formatu A1, klej, kartoniki z napisami, obrazki przedstawiające różne scenki z relacji międzyludzkich – np. zabawa dzieci, płacz dziecka, uśmiechnięte dziecko. <u>Etap I</u> N. daje dzieciom żółte koło z brystolu. Na tym kole dzieci przyklejają wycięte wcześniej kontury dłoni, tak aby powstało duże słońce. <u>Etap II</u> Wśród rozsypanych obrazków dzieci wyszukują te, które najbardziej pasują do słowa <i>przyjaźń</i>, np.: uśmiech, serce (oznaczające miłość), obrazki przedstawiające dzieci, które się wspólnie bawią, ludzi trzymających się za ręce. Wśród obrazków niepasujących do przyjaźni są te, które niosą negatywne emocje, np.: dzieci wyrywające sobie zabawki, kłócąca się para ludzi, bijące się dzieci. Dzieci starają się opowiedzieć, dlaczego wybrały dany obrazek. <u>Etap III</u> Zagadki słuchowe – <i>Prawda/fałsz</i>. N. czyta różne hasła zapisane na kartonikach, maksymalnie 10 (5 z prawdą, 5 z kłamstwem). Zadaniem dzieci jest odróżnić prawdziwe od fałszywych, np.: <i>Przyjaciel pomaga w kłopotach</i> – prawda, <i>Przyjaciel dzieli się zabawkami</i> – prawda, <i>Przyjaciel pociesza, kiedy jest mi smutno</i> – prawda, <i>Przyjaciel popycha mnie, kiedy jest zdenerwowany</i> – fałsz, <i>Przyjaciel grozi pięścią</i> – fałsz, <i>Przyjaciel jest zazdrosny</i> – fałsz. <u>Etap IV</u> Do przygotowanego wcześniej słoneczka dzieci przyklejają wybrane obrazki i kartoniki z wyrazami, które wskazały jako prawdziwe. Po zakończeniu pracy przez dzieci N. umieszcza słoneczko w widocznym miejscu w sali. • Ćwiczenia gimnastyczne – zestaw nr 8 (przewodnik cz. 2, s. 157).	N. koordynuje pracę dzieci, w razie problemów ukierunkowuje je i wyjaśnia.

Zabawy na świeżym powietrzu

- Swobodne zabawy na placu przedszkolnym, z zachowaniem zasad koleżeńskiej i zgodnej zabawy.
- Zabawa ruchowa z wykorzystaniem rymowanki Iwony Zielińskiej *Zimowe odliczanie* (przewodnik, cz. 2, s. 176).

- Zabawa ruchowa z elementem skoku – *Zaspa i śnieżynki*.
Dzieci spacerują po wyznaczonym miejscu w ogrodzie przedszkolnym. Na hasło *N. Zaspa!* – wykonują skok, naśladując przeskakowanie przez zaspę śnieżną, na hasło *Śnieżynki* – rozkładają ręce na boki i wirują jak płatki śniegu.

III

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Historyjka obrazkowa <i>Powiedz, jak mogła się zakończyć ta historia</i>. Historyjki obrazkowe (5-elementowe): niebezpieczna zabawa śnieżkami, układanie wieży z klocków, kłótnia o zabawkę. N. prezentuje historyjki obrazkowe, omawiając w nich po kolei każdy element (4 elementy, bez 5. elementu). Kiedy wyłoży 4. obrazek, robi pauzę i pyta: – <i>Jak myślicie, jak mogła się zakończyć ta historia?</i> Dzieci swobodnie wypowiadają swoje zdanie na temat jej zakończenia. Po wyczerpaniu pomysłów N. prezentuje 5., ostatni element historyjki.	
• Zabawy konstrukcyjne dostępnym na sali materiałem, np.: klockami, kartonami.	N. obserwuje i zachęca do zgodnej i koleżeńskej zabawy. Pamięta o włączaniu do zabawy wszystkich dzieci.
• Ćwiczenia grafomotoryczne – <i>Rysowanie palcem po śladzie</i>. Różne karty pracy do pisania palcem po śladzie, dowolny utwór muzyczny, odtwarzacz CD. Dzieci siedzą w kręgu. Każde z nich dostaje kartę ze wzorem do poprawienia po śladzie palcem. Gra muzyka. W trakcie jej słuchania dzieci kreślą starannie palcem wzór. Gdy muzyka cichnie, przekazują swoją kartę koledze/koleżance siedzącemu/siedzącej po prawej stronie.	

Grudzień, tydzień 4

Dzień 5

Przykładowy zapis w dzienniku i punkty z obszarów podstawy programowej

I.	Zabawa integracyjna z wykorzystaniem opowieści ruchowej – <i>Kładka przyjaźni</i> . Zabawy ruchowe ze śpiewem: <i>Groził; Nie chcę cię, nie chcę cię znać</i> . Ćwiczenia poranne – zestaw nr 16.	I 5, II 8 III 7, IV 7 I 5
II.	Zajęcia otwarte z rodzicami. Cel: rozwijanie pracy w zespole oraz wyobraźni i ekspresji twórczej. Zabawy na świeżym powietrzu wraz z rodzicami: Zabawa ruchowa z wykorzystaniem rymowanki – <i>Zimnowe odliczanie</i> , zabawa zespołowa <i>Przeciąganie liny</i> ; zabawa ruchowa rozwijająca percepcję słuchową – <i>Doprowadź swojego przyjaciela do celu</i> . Zabawa zespołowa <i>Wiata z babek</i> .	III 2, III 6, IV 6 I 5, III 2, III 7 IV 2
III.	Zabawa słuchowa <i>Rymowanie na żądanie</i> . Zabawa na spostrzegawczość – <i>Łamigłówki mądrej główki</i> . Zabawa słowna <i>Mój przyjaciel</i> .	IV 2, IV 4 IV 2

Cele główne

- rozwijanie umiejętności wyrażania siebie za pomocą komunikatów werbalnych,
- rozwijanie pracy w zespole oraz wyobraźni i ekspresji twórczej.

Cele operacyjne

Dziecko:

- wyciąga wnioski i relacjonuje przebieg projektu, objaśnia znaczenie przyjaźni i sposobów radzenia sobie w razie konfliktów koleżeńskich,
- współdziała i wykonuje pracę plastyczną w zespole.

I

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Zabawa integracyjna – <i>Kładka przyjaźni</i> (przewodnik, cz. 2, s. 189).	
• Przygotowanie sali do wizyty gości – ustawienie stolików, krzesełek.	Stoliki są ustawione z myślą o wykonaniu później pracy plastycznej.
• Zabawy ruchowe ze śpiewem: <i>Groziak</i> (przewodnik cz. 2, s. 185); <i>Nie chcę cię, nie chcę cię znać</i> (przewodnik cz. 2, s. 176).	
• Ćwiczenia poranne – zestaw nr 16 (przewodnik cz. 2, s. 173).	

II

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Popularna zabawa ruchowa – <i>Karuzela</i> (przewodnik cz. 2, s. 176).	
• Zajęcia otwarte z rodzicami. • Oglądanie prezentacji multimedialnej przygotowanej przez N. oraz prezentowanie prac. N. wraz z dziećmi opowiada o przebiegu projektu. Dzieci opowiadają o podejmowanych działaniach. Opisują zdjęcia. Na koniec prezentują prace.	
• Zabawa integracyjna <i>Niść przyjaźni. Kłębek wełny.</i> Dzieci i rodzice siedzą w kręgu i rzucają do siebie kłębek wełny, tworząc niść przyjaźni. Ten kto rzuca, mówi coś miłego osobie, która łapie kłębek.	W razie potrzeby można utworzyć dwa lub trzy mniejsze kręgi.
• Słuchanie i omawianie wiersza Agnieszki Frączek <i>Mój przyjaciel</i>. N. recytuje lub czyta wiersz. <i>Mój przyjaciel, daję słowo, Jest osobą wyjątkową! Umie robić zamki z piasku, Po podwórku biega w kasku I dla innych się naraża Jak policjant albo strażak. Czasem bywa też piratem, Co na statku ma armatę, Raz rycerską nosi zbroję, Innym razem jest kowbojem.</i>	<i>Kiedy się spotkamy w parku, To podzieli się koparką I pożycz mi łopatkę Lub wiaderko w żółtą kratkę. Bardzo lubi mleczne krówki I czerwone ciężarówki, Piłkę nożną kopie w błocie, Z kotem ściga się po płocie. A w kieszonce od spódniczki Trzyma procę i kamyczki. Mój przyjaciel, daję słowo, Jest dziewczynką wyjątkową!</i>

Rozmowa kierowana na temat wiersza. Próba wyjaśnienia słów: <i>Mój przyjaciel, daję słowo, Jest osobą wyjątkową!</i>	
- Grupowa praca plastyczna – <i>Mój przyjaciel</i>. 5 arkuszy papieru długości około 2 m, pastele – suche i mokre, papier kolorowy, klej, nożyczki, flamastry, ścinki różnych tkanin, sztalugi, pinezki. N. dzieli dzieci i przybyłych gości na kilka zespołów. Każdy z zespołów dostaje długi arkusz papieru, ok. 2 metrów, pastele – suche i mokre, flamastry, ścinki różnych tkanin, kolorowy papier, klej i nożyczki. Zadaniem uczestników jest wykonanie ilustracji do wiersza. Technika pracy jest dowolna. - Stworzenie galerii prac na rozłożonych sztalugach na holu przedszkolnym. Dzieci w zespołach dzielą się odczuciami, które im towarzyszyły podczas tworzenia pracy.	N. koordynuje pracę. Obserwuje relacje i sposób współpracy dzieci. N. może zapytać dzieci i ich rodziców: – Co sprawiło wam największą radość podczas wykonywania zadania? – Co sprawiło wam największą trudność podczas wykonywania zadania? – Co zapamiętacie z takiej wspólnej pracy artystycznej?
Zabawy na świeżym powietrzu wraz z rodzicami - Zabawa ruchowa z wykorzystaniem rymowanki Iwony Zielińskiej – <i>Zimowe odliczanie</i> (przewodnik, s. 176) - Zabawa zespołowa <i>Przeciąganie liny</i>. 2 liny, skakanka. <u>Wariant I:</u> N. dzieli dzieci na 4 zespoły. Rozdaje 2 liny. Każdy zespół stoi po przeciwległej stronie granicy wyznaczonej skakanką. Na hasło <i>Start!</i> – próbuje przeciągnąć zespół przeciwnika na swoje pole. <u>Wariant II:</u> N. dzieli rodziców na 4 zespoły. Rodzice wykonują takie samo zadanie jak dzieci w wariantcie I. <u>Wariant III:</u> N. dzieli rodziców i dzieci na 4 zespoły. Rodzice wraz z dziećmi wspólnie wykonują zadanie. - Zabawa ruchowa rozwijająca percepcję słuchową – <i>Doprowadź swojego przyjaciela do celu</i>. Koło hula-hoop dla każdej pary, chustki do zasłonięcia oczu. Dzieci i rodzice dobierają się w pary, najlepiej dziecko i rodzic. Jedno z nich ma zasłonięte oczy. N. układa koła hula-hoop na placu przedszkolnym. Zadaniem dziecka/rodzica, które/który nie ma zasłoniętych oczu, jest doprowadzenie kolegi/koleżanki/rodzica do najbliższego hula-hoop za pomocą komend głosowych. Następnie dochodzi do zmiany ról w parach. - Zabawa zespołowa <i>Wieża z babek</i>. Wiaderka, łopatkki, stoper. N. dzieli dzieci i rodziców na 4 zespoły. Każdemu z zespołów daje 2 wiaderka i kilka łopatek. Zadaniem zespołu jest zrobienie jak największej wieży ze śnieżnych babek. Wygląd wieży jest dowolny.	Dwóch wytypowanych rodziców, jako sędziowie, ma za zadanie nadzorować poprawność zadania. Pozostali rodzice obserwują konkurencję i dopingują dzieci. N. typuje 2 dzieci, które pełnią funkcje sędziów. Pozostałe dzieci obserwują konkurencję i dopingują rodziców. N. sprawuje funkcję sędziego. N. odmierza czas.

• Etap I 2 minuty na obmyślenie przez drużyny planu działania. • Etap II Budowa wieży (przez 5 minut). • Pożegnanie gości. Rozmowa na temat wrażeń po wspólnie spędzonym dniu.	

III

Propozycja aktywności	Wskazówki dla nauczyciela
• Zabawa słuchowa – <i>Rymowanie na żądanie</i>. N. przygotowuje zestawy obrazków z podpisami, przedstawiające słowa: gruszka, koń, komputery, las, ryby, kura, puchary, maki, fiołki. N. rozkłada zestawy obrazków przed dziećmi, podaje nazwę i pokazuje obrazek. Wskazane dziecko ma podać do niego rym. Np.: gruszka – pietruszka koń – słoń komputery – rowery las – pas (czas) ryby – grzyby (gdyby) kura – dziura (fura, rura) puchary – zegary maki – ptaki fiołki – aniołki	Np. obrazek z gruszką + napis <i>gruszka</i>; obrazek z pietruszką + napis <i>pietruszka</i>; para rymów: <i>gruszka – pietruszka</i>; obrazek z koniem + napis <i>koń</i>; obrazek ze słoniem + napis <i>słoń</i>; para rymów: <i>koń – słoń</i>. Nazwy obrazków mają tworzyć rymy, które posłużą także w dalszej części ćwiczeń (w zabawie na spostrzegawczość – <i>Łamigłówki mądrej główki</i>).
• Zabawa na spostrzegawczość – <i>Łamigłówki mądrej główki</i>. Obrazki z rymami w 5 zestawach, z ćwiczenia Rymowanie na żądanie. N. dzieli dzieci na 5 zespołów. Każdy z nich dostaje obrazki z rymami. Zadaniem zespołów jest dobrać w pary obrazki, których nazwy się rymują, np. gruszka – pietruszka, kura – dziura.	N. stara się podzielić dzieci tak, by każdej grupie byli liderzy i dzieci nieśmiałe. Po zrealizowaniu zadania N. tłumaczy dzieciom, że ich wzajemna praca i wsparcie były kluczem do osiągnięcia sukcesu i rozwiązania zagadek.
• Zabawa słowna – <i>Mój przyjaciel</i>. Etap I N. za pomocą techniki echa uczy dzieci wiersza fragmentami. Np. do fragmentu: <i>Mój przyjaciel, daję słowo, jest osobą wyjątkową!</i> – dzieląc go na sylaby i klaszcząc, – bardzo cicho, – bardzo głośno, – dzieci siedzą w kręgu i wypowiadają kolejno słowa wiersza (zgodnie z ruchem wskazówek zegara; po zakończeniu kolejność może być odwrotna) • pierwsze dziecko – <i>mój przyjaciel</i> • drugie dziecko – <i>daję słowo</i> • trzecie dziecko – <i>jest osobą</i> • czwarte dziecko – <i>wyjątkową</i> Etap II Po zaznajomieniu dzieci z tekstem rymowanki N. prosi je, aby wzięły głęboki wdech i na wydechu spróbowały wymówić zdanie: <i>Mój przyjaciel, daję słowo, jest osobą wyjątkową!</i>	

Propozycje zabaw i aktywności z użyciem wybranych tablic demonstracyjnych (do wykorzystania według wyboru N.)

- **Dodatkowe materiały do pracy z tablicą są dostępne na płycie multimedialnej *Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy i słuchowiska*.**

Tablica 6 – DAWNE ZAWODY

Moja rodzina

Cele główne

- gromadzenie informacji na temat pracy ludzi w różnych zawodach,
- podawanie nazw zawodów ginących oraz zawodów nowo powstałych.
- Słuchanie wiersza Stanisława Karaszewskiego *Zawody*.

*Kto dom stawia? – Murarz!
Kto chleb piecze? – Piekarz!
Kto stół robi? – Stolarz!*

*Każdy jakiś zawód ma,
swoją pracę dobrze zna.
W domu, w polu, w szkole też
pracuj z nami, jeśli chcesz!*

*Kto maluje? – Malarz!
Kto nas leczy? – Lekarz!
Książki pisze? – Pisarz!
A ty gdzie uciekasz?*

*Każdy jakiś zawód ma,
swoją pracę dobrze zna.
Dookoła praca wre,
by nam lepiej wiodło się!*

- Rozmowa na temat wiersza.
N. pyta:
  - *O jakich zawodach jest mowa w wierszu?*
  - *Dlaczego ludzie pracują?*

- Podawanie nazw zawodów rodziców.

Piłka.

Dzieci siedzą w kole. Jedno dziecko ma piłkę, którą toczy do wybranej osoby, i podaje nazwę zawodu, mówiąc: *Moja mama jest...* lub: *Mój tata jest...* Osoba wybrana przekazuje piłkę kolejnej osobie, w ten sam sposób.

N. nawiązuje do wcześniejszych ćwiczeń z tablicą. Przypomina, że dawniej rzemieślnicy samodzielnie wyrabiali przedmioty z różnych surowców. Dzisiaj większość rzeczy wykonywana jest w dużych zakładach za pomocą maszyn i pewne zawody zanikają.

- *Jak nazwiecie zawody wykonywane przez rzemieślników z dawnych lat, przedstawione na tablicy?*
N. przypomina nazwy zawodów poznanych już na podstawie tablicy. Teraz dzieci, samodzielnie lub z jego pomocą, nazywają osoby wykonujące dany zawód. N. mówi:
  - *W kuźni pracuje...* (kowal); *buty szyje...* (szewc); *beczki wykonuje...* (bednarz); *koła do drewnianych wozów wykonuje...* (kołodziej); *kosze z wikliny wypłata...* (wikliniarz); *tkaniny (na przykład płótno) tka...* (tkacz); *garnki z gliny lepi...* (garncarz).

- Oglądanie filmu o garncarzu i wikliniarzu.

Płyta multimedialna *Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy i słuchowiska*.

N. wyjaśnia znaczenie słowa *rękodzieło*.

- Poznanie zawodów nowo powstałych.

N. wymienia nowe, powstałe niedawno zawody, np.: trener psów, trener osobisty (dla osób, które chcą dbać o kondycję), teletutor (osoba ucząca dzieci na odległość), animator czasu wolnego (osoba prowadząca zabawy, konkursy – w centrach kultury, na wczasach), stylistka (osoba pomagająca innym dobrać sobie ubranie, fryzurę).

Cel główny

- poznawanie poprzedników urządzeń elektrycznych.
- Dzieci oglądają obrazek.
N. pyta:
  - *Co przedstawia obrazek? Co się na nim dzieje?*
  - *Kto spotkał się na balu?*
  - *Wskażcie pary urządzeń elektrycznych: współczesnego i jego poprzednika. Nazwijcie je.*
  - *Co możecie powiedzieć o tych parach?*
- Określanie plusów i minusów każdej pary.
- Telefon stacjonarny – telefon komórkowy (obrazki/zdjęcie lub rekwizyty).
  - *Czym się różnią te telefony?*
  - *Który jest bardziej nowoczesny? Dlaczego?*
  - *Który ma inne funkcję oprócz telefonowania?*
  - *Czy to dobrze, czy źle?*
- Świeca – lampa.
  - *Czy oświetlanie pomieszczeń świecą jest bezpieczne? Dlaczego?*
  - *Dlaczego dawniej oświetlano pomieszczenia świecami?*
  - *Czym teraz oświetlamy pomieszczenia?*
- Pralka Frania – pralka automatyczna.
  - *Pranie w której pralce jest łatwiejsze? Dlaczego?*
- Zabawa Dokończ słowo.

Piłka.

Dzieci ustawiają się w kole. W środku koła jest N., który rzuca piłkę do kolejnych dzieci i mówi:

- pierwsze sylaby z nazw urządzeń elektrycznych, np.: *pral-*, *kom-*, *te-*, *lam-*; dzieci podają pozostałe sylaby tak, by dokończyć słowa,
- nazwy urządzeń elektrycznych z podziałem na głoski; dzieci łączą je i mówią całe nazwy, np.: *l-a-m-p-a*; *p-r-a-l-k-a*; *s-u-sz-a-r-k-a*; *t-e-l-e-f-o-n*.
- Czytanie całościowe nazw wybranych urządzeń elektrycznych.

Zdjęcia przedstawiające: komputer z monitorem, telewizor, telefon; kartoniki z napisami: **komputer, telefon, telewizor.**

N. umieszcza na tablicy zdjęcia komputera z monitorem, telewizora, telefonu. Dzieci czytają z N. nazwy urządzeń wydrukowane na kartonikach i umieszczają je pod odpowiednimi zdjęciami. Liczą litery w poszczególnych wyrazach, wskazują najdłuższy wyraz i najkrótszy wyraz. Wskazują takie same litery w wyrazach.

Tablica 9 – PSY

Moje prawa i obowiązki

Cele główne

- rozwijanie mowy,
- poznawanie obowiązków związanych z posiadaniem psa w domu.
- Dzieci oglądają zdjęcia psów. Te dzieci, które mają psy, wskazują na zdjęciach zwierzęta podobne do ich własnych.

Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy i słuchowiska.

N. pyta:

- *Czym się różnią psy na kolejnych zdjęciach?* (Liczba, kolorem, wielkością, wiekiem, długością, rasą).
- *Jakie znacie rasy psów?*
- *Jak dbamy o psa?* (Szczotkujemy go, karmimy, chodzimy na spacer, do weterynarza, bawimy się z nim).
- Zabawa ruchowa z elementami czworakowania – *Zabawy psów z piłkami.*

Piłka dla każdego dziecka.

Dzieci naśladują zabawy psów z piłkami. Każde dziecko dostaje piłkę i wykonuje ćwiczenia:

- bieganie wokół piłki,
- popychanie/turlanie piłki głową,
- popychanie/turlanie nosem.
- Słuchanie wyliczanki Danuty Wawilow *Dziwny pies.*

Znajdź utwór
we własnych zasobach

- Rozmowa na temat wyliczanki.
  - *Czy pies miał dziwne manery?*
  - *Co jedzą psy?*
  - *Dlaczego psy tak chętnie gryzą kości?*
- Naśladowanie szczekania psa w różnym tempie i z różną dynamiką.

Dzieci naśladują szczekanie psa: szybko, wolno, a potem naprzemiennie – wolno, szybko, wolno. Następnie tak samo szczekanie głośne i ciche, a potem – naprzemiennie.

Tablica 10 – NIETYPOWE OWOCE

Moje zdrowie i bezpieczeństwo

Cele główne

- budzenie potrzeby racjonalnego odżywiania,
- rozwijanie słuchu fonematycznego.

- Zabawa rozwijająca zmysły – *Jaki to owoc?*

Owoce: banan, kiwi, pomarańcza, mandarynka; chustka do zakrywania oczu.

N. prezentuje przygotowane owoce: banana, kiwi, pomarańczę, mandarynkę. Chętne dzieci podchodzą do N., który zasłania każdemu chustką oczy i podaje do ręki wybrany owoc. Zadaniem dziecka jest rozpoznanie owocu za pomocą dotyku i węchu i podanie jego nazwy.

- Zabawa muzyczno-ruchowa *Zbieramy owoce.*

Nagrania muzyki – skocznej i wolnej, odtwarzacz CD.

Dzieci poruszają się po sali przy dźwiękach skocznej muzyki. Kiedy usłyszą muzykę wolną, naśladują zbieranie owoców, które leżą pod drzewami.

- Poznanie nazw owoców egzotycznych, rzadko spotykanych. *Skąd mamy te owoce?* – rozróżnianie owoców egzotycznych.

Tablica nr 10, Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy i słuchowiska.

N. wskazuje zdjęcia owoców i wymienia ich nazwy: durian, figa, liczi, karambola, pitaja, papaja, marakuja, jabłko cukrowe, rambutan, mango, ananas, kiwi, awokado, opuncja – figa kaktusowa.

N. pyta:

- *Czy widzieliście już takie owoce?*
- *Gdzie je widzieliście?*
- *Czy ktoś z was jadł któryś z tych owoców?*
- *Jaki smak miał ten owoc?*

Chętne dzieci wskazują odpowiednie zdjęcia owoców, podają ich nazwy – jeśli je znają.

- *Jak nazywamy owoce, które rosną w ciepłych krajach?* (Owoce egzotyczne).

N. przekazuje krótkie informacje o tym, gdzie te owoce rosną i co można z nich zrobić.

Dzieci oglądają na tablicy zdjęcia owoców egzotycznych.

- Omówienie budowy owoców: skórka, miąższ, pestka.
- *Jaki kształt, kolor mają te owoce?*
- *Co mają w środku?*
- *Z czym się wam kojarzą?*
- Słuchanie wiersza L. Łącz *Zdrowe odżywianie.*

Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy i słuchowiska.

*Nie jest dobrze jeść zbyt dużo,
nie jest dobrze też się głodzić,
ale mądrze się odżywiać –
o to naszej mamie chodzi.
Mało tłuszczu, mało cukru,
za to wapń i witaminy.
Głównie nabiał i owoce
jedzą chłopcy i dziewczyny.
A więc jajka i jogurty
plus jarzyny i morele,*

*czasem mięso, często serek –
będzie zdrowiej i weselej!
Nie wystarczy jeść do syta,
lecz odżywiać się należy,
bo zawczasu zadbać trzeba,
żeby życie zdrowo przeżyć.
Zdrowo przeżyć i przetańczyć,
być odważnym i wesołym,
w sprawnym ciele świątły umysł,
od przedszkola aż do szkoły!*

- Rozmowa na temat zdrowego odżywiania.
- N. pyta:
- *Co powinno się jeść, aby być zdrowym?*
- *Dlaczego powinniśmy jeść owoce?*
- *Czego dostarczamy naszym organizmom, jedząc owoce?*
- *Czy bez zgody dorosłych możemy jeść owoce, których nie znamy? Dlaczego?*
- Ćwiczenia słuchu fonematycznego.
- Wybrzmiewanie pierwszej głoski w nazwach owoców egzotycznych, np.: durian, rambutan, mango, ananas.
- Wybrzmiewanie ostatniej głoski w nazwach owoców egzotycznych, np.: duriana, figaa, rambutana, mangoa, ananasa.
- Zabawa ruchowa z elementem toczenia – *Turlamy owoce.*

Kilka piłek.

Połowa dzieci z grupy stoi w kole, w pewnej odległości od siebie. Pozostałe dzieci chodzą między nimi, turlając piłki po podłodze. Zabawę powtarzamy ze zmianą ról.

- Zabawa Owocowa zgaduj-zgadula.

Tablica nr 10.

Jedno dziecko stoi z boku tak, aby nie widziało tablicy. N. wskazuje zdjęcie wybranego owocu, a pozostałe dzieci opisują jego wygląd, określają, gdzie rośnie, co można z niego zrobić. Wybrane dziecko próbuje odgadnąć, jaki to owoc. Następnie sprawdza poprawność swojej odpowiedzi, oglądając wskazywane zdjęcie.

- Zabawa *Płyną statki z...* (na wzór płąsu zuchowego *Banany*).

Dzieci siedzą w siadzie klęcznym i rytmicznie uderzają, na zmianę – w swoje kolana, w kolana partnera po prawej stronie, znów w swoje kolana, w kolana partnera po lewej stronie, znów w swoje, w kolana partnera po prawej itd.

Płyną statki z durianami (pitajami...) w siną dal,

a każdy ładowacz mówi tak:

łabudi daj, łabudi daj.

Podaj mi, podaj mi,

podaj mi durianów (pitai...) kosz.

Podaj, podaj mi,

podaj mi durianów (pitai...) kosz.

Tablica 11 – SKAMIENIAŁOŚCI

Jak wyglądał świat przed milionami lat

Cele główne

- poznanie różnych obiektów i miejsc na Ziemi (np. zabytki starożytnej Grecji, malowidła ze starożytnego Egiptu),
- rozwijanie mowy i koncentracji uwagi.

- Zabawa *Detektywi*.

N. przygotowuje wcześniej odciski różnych przedmiotów wykonane w plastelinie (masie solnej, piasku), np. muszki o charakterystycznym kształcie, szyszki, liście, gałązki drzewa iglastego, dłoni lub stopy lalki... (odciski powinny mieć łatwo rozpoznawalną strukturę), lupy.

N. dzieli dzieci na tyle grup, ile jest odcisków. Dzieci oglądają dokładnie dany odcisk i na podstawie śladu rozpoznają, jaki przedmiot mógł go zostawić. (Podczas oglądania mogą posługiwać się lupami).

- Rozmowa na temat zdjęć umieszczonych na tablicy demonstracyjnej.

Tablica nr 11.

N. pyta:

- *Co przedstawiają zdjęcia?* (Dzieci z pomocą N. próbują nazywać przedmioty).
- *Czy ktoś z was widział te przedmioty lub miejsca podczas wakacyjnych podróży z rodzicami?*
- *Czy wiecie, kto to jest archeolog i czym się zajmuje?*

Archeolog – naukowiec, którego celem jest odtwarzanie społeczno-kulturowej przeszłości człowieka na podstawie znajdujących się w ziemi, na ziemi lub w wodzie źródeł archeologicznych, czyli materialnych pozostałości działań ludzkich.

- *Co to jest archeologia?*

Archeologia – nauka, która bada, na podstawie wykopalisk, dzieje i kulturę dawnych społeczeństw.

- *Co to są wykopaliska archeologiczne?*

Wykopaliska to prace archeologiczne mające na celu wydobyć z ziemi materialnych produktów działalności ludzkiej, pozostałych z dawnych wieków.

N. mówi:

- *Archeolog musi być bardzo dokładny i używać odpowiednich narzędzi, np.: szczotek, pędzli, skalpeli, tyżek. Każdy znaleziony kawałek jakiegoś przedmiotu musi być delikatnie oczyszczony i opisany. Później poszczególne elementy są sklejane w całość.*

N. pyta:

- *Jak się nazywa miejsce, gdzie gromadzi się wykopane i opisane skarby z przeszłości, aby ludzie mogli je oglądać?*
- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Figurki*.

Tamburyn.

Dzieci biegają w różnych kierunkach sali przy dźwiękach tamburynu. Podczas przerwy w grze, na hasło *Figurki* – zatrzymują się, przyjmują wymyśloną przez siebie postawę i stoją nieruchomo. Ponowny dźwięk tamburynu zaprasza je do biegania.

- Rozmowa na temat paleontologii.

Tablica nr 11.

N. wskazuje zdjęcie szkieletu dinozaura i mówi:

- *W ziemi można znaleźć również kości, np. dinozaurów. Nauka, która zajmuje się badaniem skamieniałości i śladów życia z odległej przeszłości, nazywa się paleontologią, a naukowiec badający historię życia na Ziemi na podstawie szczątków organizmów roślinnych i zwierzęcych zachowanych w warstwach skorupy ziemskiej to paleontolog.*

N. pyta:

- *Jakie znacie dinozaury?*
- Wymyślanie słów rozpoczynających się pierwszą głoską z nazw dinozaurów.

Np.:

aliozaur (a) – *arbuz, atlas, ananas,*
brontozaur (b) – *balon, brama, banan,*
ceratops (c) – *cytryna, cebula, cyrk,*
datozaur (d) – *deska, dom, dym,*
tyranozaur (t) – *tata, tama, temperówka.*

- Zabawa siłowa – *Kto jest silniejszy?*

Dzieci są dinozaurami, siadają w parach, w siadzie prostym, w lekkim rozkroku, dotykają się plecami. Najpierw jedno z nich naciska na plecy partnera, odpychając się rękami i nogami od podłogi, i stara się przepchnąć kolegę. Na sygnał N. następuje zmiana ról w zabawie.

Propozycje dodatkowe.

- Zabawa rozwijająca myślenie wyobrazeniowe – *Poszukiwacze skarbów.*

Rysunki – proste instrukcje dotyczące poszukiwanego skarbu (według uznania N.), przedmiot do ukrycia – skarb.

N. organizuje zabawę w podchody. Dzieci to poszukiwacze skarbów, którzy wykonują zadania prowadzące do skarbu ukrytego w sali. Instrukcje mogą mieć charakter zagadek słownych, graficznych, nie mogą jednak dawać bezpośredniej odpowiedzi, jak dojść do skarbu. Np.:

- *Pierwsza wskazówka jest tam, gdzie najchętniej lubicie się bawić.* (Dzieci szukają wskazówki w miejscu, gdzie najchętniej się bawią, np. wśród klocków – może to być kolor skarbu).
- *Druga wskazówka jest pod zabawką, której nazwa zaczyna się głoską...* (tu należy wybrać zabawkę, która jako jedyna zaczyna się na wybraną głoskę – może to być fragment konturu skarbu).
- *Trzecia wskazówka znajduje się w miejscu, gdzie jest przedmiot, który służy do utrzymania czystości* (np. pod koszem na śmieci – cały kontur skarbu).

Zabawa kończy się po znalezieniu skarbu.

Cele główne

- poznawanie wybranych właściwości fizycznych śniegu,
- poznawanie modelu kuli ziemskiej – globusa; wskazywanie kontynentu Antarktyda i Oceanu Południowego,
- poznawanie wybranych zwierząt Antarktyki.

- Rozwiązanie zagadki.

*Jak pierzyna otula drzewa – duże i te małe,
lecz gdy mrozu już nie ma,
szybko w wodę się zmienia. (Śnieg)*

- Oglądanie filmu *Płatek śniegu*.
Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy i słuchowiska.
Podczas prezentacji filmu dzieci mają możliwość zobaczenia różnych kształtów płatków śniegu.

- Zabawa ruchowa *Rzeźby ze śniegu*.

Nagranie spokojnej muzyki, odtwarzacz CD.

Dzieci dobierają się parami. Jedno jest rzeźbiarzem, a drugie śniegiem, z którego rzeźbiarz lepi dowolną rzeźbę. W tle słychać spokojną muzykę. Podczas przerwy w muzyce rzeźbiarze spacerują i oglądają rzeźby. Ustawiają się za tą, która im się najbardziej podoba. Na umówiony sygnał N. następuje zmiana ról.

- Oglądanie filmu *Biały jak śnieg?*
Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy i słuchowiska.
Podczas prezentacji filmu dzieci mają możliwość zobaczenia doświadczenia sprawdzającego, czy śnieg jest czysty.

- Wykonanie doświadczenia widzianego na filmie *Czy śnieg jest czysty?*
Dwie szklanki (dwa słoiki), filtr do kawy lub gaza, płatki kosmetyczne, szklanka ze śniegiem.

N. przygotowuje jedną szklankę, w której umieszcza filtr do kawy wypełniony częściowo płatkami kosmetycznymi. Drugą szklankę napełnia śniegiem zebrany np. na placu przedszkolnym. Po roztopieniu się śniegu pokazuje dzieciom powstałą z niego wodę. Dzieci określają, jaka jest woda ze śniegu. Następnie N. przelewa wodę do szklanki z filtrem. Dzieci sprawdzają, czy filtr i płatki zostały zanieczyszczone i jak się zmieniła woda, która została przefiltrowana.

- *Antarktyda – miejsce, gdzie zima trwa przez cały rok.*
Tablica nr 12, Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy i słuchowiska, globus, mapa świata.

N. prezentuje dzieciom globus, wyjaśnia, że jest to model naszej planety – Ziemi – w postaci kuli, umieszczonej na drążku przechodzącym przez bieguny północny i południowy.

- *Czy potraficie wskazać na globusie bieguny Ziemi?* (Chętne dziecko samodzielnie lub z pomocą N. wskazuje bieguny).

- *Czy wiecie, co to jest Antarktyda? Potraficie wskazać ją na globusie?* (Jeśli dzieci nie potrafią, N. wyjaśnia i pokazuje na globusie).

N. mówi:

- *Antarktyda jest siódmym kontynentem naszego globu. To ląd, który jest pokryty lodem i śniegiem przez cały rok. Nie rosną tam rośliny i drzewa, nie mogą tam mieszkać ludzie, bo jest bardzo zimno. Temperatury w okresie najcieplejszym (styczeń) wynoszą od -10°C do -35°C , natomiast w najzimniejszym miesiącu, jakim jest lipiec, temperatura spada średnio do -72°C .*

Najniższa zanotowana temperatura wyniosła -89°C . Na Antarktydzie nieustannie wieją bardzo silne wiatry i huragany dochodzące nawet do 324 km/godz. Antarktyda jest jedynym kontynentem na kuli ziemskiej, gdzie nie ma stałych osiedli ludzkich.

- Oglądanie filmu Antarktyda.

Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy i słuchowiska.

Podczas prezentacji filmu dzieci mają możliwość zobaczenia, jak wygląda Antarktyda (lądolód) i żyjące tam pingwiny.

- Oglądanie i omawianie zdjęć na tablicy demonstracyjnej.

Tablica nr 12.

N. wiesza tablicę demonstracyjną i mówi:

- Na Antarktydzie mieszkają niektóre zwierzęta, które żywią się rybami i żyłkami morskimi.

N. pyta:

- Czy znacie zwierzęta przedstawione na zdjęciach? (Dzieci, samodzielnie lub wspólnie z N., nazywają zwierzęta: foka, słoń morski, wieloryb, pingwiny, mewy, rybitwy).

N. wskazuje zdjęcie i mówi:

- W wodach Oceanu Południowego można spotkać największego ssaka naszej planety Ziemi – płetwa błękitnego z rodziny wielorybów.

- Zabawa ruchowa Zwierzęta Antarktydy.

Tamburyn, bębenek.

Dzieci spacerują po sali przy dźwiękach tamburynu. Słyszcząc uderzenie w bębenek i hasło *Pingwiny*, naśladują poruszanie się tych ptaków – poruszają się po sali małymi kroczkami, kołyszac się na boki, z nogi na nogę. Dźwięki tamburynu zapraszają je do ponownego spacerowania. Słyszcząc uderzenie w bębenek i hasło *Foki*, naśladują poruszanie się tych zwierząt po lodzie – kładą się na podłodze, na brzuchu, ręce układają wzdłuż tułowia, odpychając się stopami, przemieszczają się do przodu. Zabawę powtarzamy.

- Porównanie wielkości płetwa błękitnego do foki i człowieka – posługiwanie się określeniami: *największy, najmniejszy, większy od, mniejszy od*.

Tablica nr 12, Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy i słuchowiska.

- Zabawa *Dokończ nazwy*.

N. mówi pierwsze sylaby lub pierwszą głoskę z nazw zwierząt przedstawionych na zdjęciach na tablicy demonstracyjnej, a dzieci dopowiadają pozostałe sylaby lub mówią całe nazwy, np.: *pin-* (pingwin), *me-* (mewa), *f-* (foka).

Tablica 13 – BOŻE NARODZENIE NA ŚWIECIE

Idą święta

Cele główne

- poznawanie bożonarodzeniowych obrzędów, zwyczajów, tradycji ludzi różnych narodowości,
- rozwijanie mowy i koncentracji uwagi.

- Świąteczne symbole – przybliżenie bożonarodzeniowych tradycji w wybranych krajach europejskich.

Tablica nr 13, Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy i słuchowiska.

- Oglądanie zdjęć. Podawanie skojarzeń związanych ze świętami Bożego Narodzenia.

N. pyta:

- Z czym kojarzą się wam święta Bożego Narodzenia w Polsce? (Dzieci podają swoje skojarzenia: ubieranie choinki, wieczerza wigilijna, dzielenie się opłatkiem, śpiewanie kolęd, szopka).

- Tradycja ubierania choinki w wybranych krajach europejskich.

Tablica nr 13.

Choinki ubierano już ponad 500 lat temu. Po raz pierwszy ubrano je w Strasburgu we Francji i stamtąd zwyczaj ten rozprzestrzenił się na inne państwa. Na początku jako ozdób używano szyszek, jabłek i świeczek. Później – ozdób ze słomy.

N. pyta:

- *Jakie ozdoby wieszamy na choince w Polsce?*

N. mówi:

- *Spójrzcie na tablicę i wskażcie te zdjęcia, na których przedstawiono choinki.*

N. wskazuje odpowiednie zdjęcie i pyta:

- *Jakie dekoracje świąteczne wykonywane są w Grecji, a jakie w Irlandii?* (N. wskazuje odpowiednie zdjęcia, dzieci je opisują, N. wyjaśnia ich symbolikę).

Grecja: za tradycyjną ozdobę świąteczną, zwłaszcza na wyspach i w niektórych miastach, uznaje się w Grecji statki. W domach pojawiają się ich modele przystrojone barwnymi światłkami, w centrach miast ustawia się i zdobi masywne konstrukcje w kształcie żaglowców. Stanowią one nawiązanie do roli, jaką w życiu Greków odgrywa morze. W metaforyczny sposób wyrażają także obieranie nowego kursu w życiu po przyjeździe Zbawiciela na świat.

Irlandia: W Wigilię, po zapadnięciu zmroku, zapala się świece i stawia przy każdym oknie, a jedna duża świeca – Mor na Nollag (czyli świeca bożonarodzeniowa) – jest wystawiana na zewnątrz. Mają one rozświetlać drogę Trzem Mędrcom ze Wschodu, którzy szukają Dzieciątka Jezus, by oddać mu pokłon.

- Zabawa ruchowa *Dekorowanie choinki*.

Nagrania melodii w rejestrach: niskim, wysokim, średnim, odtwarzacz CD.

Słyszac melodię graną w rejestrze niskim, dzieci naśladowują dekorowanie bombkami gałązek choinki znajdujących się niżej, przy melodii granej w wysokim rejestrze – dekorują gałązki znajdujące się wysoko. Przy melodii granej w średnim rejestrze – tańczą dookoła choinki.

- Świąteczne wypieki w wybranych krajach europejskich.

Tablica nr 13.

N. mówi:

- *Na święta Bożego Narodzenia mamy przygotowywać różne potrawy i ciasta.*

N. pyta:

- *Jakie ciasta pieką wasze mamy?* (Piernik, makowiec).

N. mówi:

- *W innych krajach europejskich dzieci też zjadają się ciastami i ciasteczkami.*

Wskazuje zdjęcia, wymienia nazwę kraju i nazwę tradycyjnych ciast i ciasteczek.

Źródło informacji: <https://pl.wikipedia.org>

- Zabawa ruchowo-naśladowcza *Udane wypieki*.

Dzieci naśladowują czynności związane z pieczeniem ciasta.

Wbijamy jajka:

stuk,

siup,

chlup.

Ugniatamy ciasto.

Wałkujemy.

Dekorujemy.

Dzieci (za N.):

zaciskają dłonie w pięść,

uderzają pięścią o pięść, mówiąc *stuk*,

otwierają dłonie, mówiąc *siup*,

otrzepują dłonie, mówiąc *chlup*,

zaciskają i otwierają dłonie,

wysuwają dłonie do przodu i je cofają,

pocierają kciukami o połączone palce dłoni,

kreśląc kółka,

Wkładamy ciasto do piekarnika.

wysuwają do przodu dłonie, złączone ich zewnętrzną stroną i je cofają, kłaniają się.

Dziękujemy za pracę.

- Świąteczne prezenty.

Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy i słuchowiska.

N. pyta:

- Do czego służą skarpety przedstawione na zdjęciu?

- Zabawa orientacyjno-porządkowa *Wrzucamy prezenty przez komin.*

Szarfy, dowolne nagranie muzyczne o charakterze spokojnym.

Dzieci są pomocnikami mikołaja, który wrzuca prezenty przez komin. Kominy to szarfy rozłożone na dywanie. Gdy muzyka gra, dzieci chodzą na palcach pomiędzy szarfami. Podczas przerwy w grze wskakują do środka szarf, naśladując ruchem ciała wrzucanie prezentu do komina. Ponowne włączenie nagrania przez N. jest sygnałem do spaceru pomiędzy szarfami.

- Symbolika szopki bożonarodzeniowej.

Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy i słuchowiska.

- Wskażcie zdjęcie, które przedstawia szopkę bożonarodzeniową. (N. odczytuje nazwy państw).

N. pyta:

- Gdzie można w Polsce zobaczyć szopki?

- Jakie figury są w szopce? (Maryja, Józef, Dzieciątko, pastuszkowie, zwierzątka, Trzej Królowie).

- Słuchanie opowiadania M. Czarnowskiej-Mazurek *Bajka o Bożym Narodzeniu.*

Nowe przygody Olka i Ady. Tablice multimedialne, filmy i słuchowiska.

– Tam, wysoko na niebie, lśni gwiazda. To gwiazda betlejemska – opowiada stara owca cielątkom, kurczakom, koźlątkom i żrebakom, patrząc tęsknym wzrokiem w małe okienko w oborze.

– A dlaczego ta gwiazda nazywa się betle... betle...? – próbuje zadać pytanie cielątko, ale nie potrafi wypowiedzieć tego trudnego słowa.

– Betlejemka – pomaga jej żrebak.

– Właśnie. Dlaczego ta gwiazda tak się nazywa?

– Posłuchajcie, maluchy... Dawno, dawno temu w dalekim mieście Betlejem, w stajence takiej jak twoja, żrebaku, schronienie znaleźli kobieta i mężczyzna. Niebawem urodziło im się dziecko, dali mu na imię Jezus. Mama położyła je w żłobie, bo oczywiście nie było tam łóżeczka. W tym czasie na niebie pojawiła się najjaśniejsza gwiazda, która oświeciła wszystkim drogę do stajenki. Bo mały Jezus był bardzo ważny, przyszedł na świat jako Syn Boży. Wszyscy chcieli Go powitać, każdy człowiek i każde zwierzę. Szli za gwiazdą betlejemską – konie, kozy, krowy, świnię, nawet małe kurczaczki – jak wy – tu owca spojrzała z uśmiechem na małe kurczaczki skulone koło mamy.

Wtem drzwi obory otworzyły się i weszli do niej Julka z Kubą.

– Jednak nasze zwierzęta nie mówią w Wigilię ludzkim głosem – powiedział ze smutkiem Kuba i zamknął drzwi.

Zza drzwi doszedł do dzieci tylko głos starej owcy:

– Bee... bee...

Wszystkie zwierzęta zaczęły się śmiać, bo w ich języku to znaczyło: „Mówią, mówią, tylko wy ich nie rozumiecie...”

- Rozmowa na temat opowiadania.
- *Skąd się wzięła tradycja tworzenia szopki bożonarodzeniowej?*
- Ćwiczenia słuchowe – dobieranie rymów do słów związanych ze świętami.
Np.:
choinka – landrynka, malinka, ciasteczka – ławeczka,
prezenty – instrumenty, skarpeta – rakietka, makietka.
- Ekspresja słowna: *Święta Bożego Narodzenia to...*
Pluszowa gwiazdka lub piłka.
Dzieci stoją w kole. N. rzuca do każdego z nich pluszową gwiazdkę, mówiąc: *Święta Bożego Narodzenia to...* Dzieci kończą wypowiedzi i odrzucają gwiazdkę do N.

